

Voorlopige agenda van de commissie Onderwijs en Welzijn van 18 november 2015

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Onderwijs en Welzijn

Datum: woensdag 18 november 2015
Aanvang: 13:00 - 15.00 uur
Locatie: Oude raadzaal
Voorzitter: A. Kuik
Griffier: mevr. G. Mulder t.(050) 367 77 25

12.30-13.00 UUR: INFORMEEL OVER VERNIEUWING SOCIAAL DOMEIN

Opening

[Bijlage - uitnodigingsbrief 18 november](#) (pdf)

A Algemeen deel

A1. Opening en mededelingen

A.2. Vaststelling verslag

[Verslag - 07 10 15 Groningen Cie-Onderwijs en Welzijn](#) (pdf)

A.3. Vaststelling agenda

A4. Afspraken en planning

A4a. Besluitenlijst

[Bijlage - Besluitenlijst 7 oktober 2015](#) (pdf)

A4b. Lange termijn agenda

[Bijlage - LTA O&W november 2015](#) (pdf)

A4c. Lijst initiatiefvoorstellen en moties

[Bijlage - IM-lijst O&W november 2015](#) (pdf)

A5. Conformstukken

a. Vervolg Samen Gezond in Stad (raadsvoorstel 30 okt. 2015)

[Raadsvoorstel - Vervolg Samen Gezond in Stad](#) (pdf)

A6. Ingekomen stukken

[Bijlage - Lijst ingekomen collegebrieven voor O&W november 2015](#) (pdf)

A7. Rondvraag

B Inhoudelijk deel

- B1.** Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2016-2019 (raadsvoorstel 1 oktober 2015)
+
Programma en overzicht 2016 (raadsvoorstel 25 sept. 2015)
Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met corrigendum (pdf)
Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019 (pdf)
Raadsvoorstel - Programma en overzicht 2016 (pdf)
- B2.** Doorkijk Vernieuwing Sociaal Domein 2016-2017 (collegebrief 30 oktober 2015)
Collegebrief - Doorkijk Vernieuwing Sociaal Domein 2016 - 2017 (pdf)
- B3.** Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen (collegebrief 14 oktober 2015)
Collegebrief - Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen (pdf)
- B4.** Acties tegen Kindermishandeling (collegebrief van 18 september 2015) **schuift door naar cie. van 2 dec**

Sluiting

Bij de inhoudelijke agendapunten onder A en B kunnen burgers gebruik maken van het inspraakrecht. Men krijgt daarvoor maximaal drie minuten. De totale insprek-tijd per vergadering is maximaal een kwartier. Insprekers dienen zich minimaal 24 uur voor de vergadering aan te melden bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

U kunt deze vergadering live volgen via www.gemeenteraad.groningen.nl

Bijlage - uitnodigingsbrief 18 november

Onderwerp   Commissievergadering O&W
18 november 2015

Leden commissie Onderwijs en Welzijn

Telefoon	(050) 367 77 25	Bijlage(n)	Ons kenmerk
		Uw brief	Uw kenmerk
Datum	05-11-2015	van	

Geachte commissieleden,

Namens uw voorzitter, mevr. A. Kuik, nodig ik u uit voor de vergadering van de raadscommissie Onderwijs en Welzijn op **woensdag 18 november** a.s. vanaf **13.00 uur** in de Oude Raadzaal.

VOORAFGAAND AAN DE VERGADERING WORDEN DE LEDEN VAN DE COMMISSIES O&W EN W&I UITGENODIGD OM 12.30 UUR AANWEZIG TE ZIJN VOOR EEN KORT INFORMEEL DEEL WAARIN HET COLLEGE U BIJPRAAT OVER DE ONTWIKKELINGEN VERNIEUWING SOCIAAL DOMEIN.

Een aantal opmerkingen t.a.v. de stukken op de agenda:

A.4. Afspraken en planning.

Ik vraag uw aandacht voor de LTA. Bij een aantal onderwerpen wordt voorgesteld deze af te voeren. Indien er geen opmerkingen komen tijdens de commissievergadering, wordt ervan uitgegaan dat u hiermee kunt instemmen.

A5. Conformstukken.

a. Vervolg Samen Gezond in Stad (raadsvoorstel 30 oktober 2015)

Omdat het hier gaat om voortzetting van het huidige gezondheidsbeleid is dit raadsvoorstel conform op de agenda gezet.

B.1. Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2016-2019 + Programma en overzicht 2016.

Het huisvestingsplan geeft het beleidskader aan van de onderwijshuisvesting tot 2019. Het huidige huisvestingsplan loopt dit jaar af. Het college vraagt de raad om de gemeentelijke visie voor de komende jaren vast te stellen.

Het programma en overzicht 2016 bevat de jaarlijks door de schoolbesturen ingediende aanvragen, voor huur, capaciteitsuitbreiding of nieuwbouw. Het college stelt het programma vast, maar vraagt de raad om de nodige investeringskredieten beschikbaar te stellen.

Bijlage - uitnodigingsbrief 18 november

- 2 -

B.2. Doorijk Vernieuwing Sociaal Domein 2016-2017.

Het college informeert de raad over de plannen in het Sociaal Domein voor 2016 en 2017.

Tevens wordt een terugblik gegeven over 2015.

Het college is voornemens om verder te gaan op de weg die is ingeslagen en komt daarom niet met een nieuw beleidskader. U kunt teruglezen in de brief welke argumenten het college hiervoor heeft. In 2017 wil het college komen met een nieuw beleidsplan voor de jaren 2018 e.v.

B.3. Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen.

De gemeente Groningen is contactgemeente voor de arbeidsregio en heeft de taak om samen met de andere gemeenten in de arbeidsmarktregio het regionaal programma educatie op te stellen. Vanaf 2018 gaat het educatiebudget op in het gemeentefonds en gaat dan onderdeel uitmaken van het gemeentelijk beleid in het sociaal domein. Voor de komende twee jaren is samen met de gemeenten in de arbeidsmarktregio een visiedocument gemaakt voor wat betreft de uitvoering van de WEB in 2016 en 2017.

Het college stelt de raad in de gelegenheid om hierover van gedachten te wisselen.

B.4. Acties tegen kindermishandeling.

Op verzoek van GroenLinks staat deze collegebrief op de agenda. De fractie van GroenLinks levert nog bespreekpunten aan in de loop van volgende week.

met vriendelijke groet,
namens de voorzitter,

Greet Mulder,
raadsadviseur
gemeente Groningen.

Verslag - 07 10 15 Groningen Cie-Onderwijs en Welzijn

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING ONDERWIJS EN WELZIJN

Datum: 7 oktober 2015
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 20.00 – 22.20 uur

Aanwezig: mevrouw A. Kuik (voorzitter, CDA), de dames W. Paulusma (D66), P. Brouwer (GroenLinks), M.E. Woldhuis (Stadspartij), L.H. Brokken (Partij voor de Dieren), de heren A.J. Wonink (D66), D. Brandenburg (SP), J.P. Dijk (SP) *tot B2*, W.H. Koks (SP) *vanaf B2*, M. van der Laan (PvdA), D.J. van der Meide (PvdA), K.S.N. van der Veen (GroenLinks), J. Boter (VVD), R.F.M. Lamers (CDA) *tot B3*, J.R. Honkoop (VVD), R. Bolle (CDA), J.H.A. Hoogendoorn (ChristenUnie), W.B.P.M. Snelting (Student en Stad)

Namens de griffie: mevrouw G. Mulder (commissiegriffier)

Namens het college: de heren M.T. Gijsbertsen (GroenLinks) *mede namens T. Schroor tot B2*, P.S. de Rook (D66) *tot B3*

Insprekers: de dames Selles (op persoonlijke titel), Zuidema (op persoonlijke titel), de heren Alderkamp (namens Cliëntenraad SoZaWe), Marijnissen (namens FNV Groningen)

Afwezig m.k.: de heren T. Rotteveel (Stadspartij), T. Schroor (wethouder, D66)

Verslag: de heer J. Bosma

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 20.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

Wethouder Gijsbertsen:

- Meldt dat de landelijke regeling voor onderwijsachterstand tot en met 2016 verlengd is en komt in het laatste kwartaal van 2016 met een nieuw plan.
- Start per 1 oktober 2015 tot en met 31 december 2016 de pilot centrum voor seksueel geweld met ziekenhuizen, GGD en politie om het versnipperde hulpaanbod aan slachtoffers te verbeteren.
- Stelt voor de motie cliëntparticipatie in jeugdzorg af te handelen door te rapporteren over het op te richten regionaal jongerenplatform (12-24 jaar) en afspraken in nieuwe contracten over participatie.
- Komt terug op jongerenparticipatie in het algemeen.

Wethouder de Rook:

- Meldt dat de temperatuur van zwemwater besproken wordt met de werkgroep Sportkoepel en meegenomen wordt in het meerjarenprogramma sport.
- Maakt verenigingen zichtbaarder met verwijsbordjes op gevels van sporthallen.
- Komt voor de commissie van november terug op loonkosten binnen de sportinfrastructuur.
- Had een goed gesprek met stichting Grand Futura en steunt planvorming financieel. Samenwerking met Oosterpoort en Stadsschouwburg lijkt goed te gaan.

A.2. Vaststelling verslag d.d. 15 juni 2015

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Vaststelling agenda

De voorzitter

- Stelt voor vanwege de insprekers B3 als B1 te behandelen.

De agenda wordt conform deze wijziging vastgesteld.

A.4. Afspraken en planning

Er zijn geen vragen of opmerkingen.

A.5. Conformstukken

Verslag - 07 10 15 Groningen Cie-Onderwijs en Welzijn

Niet van toepassing.

A.6. Ingekomen stukken

Er zijn geen vragen of agenderingen.

A.7. Rondvraag

Dhr. Wonink (D66):

- Is benieuwd of er al duidelijkheid is over huisvesting van Guy&Roni.

Dhr. Snelting (Student en Stad):

- Informeert of de gemeente met Velocitas spreekt over een extra kunstgrasveld en of de aanpak van de Zuidelijke Ringweg mogelijkheden biedt.

Wethouder De Rook:

- Onderzoekt voor Guy&Roni mogelijkheden voor huisvesting in het Ebbingekwartier met Het Houten Huis en NNT. Op korte termijn zijn de Machinefabriek of het Grand Theatre opties.
- Spreekt met Velocitas of het opschuiven vanwege de ring mogelijkheden biedt voor aanleg van een kunstgrasveld met een sluitende businesscase.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Rapportage HH1-gesprekken + beantwoording schriftelijke vragen (collegebrieven van 2 en 17 september 2015) op verzoek van de SP

Mw. Selles (inspreker op persoonlijke titel):

- Wacht als HH1-cliënt nog steeds op een inhoudelijk gesprek of een kloppende brief. De beslissing van de Wmo-consulent alleen met een collega het gesprek te willen voeren, is discutabel.
- Kan gelijk krijgen met haar bezwaar tegen het afschaffen van wassen en strijken in HH1.
- Hekelt de pogingen van een juridische medewerker haar het bezwaarschrift in te laten trekken.
- Wijst op de beslissing van de staatssecretaris budgethouders die voor 1 oktober 2015 geen herbeoordeling kregen te berichten dat hun voorziening verlengd wordt tot 1 mei 2016. De gemeente moet voor 1 november 2015 dit besluit doorsturen naar de SVB.
- Verwacht dat de communicatie van de gemeente zal verbeteren, omdat het niet slechter kan en dat de raad het college op zijn verplichtingen zal wijzen.

Dhr. Marijnissen (inspreker namens FNV Groningen):

- Meldt dat twee afwezige collega's ook zouden inspreken.
- Vreest dat Groningen uit de top tien van best presterende gemeenten zakt door het beleid.
- Wijst op de signalerings- en vertrouwensfunctie van HH1. De hulp vormt een sterke baken bij de forse veranderingen in de zorg.
- Stelt dat huisartsen en wijkverpleegkundigen te weinig tijd hebben deze functie over te nemen.
- Vraagt zich af of het college buigt voor de bezuinigingsfilosofie van Den Haag.
- Hekelt de 8 miljard euro buffer van zorgverzekeraars. Dit geld moet naar de zorg.
- Looft huisartsen die weigeren te voldoen aan bureaucratische eisen van verzekeraars.
- Meldt dat werkgevers ook mee demonstreren nu de ellende voelbaarder wordt.
- Roept alle partijen op kritisch te zijn richting Den Haag om de koers te wijzigen.
- Betreurt dat de politiek tot nu toe weinig belangstelling toonde voor bezorgde inwoners.

Mw. Zuidema (inspreker op persoonlijke titel):

- Werkt in de zorg en looft samenwerking tussen zorgverleners.
- Waarschuwt voor de gevaarlijke mix van bezuinigingen, decentralisaties en grootschalige reorganisaties bij zorgverleners.
- Ziet het vaker misgaan dan alleen incidenten. Voorbeelden zijn ondervoeding en brandwonden bij ouderen.
- Roept op de bezuinigingen en ontslagen te stoppen, zeker in de thuiszorg waarop steeds meer een beroep gedaan zal worden. Opbouwen is lastiger dan afbreken.
- Stelt dat huishoudelijke hulpen de ogen en oren van de zorg zijn, zeker bij vereenzaming.

Dhr. Alderkamp (inspreker namens Cliëntenraad SoZaWe):

Verslag - 07 10 15 Groningen Cie-Onderwijs en Welzijn

- Bestrijdt dat de gemeente mensen met financiële nood zou helpen.
- Stelt dat consulenten de taak kregen bij HH2 zoveel mogelijk uren af te pakken. Bij HH1 ontbrak het zelfs aan de tijd en de opdracht om een duidelijke indicatie te stellen. Verslagen waarop gereageerd kon worden, bleven achterwege. Er is onzorgvuldig gehandeld.
- Ziet dat de gemeente nieuwe armen gaat creëren doordat mensen met HH1 vanaf 1 januari 2016 per maand 20 euro moeten betalen en 19 euro tot 24 euro voor anderhalf uur extra, terwijl ze nauwelijks meer dan AOW verdienen.
- Wijst erop dat de gemeente wettelijk moet kijken naar de financiële situatie, niet naar het inkomen.
- Hoopt dat de raad voorkomt dat het college nieuwe armoede creëert.

Dhr. Dijk (SP):

- Herhaalt zijn bekende standpunt over de algemene voorziening niet.
- Merkt dat zijn standpunten breed gedragen worden in de samenleving en roept GroenLinks en PvdA op extra geld voor zorg vrij te maken bij de begroting om de eigen bijdragen van de minst draagkrachtigen te kunnen verlagen en ontslagen medewerkers op te kunnen vangen.
- Deed al voorstellen het budget van het economisch programma en het overschot bij de jaarrekening aan zorg te besteden.
- Verwijt de collegepartijen mensen angstig en kwetsbaar te maken met het beleid.
- Roept linkse partijen op samen te werken aan voorstellen, maar alleen met extra middelen.

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Heeft begrip voor de gevoelens van mensen die hun baan of bepaalde ondersteuning verliezen.
- Is benieuwd naar de uitkomst van het bezwaarschrift van de eerste inspreker. Het lijkt een stapeling van problemen met veel impact te zijn.
- Herinnert eraan dat Groningen koos voor een zachte landing en een overgangsjaar met keukentafelgesprekken, voorbereiding en informatie over de algemene voorziening. Dat is beter dan een brief met een mededeling zoals in het verleden gebeurde.
- Constateert op basis van aantallen bezwaarschriften en klachten bij de Ombudsman dat het college en de ambtelijke organisatie hun werk goed gedaan hebben. De uitnodigingsbrief was ook beter.
- Wil weten in hoeverre sociale teams, STIP's, vrijwilligers, mantelzorgers en scholen problemen kunnen signaleren, bespreekbaar maken en doorverwijzen.
- Vraagt hoe het college omgaat met schrijnende gevallen, waarbij mensen net buiten de boot vallen.
- Informeert hoe het staat met de motie te experimenteren met andere vormen van HH.
- Is bereid mee te denken over alternatieven en methoden om eenzaamheid tegen te gaan.

Dhr. Van der Laan (PvdA):

- Is geraakt door het verhaal van de eerste inspreker en wil dat met iedereen een gesprek plaatsvindt.
- Is voor hulp bij bezwaarschriften, maar dat mag nooit tot ontmoediging leiden. Hoe gaat dit?
- Ziet een forse teruggang in HH2. Is vroeger te ruim geïndiceerd of zijn er andere verklaringen?
- Wil weten in hoeverre de rijkstoelage zorgt voor een verzachtend effect voor de werkgelegenheid. Werkte het voldoende of is meer nodig?
- Vraagt of het tot problemen leidt dat mensen alleen af kunnen nemen bij gecontracteerde aanbieders.
- Is niet bereid allerlei bedragen te gaan noemen richting SP. Politiek is geen koehandel.

Mw. Paulusma (D66):

- Reageert dat de SP mensen juist angstig en kwetsbaar houdt met hun verhaal over afbraak.
- Vindt dat de verandering door het overgangsjaar niet zo groot en ingrijpend is.
- Verzoekt het college zorgvuldig te kijken naar de situatie van de eerste inspreker.
- Gaat ervan uit dat alle cliënten gesproken zijn.
- Roept de SP op minder vragen te stellen en meer zijn achterban uit te leggen hoe het beleid werkt. De gemeente is zorgvuldig in haar contacten en zorgt voor tegemoetkomingen.
- Vindt toegankelijke zorg een gemeentelijke verantwoordelijkheid, niet werkgelegenheid.
- Wijst erop dat zorgaanbieders al lang op de hoogte waren van de aanstaande verandering.
- Is van harte bereid over alternatieven na te denken als het maar gaat om kansen bieden en het duidelijke verhaal vertellen.

Verslag - 07 10 15 Groningen Cie-Onderwijs en Welzijn

Mw. Brokken (Partij voor de Dieren):

- Deelt veel van de zorgen van de sprekers.
- Leest dat de zorg gemiddeld 1,66 uur afneemt, maar op welk gemiddeld totaal is dat?
- Looft aanpassing van het plan na een nieuwe afspraak wanneer de situatie totaal anders blijkt.
- Herinnert aan het antwoord van het college uit mei 2015 dat er geen ontslagen zouden vallen en vindt het flauw dat nu gezegd wordt dat het niet op de toekomst zou slaan.
- Pakt graag de handschoen van de SP op om mogelijkheden te bekijken.

Dhr. Hoogendoorn (ChristenUnie):

- Is blij dat met alle HH1- en HH2-cliënten keukentafelgesprekken zijn gevoerd met zorgvuldig onderzoek naar persoonlijke omstandigheden.
- Hooft graag in hoeverre het beleid is getoetst aan recente jurisprudentie.
- Noemt de rijksbezuinigingen een feit. Het college heeft met inzet van de toelage zijn best gedaan zorgaanbieders te laten anticiperen op de gevolgen.

Dhr. Honkoop (VVD):

- Heeft begrip voor de geuite onzekerheden en twijfels.
- Vindt dat de gemeente gaat over toegankelijke goede zorg, niet over de bedrijfsvoering van zorgaanbieders.
- Voelt zich niet verantwoordelijk voor behoud van werk, wel voor goede begeleiding naar nieuw werk. De banenmachine in de stad moet blijven draaien.

Dhr. Snelting (Student en Stad):

- Looft de persoonlijke contacten met en voorlichting aan cliënten.
- Vindt dat de tegemoetkoming ervoor zorgt dat huishoudelijke hulp bereikbaar blijft.
- Blijft graag goed en regelmatig op de hoogte van de gevolgen om tijdig problemen op te lossen.

Mw. Woldhuis (Stadsparij):

- Kan zich volledig vinden in de punten van de SP.
- Kan het streven naar langer zelfstandig thuiswonen en het groeiend aantal ouderen niet rijmen met het dalend aantal HH2-indicaties.
- Verwacht een toename van eenzaamheid. Hoe wil het college dit opvangen?
- Wil weten of het beleid teruggedraaid kan worden als de gevolgen te erg zijn en leiden tot hogere kosten voor zorg.
- Is bezorgd over de verhogingen van eigen bijdragen en het gebrek aan ideeën van het college daarover.

Dhr. Bolle (CDA):

- Is benieuwd of apart gekeken wordt naar mensen die overgaan en de gevolgen voor hen.

Wethouder Gijsbertsen:

- Heeft alle begrip voor het stevige debat en de zorgen bij mensen die zorg ontvangen en bieden.
- Probeert de landelijke bezuiniging zo goed mogelijk op te pakken, vandaar het overgangsjaar.
- Laat discussies over de begroting graag aan de raad.
- Zegt toe begin volgend jaar cijfers te leveren over percentages van mensen die alsnog huishoudelijke hulp aanvragen via de algemene voorziening. Elders lag het percentage hoog.
- Legt uit dat veel mensen lang niet meer beoordeeld waren. Dit is een verklaring voor de afname van zorg naar aanleiding van de keukentafelgesprekken en inhoudelijke beoordelingen.
- Voert raadsbeleid uit en antwoordt dat het beleid altijd teruggedraaid kan worden.
- Erkent de signalerende rol van huishoudelijke hulp bij onder meer eenzaamheid, maar wijst erop dat daarmee ook niet alle problemen voorkomen worden.
- Wil de opgave van het tijdig signaleren stadsbreed oppakken met een gebiedsgerichte aanpak van teams door te signaleren tijdens begeleidingsmomenten en te zorgen dat mensen met vragen en zorgbehoeften ergens terecht kunnen. Het gaat ook om kindermishandeling en schulden.
- Houdt de raad op de hoogte van de opbouw van wijkteams, die in 2017 allemaal operationeel zullen zijn. Sociale teams en CJG gaan voor die tijd al wel aan de slag.
- Biedt de mogelijkheid van bezwaarschriften en belt indieners waardoor soms vragen en klachten

Verslag - 07 10 15 Groningen Cie-Onderwijs en Welzijn

- weggenomen kunnen worden. Dit is geenszins ter ontmoediging, maar om snel op te lossen.
- Legt uit dat teams en zorgketten kunnen beoordelen of een situatie van 2,5 uur hulp onverantwoord is en een maatwerkoplossing nodig is.
- Antwoordt dat het Rijk bepaalt dat HHT alleen door gecontracteerde aanbieders mogelijk is.
- Staat achter de collegebrief over het bereik van keukentafelgesprekken.
- Heeft niet paraat op hoeveel uur het 1,6 uur minder is, maar geeft aan dat 2,5 uur behoorlijk ruim is.
- Kijkt continu naar jurisprudentie om na te gaan of beleid voldoet aan wet- en regelgeving.
- Legt uit dat het college in mei 2015 geen signalen had van aanbieders over aanstaande ontslagen, maar onmogelijk in de toekomst kan kijken. Het college kan alleen doorgeven wat TSN meldt.
- Wil eerst kijken hoeveel mensen overgaan naar de algemene voorziening om dan te bepalen of een extra inspanning nodig is voor de groep die niet is overgegaan.
- Deed een uiterste inspanning eigen bijdragen te beperken en inkomensafhankelijk te maken. In het uiterste geval is bijzondere bijstand mogelijk.

B.2. Kadernota cultuur 2017-2020 (raadsvoorstel 18 september 2015)

Dhr. Lamers (CDA):

- Leest over verbindingen met onder meer stadsontwikkeling en het sociaal domein, maar mist aandacht voor de fragiele basis. Veel instellingen bevinden zich in zwaar weer, stabiliteit is nodig.
- Hoort elke keer opnieuw dat instellingen samen moeten werken en pleit ervoor geldstromen meer afhankelijk te laten zijn van de visie op en vormgeving van samenwerking. Het is nu te vrijblijvend.
- Wil weten hoe de kadernota invulling zal geven aan de noodzaak tot meer samenwerking. De Kunstraad geeft terecht aan dat meer sturing nodig is.
- Vindt met de Kunstraad dat amateurkunst meer ruimte moet krijgen.

Dhr. Van der Meide (PvdA):

- Is zeer te spreken over de uitgangspunten en looft de afstemming met Rijk en provincie.
- Hoopt dat het cultuureducatie over vier jaar regulier en dus een overbodig woord is geworden.
- Informeert naar gesprekken met het ministerie over de belangrijke BIZ-instellingen.
- Roept op tot een lobby om de cultuursector de vierde decentralisatie te laten zijn voor de drie noordelijke landsdelen.
- Hecht aan cultuur niet alleen om sociaal-economische redenen, maar ook vanwege verheffing.
- Verifieert of de nog op te leveren bibliotheek- en museumvisie en het onderzoek naar podia in de kadernota terechtkomen. Is er een planningsprobleem?
- Is benieuwd hoe andere sectoren (zorg, onderwijs) aankijken tegen samenwerking. Er is kritiek.
- Vraagt zich af wat het verschil is tussen de pijlers en de oude kernvoorzieningen.
- Is kritisch over de nieuwe stichting. Wie gaat het doen en wat is de toegevoegde waarde?
- Wil het belang van talentontwikkeling niet overdrijven. Volgt bespreking in november?
- Ondersteunt de kritiek van de Kunstraad dat er te weinig aandacht voor het publiek is in brede zin.

Dhr. Honkoop (VVD):

- Onderschrijft de ambities een bruisende topcultuurstad te blijven, aantrekkelijk voor talent.
- Vindt toegankelijkheid van kunst en cultuur een must.
- Waardeert de verminderde regeldruk en de afstemming van procedures met Rijk en provincie.
- Hoort graag een visie op de wenselijkheid meer en ander publiek te genereren en daarmee verdien capaciteit.
- Wil weten hoe cultuurambities aansluiten op ambities bij andere terreinen.

Mw. Woldhuis (Stads partij):

- Complimenteert het college met het samenvoegen van procedures.
- Onderschrijft de kritiek van de Kunstraad dat de focus te eenzijdig ligt op talentontwikkeling.
- Wijst erop dat toptalent uit zal vliegen, zoals Arjen Robben dat in het voetbal deed.
- Lijkt het lastig de vele en brede ambities te realiseren met het beperkte budget.

Dhr. Wonink (D66):

Verslag - 07 10 15 Groningen Cie-Onderwijs en Welzijn

- Denkt dat de culturele creatieve sector de aanjager van groei kan worden net als vroeger graan en gas.
- Ziet veel van de wensen uit het pamflet Energie voor de regio (2014) terug.
- Juicht toe dat noordelijke provincies aan een convenant werken.
- Vindt cultuur de kracht van Groningen en wil het brede goede aanbod op lange termijn borgen.
- Is aangesproken door het ruimtelijke aspect de stad als podium en speelplek te zien.
- Vraagt hoe een brug naar studenten en inwoners in buitenwijken geslagen kan worden.
- Noemt de ingeslagen weg van cultuureducatie beloftevol.
- Denkt dat samenwerking en focus helpen met het ontwikkelen van talenten in de Groningse keten.
- Vindt dat het college goed geluisterd heeft naar adviezen en inspraak en ziet uit naar het vervolg.

Dhr. Brandenburg (SP):

- Stelt dat cultuur het in zich heeft verschillende lagen uit de bevolking samen te brengen. Waarom is laagdrempeligheid pas de derde prioriteit na bruisendheid en talentontwikkeling?
- Vindt de nadruk te veel liggen op de binnenstad en pleit voor aandacht voor buitenwijken en kleine initiatieven daar.
- Deelt de kritiek van de Kunstraad dat de rol van publiek onderbelicht blijft.
- Oppert een Open Cultuurdag te organiseren, vergelijkbaar met Open Monumentendag.

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Vindt dat het verkiezingspeerpunt van culturele topstad met ruimte voor nieuw talent als titel niet had misstaan.
- Is enthousiast over het steunen en stimuleren van nieuwe verbindingen en samenwerkingen.
- Is benieuwd of bureaucratie nog minder kan, bijvoorbeeld door minder te vragen van instellingen.
- Vraagt welk belang de wethouder hecht aan jeugdcultuuronderwijs, jonge literaire talenten, het Jeugdcultuurfonds, Theater de Steeg en het Jonge Hartenfestival.
- Zou het mooi vinden met voorstellingen als de wijk safari van Adelheid Roosen nieuwe doelgroepen aan te kunnen spreken.
- Wenst alle culturele instellingen succes met hun nieuwe plannen en is nieuwsgierig.

Dhr. Snelting (Student en Stad):

- Dankt alle mensen die meedachten, met name culturele instellingen.
- Steunt het college met de brede aandacht voor cultuur. De gemeente moet niet een vorm kiezen.
- Is benieuwd hoe talentontwikkeling er concreet uit gaat zien.
- Mist een verhaal over het publiek en hun wensen. Is de Kunstraad een goede afspiegeling?
- Vraagt of en hoe afwegingen en beoordelingen van de Kunstraad gecommuniceerd worden.
- Wil weten hoe de nota zich verhoudt tot cultureel ondernemerschap en de vraag van het publiek.
- Vindt kunst en cultuur voor iedereen te algemeen. Zijn er al doelgroepen in beeld?
- Is benieuwd of er een extra investering in en stimulans voor cultuureducatie komt.
- Wil weten hoe kleinere instellingen van cultuurpijlers kunnen profiteren. Gaat het bijvoorbeeld om het delen van kennis en ruimtes?
- Vraagt of het budget taakstellend is of dat er meer beschikbaar kan zijn, gezien de twijfels van de Kunstraad over de haalbaarheid.
- Mist een pop- en dancevisie.
- Is benieuwd naar de inhoud van het Noord-Nederlands Cultuurconvenant.

Dhr. Hoogendoorn (ChristenUnie):

- Is positief over de vormgeving en het feit dat de raad de nota vast mag stellen.
- Vindt ambities en strategieën door elkaar heen lopen. Hoe verhoudt de kadernota zich tot de cultuurnota?
- Steunt het samen optrekken met de provincie, het verminderen van administratieve druk, de focus op talentontwikkeling en de verbinding met Leeuwarden Cultuurstad 2018.
- Hecht aan bereikbaarheid van cultuur voor iedereen.
- Wil weten hoe cultuur precies bij zal dragen aan het sociaal domein.

Verslag - 07 10 15 Groningen Cie-Onderwijs en Welzijn

- Ziet amateurkunst graag een groter deel uitmaken van de cultuurnota.
- Vraagt een uitwerking van de cultuurpijlers. Hoe ontstaat meerwaarde voor het hele veld en wordt tweedeling voorkomen?
- Is voor cultuur in de openbare ruimte. Graffitikunst zou een mooie plek kunnen krijgen.

Mw. Brokken (Partij voor de Dieren):

- Complimenteert de mooi vormgegeven en duidelijke nota.
- Is positief over minder regeldruk, veel mogelijke inspraak, cultuuronderwijs en kunst over grenzen.
- Wil weten of aan bereikbaarheid van kunst voldaan is wanneer mensen iets kunstzinnigs in hun buurt tegenkomen of dat ook musea en theaters eronder vallen.
- Steunt flexibel budget voor nieuwe initiatieven zolang het niet ten koste gaat van bestaande.
- Is enthousiast over culturele inzet bij Healthy Ageing en andere sociale terreinen, maar vindt het alleen uitdagen van culturele instellingen te vrijblijvend.

Wethouder De Rook:

- Dankt voor de steun en de terechte aandachtspunten.
- Meldt dat de vormgeving is verzorgd door Julia de Jonge, een jong talent uit de stad.
- Probeert met de nota een duidelijke richting te geven voor de hele stad, waarbij de vier ambities onderling niet geprioriteerd zijn maar allemaal nodig zijn voor succesvol beleid.
- Noemt als voorbeeld van de stadsbrede benadering dat niet elke instelling aan cultuureducatie hoeft te doen, als het stadsaanbod maar goed is. Specialisatie is mogelijk.
- Ziet als kracht van Groningen het brede aanbod, waarbij verbindingen tussen verschillende kunst- en cultuurvormen kunnen ontstaan. De profilering is niet een genre, maar talentontwikkeling.
- Wijst op de grote prestaties van het veld op het gebied van talentontwikkeling, zoals te zien op Eurosonic, Noorderzon en Jonge Harten.
- Wil extra inzetten op talentontwikkeling om nationaal en Europees onderscheidend te blijven.
- Meldt dat niet alleen de procedure van subsidies, maar ook de strategische ambities van gemeente en provincie overlappen.
- Poogt met de noordelijke provincies een regionaal cultuurprogramma voor vier jaar bij het Rijk af te spreken. Dat zou het eerste antwoord zijn op de stedelijke regio's van de Raad voor Cultuur.
- Verwacht dat noordelijke samenwerking ook bureaucratie verder terug kan dringen.
- Gaat niet mee in het onderscheid tussen ambitie en basis. De nota geeft voor alle instellingen aan waar de gemeente aan hecht en daagt hen uit met plannen te komen die daarop inspelen.
- Verzoekt een aantal grote instellingen zich als cultuurpijler op te geven. Zij krijgen een bijdrage uit het fonds als samenwerkingsplannen goed genoeg zijn. Dit zit tussen dwang en vrijblijvendheid in.
- Verwacht dat het podiumonderzoek een bijdrage zal leveren aan meer samenwerking en het bereiken van lastig bereikbare doelgroepen.
- Wil amateurkunst een nadrukkelijke rol geven en wil in gesprek met de sector over wat zij nodig achten om leden te bereiken en voorstellingen goed neer te zetten.
- Werkt met het ministerie aan het meer verweven van cultuur in het onderwijs. Creatieve vaardigheden worden steeds belangrijker.
- Beoogt de verschillende visies in de definitieve nota samen te brengen. De museumvisie gaat over de lange termijn en komt in samenspraak met musea tot stand.
- Legt uit dat kernvoorzieningen rond de gemeente gepositioneerd zijn, zoals de bibliotheek. Pijlers nemen meer verantwoordelijkheid als dynamo en betrekken kleinere instellingen.
- Onderstreept de aandacht voor publiek en spreekt instellingen er ook op aan hoe ze een zo groot mogelijk publiek denken te bereiken.
- Eist als criterium externe verdien capaciteit volgens het principe pas toe of leg uit. Werken met kansarme jongeren kan bijvoorbeeld een reden zijn het niet te halen.
- Wil projecten aanmoedigen die verbindingen leggen met andere sectoren, zoals de positieve werking van muziek voor Alzheimer.
- Beoogt in het ruimtelijk kwartier instellingen een stimulans te laten zijn voor hun omgeving, zoals het Scheepvaartmuseum in het A-kwartier, Guy&Roni in het Ebbingekwartier en Vrijdag in de Sint

Verslag - 07 10 15 Groningen Cie-Onderwijs en Welzijn

Jansstraat.

- Meldt dat 80% van de kinderen bereikt wordt met cultuureducatie en ambieert meer.
- Vindt het bij de cultuurstad horen dat mensen ook in hun wijk kunst en cultuur tegenkomen.
- Wil de suggestie van een Open Cultuurdag graag bespreken met instellingen.
- Wil meer initiatieven zoals een wijkjury van Adelheid Roosen in Groningen.
- Gaat instellingen de kans geven te reageren op het advies van de Kunstraad als tussenstap.
- Vindt cultureel ondernemerschap belangrijk en aan de instellingen zelf.
- Wil incidentele activiteiten meer ruimte geven met een flexibel budget. In de definitieve cultuurnota staat specifiek wat dat voor instellingen betekent.
- Borgt met financiering van instellingen ook toegankelijkheid en lage kosten.
- Is bereid planvorming voor talentontwikkeling te financieren en nam daarom een bepaling over een stichting op. Grand Futura of Station Noord zouden goed een rol kunnen spelen.

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 28 oktober 2015.

B.3. Meerjarenprogramma 'Van Beschermd wonen naar wonen met begeleiding op maat' 2015-2019 (collegebrief van 28 augustus 2015)

Dhr. Koks (SP):

- Ziet het bekende dilemma van decentralisatie met als voordeel gemeentelijke regie en als nadeel bezuinigingen voordat de nieuwe aanpak zich heeft kunnen bewijzen.
- Vreest dat verbeteringen haast onmogelijk zijn door het risico van 3 tot 8 miljoen euro.
- Constateert dat de meeste middelen gaan naar bestaande afspraken. Krijgen nieuwe cliënten een passende voorziening en is dat oude of nieuwe stijl?
- Steunt de lijn van het meerjarenprogramma het belang van de cliënt boven dat van zorgverleners te laten gaan en aandacht te hebben voor de overgang bij achttien jaar.
- Is voor begeleiding dicht bij huis door wijkteams bij lichtere ondersteuningsvragen en dagbestedingscentra in de wijken.
- Is benieuwd of de mengvorm tussen pgb en zin breder inzetbaar is.
- Verwijst verstokte aanhangers van marktwerking naar opmerkingen op pagina 33.
- Vreest dat corporaties het druk krijgen met het regelen van zelfstandige woonruimten.

Mw. Paulusma (D66):

- Vindt het goed en noodzakelijk dat gesproken is met gemeenten, aanbieders en vooral gebruikers.
- Vraagt zich af of gebruikers voldoende begrijpen dat zij maximaal eigenaar van de oplossing worden. En hoe rijmt dat met pgb bij uitzondering?
- Verzoekt om een nadere invulling van de overgang van zorg bij achttienjarigen, verbinding met andere terreinen zoals schuldhulpverlening en bijsturingsmogelijkheden van de raad in de samenwerking als centrumgemeente, ook in verband met financiële risico's.

Mw. Woldhuis (Stadspartij):

- Sluit in grote lijnen aan bij de bijdrage van de SP.
- Vraagt of het in de media berichtte druggebruik bij Yorneo aan de orde is bij beschermd wonen.

Dhr. Snelting (Student en Stad):

- Is bezorgd over de bezuinigingen.
- Staat achter het principe dat de inwoner centraal staat.
- Hoopt dat samenwerking en maatwerk leidt tot betere ondersteuning met een duidelijker relatie met kosteneffectiviteit van behandelingen.

Mw. Brouwer (GroenLinks):

- Is groot voorstander van de inwoner centraal en maatwerk met oog voor wat iemand zelf kan.
- Ziet de grootste instroom bij jongeren met een psychische aandoening. Dit hangt samen met de overgang bij achttien jaar. Krijgt dit een uitwerking in de toegezegde brief over jongerenbeleid?
- Vraagt wanneer duidelijkheid te verwachten is over rijkscompensatie voor pgb's.
- Wil weten wat het college gaat doen om doorstroom van sociale woningen te bevorderen.

Dhr. Van der Meide (PvdA):

Verslag - 07 10 15 Groningen Cie-Onderwijs en Welzijn

- Staat achter meer ondersteuning aan huis en meer maatwerk.
- Betreurt dat de nota onleesbare zinnen bevat voor leken.
- Vraagt of de inkoop per 1 januari 2016 haalbaar is.
- Wil weten of Groningen als centrumgemeente niet de dupe kan worden van andere gemeenten die weinig aan preventie doen.

Dhr. Boter (VVD):

- Heeft de indruk dat bij deze groep de zelfredzaamheid wel grenzen kent.
- Vindt de risico's te weinig uitgewerkt. Het meerjarenprogramma kan grotendeels betaald worden, maar in hoeverre? Welke keuzes heeft het college daarin?

Dhr. Hoogendoorn (ChristenUnie):

- Wil weten hoe de veranderopgave gericht op besparingen zich verhoudt tot de zorgcontinuïteit tot 2019, bij het Rijk afgedwongen door de VNG.
- Is positief over de aandacht voor de overgang bij achttien jaar en de veilige omgeving.
- Vindt het belangrijk dat inwoners meer keuze krijgen over hun woonomgeving.
- Vraagt hoe het college omgaat met het niet innen van de ouderbijdrage jeugd-ggz, waar de Tweede Kamer ook een voorstander van lijkt te zijn.
- Vindt zelfredzaamheid een mooi streven, maar benadrukt dat deze groep moeite heeft op eigen kracht regie te voeren en een beperkt netwerk heeft. Het kan niet afgedwongen worden.
- Roept op burgerinitiatieven niet alleen met woorden, maar ook met daden te ondersteunen, zoals een toezegging of intentieverklaring.

Mw. Brokken (Partij voor de Dieren):

- Wil weten of het budget uitgaat van een gelijkblijvend aantal aanvragen. Had de stijging, vooral veroorzaakt door jeugdigen, niet voorzien kunnen worden? Wat zit erachter?
- Vraagt hoeveel ruimte er verhoudingsgewijs voor de inwoner zelf is.

Wethouder Gijsbertsen:

- Excuseert zich voor ingewikkelde formuleringen en poogt dit de volgende keer te verbeteren.
- Is verheugd dat de commissie de grote lijnen van het beleid deelt.
- Beaamt dat de doelgroep kwetsbaar is en past de zelfredzaamheidsmatrix toe, waarbij ook financiën en schuldhelpverlening aan bod komen.
- Is terughoudend met pgb's, maar maakt het niet onmogelijk. De wens van de cliënt staat centraal, maar juist bij deze groep wordt de garantie van goede zorg vooraf in de gaten gehouden. Een tussenvorm van pgb en zin is ook bespreekbaar.
- Sluit aan bij de zorgen over de decentralisatie en wat deze kwetsbare mensen aankunnen.
- Gaat uit van de participatiegedachte en streeft naar een integrale benadering met een centraal loket verbonden met maatschappelijke ondersteuning.
- Kan zich het ongeduld over de overgang bij achttienjarigen voorstellen, maar werkt er hard aan en stuurt binnen vier weken een brief over de aanpak. Het heeft nadrukkelijk aandacht bij inkoop.
- Strijdt bij het Rijk voor eerlijke budgetten nu ze lager zijn uitgevallen en verwacht in november een nieuwe verdeelsleutel. De inkoop van 2016 is bijna afgerond op basis van huidige budgetten.
- Heeft tot nu toe de ervaring dat knelpunten bij aanbieders door lager budget opgelost kunnen worden en niet leiden tot het achterwege blijven van benodigde zorg.
- Wijst erop dat de doorstroom gemiddeld een jaar of twee bedraagt, waarmee instroom mogelijk is.
- Blijft het niet innen van de ouderbijdrage jeugd-ggz voortzetten in afwachting van rijksbeleid.
- Komt terug op het door de Stadspartij aangehaalde krantenartikel over druggebruik.
- Zet zich breed in voor meer doorstroming bij sociale huurwoningen, waarbij deze cliënten voorrang krijgen.
- Legt uit dat het college bevoegd is het plan vast te stellen en overlegt en reflecteert met de 23 gemeenteraden.
- Kan zich voorstellen dat de portefeuillehouder afspraken maakt hoe de raad betrokken blijft.
- Tempert de verwachtingen van preventief werken bij deze doelgroep. Niet alles is te voorkomen.
- Beaamt het belang van investeringen in het voorliggend veld in de hele provincie. De gesprekken

Verslag - 07 10 15 Groningen Cie-Onderwijs en Welzijn

zijn hierop gericht.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 22.20 uur.

Bijlage - Besluitenlijst 7 oktober 2015

BESLUITENLIJST RAADSCOMMISSIEVERGADERING ONDERWIJS EN WELZIJN

Datum: 7 oktober 2015
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 20.00-22.20 uur

1. AGENDAPUNTEN VOOR DE RAAD VAN 28 OKTOBER A.S.

CONFORM

- Kadernota Cultuur 2017-2020 (raadsvoorstel 18 september 2015)

2. TOEZEGGINGEN

Wethouder Gijsbertsen:

- Voortgang Vernieuwing Sociaal Domein: komt terug op de vraag (van SP) wat de omvang is van het beroep op de financiële tegemoetkoming ter compensatie van de Wteg (zie ook collegebrief 2 juli 2015, uitvoering amendement behoud geld voor chronisch zieken en gehandicapten).
- Begin volgend jaar wordt raad geïnformeerd over percentage wat alsnog huishoudelijke hulp via de algemene voorziening krijgt. Dan zal bekeken worden of er extra inspanning nodig is.
- Beschermd wonen:
  - * Groep 18-/18+: binnenkort krijgt de raad een brief over aanpak van de problematiek.
  - * Lager budget: in commissie van december zal mededeling worden gedaan over de nieuwe verdeelsleutel.
  - * Komt terug op de vraag van de Stadspartij n.a.v. krantenartikel, of er t.a.v. jeugd/beschermd wonen sprake is van drugsproblematiek.

Wethouder De Rook:

- N.a.v. tips uit expertmeeting sport:
  - Besparen op temperatuur zwembad: wordt opgepakt met werkgroep van de sportkoepel en wordt op teruggekomen in Meerjarenprogramma Sport en Bewegen.
  - Op gevel van sporthallen zal worden aangegeven welke clubs er gebruik van maken.
- Onderzoek naar hoge loonkosten in de sportieve infrastructuur: komt separaat naar de commissie (zie LTA) van november.

Bijlage - Besluitenlijst 7 oktober 2015

3. **LTA, LIJST MOTIES/TOEZEGGINGEN, INGEKOMEN STUKKEN**
  - Plan voor Voor- en Vroegschoolse Educatie is een jaar opgeschoven i.v.m. verlenging van landelijke regeling voor onderwijsachterstanden. Nu is planning: 4^e kwartaal 2016 n.a.v. nieuw landelijk beleid.
  - Motie ‘Een stem voor jongeren’: in regionaal verband bezig met oprichting jongerenplatform. Rapportage over voortgang in de resultaten inkoop jeugd en kwartaalrapportages VSD. Op de algemene jongerenparticipatie wordt apart teruggekomen.

Voorgestelde wijzigingen in de LTA zijn akkoord.

4. **VERSLAG 10 juni 2015**

Vastgesteld.

5. **OVERIGE AFSPRAKEN / CONCLUSIES**
  - Stichting Grand Futura is bezig met planvorming voor toekomstige Grand. College houdt de raad op de hoogte van de vorderingen.
  - Idee van een Open Cultuurdag wordt meegenomen in de definitieve cultuurnota.

Bijlage - LTA O&W november 2015

Lange Termijn Agenda per 5-11-2015

1

maand/ kwartaal	maand	dag	nummer	cie	onderwerp	vorm document	portefeuille	opmerkingen
3e kw 15	september '15	9	2015-80	O&W	Verbeterplan Jeugd	brief	Gijsbertsen	n.a.v. LTA gesprek
4e kw 15	oktober '15	7	2015-105	O&W	Mogelijkheden kindrombudsman	brief	Gijsbertsen	toez. 10 juni '15.
4e kw 15	oktober '15	7	2015-125	O&W	Onderzoek naar hoge loonkosten in sportieve infrastructuur	brief	de Rook	toez. in rek.cie. 20-5-2015 (via weth. Gijsbertsen)
4e kw 15	oktober '15	7	2014-110	O&W	Info. t.a.v. bespaartips tijdens experimenteel sport	brief	de Rook	mondelinge mededelingen in cie. 7 oktober, voorstel:
4e kw 15	oktober '15	7	2015-126	O&W	Plan van aanpak Diversiteit	brief	Gijsbertsen	zie cbrf 2 okt. 2015, voorstel: afvoeren
4e kw 15	oktober '15	7	2015-126	O&W	Infovoorziening uitvoering WMO / Jeugdwet (terugblik 1e halfjaar 2015)	brief	Schroor	op agenda cie. 18 nov. voorstel: afvoeren
4e kw 15	november '15	18	2015-171	O&W	Samenvatting acties ter voorkoming kindermishandeling	brief	Gijsbertsen	zie cbrf. 18 sept. 2015, voorstel: afvoeren
4e kw 15	november '15	18	2015-124	O&W	culturele instellingen / Ebbinge Kwartier		de Rook	toez. 20 mei '15 (via weth. Gijsbertsen)
4e kw 15	november '15	18	2015-132	O&W	Visiedocument uitvoering van de Wiet Educatie en Beroepsopleidingen		v. der Schaaf	op agenda cie. 18 nov. voorstel: afvoeren
4e kw 15	november '15	18	2014-153	O&W	Integraal Huisvestingsplan (onderwijs) incl. situatie leegstaande gebouwen, spreiding openbaar onderwijs, schoolgebouw v.d. toekomst + uitvoeringsplan	voorstel	Schroor	op agenda cie. 18 nov. voorstel: afvoeren
4e kw 15	november '15	18	2015-120	O&W	Discussienotitie Right to challenge (n.a.v. budget inkoop SD)		Schroor	toez. 10 juni '15.
4e kw 15	november '15	18	2015-166	O&W	Aanbesteding VSD	brief	Schroor	
4e kw 15	december '15	2	2015-122	O&W	Krediet Sportcentrum Europapark	voorstel	de Rook	LTA-overleg juni '15.
4e kw 15	december '15	2	2015-123	O&W	Nota Mediebeleid	voorstel	de Rook	toez. 20 mei '15 (via weth. Gijsbertsen)
4e kw 15	december '15	2	2014-228	O&W	Ontwikkelingen roeisport	brief	de Rook	
4e kw 15	december '15	2	2015-55	O&W	(juridische) organisatie WJteams (opnieuw)		Schroor	n.a.v. LTA-overleg mrt. 2015 (zie ook begroting 2016)
4e kw 15	december '15	2	2015-57	O&W	Start in 2016 met meetinstrument MKBA (Groningse Maatschappelijke Kosten Baten Analyse)	brief	Schroor	n.a.v. LTA-overleg mrt. 2015
4e kw 15	december '15	2	2015-79	O&W	Vaststelling nieuwe verordening adviesstructuur WMO	voorstel	Schroor	cie. 29-4-15
1e kw 16	februari '16							
1e kw 16	februari '16			O&W	Nacalculatie herinrichting Sportpark Corpus den Hoorn	brief	de Rook	zie cbrf. 2 juli 2014, n.a.v. dekking aanleg pupillengrasveld Stadspark
1e kw 16	februari '16			O&W	Contournota Meerjarenprogramma Sport en bewegen	brief	de Rook	
1e kw 16	februari '16			O&W	Stavaza passend onderwijs	brief	Schroor	toez. in cie 20-5-2015
1e kw 16	februari '16			O&W	Meerjarenprogramma Sport en bewegen (def)	voorstel	de Rook	
1e kw 16	februari '16			O&W	Update Innovatieateller onderwijs		Schroor	
1e kw 16	februari '16			O&W	Uitkomst onderzoek podiumkunsten door LA group/onderzoek Martiniplaza/OPSB	brief	de Rook	

Legenda:

Blaauw=nieuw

Rood= verwacht discussiepunt in commissie

1/2

1

Lange Termijn Agenda per 5-11-2015

maand / kwartaal	maand	dag nummer	cie	onderwerp	vorm document	portefeuille	opmerkingen
1e kw 16		2015-102	O&W/ R&W	Stavaza verbeterpunten uit uitvoeringsplan 'actief onder dak 2015' (doorstroom naar eigen woonruimte)		v. der Schaaf	toez. in cie. 13-5-15 (i.o.m. corporaties)
2e kw 16		2015-168	O&W	Maatschappelijke opvang		Schroor	
2e kw 16	mei '16	2015-203	O&W	Algemene financiële en beleidsmatige kaders GR PG&Z		Schroor	jaarlijks conform afspraken cie. Verbonden Partijen okt. '15
2e kw 16	mei '16	2015-204	O&W	Algemene financiële en beleidsmatige kaders GR Meerschap Paterswolde		v. Keulen	jaarlijks conform afspraken cie. Verbonden Partijen okt. '15
2e kw 16	mei '16	2015-205	O&W	Concept-begroting GR PG&Z - wensen en bedenkingen		Schroor	jaarlijks conform afspraken cie. Verbonden Partijen okt. '15 (DEADLINE 1 juli)
2e kw 16	mei '16	2015-206	O&W	Concept-begroting GR Meerschap Paterswolde - wensen en bedenkingen			jaarlijks conform afspraken cie. Verbonden Partijen okt. '15 (DEADLINE 1 juli)
4e kw 16		2015-169	O&W	Evaluatie 1e fase transformatieopdracht Beschermd wonen		Schroor	
4e kw 16		2015-119	O&W	Plan voor Voor en vroegschoolse Educatie n.a.v. richtlijnen Rijk		Schroor	zie cbrf. 19 juni '15.
4e kw 16		2015-127	O&W	Def. Cultuurnota (incl. museumvisie en bibliotheekvisie)	voorstel	de Rook	
4e kw 16		2015-71	O&W	Eindrapport 'De maat is vol' (uitvoeringsplan n.a.v. kadernota Alcohol & Jongeren)	brief	Gijsbertsen	(aangekondigd in cbrf. 26 febr. 2015)
4e kw 16		2015-133	O&W	Vervolgmeeting voortgang nieuwe impuls Vensterscholen	brief	Schroor	(aangekondigd in cbrf. 9 juni 2015)

Legenda:
 Blauw=nieuw
 Rood= verwacht discussiepunt in commissie

Bijlage - IM-lijst O&W november 2015

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	M	Indieners	Titel	Dictum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt	Portefeuille houder
2011-10	3	CU, CDA, Stadspartij	Familie bibliotheek in de Wijert	<i>verzoekt het college:</i> 1. op korte termijn, uiterlijk binnen een half jaar, te komen met een voorstel tot passende huisvesting voor de familiebibliotheek in de Wijert	O&W	Wordt geregeld in begroting 2016		motie	Bibliodie	De Rook/Schroor
2013-28	6	VVD	Eigendom grond onder clubgebouwen	1. onderzoek te doen naar de eigendomsstatus van clubgebouwen op gemeentelijke grond; 2. naar aankleding daarvan de financiële en juridische gevolgen voor de gemeente in kaart te brengen; 3. te onderzoeken of de problemen van financiering, zoals in het geval van GHBS, ook voor andere sportclubs gelden als zij zouden willen (ver)bouwen en/of uitbreiden.	O&W	Wordt betrokken bij de actualisatie van de Meesjareprogramma Sport (zie stavaza moties, cbrf 29 mei 2015)		motie	Voorjaarsbief	De Rook
2013-70	11	D66, CDA, CU, Stadspartij	Museumvisie	* in 2014 een 'Museumvisie' aan de raad voor te leggen; * in dit document een middeljarige termijnvisie te presenteren op het aanbod van verschillende musea in de stad Groningen; * hierbij in ieder geval in te gaan op: * samenwerking tussen de verschillende musea onderling en met andere culturele en maatschappelijke initiatieven; * de ontwikkeling van de huidige musea vanuit gemeentelijk perspectief; * de algemene expositie van de Groninger geschiedenis. * in de toestandkoming van dit document afstemming te zoeken met in ieder geval * huidige musea * de Provincie Groningen	O&W	Uitkomsten vervolonderzoek worden meegenomen in w.o. Cultuurnota medio 2016 (geen extra moties, cbrf 29 mei 2015)		motie	Gemeente-begroting 2015 en in de begroting 2016	De Rook
2013-85	12	VVD	Onderwijspropeller	1. alle projecten in kaart te brengen die door scholen zouden kunnen worden geïmplementeerd ter versterking van (de instroom in) het beroeps onderwijs; 2. in overleg te treden met het scholenveld teneinde tot een protocol te komen voor systematische uitwisseling en samenwerking op grote projecten; 3. voorstellen te doen voor een lancering en evaluatie met betrokken scholen, projecten en bedrijfsleven, bijvoorbeeld in werkconferenties; 4. de raad begin 2014 te informeren over de uitwerking van dit voorstel en de implementatie daarvan.	O&W/ W&I	72		initiatiefvoorstel		v. der Schaaf/Schroor?
2014-17	5	CDA, CU, SP, S&S, Stadspartij en PvdD	onderzoek Martiniplaza	om in het onderzoek naar de beste locatie voor MartiniPlaza ook te kijken naar onder andere de interne bedrijfsvoering, de mogelijkheden van verkoop, de verbetering van de bereikbaarheid om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de situatie en de mogelijkheden.	O&W	Resultaten onderzoeken eind 2015 (zie stavaza moties, cbrf 2 okt. 2015), daarna onderzoek governance		motie	Martiniplaza	v. Keulen
2014-37	6	VVD	Verantwoorde kosten-dekkendheid sporttarieven	bij het opstellen van de tarieven de volgende volgorde aan te houden: - eerst kijken naar de mogelijkheden om de kostendekkendheid te verbeteren door de kosten te verlagen; - vervolgens in overleg met de sportverenigingen te gaan over wat zij in eigen beheer zouden kunnen doen en hen daarbij legemoet te komen in de tarieven.	O&W	wordt meegenomen in Meesjareprogramma Sport, zie stavaza moties 2 okt. 2015)		motie	Voorjaarsbief	De Rook

Bijlage - IM-lijst O&W november 2015

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Motie- en initiatiefnummer	Titel	Dictum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt	Portefeuillehouder
2014-47	6	Meer kansen voor langdurig werkzoekenden	te onderzoeken in hoeverre de programma's van de ROC's een bijdrage kunnen leveren aan het scholen van langdurig werkzoekenden om zo hun kansen op werk te vergroten en de raad hierover uiterlijk bij de behandeling van de begroting 2015 te rapporteren.	O&W/ W&I	Motiebrief 2-10-15 mee in reg. Educatieplan november 15		motie	Voorjaarsbar	van der Schaaf
2014-71	9	Ruimte voor vutbachelors	1. om in contact te treden met het COA en de mogelijkheden te onderzoeken om binnen de gemeentegrenzen ruimte te bieden aan vluchtelingen; 2. de raad daarover voor de begroting te rapporteren.	O&W	zie motiebrief 2 okt. 2015, stvazwa ontwikkelingen. Voorstel: afvoeren		motie	motie wezend aan de orde van de dag	den Oudsten
2014-74	10	Experiment huishoudelijke hulp	samen met stadjes en betrokkenen, zoals wijkorganisaties en woningbouwverenigingen, te gaan experimenteren met andere organisatievormen van huishoudelijke hulp, zoals wijkcorporaties of vouchers. (http://www.trouw.nl/tr/4516Gezondheid/artikel/detail/3375825/2014/10/25/Hulp-in-huis-en-banen-gered-net-dienstencheque-gemeenten.dhtml)	O&W/ W&I	Loopt, college houdt raad op de hoogte (zie stvazwa moties, chrf 2 okt. 2015)		motie	Beleids- en uitvoeringsplan samenwerking Social Domein (VSD)	Schroor
2014-76	10	De sten van jongeren	1. de nieuwe jeugdhulp samen met kinderen en jongeren vorm te geven en een manier te vinden daarover met hen in gesprek te gaan; 2. daarbij gebruik te maken van ervaringen elders in het land. (bestaande initiatieven en methoden om jongeren te bereiken)	O&W/ W&I	Info in de raad als afspraken 2015 (zie motiebrief 2 okt. 2015)		motie	Beleids- en uitvoeringsplan Versterking Social Domein (VSD)	Gijbbertsen
2014-87	11	Sport maakt 't beter	1. om sportverenigingen te betrekken bij de gebiedsgebonden aanpak; 2. om vanuit sociale wijkteams nadrukkelijk contact te leggen met sportverenigingen.	O&W	Wordt meegenomen in voortgangstrap, over soc. wijkteams na zomer 2015 (zie stvazwa moties, chrf 2 okt. 2015)		motie	Begroting 2015	Schroor
2014-95	11	Onderwijs inzetten om kindermishandeling te bestrijden	een concrete verbinding te leggen tussen onderwijs en (kinder)mishandeling zodat (kinder)mishandeling tijdig gesignaleerd en aangepakt wordt en dat kinderen weten dat en hoe zij hulp kunnen inschakelen.	O&W	Wordt dit jaar weder uitgewerkt tussen gem. en onderwijs, nadere info voor begrotings-debat 2016 (zie stvazwa moties, chrf 2 okt. 2015).		motie	Begroting 2015	Gijbbertsen

Bijlage - IM-lijst O&W november 2015

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mandaters	Titel	Dictum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt	Portefeuille houder
2015-6	3 S&S, D66	Shelter City	verzoekt het college: 1. om in overleg met het ministerie van Buitenlandse Zaken, Justitia et Pax en de maatschappelijke partners tot de uitvoering te komen van een 1-jarige pilot Shelter City Groningen voor de opvang van minimaal twee mensenrechtenverdedigers waarin de volgende doelen in ieder geval worden nagestreefd: a. zorg voor opvang en bescherming van mensenrechtenverdedigers; b. betrokkenheid bij en bewustwording van inwoners over mensenrechten door het stimuleren van kennisoverdracht; c. zorg voor capaciteitsopbouw van mensenrechtenverdedigers; d. zorg voor maagoversteking van Groningen als stad met een internationaal visie op vrede en mensenrechten. 2. organisaties, bedrijven en particulieren de mogelijkheid te bieden om een bijdrage (financieel of in natura) te leveren aan Groningen Shelter City; 3. in 2015 een eenmalig bedrag van €40.000,- te reserveren als bijdrage van de gemeente Groningen aan de pilot Shelter City Groningen; 4. in 2016 een evaluatie uit te voeren met de betrokken partners bij Shelter City Groningen en aanbevelingen te doen voor eventuele voortzetting van het initiatief, al dan niet met structurele (financiële) steun van de gemeente Groningen.	O&W	Plan van aanpak in de maak, eind 2015 klaar. Uitvoering plan volgt in 2016		Initiatief-voorstel	initiatief-voorstel	Schroor
2015-28	7 D66, GL	Innovatieatelier in het sociaal domein	1. om innovatie in het sociaal domein mede mogelijk te maken door het faciliteren van een innovatieatelier; 2. om met een innovatieatelier goede ideeën uit de Stad op te halen en hier ook middelen uit het innovatiebudget tegenover te zetten.	O&W/ W&I	motiebrief 2-10-2015; planning innovatieatelier in dec/15/jan16		motie	Voorjaars-brief	Gijsbertsen
2015-35	7 GL, PvdA, S&S, CU, CDA, Stadspartij, PvdD, SP	Bundel de krachten rond suïcidepreventie	1. te onderzoeken hoe we een verbetering kunnen aanbrengen in suïcidepreventie en daarin bovenstaande overwegingen mee te nemen; 2. daarbij samen met andere aanbieders de mogelijkheden te verkennen om voor kwetsbare doelgroepen, zoals jongeren, gerichte preventieactiviteiten, zoals een campagne, te starten	O&W	motiebrief 9/7/15; bijeenkomsten met betrokken partijen, uitkomsten worden gedeeld met de raad		motie	Voorjaars-brief	
2015-36	7 CDA, Stadspartij, VVD, D66, S&S, CU, PvdA	Cofinancieringsfonds breedtesport	om voor de begroting 2016 de mogelijkheden te onderzoeken om te komen tot een cofinancieringsfonds voor de breedtesport en dit in samenspraak te doen met de Sportkoepel en andere belanghebbenden.	O&W	motiebrief 9/7/15; uitkomsten via neerjaarsprog. Sport en beweging, 4e kw. 2015		motie	Voorjaars-brief	

In groen is verzoek aan griffie

3/3

6-11-2015

Raadsvoorstel - Vervolg Samen Gezond in Stad

Raadsvoorstel

Onderwerp **Vervolg Samen Gezond in Stad**

Registratienr. 5311226 Steller/telnr. Els.Bruinewoud/ 41 59 Bijlagen 1

Classificatie

Vertrouwelijk

Portefeuillehouder

Gijsbertsen

Raadscommissie

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit het huidige gezondheidsbeleid "Samen Gezond in Stad" voort te zetten en daarmee het lokale gezondheidsbeleid voor 2016 en 2017 vast te stellen.

Samenvatting

In de kadernota Samen Gezond in Stad is beschreven hoe we de ambitie "Wij willen een stad zijn waar onze kinderen kunnen opgroeien tot gezonde volwassenen, en waarin alle volwassenen gelijke kansen hebben op gezondheid en een gezonde levensloop" willen realiseren. Deze kadernota is op 22 februari 2012 vastgesteld door de raad.

In het bijbehorende uitvoeringsprogramma is de ambitie via de drie programmasporen Gezonde Stad, Gezonde Wijk en Gezonde Jeugd uitgewerkt in concrete maatregelen. Het gezondheidsprogramma heeft een looptijd van 2012-2015 en loopt eind dit jaar af.

Op dit moment zijn er onvoldoende actuele gezondheidsgegevens beschikbaar om het gevoerde beleid te kunnen evalueren en eventueel nieuwe prioriteiten te stellen. Daar komt bij dat gezondheidsbevordering om een langdurige aanpak vraagt en we de komende twee jaar nog volop bezig te zijn met de (door)ontwikkeling van de WIJ aanpak. We zien op dit moment dan ook geen aanleiding om het in 2012 vastgestelde beleidskader aan te passen.

We willen in 2016 en 2017 doorgaan op de ingeslagen weg. Daarbij wordt de uitvoering van het gezondheidsbeleid zoveel mogelijk geïntegreerd in de WIJ aanpak. Een aantal thema's blijven we stedelijk beleggen - zoals perinatale sterfte, pestaanpak jeugdigen en eenzaamheid - omdat hiervoor specifieke expertise nodig is. Tenslotte zetten we de komende jaren meer in op het creëren van een gezonde fysieke omgeving die onze inwoners uitnodigt tot gezond gedrag.

In 2017 zijn de actuele gezondheidsgegevens beschikbaar die mede de speerpunten voor het vervolg bepalen. Vanaf 2018 maken we nieuwe keuzes voor de inrichting van het sociale domein en kijken we op welke manier gezondheid nog meer ingebed kan worden.

B&W-besluit d.d.: 27 oktober 2015

Raadsvoorstel - Vervolg Samen Gezond in Stad

Aanleiding en doel

Samen Gezond in Stad heeft een looptijd van 2012-2015 en loopt eind dit jaar af. Volgens de Wet Publieke Gezondheid moet de gemeente eens per vier jaar aangeven hoe zij de gezondheid van haar inwoners bevordert. Op dit moment is er geen aanleiding om het in 2012 vastgestelde beleidskader aan te passen. Daarom wordt voorgesteld het huidige gezondheidsbeleid voort te zetten voor de jaren 2016 en 2017.

Kader

Wet Publieke Gezondheid; Samen Gezond in Stad 2012-2015

Argumenten en afwegingen

Overwegingen om het huidige gezondheidsbeleid te continueren in 2016 en 2017:

- op dit moment beschikken we niet over voldoende gegevens om het gevoerde gezondheidsbeleid te kunnen evalueren en eventueel nieuwe prioriteiten te stellen. In het najaar van 2015 wordt een jeugd-enquête door de GGD gehouden en eind 2016 een volwassenenen-enquête. Deze gegevens zijn respectievelijk in 2016 en 2017 beschikbaar;
- de wetenschap dat gezondheidsbevordering om een langdurige aanpak vraagt;
- bovendien zijn we de komende twee jaar nog volop bezig met de (door-) ontwikkeling van de WIJ aanpak. Vanaf 2018 maken we nieuwe keuzes voor de inrichting van het sociale domein en kijken we op welke manier gezondheid nog meer ingebed kan worden.
- op dit moment ontbreken landelijke richtlijnen, omdat de huidige Landelijke Preventienota af loopt in 2016 en de nieuwe richtlijnen pas na 2016 bekend zijn. Voor het nieuwe beleid vanaf 2018 kunnen we de landelijke speerpunten meenemen en op lokaal niveau een nieuw kader formuleren.

Ook kunnen we hiermee de inzet op de door de raad geprioriteerde thema's continueren:

- overmatig alcoholgebruik jongeren. In november 2011 heeft de raad (bij motie 25) het College verzocht met een vervolg te komen op de nota "Aanpak overmatig alcoholgebruik 2008-2011";
- psychische en psychosociale gezondheid van de Groningse jeugd. Tijdens de bespreking van de kadernota in februari 2011 heeft de raad de motie "Psychosociale gezondheid van de jeugd" aangenomen waarin het College wordt gevraagd nadrukkelijk aandacht te geven aan de psychische en psychosociale gezondheid van de Groningse jeugd;
- eenzaamheid en suïcide preventie. Tijdens de bespreking van de kadernota in februari 2011 heeft de raad de motie 'Eenzaamheid en zelfdoding' aangenomen waarin het College wordt verzocht onderzoek te laten doen naar de oorzaken en gevolgen van ernstige eenzaamheid en zelfdoding onder inwoners van Groningen; tijdens het voorjaarsdebat van 1 juli jl. heeft de raad de motie 'Bundel de krachten rond suïcidepreventie' aangenomen. Het college heeft de opdracht gekregen te onderzoeken hoe er verbetering kan worden aangebracht in de suïcide preventie en samen met aanbieders de mogelijkheden te verkennen om voor kwetsbare doelgroepen zoals jongeren gerichte preventie activiteiten te starten;
- perinatale sterfte. Naar aanleiding van het initiatiefvoorstel "Van gezond zwanger naar gezond geboren" van de PvdA-fractie (2010) is het thema perinatale sterfte als prioritair thema opgenomen in het lokale gezondheidsbeleid Samen Gezond in Stad 2012-2015. Naar aanleiding van het voorjaarsdebat van 1 juli jl. is opnieuw aandacht voor het thema gevraagd. De raad is over de inzet binnen de geboortezorg over de periode 2010-2015 in een separate brief in november geïnformeerd.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

N.v.t.

Financiële consequenties

Voor de uitvoering van Samen Gezond in Stad is in 2016 en 2017 jaarlijks € 881.000 beschikbaar waarvan € 496.000 afkomstig uit de decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad.

Overige consequenties

N.v.t.

Raadsvoorstel - Vervolg Samen Gezond in Stad

Vervolg

We continueren de komende twee jaar onze koers en blijven ons richten op de prioritaire thema's.

- de prioritaire thema's zijn: perinatale sterfte/gezonde zwangerschap, psychosociale gezondheid/pestaanpak, overmatig alcoholgebruik jongeren, eenzaamheid/geestelijke gezondheid, suicide preventie. Op basis van de gegevens van de GGD is daar overgewicht jeugdigen aan toegevoegd.
- de uitvoering van het gezondheidsbeleid wordt zoveel mogelijk geïntegreerd in de WIJ aanpak. Deze wijkgerichte gezondheidsbevordering past in het huidige beleid: samen met de wijkbewoners inzetten op preventie en vroeg signalering. Daarbij blijven de prioritaire thema's onze aandacht vragen, maar we zullen ook actie ondernemen wanneer er andere signalen vanuit de wijk komen. Ook blijven we investeren in de verbinding en de samenwerking tussen huisartsen en de WIJ teams;
- de uitvoering van het gezondheidsbeleid brengen we zoveel mogelijk onder in de WIJ aanpak. Er zijn echter ook onderwerpen waarvoor specifieke expertise noodzakelijk is. Hierbij denken we aan suicide preventie, perinatale sterfte/gezonde zwangerschap, pestaanpak, aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren. De coördinatie hiervan blijft stedelijk belegd;
- signalering van gezondheidsproblemen vindt plaats vanuit de wijk. Daarnaast maken wij gebruik van de kennis en expertise van de GGD.

Tot slot willen we de komende jaren meer inzetten op het creëren van een gezonde fysieke leefomgeving die onze inwoners uitnodigt tot gezond gedrag. Daarbij willen we nog meer de verbinding leggen met de fysieke omgeving en met verkeer. Dit sluit aan bij het programmaspoor Gezonde Stad uit het huidige beleid.

Het onderwerp "Gezonde Stad" krijgt binnen het brede thema Healthy Ageing al steeds meer aandacht. Groningen profileert zich in samenwerking met de kennisinstellingen en het Healthy Ageing Network Noord-Nederland (HANNN) binnen Europa als Healthy Ageing Stad. Hierbij richten de partners zich op de volle breedte van Healthy Ageing. De inspanningen van HANNN, de noordelijke overheden en de stad Groningen op het terrein van gezond ouder worden leverde Noord-Nederland in 2013 de status van Europese voorbeeldregio op het gebied van Active and Healthy Ageing op. Het UMCG zette Groningen al in 2012 landelijk met dit onderwerp op de kaart door de organisatie van het congres 'Ruimte voor Gezondheid'. Als internationaal vervolg op dit congres vindt van 1 tot en met 4 juni 2016 de internationale conferentie *Building the Future of Health* (BTFOH) plaats. Deze conferentie gaat over de bijdrage die de gebouwde omgeving kan leveren aan een gezond leven.

Voor de stad Groningen zijn er interessante kansen om ons (meer) met dit thema te profileren. Op dit moment verbinden we het thema gezondheid vooral met de fiets, met de (stads)-moestuinen, JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht) en initiatieven zoals de Innovatiewerkplaatsen Bewegen in de Openbare Ruimte, Healthy Space Design van de Hanzehogeschool en de proeftuin 'Monter Selwerd', een ruimtelijke ingreep in de wijk Selwerd die de wijkbewoners tot meer te bewegen uitnodigt. Aan de proeftuin is een onderzoek van de afdeling Bewegingswetenschappen van UMCG/RUG verbonden. Bovendien biedt de voorbereiding van de Omgevingswet, die wij als gemeente per 1 januari 2018 gaan uitvoeren, een goede mogelijkheid om de structurele relatie met het fysieke domein te versterken; de Omgevingswet is er namelijk op gericht een veilige en gezonde fysieke leefomgeving te bereiken.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Raadsvoorstel - Vervolg Samen Gezond in Stad

BIJLAGE

Terugblik Samen Gezond in Stad 2012-2015

1. Inleiding

In de kadernota 'Samen Gezond in Stad' 2012-2015 is beschreven hoe de gemeente Groningen de ambitie "Wij willen een stad zijn waar onze kinderen kunnen opgroeien tot gezonde volwassenen, en waarin alle volwassenen gelijke kansen hebben op gezondheid en een gezonde levensloop" wil realiseren. Deze kadernota is op 22 februari 2012 vastgesteld door de gemeenteraad. Aansluitend op de kadernota is het uitvoeringsprogramma opgesteld. Aan de hand van de drie programmasporen Gezonde Stad, Gezonde Wijk en Gezonde Jeugd zijn hierin de ambitie en programmadoelen uitgewerkt in concrete maatregelen.

Verantwoording van het programma naar de raad vindt plaats via de jaarlijkse planning- en controle cyclus van de gemeentebegroting- en rekening.

Eind 2015 loopt het gezondheidsprogramma af. In deze notitie wordt aan de hand van de drie programmasporen teruggeblikt op het gezondheidsbeleid van de afgelopen jaren.

2. Terugblik Samen Gezond in Stad 2012-2015

Programmaspoor Gezonde Stad

We hebben geïnvesteerd in het integreren van gezondheid op andere terreinen zoals zorg en ondersteuning, werk en participatie en de fysieke leefomgeving.

Verder zijn we aangesloten bij het Healthy Ageing Netwerk voor Noord-Nederland. Door gebruik te maken van de mogelijkheden van kennisinstellingen hebben we onze expertise over 'gezond opgroeien en gezond oud worden' vergroot.

Een andere belangrijke opdracht was de verbinding te leggen tussen curatie en preventie. Zo zijn er samenwerkingsafspraken gemaakt tussen huisartsen en de WIJ teams. Ook participeren we in de Landelijke werkagenda die we met vier andere gemeenten samen met Menzis hebben opgesteld. Daarbij werken we samen aan preventie (met de pilot 'voorkomen uitval mantelzorgers' in Vinkhuizen) en hebben we afspraken gemaakt over de inzet van de wijkverpleegkundige binnen het WIJ-team.

Een aantal prioritaire thema's hebben we stedelijk opgepakt zoals perinatale sterfte, pestaanpak jeugdigen en eenzaamheid omdat hiervoor specifieke expertise nodig is. De coördinatie van deze thema's hebben we stedelijk belegd bij respectievelijk de GGD en Humanitas. Ook de (beleidsmatige) regie van 'Groningen Fit' (voorheen JOGG) is stedelijk bij de gemeente belegd.

Programmaspoor Gezonde Wijk

We hebben extra ingezet in de wijken met de grootste gezondheidsachterstanden. Vanuit de WIJ teams worden verschillende preventieve activiteiten uitgevoerd ter bevordering van een gezonde leefstijl.

Ook is er aandacht besteed aan de thema's eenzaamheid, depressie en geestelijk gezond ouder worden mede n.a.v. het onderzoek naar suïcide (Feitenblad: *onderzoek naar suïcide in Groningen*, november 2012).

Vanaf 2014 ontvangen we jaarlijks extra middelen uit de decentralisatie-uitkering ten behoeve van het verkleinen van gezondheidsachterstanden. Hiervoor zijn onder meer in vier wijken buurtwerkers gezondheid binnen de WIJ teams aan de slag gegaan.

Verder hebben we in twee Gezondheidscentra een goede verbinding gelegd tussen de huisartsen en welzijn door het programma 'Welzijn op Recept' in te voeren, waarbij huisartsen patiënten doorverwijzen naar welzijnsactiviteiten.

Raadsvoorstel - Vervolg Samen Gezond in Stad

Programmaspoor Gezonde Jeugd

Tenslotte hebben we extra geïnvesteerd in de gezondheid van onze jeugd. Prioritaire thema's daarbij zijn:

- **Bevorderen gezond gewicht**
Op verschillende manieren is er aandacht voor gezond gewicht: via de CJG's/WIJ teams, Bslim, het jongerenwerk en het onderwijs. Om de interventies goed met elkaar te verbinden en ook private partijen te betrekken in de oproep tot de gezonde keuze, heeft Groningen zich eind 2014 aangesloten bij de landelijke JOGG beweging (Jongeren Op Gezond Gewicht). In nauwe samenwerking tussen professionals uit zorg, onderwijs en welzijn, lokale private partijen en bewoners krijgt de integrale JOGG aanpak momenteel vorm en inhoud in de pilotwijk Selwerd (SPT) onder de positieve benaming Groningen Fit. Daarbij wordt ook de verbinding gelegd met de (eerstelijns) gezondheidszorg, armoede, sport en de fysieke omgeving.
- **Terugdringen overmatig alcoholgebruik**
In december 2012 is het beleidsplan 'De maat is vol' vastgesteld. In 2013 is de uitvoering gestart. Een belangrijke mijlpaal was de vaststelling van de nieuwe APVG, nodig door de wijziging van de Drank- en Horecawet per 1 januari 2012. Als gemeente hebben we daardoor meer mogelijkheden tot actieve beleidsvoering. Een gevolg van de nieuwe DHW is ook dat de alcoholleeftijd is opgehoogd naar 18 jaar. Een aantal activiteiten wordt uitgevoerd in het kader van het convenant Alcohol & Jongeren, gesloten tussen de Groninger gemeenten, de GGD, de politie en het OM.
De (na)zorg voor de zgn. 'comazuipers' is goed op gang gekomen nadat eind 2012, mede op initiatief van de gemeente Groningen, een polikliniek Alcohol&jongeren (alcoholpoli) kon worden gerealiseerd. Onder de tientallen maatregelen valt ook het 'Keurmerk alcoholbewuste sportkantine' op. Een aantal sportclubs heeft dit keurmerk behaald. Dat betekent dat zij extra acties inzetten om alcoholgebruik onder jongeren tegen te gaan. Ze schenken pas alcohol als de jongeren niet meer aan het sporten zijn, of verwijderen de alcoholreclames langs de velden.
- **Bevorderen psychosociale gezondheid/ pestaanpak**
We hebben verschillende acties uitgezet om de psychosociale gezondheid / mentale fitheid van jeugdigen te bevorderen. Er is bijvoorbeeld ingezet op het verbeteren van de vroegsignalering van psychosociale problemen onder andere binnen de CJG's/WIJ teams. Er zijn lessen gegeven op een aantal VMBO-scholen gericht op 'mentale fitheid' en weerbaarheid. Ook was er nadrukkelijk aandacht voor pesten en pestaanpak. Het Consultatieteam Pesten heeft verschillende scholen (zowel primair als voortgezet onderwijs) begeleid bij ernstige pestsituaties. Verder is de training 'Plezier op School' uitgevoerd in de zomervakanties. Deze training reikt (kwetsbare) aanstaande brugklassers een aantal sociale vaardigheden aan zodat ze een betere start kunnen maken in het voortgezet onderwijs. In twee wijken is de Vreedzame Wijk van start gegaan en wordt door alle betrokkenen gewerkt aan een positief klimaat. Kinderen leren om conflicten op te lossen, verantwoordelijkheid te dragen en elkaar positief tegemoet te treden.
- **Bevorderen seksuele en relationele weerbaarheid**
De projecten 'Maand van Liefde en Genot' en 'We can Young' hebben we ingezet om de seksuele en relationele weerbaarheid te bevorderen. Samen met jongeren, scholen, jongerenwerk, GGD zijn verschillende activiteiten uitgevoerd gericht op informatie en advies en het vergroten van de weerbaarheid.
- **Bevorderen gezonde zwangerschap**
Rond de geboortezorg is de afgelopen vijf jaar veel geïnvesteerd. Er is een aantal projecten uitgevoerd en interventies ontwikkeld, gericht op risico- signalering en het bevorderen van een gezonde zwangerschap samen met andere partijen, waaronder de GGD, UMCG en verloskundige praktijken. Dit heeft geresulteerd in een aantal bruikbare interventies, een betere samenwerking tussen de partijen binnen de geboortezorg en bewustwording van het thema gezonde zwangerschap.
De komende jaren willen de partijen gezamenlijk extra investeren in het implementeren van de ontwikkelde interventies, zoals het risico - analyse instrument voor verloskundigen en

Raadsvoorstel - Vervolg Samen Gezond in Stad

activiteiten onderbrengen in de WIJ - aanpak. Daarnaast wordt de driehoek bestuur, uitvoering en wetenschap verstevigd. Door de uitvoering te monitoren en te sturen op resultaten wordt verwacht dat het babysterftecijfer daalt. De aandacht wordt verlegd van babysterfte naar het bevorderen van gezonde zwangerschap en een gezonde start, omdat baby's met een slechte start een groter risico hebben op ontwikkelings- en gedragsstoornissen en later in het leven aandoeningen kunnen ontwikkelen. De raad is over de inzet binnen de geboortezorg over de periode 2010-2015 in een separate brief in november geïnformeerd.

Resultaten

Op dit moment beschikken we niet over voldoende gegevens om het gevoerde gezondheidsbeleid te kunnen evalueren. In het najaar van 2015 wordt een jeugd-enquête door de GGD gehouden en eind 2016 een volwassenen-enquête. Deze gegevens zijn respectievelijk in 2016 en 2017 beschikbaar. Een positieve ontwikkeling is dat gezondheid nadrukkelijker op de agenda is gekomen bij de verschillende stakeholders. Ook zien we dat gezonde leefstijl 'leeft' bij burgers. Veel nieuwe (burger-) initiatieven zijn gericht op gezonde en actieve leefstijl: moestuintjes, kookworkshops en beweegactiviteiten.

3. Positieve gezondheid

Het denken over gezondheid verandert in de samenleving. Tot nu werd de definitie van Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) gebruikt; in deze definitie is gezondheid een toestand van 'compleet welbevinden'. In 2012 is een nieuw concept van gezondheid geïntroduceerd¹. Hierin is gezondheid 'het vermogen van mensen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven'. In dit concept is er naast aandacht voor ziekte ook aandacht voor het versterken van veerkracht, zelfregie en health literacy - basisgezondheidsvaardigheden. De essentie is om mensen in hun kracht te houden of te krijgen. Gezondheid is niet een doel op zich maar een middel zodat mensen datgene kunnen doen wat hun leven zin geeft.

Dit concept sluit nauw aan bij de ontwikkelingen in het sociale domein, dat gericht is op meer maatschappelijke participatie, eigen regie, eigen kracht en samenredzaamheid.

Het biedt kansen om gezondheid in te bedden in het sociale domein.

---

¹ Dit begrip is geïntroduceerd door M. Huber

Bijlage - Lijst ingekomen collegebrieven voor O&W november 2015

Lijst van ingekomen collegebrieven voor de raadscommissie Onderwijs en Welzijn van 18 november 2015

Nr.	Onderwerp	Ontvangen d.d.	Advies	opmerkingen
1	Diversiteitsagenda	2-10-2015	tkn	
2	Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen	14-10-2015	bespreken	agendapunt B3
3	Doorkijk Vernieuwing Sociaal Domein 2016- 2017	30-10-2015	bespreken	agendapunt B2
4	Trekkingsrecht PGB en procedure herbeoordelingen	30-10-2015	tkn	
5	Geboortezorg/gezonde start periode 2010-2015	30-10-2015	tkn	
6	Informatief loonkosten programmabudget voor sportieve infrastructuur	5-11-2015	tkn	

6-11-2015

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingsplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

CORRIGENDUM

1 oktober 2015

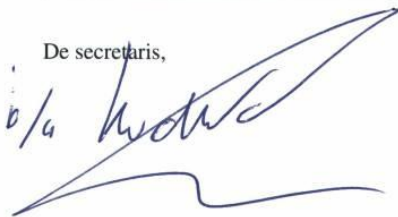
Betreft: raadsvoorstel Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2016-2019
Registratienummer 5229000.

Toelichting: het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) 2016-2019 – “een stevige basis”
bevatte een aantal tekstuele fouten.

Hieronder een opsomming van de aanpassingen.

Plaats in document	Betreft	Was	Gecorrigeerd in
blz. 47	§ 6.5.2.3 titel	Meerpaal (VGSOG)	Meerpaal (Noorderbasis)
blz. 49, tabel 9	Titel van de tabel	SBO	(V)SO
blz. 49, tabel 9	Samenvoegen twee scholen die niet meer afzonderlijk bestaan.	Heemskerk en T.H. Hart de Ruiterschool	Samengevoegd tot Diamant
blz. 50	§ 6.6.3.3 titel	Steiger (VGSOG)	Steiger (Noorderbasis)
blz. 53, tabel 10	Fout cijfer in kolom 7, rij 3	490	4.090
blz. 64, bijlage 10.1	Actualisering tabel op basis van bovenstaande aanpassingen.	Zie hierboven	Zie hierboven

De secretaris,

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingsplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Raadsvoorstel

Onderwerp **Integraal HuisvestingsPlan (IHP) Onderwijs 2016-2019**
Registratienr. 5229000 Steller/telnr. Harold Boersma/ 6989 Bijlagen 1

Classificatie

Vertrouwelijk
Portefeuillehouder Schroor Raadscommissie 7 oktober 2015

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) 2016 – 2019 – “een stevige basis” vast te stellen.

Samenvatting

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs. Het doel van dit Integraal HuisvestingsPlan (IHP) is het vastleggen van de visie van de gemeente op de onderwijshuisvesting om zodoende een samenhangend beleid voor het totale onderwijs voor de periode van 2016 tot en met 2019 tot stand te brengen. Deze visie is het instrument om in deze periode sturing te geven aan de omvang en kwaliteit van huisvesting en aan vertaling hiervan naar de gemeente begroting.

Sinds 1-1-2015 zijn de schoolbesturen geheel verantwoordelijk voor het onderhoud aan de schoolgebouwen. Hiervoor heeft het rijk de daarvoor bestemde middelen doorgezet naar de schoolbesturen. De gevolgen van deze doordecentralisatie pakken voor de gemeente minder gunstig uit dan verwacht. Hoewel er structureel extra middelen beschikbaar zijn gesteld (voorjaarsbrief 2015) om de huidige kwaliteit van de onderwijshuisvesting te kunnen blijven handhaven neemt de vrije ruimte nadrukkelijk af. Dit komt doordat een steeds groter deel van het budget moet worden aangewend voor dekking van de vaste lasten als gevolg van investeringen uit het verleden. Hierdoor zal de focus de komende jaren meer en meer gericht worden op multifunctioneel en hergebruik van schoolgebouwen.

De schoolbesturen hebben input geleverd om dit IHP tot stand te brengen. De wensen van de schoolbesturen zijn met hen besproken en zoveel mogelijk in dit IHP verwerkt. Echter de verwachte wijzigingen in de configuratie van het voortgezet onderwijs (o.a. wijzigingen in de spreiding van VO scholen over de stad) zijn nog onvoldoende in beeld. Ook de gevolgen van de aardbevingsproblematiek voor de onderwijshuisvesting zijn op dit moment nog niet helder. Dit maakt dat we nu reeds een update van dit IHP aankondigen voor over twee jaar. Dan verwachten we de consequenties van zowel de wijziging in de configuratie van het VO en de impact van de aardbevingen voor de onderwijshuisvesting goed in beeld te hebben.

Daarnaast zullen we de komende periode nagaan in hoeverre slimme verbandingen mogelijk zijn tussen onderwijshuisvesting, ons maatschappelijk vastgoed en onze wijkontwikkeling.

De financiële consequenties van dit IHP passen binnen de huidige contouren van de onderwijshuisvestingsbegroting en worden concreet jaarlijks in het programma en overzicht 2016 aan de raad ter besluit voorgelegd.

B&W-besluit d.d.: 15 september 2015

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Het huidige IHP is afgelopen. Er dient een nieuw beleidskader te worden vastgelegd. Dat doen we met dit Integraal HuisvestingsPlan voor de periode 2016 -2019.

Kader

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Groningen, de Wet op de expertise centra, Wet op het primair onderwijs, Wet op het voortgezet onderwijs.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Dit IHP is besproken met de betrokken onderwijsbesturen. Ook is het besproken met (vertegenwoordigers van) de schoolbesturen in de Werkgroep Onderwijs Huisvesting (WHO) op 26-9-2015. Tenslotte is het IHP bestuurlijk besproken in het Breed Besturen Overleg (BBO) op: 21-9-2015. (de uitkomsten van dit overleg worden – voor zover relevant - mondeling ingebracht bij de raadscommissie d.d. 8-10-15 en de raadsvergadering d.d.: 28-10-2015.

Een onderwerp dat zowel in de WHO als het BBO aan de orde is geweest, is het ontbreken van mogelijkheden voor renovatie. Dit stelt schoolbesturen voor problemen. Want enerzijds hebben scholen een onderhoudsplicht voor hun gebouwen, anderzijds komt een school pas voor nieuwbouw in aanmerking als een gebouw een slechte conditie (5 of 6) heeft bereikt. Hierdoor ontstaat een prisoners dilemma waarbij schoolgebouwen die niet meer passend zijn toch niet gerenoveerd kunnen worden. Omdat het wettelijke kader en de middelen ontbreken kan de gemeente op dit moment niet anders dan verzoeken om renovatie af te wijzen. Ook in de rijksvergoedingen die de schoolbesturen ontvangen wordt geen rekening gehouden met vergoeding van uitgaven voor renovatie. Wel hebben we begrip voor de situatie van de betreffende scholen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

1 VOORWOORD

In Groningen hecht het college van B&W sinds jaar en dag aan een goede onderwijshuisvesting. In de komende periode investeert Groningen ook weer in grote projecten als de nieuwbouw van de Tamarisk, de Borgmanschool in het Ebbinge kwartier en de nieuwe school in de Oosterparkwijk. Ook ronden we het programma fris en duurzaam succesvol af. In de traditie van onze ambities op onderwijshuisvesting bieden we dit Huisvestingsplan (IHP) aan.

Sinds 1 januari 2015 ontvangen alle schoolbesturen rechtstreeks van het Rijk het budget voor het onderhoud van schoolgebouwen. Hiermee zijn ze zelf verantwoordelijk geworden voor al het onderhoud aan de schoolgebouwen. Als gevolg van onze gezamenlijke inspanningen de afgelopen jaren is de conditie van de onderwijsgebouwen in Groningen goed.

Door de algemene financiële situatie en een korting vanuit het Rijk leek het in eerste instantie op dat de gemeente structureel 400 duizend euro minder aan de onderwijshuisvesting zou kunnen besteden. Echter om de huidige kwaliteit van de onderwijshuisvesting te kunnen blijven handhaven stellen we structureel 200 duizend euro beschikbaar aan extra beleidsmiddelen. Het resterende tekort dient te worden opgevangen binnen de intensiveringsmiddelen voor het thema 'Leren' die structureel beschikbaar zijn gesteld bij de begroting 2015.

Ondanks het feit dat er in Groningen extra middelen zijn vrijgemaakt beperken bestaande verplichtingen meer en meer de vrije ruimte voor nieuwe initiatieven. Dit is deels al merkbaar voor de besturen die hebben aangegeven graag te willen renoveren of vervangende nieuwbouw te willen plegen. Mede daarom zal de gemeente Groningen meer inzetten op multifunctioneel gebruik en hergebruik van schoolgebouwen.

Nieuw is de aardbevingsproblematiek. We onderzoeken wat de gevolgen zijn voor het bestendig maken van bestaande gebouwen en hoe we om gaan met aardbevingschades. Wij onderzoeken hoe de meerkosten op het Rijk dan wel op de NAM verhaald kunnen worden.

In het voortgezet onderwijs worden grote bewegingen in de configuratie verwacht die nu nog onvoldoende concreet zijn evenals de invloed hiervan op de huisvesting van de VO-scholen. Mogelijk zal de gemeente in een aantal situaties worden gevraagd om een financiële bijdrage voor de huisvestingsaanpassingen. Dit betekent in de toekomst mogelijk een extra beslag op de onderwijshuisvestingsmiddelen. Aangezien die beperkt zijn, is goed overleg met de schoolbesturen op dit onderwerp van belang.

Als de consequenties van de mogelijke aanpassingen in het VO en de uitwerking van het aardbevingsbestendig maken van de gebouwen beter in beeld zijn bieden wij naar verwachting in 2017 een update van dit IHP aan.

Ton Schroor,

Wethouder onderwijs Gemeente Groningen

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

INHOUD

2 INHOUDSOPGAVE

1	VOORWOORD	2
3	SAMENVATTING	6
4	INLEIDING	8
4.1	Schoolbestuurlijkoverleg	8
4.2	Status en opbouw	9
5	BELEIDSVISIE	10
5.1	Verordening Voorzieningen huisvesting gemeente Groningen	10
5.2	Overdracht verantwoordelijkheid onderhoud naar schoolbesturen	10
5.3	Staat van onderhoud onderwijsgebouwen	12
5.4	Renovatie / vervangende nieuwbouw	12
5.5	Leegstand, medegebruik en hergebruik	14
5.6	Energiezuinigheid en binnenklimaat	15
5.6.1	bij nieuwbouw	15
5.6.2	bij bestaande bouw	16
5.7	Leerlingenprognoses	18
5.8	Passend onderwijs	19
5.9	Vensterscholen en multifunctionele accommodaties (MFA's)	19
5.10	gymnastiekaccommodaties	20
5.11	AardbevingsBeleid	22
5.11.1	Aardbevingsbestendige nieuwbouw en aanpassen bestaande bouw	23
6	PRIMAIR ONDERWIJS	24
6.1	Centrum en Oude Wijken	25
6.1.1	Belangrijkste ontwikkelingen	26
6.1.2	Ruimteanalyse	26
6.1.3	Voorzieningen 2015 – 2019	26

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.2	West & Hoogkerk	30
6.2.1	Belangrijkste ontwikkelingen	31
6.2.2	Ruimteanalyse West	31
6.2.3	Ruimteanalyse Hoogkerk	32
6.2.4	Voorzieningen 2015 – 2019	33
6.3	Oost	36
6.3.1	Belangrijkste ontwikkelingen	37
6.3.2	Ruimteanalyse	37
6.3.3	Voorzieningen 2015 – 2019	37
6.4	Zuid	41
6.4.1	Belangrijkste ontwikkelingen	42
6.4.2	Ruimteanalyse	42
6.4.3	Voorzieningen 2015-2019	42
6.5	Speciaal basisonderwijs - sbo	45
6.5.1	Ruimteanalyse	46
6.5.2	Voorzieningen 2015-2019	46
6.6	(VOORTGEZET) SPECIAAL ONDERWIJS -VSO	48
6.6.1	Belangrijkste ontwikkelingen	49
6.6.2	Ruimteanalyse	49
6.6.3	Voorzieningen 2015-2019	49
7	VOORTGEZET ONDERWIJS	52
7.1	Ruimteanalyse	53
7.2	Voorzieningen 2015-2019	54
7.2.1	Reitdiep College (O2G2)	54
7.2.2	Werkman College (O2G2)	54
7.2.3	Zernike College Groningen (O2G2)	55
7.2.4	Gomarus College (GSG)	55
7.2.5	Wessel Gansfort en Augustinus College (CSG)	56

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

7.2.6	Parcival Vrije School (Vrije school Noord en Oost)	56
7.2.7	Willem Lodewijk Gymnasium (WLG)	57
8	GYMNASTIEKACCOMMODATIES	58
8.1	Bewegingsonderwijs P.O.	58
8.2	Bewegingsonderwijs (V.)S.O.	59
8.3	Bewegingsonderwijs V.O.	60
9	FINANCIËN	61
9.1	Stand van zaken IHP 2012 – 2015	62
9.2	Prioriteiten en fasering 2016 - 2019	63
10	BIJLAGEN	64
10.1	Bijlage: Overzicht scholen per bestuur	64
10.2	Bijlage: Conditie schoolgebouwen	68

Opgesteld april – augustus 2015 door:

Shared Service Center Gemeente Groningen Afdeling Vastgoed Management

L. van der Veen
H.J. Boersma
W. Bosker
J. Wilkens
R. Ajani

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

3 SAMENVATTING

Sinds 1 januari 2015 ontvangen de schoolbesturen van het primair en speciaal onderwijs rechtstreeks van het Rijk het budget voor het buitenonderhoud en aanpassing van schoolgebouwen. Door deze zogenaamde DOORDECENTRALISATIE zijn de schoolbesturen zelf verantwoordelijk geworden voor al het onderhoud aan de schoolgebouwen. Gemiddeld is de conditie van de gebouwen goed.

Bij deze doordecentralisatie heeft het Rijk ook een forse UITNAME uit het gemeentefonds gedaan, waardoor de gemeenten en dus ook Groningen minder aan de onderwijshuisvesting kunnen besteden. De effecten hiervan zullen de komende jaren merkbaar zijn. Een pas op de plaats lijkt dus voor de hand te liggen. De gemeente Groningen zal daarom inzetten op meer multifunctioneel- en hergebruik van schoolgebouwen.

Het vorige Integraal Huisvestingsplan (2012 – 2015) stond in het teken van ambities op het gebied van FRIS EN DUURZAAM (duurzaamheid en gezond binnenmilieu). De meeste projecten hebben we conform plan gerealiseerd. Een klein aantal scholen wordt nog in 2016 als laatste fase aangepakt.

Nieuw in de komende periode is de AARDBEVINGSPROBLEMATIEK. Bij nieuwbouw van scholen moet de NEN ontwerprichtlijn voor aardbevingsbestendig bouwen gehanteerd worden. Ook moet worden onderzocht wat de gevolgen zijn voor het bestendig maken van bestaande gebouwen en hoe om te gaan met aardbevingschades. De investeringen die dit alles met zich meebrengt komen deels voor rekening van de gemeente en/of de schoolbesturen. Wij zullen onderzoeken hoe die meerkosten op het Rijk dan wel op de NAM verhaald kunnen worden.

De effecten van de invoering 'PASSEND ONDERWIJS' zijn nog onvoldoende bekend om daar op dit moment consequenties voor de huisvesting aan te verbinden. We zien de laatste twee jaar juist meer leerlingen naar het speciaal onderwijs gaan dan verwacht. In de vorige beleidsperiode is veel geïnvesteerd in gebouwen voor het speciaal onderwijs, dus we verwachten de fluctuaties goed op te kunnen vangen.

Bij het LICHAMELIJK ONDERWIJS zijn de ervaringen die we hebben opgedaan met de nieuwe manier van inroostering goed bevallen. Alle basisscholen krijgen 120% van de genormeerde lestijd toegewezen en hebben zelf een grote rol in hoe zij die tijd ingeroosterd willen zien. Volgens het bestuursakkoord¹ krijgen leerlingen in het primair onderwijs vanaf 2017 twee

---

¹ Bestuursakkoord voor de sector primair onderwijs, tussen de staatssecretaris van OCW en de PO raad, definitieve versie 10 juli 2014

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

uur per week bewegingsonderwijs. We gaan met de schoolbesturen in gesprek over hoe we daar invulling aan kunnen geven.

Uit de CAPACITEITSANALYSES, opgenomen in de hoofdstukken 6 tot en met 7, komt naar voren, dat het globale beeld is dat het aantal leerlingen in het primair onderwijs redelijk stabiel blijft en het Voortgezet onderwijs een lichte daling laat zien. Derhalve zijn de komende jaren geen (grote) investeringen te verwachten in nieuwbouw / capaciteitsuitbreidingen op grond van leerlingtoename. Wel kan een afwijking van het gemiddelde beeld op wijkniveau leiden tot een aanpassing. De oorzaak daarvan wordt vooral bepaald door de beschikbare capaciteit en kwaliteit aan onderwijsaccommodaties. De beschikbare capaciteit voor het voortgezet onderwijs is toereikend, maar met de verwachte ontwikkelingen in de configuratie kan het nodig zijn om aanpassingen te realiseren.

De FINANCIËLE CONSEQUENTIES van de doordecentralisatie van het groot onderhoud naar de schoolbesturen pakken voor de gemeente een stuk ongunstiger uit dan we hadden verwacht. Om de huidige kwaliteit van de onderwijshuisvesting te kunnen blijven handhaven, zijn wel structureel extra middelen beschikbaar gesteld. Doordat een steeds groter deel van het budget moet worden aangewend voor dekking van de vaste lasten a.g.v. investeringen uit het verleden neemt de vrije ruimte nadrukkelijk af. Dat betekent dat we voor de komende planperiode kritischer hebben moeten kijken naar de wensen die de schoolbesturen bij de gemeente hebben neergelegd. We verwachten met dit IHP binnen de financiële kaders recht te doen aan onze zorgplicht voor voldoende en adequate huisvesting van het onderwijs.

Hier onder een overzicht van de BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN rondom (ge)bouwen:

- De Borgmanschool en Siebe Jan Boumaschool krijgen vervangende nieuwbouw;
- De capaciteit van de Rietwierde wordt uitgebreid, eerst met noodlokalen en indien noodzakelijk wordt permanente bouw toegepast;
- Afhankelijk van de ontwikkelingen in Oosterhoogebrug is vervangende nieuwbouw van de school en gymzaal nodig;
- De nieuwbouw van de Tamarisk wordt in deze plan periode opgeleverd;
- De GSV neemt extra ruimte in gebruik aan de Hora Siccamasingel en streeft naar uitbreiding van huisvesting voor het internationaal onderwijs;
- We onderzoeken de verschillende huisvestingsscenario's t.b.v. het voortgezet onderwijs met de schoolbesturen.

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

4 INLEIDING

Met een Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP) krijgen gemeente en schoolbesturen een totaal beeld van de ontwikkelingen in de onderwijshuisvesting de komende jaren. Het IHP kent geen wettelijke en juridische status maar moet beschouwd worden als een leidend kader waarover consensus bestaat tussen gemeente en schoolbesturen.

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs. In de verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs is voor het bekostigen van de huisvestingsvoorzieningen de programma procedure opgenomen. Schoolbesturen dienen jaarlijks aanvragen in bij de gemeente. Als gevolg hiervan heeft die procedure een reactief karakter, waardoor de gemeente het risico loopt ad-hoc beleid te voeren. Met een IHP kan reactief beleid worden voorkomen en omgezet in proactief beleid. Het IHP biedt gemeente en schoolbesturen de mogelijkheid een gericht huisvestingsbeleid te voeren, strategische keuzes te maken en besluiten integraal af te wegen.

Het doel van dit IHP is het vastleggen van de visie van de gemeente op de onderwijshuisvesting om zodoende een samenhangend beleid voor het totale onderwijs voor de periode van 2016 tot en met 2019 tot stand te brengen. Deze visie is het instrument om in deze periode sturing te geven aan de omvang en kwaliteit van huisvesting en aan vertaling hiervan naar de gemeente begroting.

Door de gewijzigde wetgeving zijn de verantwoordelijkheden van gemeente en schoolbesturen op het gebied van onderwijshuisvesting per 1-1-2015 veranderd. Toch blijft de gemeente Groningen goede schoolgebouwen met voldoende capaciteit als een belangrijke voorwaarde zien voor kwalitatief hoogwaardig onderwijs. Groningen heeft op dat gebied een naam hoog te houden. Samen met de schoolbesturen blijft de gemeente zich dan ook de komende jaren inzetten voor goede onderwijshuisvesting.

De titel van dit IHP: "een stevige basis" refereert aan de conditie van de schoolgebouwen, die gemiddeld "goed" is en de capaciteit die ruimvoldende is. Samen met de aardbevingsproblematiek waarvoor de stevige basis noodzakelijk is.

4.1 SCHOOLBESTUURLIJKOVERLEG

In relatie met dit IHP voert de gemeente Groningen periodiek 'op overeenstemming gericht overleg' (OOGO) met de schoolbesturen. Dit vindt plaats in de Werkgroep Huisvesting Onderwijs (WHO) als werkgroep van het Breed Bestuurlijk Overleg (BBO). Deze overleggen gaan onder anderen over:

- huisvestingsaanvragen;
- het op te stellen jaarprogramma (wat gaan we doen) en jaaroverzicht (wat gaan we niet doen);

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

- conceptwijzigingen in de verordening² ;
- materiële gelijkstelling;
- integrale huisvestingsplanning.

Dit OOGO vormt een wettelijke verplichting als voorbereiding op de formele besluitvorming door het college en de gemeenteraad. Sinds de decentralisatie van middelen voor onderwijshuisvesting van Rijk naar gemeente in 1997 is dit overleg in Groningen constructief van aard geweest. Dit blijkt onder meer uit het feit dat een budgettaire toets (het afwijzen van een aanvraag vanwege onvoldoende financiële middelen) tot nu toe niet toegepast hoefde te worden. Verder bleek een fasering van aanvragen voor voorzieningen in goed overleg met de schoolbesturen altijd mogelijk.

Bij de start van de ontwikkeling van dit IHP is aan alle schoolbesturen gevraagd³ om wensen met consequenties voor beleid voor de huisvesting van scholen in de komende planperiode kenbaar te maken. Die wensen zijn besproken en getoetst aan de beleidskaders. Waar mogelijk zijn die wensen in dit plan opgenomen.

4.2 STATUS EN OPBOUW

Dit Integraal Huisvesting Plan (IHP) is het kaderdocument voor de beleidsvisie van de gemeente Groningen om invulling te geven aan de gemeentelijk taken en verantwoordelijkheden voor onderwijshuisvesting en de in dat kader uit te voeren projecten.

Het betreft een dynamisch plan. Op grond van actuele ontwikkelingen wordt dit plan elke twee jaar geactualiseerd en worden de leerling prognoses aangepast.

Daarnaast wordt jaarlijks – mede aan de hand van dit IHP – door het College een programma met de concrete toegekende voorzieningen en een overzicht van alle aangevraagde voorzieningen vastgesteld.

In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de actuele thema's die van belang zijn voor de vorming van onze beleidsvisie. In de hoofdstukken 6 tot en met 8 wordt achtereenvolgens voor het primair, speciaal, voortgezet en het bewegingsonderwijs een beschrijving gegeven van de ontwikkelingen, de eventueel daaruit voortvloeiende knelpunten en gekozen oplossingsrichtingen. Daar waar een school niet vermeld wordt zijn geen actuele thema's te bespreken. In hoofdstuk 9 worden de financiële consequenties van dit IHP in meerjarenbeeld beschreven. In bijlage 10.1 is een totaal overzicht van alle scholen per bestuur opgenomen.

² Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Groningen

³ Brief dd 14-4-2014 kenmerk 4336215

5 BELEIDSVISIE

In dit hoofdstuk schetsen wij het kader-stellende instrument en de thema's die van belang zijn bij de bepaling van onze beleidsvisie.

5.1 VERORDENING VOORZIENINGEN HUISVESTING GEMEENTE GRONINGEN

De grondslag voor de verantwoordelijkheden van de gemeente en schoolbesturen is de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Groningen. Deze verordening is gebaseerd op een – aangepaste - modelverordening van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). De meest actuele verordening is op 26 november 2014 door de Raad vastgesteld⁴.

De schoolbesturen doen op basis van deze verordening uiterlijk 1 februari een aanvraag. Na eventueel overleg over de aanvraag stelt het College het bekostigingsplafond vast voor de vergoeding van de aangevraagde voorzieningen. Het College doet dit in het PROGRAMMA. In het bijhorende OVERZICHT wordt aangegeven voor welke aanvragen geen vergoeding wordt toegekend.

5.2 OVERDRACHT VERANTWOORDELIJKHEID ONDERHOUD NAAR SCHOOLBESTUREN

Vanaf 1 januari 2015 is de verantwoordelijkheid voor het totale ONDERHOUD en AANPASSINGEN aan schoolgebouwen overgedragen aan de schoolbesturen. Dit proces wordt DOORDECENTRALISATIE genoemd.

De gemeente blijft wel, net als voorheen, verantwoordelijk voor de bekostiging van de volgende voorzieningen:

- Nieuwbouw en vervangende nieuwbouw;
- Uitbreiding;
- medegebruik /verhuur, schoolbestuur moet toestemming vragen;
- constructiefouten (onder anderen asbest);
- herstel in geval van bijzondere omstandigheden (schade a.g.v. calamiteiten als brand, diefstal, storm);
- bekostiging van en buitenonderhoud aan gymnastiek voorzieningen (PO en VSO);
- verzekeringen en OZB.

De overheveling betekent een nieuwe situatie voor het primair onderwijs. Voor het voortgezet onderwijs verandert er niets. De verantwoordelijkheden zijn in het voortgezet onderwijs al in 2005 overgeheveld naar de schoolbesturen.

⁴ Raadsbesluitnummer 6f, RVD 23/10/14, 4684766

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

Het **INVESTERINGSVERBOD** verandert niet door de wetswijziging. Het is schoolbesturen dan ook niet toegestaan uitgaven te doen voor nieuwbouw.

De schoolbesturen zijn dus per 1-1-2015 verantwoordelijk voor het totale **BUITENONDERHOUD**, het **BINNENONDERHOUD** en **AANPASSINGEN**. Zij ontvangen daarvoor de bekostiging via de **MI-vergoeding**⁵ rechtstreeks van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Door de overheveling ontstaan ook nieuwe mogelijkheden voor schoolbesturen ten aanzien van onderhoud en aanpassing van hun gebouwen:

- Het geeft meer ruimte om eigen keuzes te maken bij het uit te voeren onderhoud en aanpassingen.
- Het maakt een integrale afstemming van het onderhoud aan de binnen- en buitenkant mogelijk.
- Het vermindert de administratieve lasten doordat voor het buitenonderhoud en aanpassingen niet langer een gemeentelijke aanvraagprocedure hoeft te worden doorlopen.

De minister van OCW heeft op 26 januari 2015 besloten tot een **OVERGANGSREGELING**⁶. Deze overgangsregeling is in het leven geroepen om schoolbesturen tegemoet te komen nu zij verantwoordelijk zijn voor het totale onderhoud. Om te voorkomen dat besturen worden geconfronteerd met kosten, waarvoor niet eerder kon worden gereserveerd, is met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap afgesproken voor deze besturen eenmalig een extra bijdrage beschikbaar te stellen. Daarmee kunnen besturen in de beginfase eventuele kosten opvangen. De aanvraag voor deze overgangsregeling kon tot 1 april 2015 ingediend worden via de website van de DUO.(Dienst Uitvoering Onderwijs)

In deze regeling zijn 2 categorieën besturen gedefinieerd:

- Schoolbesturen met bekostiging voor materiële instandhouding van maximaal € 750.000, met één of meer schoolgebouwen die ouder zijn dan 15 jaar.
- Schoolbesturen met bekostiging voor materiële instandhouding van meer dan € 750.000, met meer dan 70% schoolgebouwen ouder dan 40 jaar.

Deze besturen krijgen een vast bedrag per leerling voor elk "oud" schoolgebouw. Oud is hierbij gedefinieerd als gebouwd voor 1 januari 2000 (voor de eerste groep), dan wel 1 januari 1975 (voor de tweede groep).

---

⁵ Materiele Instandhouding

⁶ nr. PO/BenS/606922 Deze regeling is op 3 februari 2015 gepubliceerd in de Staatscourant onder nummer 2750

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

Voor het bepalen van het bouwjaar van het hoofdgebouw moet uitgegaan worden van de gegevens zoals die zijn opgenomen in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen.

5.3 STAAT VAN ONDERHOUD ONDERWIJSGEBOUWEN

In 1997, 2009 en in 2014 heeft de gemeente een onafhankelijke onderhoudskwaliteitsmeting laten uitvoeren naar de constructieve staat van de gebouwen en die onderhoudstechnische zaken waarvoor de gemeente, conform het vergoedingsstelsel, verantwoordelijk is. Nadrukkelijk zijn dus niet alle onderhoudstechnische zaken in beeld gebracht, de schoolbesturen dragen immers ook een eigen verantwoordelijkheid voor een deel van het instandhoudingsonderhoud. Met deze methodiek wordt dus indruk van de onderhoudsstaat per gebouw verkregen. Deze dient genuanceerd gelezen te worden.

De onderzoeken tonen aan dat de technische staat van de casco's (nogmaals: alleen voor dat deel van het onderhoud waarvoor de gemeente verantwoordelijk was) van praktisch alle schoolgebouwen zich in de categorie 'goed' bevindt en door de jaren heen redelijk constant is gebleven. Zie bijlage 10.2 voor een gespecificeerd overzicht van de gemeten condities per schoolgebouw.

We willen ook na de doordecentralisatie van de verantwoordelijkheden voor onderhoud in het primair onderwijs, de kwaliteitsmeting periodiek (5-jaarlijks) herhalen om de technische kwaliteit van onderwijshuisvesting ook in de toekomst te blijven monitoren.

De conditie van een schoolgebouw moet bij terug levering aan de gemeente tenminste voldoen aan niveau 3 gemeten conform de NEN2767

5.4 RENOVATIE / VERVANGENDE NIEUWBOUW

Voor het begrip van renovatie is geen eenduidige definitie voor handen, noch in de onderwijswetgeving, noch in de bouwkundige vakliteratuur. Het is in feite een verzamelbegrip voor bouwkundige ingrepen in een bestaand gebouw, met als doel dit meer aan de eisen van de tijd te laten voldoen. Renovatie is volgens de onderwijswetten geen voorziening huisvesting en komt daarom ook niet voor als voorziening in de modelverordening van de VNG en ook niet in de Groningse verordening. Gemeenten hebben 'formeel' dus geen wettelijke plicht om te investeren in renovatie.

Sinds de decentralisatie van onderwijshuisvestingstaken naar de gemeente in 1997 worden geen middelen ontvangen om renovatie van schoolgebouwen te financieren. Gemeenten wisten daar vaak toch een mouw aan te passen, immers renoveren pakte vaak voordeliger uit dan vervangende nieuwbouw en bovendien ontving de gemeente ook de middelen waaruit het groot onderhoud bekostigd kon worden.

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

Na de doordecentralisatie per 1-1-2015 is het schoolbestuur verantwoordelijk voor onderhoud en aanpassingen aan de schoolgebouwen en ontvangt daar ook rechtstreeks alle middelen voor vanuit het rijk.

VERVANGENDE NIEUWBOUW

De gemeente vergoedt dus geen kosten meer voor renovatie. Wel kan de gemeente, in geval van vervangende nieuwbouw, de afweging maken eventuele kosten te vergoeden.

Van vervangende nieuwbouw kan sprake zijn bij een slechte conditie (bouwkundige staat) van een gebouw. Hiervan is sprake bij conditie 5 of 6. Voor het vaststellen van de bouwkundige staat van het gebouw dient het schoolbestuur een rapportage op grond van NEN 2767 aan te leveren⁷. Uitgangspunt van deze methode is dat de onderhoudsscenario's op basis van verschillende keuzes en bevindingen worden doorgerekend in een business case en bij het bepalen van de keuzes een afweging plaatsvindt tussen kwaliteit, kosten en risico's. Bij het maken van keuzes met betrekking tot onderhoud is inzicht in de aanwezige en de te bereiken kwaliteit, en de daaraan verbonden kosten, essentieel. Bij het vaststellen van de condities wordt ook rekening gehouden met de noodzaak van het onderhoud binnen een vooraf vastgestelde periode (in principe 3 jaar). Voor het antwoord op de vraag of activiteiten binnen de periode van 3 jaar voor het onderhoud in aanmerking komen wordt de ernst, de omvang en de intensiteit van het gebrek vastgesteld. De ernst van het gebrek wordt uitgedrukt in de zgn. conditiescore. Hiermee wordt de kwaliteit van het totale schoolgebouw vastgesteld. Deze kwaliteit kan worden onderverdeeld in de volgende conditieschalen:

Conditie	Omschrijving	Toelichting
1	zeer goed	nieuwbouw;
2	goed	vergelijkbaar met nieuwbouw, wel veroudering, geen onderhoudsschade of onderhoudsbehoefte;
3	redelijk	geen nieuwbouw, beperkte onderhoudsschade of onderhoudsbehoefte;
4	matig	duidelijke onderhoudsschade en onderhoudsbehoefte;
5	slecht	grote onderhoudsschade en grote onderhoudsbehoefte;
6	zeer slecht	grote onderhoudsschade echter door zeer slechte staat kan geen onderhoud meer gepleegd worden: vervangen is noodzakelijk.

Tabel 1, NEN 2767 conditie scores

Op basis van de vermelde condities wordt inzicht verkregen in de bouwkundige staat en kan worden vastgesteld of vervangende nieuwbouw noodzakelijk is.

⁷ Zoals beschreven in de bijlage I- A.2 van de gemeentelijke verordening voorzieningen huisvesting onderwijs

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

5.5 LEEGSTAND, MEDEGEBRUIK EN HERGEBRUIK

Mede als gevolg van de demografische ontwikkeling en de wijziging van de samenstelling van wijken, hebben bepaalde scholen te maken met normatieve leegstand. In geval van een tijdelijke uitbreidingsbehoefte (maximaal vier jaar), wordt gekeken naar de mogelijkheden om dit via regulering van leerlingstromen, dan wel verwijzing naar leegstand op andere scholen, op te lossen. Als sprake is van aanvullende huisvestingsbehoefte voor een periode tussen van 5 tot 15 jaar wordt de oplossing in medegebruik van genormeerde leegstand of in aanvullende tijdelijke huisvesting gezocht (semipermanent). Voor de langere termijn met een huisvestingsbehoefte van meer dan 15 jaar is uitbreiding van capaciteit in permanente vorm aan de orde. Uiteraard wordt hierbij rekening gehouden met de algemene regel dat binnen 1 km een basisschool moet zitten.

Hoewel de gemeente Groningen niet verantwoordelijk is voor het faciliteren van buitenschoolse opvang, kinderdagopvang en initiatieven op dit vlak die vooral aan de markt worden overgelaten, denkt de gemeente graag mee bij integratie van dergelijke functies in leegstaande lokalen binnen schoolgebouwen ter ondersteuning van doorlopende leerlijnen. Sterker nog: in het kader van het multifunctioneel en flexibel gebruik van beschikbare leegstand in accommodaties, is ons beleid erop gericht deze te benutten voor onder andere het vormgeven van de transities in het sociaal domein, passend onderwijs en verhuur aan voor- en naschoolse opvang en andere vormen van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk.

Beleidsmatig vinden wij een normatieve overcapaciteit van 10 tot 15 procent aanvaardbaar om fluctuaties in de ontwikkeling van aantallen leerlingen op te kunnen vangen en om voldoende onderdak te bieden aan verhuur aan kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en voor- en naschoolse opvang. Op een aantal scholen is echter sprake van een (veel) grotere normatieve leegstand. Deze leegstand is uiteraard van invloed op het exploitatieresultaat van de school c.q. het schoolbestuur. De rijksvergoedingen zijn gekoppeld aan de leerlingenaantallen. Dat geldt voor zowel het primair onderwijs, het speciaal onderwijs als het voortgezet onderwijs. Naar mate de normatieve leegstand toeneemt wordt het moeilijker voor een schoolbestuur om de gebouwexploitatie rond te krijgen. Voor deze scholen en schoolbesturen is het van belang de omvang van een school beter in evenwicht te brengen met het aantal leerlingen. Dat kan bijvoorbeeld betekenen, dat het gebruik van een dislocatie wordt beëindigd of dat een deel van een gebouw met een aanpassing een andere functie krijgt. Dit onderwerp heeft ook de komende jaren onze aandacht en wij zullen altijd het betreffende schoolbestuur ondersteunen in het terugdringen van leegstand of overcapaciteit.

Het is de focus van de gemeente om (school)gebouwen die in het verleden zijn verlaten en die nog geen nieuwe functie hebben gekregen, zoveel mogelijk geschikt te maken voor andere gebruikers, zo mogelijk onderwijs gerelateerd, die een capaciteitstekort hebben. In het recente verleden is dat bijvoorbeeld gebeurd voor de Wingerd, Kompas en de Michaël-

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

school. Op die manier gaan we verstandig om met de beschikbare middelen en voorkomen we leegstand en verpaupering van de omgeving.

5.6 ENERGIEZUINIGHEID EN BINNENKLIMAAT

5.6.1 BIJ NIEUWBOUW

De criteria, voor de kwaliteit van het binnenklimaat en energiezuinigheid van schoolgebouwen, zijn de laatste jaren aanzienlijk aangescherpt. De normvergoeding (gebaseerd op wettelijke eisen) die is opgenomen in de gemeentelijke huisvestingsverordening voor nieuwbouw en uitbreiding, is een bedrag waarmee gebouwd kan worden binnen de wettelijke eisen die worden gesteld vanuit bijvoorbeeld het Bouwbesluit. Deze wettelijke eisen liggen op een aanzienlijk lager niveau dan op basis van de huidige opvattingen over de kwaliteit van het binnenklimaat en energiezuinigheid voor “frisse scholen” wenselijk is.

De huidige normvergoeding voorziet niet in de toevoeging van extra kwaliteit voor het gebruik van energiebesparende materialen en maatregelen voor een beter binnenklimaat.

Bij de scholen waarvoor nu nieuwbouw wordt ontwikkeld of waar grootschalig wordt uitgebreid, streven we naar een gezond binnenmilieu en aanzienlijke energiebesparing. Uitgangspunt daarbij is het ‘Programma van Eisen Frisse Scholen 2015’⁸.

Wat betreft een gezond binnenmilieu streeft de gemeente er naar dat in ieder geval de maximale wettelijke CO₂-concentratie van 900-950 p.p.m. niet wordt overschreden. Wanneer aan voornoemde criteria wordt voldaan, is de gemeente bereid om een aanvulling (op basis van de te ontwikkelen bouwplannen) op het reguliere, genormeerde bouwbudget beschikbaar te stellen. Op die manier stimuleren we de ontwikkeling van duurzame en gezonde schoolgebouwen.

Het zogenaamde ‘investeringsverbod’ voor schoolbesturen en de normvergoedingssystematiek compliceren het behalen van de gezamenlijke ambities op duurzaamheid en binnenklimaat. In de beantwoording van Kamervragen, schrijft staatsecretaris Dekker hier (d.d. 10-12-’13) het volgende over:

“De PO-Raad en de VNG zijn sinds kort in gesprek over welke investeringen in nieuwbouw resulteren in terugverdieneffecten voor schoolbesturen. Als gemeenten investeren in energiezuiniger schoolgebouwen met duurzamere materialen, drukt dit de uitgaven van schoolbesturen aan energie en onderhoud.

Wanneer deze investeringen aantoonbaar de financiële positie van schoolbesturen ten goede komen en gemeenten investeren in kwalitatief hoogstaande nieuwbouw sta ik hier natuurlijk positief tegenover. Als de PO-

⁸ In opdracht van het ministerie. Van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties aangepast aan de eisen in het Bouwbesluit, zoals per 1-1-15 van kracht.

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

Raad en de VNG over deze zaken tot afspraken kunnen komen, ben ik bereid de mogelijkheden te onderzoeken om schoolbesturen de ruimte te geven om middelen in te zetten. Hier zal wel een aantal condities aan verbonden moeten worden. Ten eerste moet het helder zijn dat schoolbesturen alleen investeren in zaken die boven de eisen van het Bouwbesluit uitgaan. Ten tweede moeten de investeringen van schoolbesturen beperkt zijn om te voorkomen dat zij financiële risico's lopen. Tot slot moet helder zijn binnen welke termijn schoolbesturen hun investering terugverdienen."

Nieuw Bouwbesluit

Op dit moment is er bovendien een nieuw bouwbesluit in voorbereiding, waarvan het de bedoeling is dat vanaf 2020 nieuwe 'openbare gebouwen' nagenoeg energieneutraal gebouwd moeten worden. Hoewel die extra investering zich op lange termijn zou moeten terugverdienen, betekent dat binnen de onderwijshuisvesting vooral hogere bouwkosten. Die investering kan door de gemeenten niet worden terugverdiend omdat zij financieel niets merken van minder energieverbruik. Op dit moment is onduidelijk of gemeenten hiervoor via het gemeentefonds zullen worden gecompenseerd. Mogelijk zijn oplossingen denkbaar via Gresco⁹.

5.6.2 BIJ BESTAANDE BOUW

In het vorige Integraal Huisvesting Plan 2012-2015 is gefocust op verbetering van het binnenklimaat en de energiehuishouding van de Groninger schoolgebouwen in het primair en primair speciaal onderwijs. In 2012 is het project "Fris en Duurzaam" gestart. Doel was dat het binnenklimaat in de klaslokalen gaat voldoen aan het concept "Frisse Scholen".

De beleidsvoornemens die uit het vorige IHP 2012 - 2015 "Fris en Duurzaam" volgden, hebben we nagenoeg allemaal gerealiseerd. De komende periode worden nog enkele laatste projecten op dat gebied afgerond. Bij een groot deel van de basisscholen zijn maatregelen genomen om het binnenklimaat te verbeteren en zijn verschillende duurzaamheidsmaatregelen getroffen. Hiermee hebben we ervoor gezorgd dat de leerlingen in een gezondere omgeving onderwijs ontvangen en dat de gebouwen energiezuiniger zijn geworden.

Met het beschikbare budget kon, ondanks een noodzakelijke sterke verhoging van de ventilatiehoeveelheden, toch ook nog eens ruim 10% reductie van energieverbruik gerealiseerd worden.

In de periode 2013 – 2015 zijn 33 scholen voor primair onderwijs aangepast.

Tenslotte komt in de zgn. "bezemronde" de laatste serie scholen voor aanpassing in aanmerking, waaronder: Beijumkorf (locatie de Zwerm) de Triangel en de Rehoboth in Hoogkerk.

De beoogde looptijd van het project Fris en Duurzaam was vier jaar (2012-2015). In deze periode hebben we jaarlijks 1,4 miljoen uit de reguliere middelen onderwijshuisvesting be-

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

steed. Ook via het programma onderwijshuisvesting 2015 is dit bedrag beschikbaar gesteld. In 2013 en 2014 is via nieuw beleid twee keer extra budget toegekend.

Omdat de schoolbesturen vanaf 2015 zelf verantwoordelijk zijn voor dergelijke aanpassingen, ronden we dit project zoals voorgenomen af. Toch willen we verkennen of we schoolbesturen in de toekomst via de GRESKO⁹ kunnen faciliteren om hier stappen in te zetten.

Monitoring binnenklimaat

In samenwerking met de stichting Energy Challenges monitoren we twee referentielokalen per school. CO₂-gehalte, temperatuur en luchtvochtigheid houden we gedurende langere tijd in de gaten. Hiermee wordt inzicht verkregen in de effectiviteit van de verschillende genomen maatregelen en kunnen we de resultaten van het project tussentijds evalueren. Tevens zijn enkele randvoorwaarden voor deelname door een school aan het Energy Challenges project gerealiseerd. Dat project is erop gericht om via energiemonitoring duurzame gedragsverandering bij gebruikers van gebouwen te stimuleren.

Samenwerking met Gresco

Verder worden alle scholen die in aanmerking komen voor het project "Fris en Duurzaam" nadrukkelijk gewezen op de financieringsmogelijkheid binnen de vorig jaar opgerichte GRESKO. Met ondersteuning van GRESKO kunnen zij mogelijk, indien gewenst, ook verdergaande energiebesparende maatregelen treffen.

---

⁹ GRoninger Energy Saving COmpany

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

5.7 LEERLINGENPROGNOSES

In de WERKGROEP HUISVESTING ONDERWIJS¹⁰ (WHO) zijn de schoolbesturen en gemeente overeengekomen dat voor dit IHP de door DUO opgestelde leerlingenprognoses zullen worden gebruikt.

Algemeen geldt dat de prognose op teldatum 1 oktober van enig jaar bepalend is voor de capaciteitsbehoefte voor het daarop volgende schooljaar

Voor het **primair onderwijs** heeft de DUO echter nog geen lange termijn prognoses beschikbaar gesteld. Daarom is voor dit IHP enkel gebruik gemaakt van de kortetermijnprognoses van de DUO. In de berekende ruimtebehoefte van de scholen zijn de GEWICHTENSOMMEN niet meegenomen. Dit geeft voor enkele scholen marginale verschillen in de werkelijke ruimtebehoefte. Indien dit aan de orde is, zal bij het bepalen van de omvang van nieuwbouw of uitbreiding alsnog naar de gewichtensom van de betreffende school gekeken worden. Zodra de lange termijn prognoses door DUO beschikbaar zijn gesteld, zullen ze worden bestudeerd en bij de update aan dit IHP worden toegevoegd.

Voor het **voortgezet onderwijs** zijn de DUO prognoses wel grotendeels beschikbaar, bruikbaar en verwerkt in dit plan.

Ook voor het **(voortgezet) speciaal onderwijs** zijn er vanuit DUO geen leerlingenprognoses voorhanden. We kiezen er voor om zelf geen prognoses te laten maken. De betreffende scholen zijn in de voorgaande planperiode (nagenoeg) allemaal vernieuwd, waardoor er in dit IHP geen nieuwe voorzieningen voor het speciaal onderwijs gepland staan. Bovendien leert de ervaring dat het speciaal onderwijs zich bijzonder moeilijk laat prognosticeren, zeker nu de consequenties van **PASSEND ONDERWIJS** onvoldoende zijn in te schatten.

---

¹⁰ (vertegenwoordigers van) de schoolbesturen en de gemeente Groningen

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

5.8 PASSEND ONDERWIJS

Met de invoering van PASSEND ONDERWIJS per 1-8-2013 krijgen schoolbesturen de zorgplicht om een passende onderwijsplek voor ieder kind te realiseren. Deze zorgplicht houdt in dat zodra scholen niet tegemoet kunnen komen aan de zorgbehoefte van een kind de school verantwoordelijk is om in overleg met de ouders en schoolbesturen binnen de regio wel een passend onderwijsaanbod te realiseren. De invoering van passend onderwijs vraagt om samenwerking tussen scholen, inzet en kwaliteit van het personeel en het kan ook effect hebben op de huisvesting. Een uitbreiding van huisvesting vindt plaats via de reguliere procedures. Wat betreft aanpassingen in bestaande gebouwen van het speciaal en ook het basisonderwijs dient in eerste plaats te worden gezocht naar praktische oplossingen. Eén en ander in goed overleg tussen gemeente en schoolbesturen.

Deze aanpassingen komen volledig voor rekening van de schoolbesturen sinds de doorcentralisatie per 2005 (VO) en per 2015 (PO en SO).

5.9 VENSTERSCHOLEN EN MULTIFUNCTIONELE ACCOMMODATIES (MFA'S)

Sinds 15 jaar is een aantal grotere Vensterscholen in gebruik voor de huisvesting van het basisonderwijs. Er zijn Vensterscholen in Tuinwijk / Selwerd / Paddepoel, Vinkhuizen en Hoogkerk. Naast de scholen zijn in deze complexen o.a. kinderopvang, peuterspeelzalen, voor- en naschoolse opvang, bibliotheekfilialen, sportvoorzieningen (sporthal, gymzalen, zwembad), instellingen voor maatschappelijke dienstverlening, buurt- en jeugdvoorzieningen, enz. ondergebracht.

Nieuwbouw voor het basisonderwijs heeft de afgelopen jaren nagenoeg zonder uitzondering plaatsgevonden vanuit de MFA gedachte. Overal in Nederland wordt langs deze lijnen, al dan niet onder de noemer van de Brede School of Integraal Kind Centrum (IKC), flexibel en multifunctioneel gebouwd. Dit beleid zetten we in Groningen de komende jaren voort. Ook bij vervangende nieuwbouw voor functioneel verouderde gebouwen zullen we kiezen voor multifunctioneel gebruik en flexibele bouw. Daarbij zal per locatie worden nagegaan of aanvullende voorzieningen aanhakend bij het Vensterschool-concept mogelijk zijn. De gemeente geeft als eigenaar van Vensterscholen en MFA's de schooldelen in gebruik aan het onderwijs en verhuurt of verpacht de andere delen.

In de zomer van 2013 is in samenwerking tussen gemeente en organisaties voor onderwijs en opvang het ambitiesdocument "Nieuwe impuls aan Vensterscholen" ontwikkeld. Daarbij is afgesproken dat er binnen iedere Vensterschool sprake kan zijn van maatwerk en dus dat de organisatie van de afzonderlijke Vensterscholen kan verschillen. Wel dient men de gezamenlijke visie te ondersteunen. Deze is als volgt verwoord:

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

In onze visie biedt de Vensterschool opvoeding, educatie en begeleiding aan kinderen, zodat zij hun talenten en mogelijkheden leren kennen, ontwikkelen en gebruiken. Dit alles met respect voor de ander, zichzelf en de omgeving

Het ambitiesdocument geeft met name een impuls aan de inhoudelijke kwaliteit van de Vensterscholen. Er is een gezamenlijke inhoudelijke focus afgesproken die zich op drie pijlers richt. Dat zijn:

- Ouderbetrokkenheid;
- Doorgaande leerlijn;
- Ondersteuning/zorg.

Op dit moment verwachten we geen consequenties voor de huisvesting van de Vensterscholen door deze nieuwe impuls aan de Vensterscholen, anders dan dat de gebouwen hopelijk nog intensiever gebruikt gaan worden en daarmee van nog grotere waarde voor de buurt zijn.

5.10 GYMNASIEKACCOMMODATIES

De gemeente is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van de uren en accommodaties voor bewegingsonderwijs aan het basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs.

Volgens de landelijke VNG-richtlijn en de Groningse Verordening Onderwijshuisvesting moeten de gymnastiekaccommodaties binnen een straal van twee kilometer van een basisschool te vinden zijn. Beleidsmatig is de afstand voor het basisonderwijs in Groningen aangescherpt en streven we ernaar dat voor elke basisschool binnen een straal van één kilometer hemelsbreed een gymnastiekaccommodatie beschikbaar is. In tijdelijke situaties mag hier vanaf worden geweken. Tijdelijk betekent hier in principe niet langer dan vier jaar.

Leerlingen in het voortgezet onderwijs zijn mobieler en daarvoor worden dan ook ruimere afstandscriteria gehanteerd. Hoewel geen harde norm is, gaan we voor deze scholen beleidsmatig uit van een straal van twee kilometer hemelsbreed.

Bij de locatiekeuze voor nieuwbouw van sportaccommodaties houden wij rekening met gebruik door derden. Buiten de uren dat onderwijs gebruik maakt van de sportaccommodaties, zijn deze beschikbaar voor recreatief gebruik door sportverenigingen, particulieren, welzijnsorganisaties en anderen.

Voor het primair onderwijs wordt uitgegaan van 26 klokuren bewegingsonderwijs per accommodatie; voor het voortgezet onderwijs is 40 klokuren per gymnastiekzaal het uitgangspunt. Het aantal klokuren waarop de scholen recht hebben wordt vastgesteld op basis van de daarvoor geldende normering. Voor het basisonderwijs is dat bijvoorbeeld 1,5 klokuur, wekelijks per groep 6 tot 12 jarige leerlingen (groepen 3 tot en met 8).

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingsplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

Sinds schooljaar 2013-2014 stelt de gemeente Groningen 120% van de norm aan gymnastiek uren aan scholen beschikbaar. De scholen krijgen dan per dagdeel een zaal toegewezen. Deze regeling is het resultaat van het overleg met de schoolbesturen over rooster technische problemen en de behoefte van schoolbesturen om tussen de verschillende uren meer ruimte te creëren en zo een flexibeler gebruik van de capaciteit mogelijk te maken. Met deze regeling hebben schoolbesturen een grotere invloed gekregen op de invulling van de dagdelen.

In hoofdstuk 8 is een analyse van de beschikbare capaciteit opgenomen.

Bestuursakkoord PO-raad en Ministerie van OCW

In juli 2014 sloten de PO-raad en de staatssecretaris van OCW een akkoord waarin o.a. werd afgesproken dat het de bedoeling van partijen is om vanaf 2017 tenminste twee uur en waar mogelijk drie uur in de week lichamelijk onderwijs aan te bieden in het primair onderwijs.

Dit akkoord sluit in grote lijnen aan op het convenant *'bewegen voor kinderen'* dat in 2013 tussen schoolbesturen en de gemeente Groningen werd gesloten. Daarin is afgesproken dat (bij wijze van pilotproject) in de wijken Lewenborg, Selwerd, Paddepoel, Tuinwijk en Hoogkerk twee uur binnenschools en twee uur buitenschools sport wordt aangeboden aan kinderen in de basisschoolleeftijd. Er wordt met schoolbesturen overlegd op welke manier vervolg kan worden gegeven aan het genoemde convenant en bestuursakkoord. In sommige wijken kan dit leiden tot knelpunten in de beschikbaarheid van gym accommodatie.

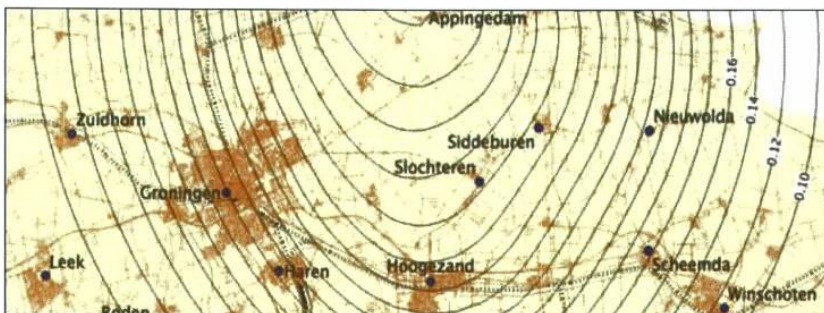

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

5.11 AARDBEVINGSBELEID

De stad Groningen bevindt zich aan de rand van een actief aardbevingsgebied. In de gebieden waar gaswinning plaatsvindt zijn de aardbevingen in de afgelopen jaren zowel in frequentie als in zwaarte toegenomen. Ook de gebouwen binnen de gemeente Groningen zullen hier overlast van ondervinden.

Figuur 1, aardbevingsgebied provincie Groningen

Om de veiligheid zo veel mogelijk te kunnen garanderen moeten we anticiperen op de gevolgen van deze aardbevingen. Zowel **TECHNISCH**, waar bij het gaat over:

- het omgaan met de meldingen¹¹ en het herstellen van aardbevings schade;
- het aanpassen van bestaande bouw zodat deze aardbevingsbestendig wordt;
- het zorgen voor aardbevingsbestendige nieuwbouw.

als **FINANCIEEL**. Het aardbevingsbestendig bouwen en het aanpassen van bestaande bouw zal meer kosten. Bepaald zal moeten worden welke invloed dit heeft op de vaststelling van de bouwkosten ten opzichte van normbedragen. De eventuele meerkosten moeten uit aanvullende middelen vanuit de NAM/ het ministerie, specifiek voor dit gebied, komen. Binnen het onderwijsbudget zijn hiervoor geen middelen beschikbaar.

¹¹ Binnen de gemeente wordt een meldpunt ingericht voor het centraal ontvangen, registreren en afhandelen van ontstane aardbevings schade aan scholen en gemeentelijke gebouwen en objecten.

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

5.11.1 AARDBEVINGSBESTENDIGE NIEUWBOUW EN AANPASSEN BESTAANDE BOUW

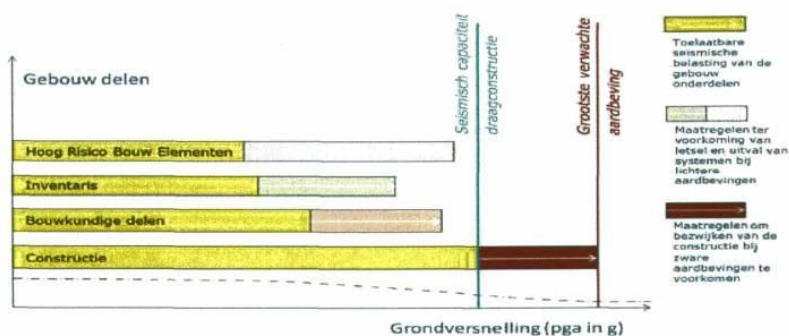
In Nederland geldt wetgeving over hoe er veilig gebouwd moet worden. Aardbevingsbestendigheid is niet opgenomen in de huidige bouwregelgeving. Als gevolg van de aardbevingen verandert dat nu en is er een richtlijn opgesteld. Het opstellen van een definitieve bouwnorm duurt lang, omdat er veel partijen bij betrokken zijn en de impact groot is. Om er echter voor te zorgen dat huizen en gebouwen snel zo stevig en veilig mogelijk zijn, wordt gewerkt met een voorloper van de officiële bouwnorm: de Nederlandse Praktijk Richtlijn (NPR). Deze richtlijn wordt voorlopig gebruikt als basis voor het bouwkundig versterken van woningen en gebouwen.

De NPR wordt gebruikt om ten eerste snel werk te maken van het identificeren van de kwetsbare gebouwen. Vervolgens wordt de norm gebruikt om deze gebouwen meer aardbevingsbestendig te maken waardoor de veiligheid wordt verhoogd.

Begin 2015 heeft de gemeente opdracht gegeven aan adviesbureau ABT om in een quickscan bij alle scholen de aardbevingsrisico's te onderzoeken. Het doel van de eventuele maatregelen hierbij is het risico op letsel tijdens een aardbeving te beperken tot een aanvaardbaar niveau. Hierbij wordt onderzocht wat een extra risico vormt t.a.v.:

- Inventaris: losse delen in een gebouw, bv kasten en stellingen of armaturen etc.;
- bouwkundige risico's: bv slanke schoorstenen, plafonds, zware gevels, kozijnen, glas, metselwerk etc.;
- constructieve risico's; de draagconstructie van een gebouw.

De wijze waarop uitvoering kan worden gegeven aan de resultaten van de quickscan is nog onderwerp van overleg tussen de Gemeente, het Rijk en de NAM.

Figuur 2, schematisch overzicht QuickScan aardbevingsonderzoek

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingsplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

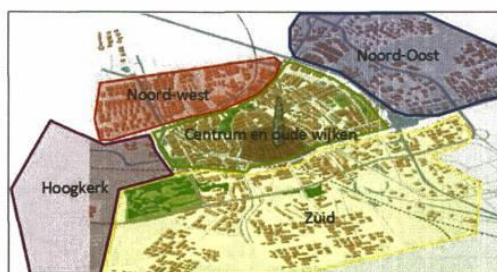
6 PRIMAIR ONDERWIJS

De stad Groningen telt in totaal 40 reguliere basisscholen verspreid over 55 locaties. De totale capaciteit van het basisonderwijs is in 2014, 83.053 m² bvo¹². Deze basisscholen tellen op 1-10-2014 totaal 12.398 leerlingen. Dit aantal neemt licht toe tot 12.542 aan het einde van deze IHP-periode (2019).

TOTAAL BO GRONINGEN	# locaties 2014	Leerlingenaantal					Beschikbare capaciteit m ² bvo	Ruimtebehoefte			verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte						
		2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2019	absoluut m ²	%	absoluut m ²	%			
wijk																	
CENTRUM EN OUDE WIJEN	16	3.535	3.509	3.573	3.661	3.795	21.776	19.781	21.089	1.995	9%	687	3%				
WEST	11	2.720	2.708	2.691	2.661	2.635	19.428	15.482	15.054	3.946	20%	4.374	23%				
HOOGKERK	4	781	776	756	727	677	5.163	4.528	4.005	635	12%	1.158	22%				
OOST	13	3.062	3.021	3.084	3.127	3.103	20.467	17.402	17.608	3.065	15%	2.859	14%				
ZUID	10	2.300	2.237	2.270	2.313	2.332	14.979	12.769	12.930	2.210	15%	2.049	14%				
Totaal	54	12.398	12.251	12.374	12.489	12.542	81.813	69.962	70.686	11.851	14%	11.127	14%				

Tabel 2, Aantal leerlingen en capaciteit BO, Groningen

Op stedelijk niveau is er sprake van 11.851 m² bvo overcapaciteit, bijna 15 %. Een normatieve overcapaciteit van 10 tot 15 procent vinden wij aanvaardbaar om fluctuaties in de ontwikkeling van aantallen leerlingen op te kunnen vangen. Van deze schijnbare overcapaciteit wordt ook een belangrijk deel verhuurd voor aanpalende onderwijsvoorzieningen als buitenschoolse opvang en dus efficiënt ingezet. Per stadsdeel is hierna een specificatie opgenomen van de leerlingenaantallen en de prognoses voor de toekomst van zowel de leerlingenaantallen als van de huisvestingsbehoefte in m². Hierbij wordt de zelfde indeling gehanteerd als in het voorgaande IHP. We sluiten nagenoeg¹³ aan op de begin 2014 vastgestelde indeling van wijken.

Figuur 3, indeling stadswijken voor het onderwijs in Groningen

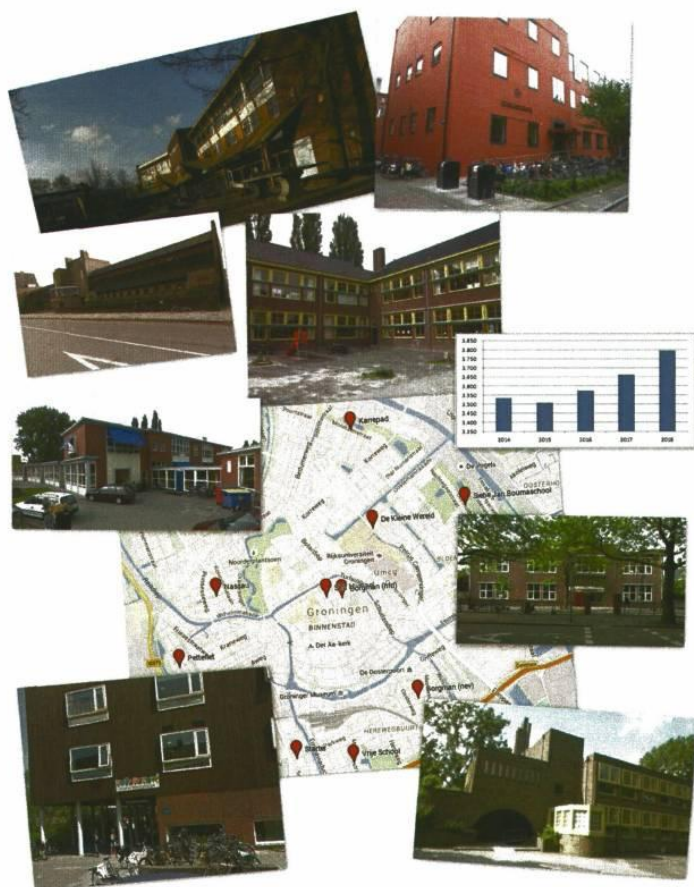
¹² Bruto Vloer Oppervlak

¹³ Hoewel Hoogkerk formeel geen stadsdeel is wordt dit vanwege het unieke voedingsgebied wel afzonderlijk behandeld.

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingsplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.1 CENTRUM EN OUDE WIJKEN

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.1.1 BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN

- Vervangende Nieuwbouw Siebe Jan Boumaschool, herontwikkeling Treslinghuislocatie
- Vervangende nieuwbouw Borgmanschool in Ebbingekwartier
- Ingebruikname 'locatie Star Numanstraat' door St. Michaëlschool (locatie st. Franciscus)
- Uitbreiding met twee tijdelijke lokalen Petteflet

6.1.2 RUIMTEANALYSE

De verwachte ruimtebehoefte voor 2015 is vergeleken met de aanwezige capaciteit. De komende jaren stijgt de ruimtebehoefte, als gevolg van een leerlingtoename, van het basis-onderwijs in Centrum en Oude Wijken licht. De overcapaciteit in 2015 van 1.995 m² neemt hierdoor af tot circa 687 m²

CENTRUM EN OUDE WIJKEN	# locaties 2014	Leerlingenaantal					Beschikbare capaciteit m ² bvo	Ruimtebehoefte			verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte						
		2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2019	absoluut m ²	%	absoluut m ²	%			
naam school																	
Borgmanschool (hfd.)	3	479	492	519	524	544	2.835	2.609	2.936	226	8%	-101	-4%				
Borgmanschool (nev.)	1	262	247	248	250	252	1.828	1.518	1.468	310	17%	360	20%				
Karrepad	2	572	556	558	573	598	3.226	3.077	3.208	149	5%	18	1%				
Kleine Wereld	2	226	225	222	227	233	1.977	1.337	1.372	640	32%	605	31%				
Nassauschool	2	494	494	478	476	503	2.536	2.685	2.730	-149	-6%	-194	-8%				
Petteflet	1	406	399	410	420	431	2.086	2.242	2.368	-156	-7%	-282	-14%				
Siebe Jan Bouma	1	142	138	131	126	122	1.246	914	814	332	27%	432	35%				
St. Michaëlschool	1	234	219	230	247	262	1.234	1.377	1.518	-143	-12%	-284	-23%				
Starter	2	462	479	503	527	549	2.655	2.524	2.961	131	5%	-306	-12%				
Widar Vrije School	1	258	260	274	291	301	2.153	1.498	1.714	655	30%	439	20%				
Totaal	16	3.535	3.509	3.573	3.661	3.795	21.776	19.781	21.089	1.995	9%	687	3%				

Tabel 3, Aantal leerlingen en capaciteit BO-Zuid, Groningen

DE BORGMAN SCHOOL en de SIEBE JAN BOUMA SCHOOL hebben een overcapaciteit. Reeds in het vorige IHP is aanzet gegeven voor vervangende huisvesting voor de verouderde monumentale gebouwen die niet geschikt gemaakt kunnen worden aan de huidige eisen. Inmiddels zijn vanaf 2015 middelen beschikbaar gesteld voor de ontwerp bouwplannen voor scholen voor ca. 800 leerlingen in het Ebbingekwartier en in de Oosterparkwijk. De scholen zullen daarmee passend gehuisvest zijn.

Ook DE KLEINE WERELD en de WIDAR VRIJE SCHOOL kennen een overcapaciteit boven de 15% in overleg met de schoolbesturen zal worden bezien of daar al dan niet medegebruik of verhuur mogelijk is.

6.1.3 VOORZIENINGEN 2015 – 2019

6.1.3.1 BORGMANSCHOOL (O2G2)

De **Borgmanschool**^I is gehuisvest op vier locaties in de binnenstad: Jacobijnerstraat, Agricolaastraat, nieuwe Kijk in 't Jatstraat en de Warmoesstraat. Hiervan worden de Jacobijner-

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

straat, Agricolastraat en Kijk in 't Jatstraat vervangen door nieuwbouw op het Ebbingekwartier in 2018. De Warmoesstraat blijft als nevenvestiging.

Vooruitlopend op de nieuwbouw zijn in 2014 de leerlingen van de Agricolastraat 33 tijdelijk gehuisvest op de locatie aan de Vinkestraat. Het pand aan de Agricolastraat is inmiddels door het Werkman College in gebruik genomen.

De locaties aan de Jacobijnerstraat, Kijk in 't Jatstraat en Vinkestraat worden in 2018 overgedragen aan de gemeente Groningen.

De kosten van het onderwijsaandeel in de nieuwbouw bedragen ca. € 4.500.000,-. Als voorbereiding voor dit project is het schoolbestuur in 2015 een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Daarmee is tevens het voornemen om een nieuwe school te bouwen vastgelegd. Wanneer de plek vrij komt op het Ebbingekwartier vanaf 2016 zal in twee tranches het benodigde budget beschikbaar moeten worden gesteld.

6.1.3.2 KARREPAD (O2G2)

Voor het Karrepadⁱ verwacht het schoolbestuur o.b.v. de eigen prognoses een groei van het leerlingenaantal en daarmee rekent het schoolbestuur erop dat zij in 2019 een tekort van 400 m2 zullen hebben, zij vraagt derhalve uitbreiding ter waarde van € 800.000,- aan voor deze planperiode.

De prognoses van DUO geven echter vooralsnog geen aanleiding om een grote leerlingengroei van 't Karrepad te verwachten. Op basis van die prognoses heeft het schoolgebouw voldoende capaciteit om de leerlingen te huisvesten en verwachten wij dat een uitbreiding in deze planperiode nog niet nodig is.

6.1.3.3 NASSAUSCHOOL (VCOG)

Het schoolbestuurⁱⁱ (VCOG) heeft een analyse gemaakt van de instroom en heeft berekend dat de fysieke maximale capaciteit 568 leerlingen is, meer kunnen niet in de gebouwen. Dit aantal zal bij het huidige (beperkende) beleid bereikt worden in 2017, terwijl zowel volgens de gemeentelijke als ook volgens de eigen berekeningen van de school de maximale groei dan nog niet is bereikt. De VCOG is zich ervan bewust dat op de huidige locaties van de Nassauschool geen uitbreiding meer mogelijk is. Een oplossing kan wellicht gevonden worden door voor deze school op zoek te gaan naar een derde locatie. Gezien de te verwachten leegstand die binnen afzienbare tijd zal ontstaan vanwege de geplande verhuizingen van enkele scholen van O2G2, denkt de VCOG dat dit mogelijkheden biedt.

De gemeente erkent dat op de huidige locaties niet verder kan worden uitgebreid. Indien de groei van de Nassauschool verder aanhoudt en dat leidt tot een vraag voor capaciteitsuit-

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

breiding, zullen wij inderdaad met het schoolbestuur in overleg treden om te bezien of deze groei in bestaand gemeentelijk vastgoed kan worden opgevangen.

6.1.3.4 PETTEFLET (O2G2)

Door groei van het aantal leerlingen heeft de Petteflet te maken met een capaciteitstekort. Het huidige gebouw is volledig in gebruik. Voor 2015 is een capaciteitsuitbreiding met twee tijdelijke lokalen aangevraagd. Dit is beschikbaar gesteld in de vorm van huurvergoeding. Het schoolbestuur wil graag een permanente uitbreiding van het gebouw met 2 lokalen. De kosten hiervoor bedragen ca. € 500.000,-

Afhankelijk van de verdere groei, zal samen met het schoolbestuur worden gekeken naar verdere, alternatieve uitbreidingsmogelijkheden.

6.1.3.5 SIEBE JAN BOUWMA (O2G2)

De **Siebe Jan Boumaschool** is gevestigd op twee – tegen elkaar gebouwde locaties: Oliemuldersweg (oude gebouw) en “Vensterschool” Oliemuldersweg. De school heeft in 2015 een normatieve overcapaciteit van bijna 30 %. Volgens het schoolbestuur zijn de huidige locaties verouderd. De monumentstatus van het oude gebouw maakt het bovendien moeilijk noodzakelijke aanpassingen voor onderwijskundige vernieuwingen door te voeren. De geplande vervangende nieuwbouw (2018) centraal in de Oosterparkwijk op de Treslinghuis locatie biedt een oplossing om het openbaar basisonderwijs in de toekomst centraal in de wijk goed te huisvesten. Het bouwproject wordt in overleg met Nijestee ontwikkeld.

De geplande nieuwbouw is bedoeld om zowel de leerlingen van de Siebe Jan Boumaschool als ook een deel van de leerlingen van de Borgmanschool (Vinkenstraat) te huisvesten. Daarom wordt een locatie gerealiseerd met een omvang welke vergelijkbaar is met de nieuwbouw voor de Borgmanschool op het Ebbingekwartier. De kosten van het onderwijsdeel in deze nieuwbouw bedragen € 4.500.000,-. Via het programma onderwijshuisvesting 2015 is ook voor dit project het benodigde bouwvoorbereidingsbudget beschikbaar gesteld. Na oplevering van de nieuwbouw zullen de huidige locaties weer worden overgedragen aan de gemeente Groningen.

6.1.3.6 ST. MICHAËL (LOCATIE ST. FRANCISCUS) (KOC)

Via het programma onderwijshuisvesting 2015 is de huisvestingsaanvraag voor ingebruikneming van een deel van het schoolgebouw aan de Star Numanstraat gehonoreerd en aangepast. Deze aanvraag is het gevolg van groei van het aantal leerlingen. Het schoolbestuur verwacht in de periode 2015-2019 dat de school elk jaar met (max) 1 groep zal toenemen. Afhankelijk van de groei van de school is gefaseerd over een aantal jaren een bedrag van ca. € 40.000 per groep nodig om deze voormalige (V)SO locatie om te bouwen tot een volwaar-

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

dige voorziening voor basisonderwijs. Deze dependance van de Michael school (locatie St. Franciscus aan de Star Numan straat) bied hiervoor voldoende ruimte.

6.1.3.7 STARTER (O2G2)

De Starter is gevestigd in een schoolgebouw aan de Parkweg en is op dit moment te krap gehuisvest. Om die reden zijn eerder middelen beschikbaar gesteld voor een uitbreiding aan de Paterswoldseweg. Deze uitbreiding is gereed maar door noodzakelijke aanpassingen i.v.m. aardbevingen is de oplevering en inhuizing met 1-2 jaar vertraagd. Leerlingen worden tijdelijk gehuisvest in het gebouw aan de Leonard Springerlaan 35.

6.1.3.8 WIDAR VRIJE SCHOOL (VRIJE SCHOOL)

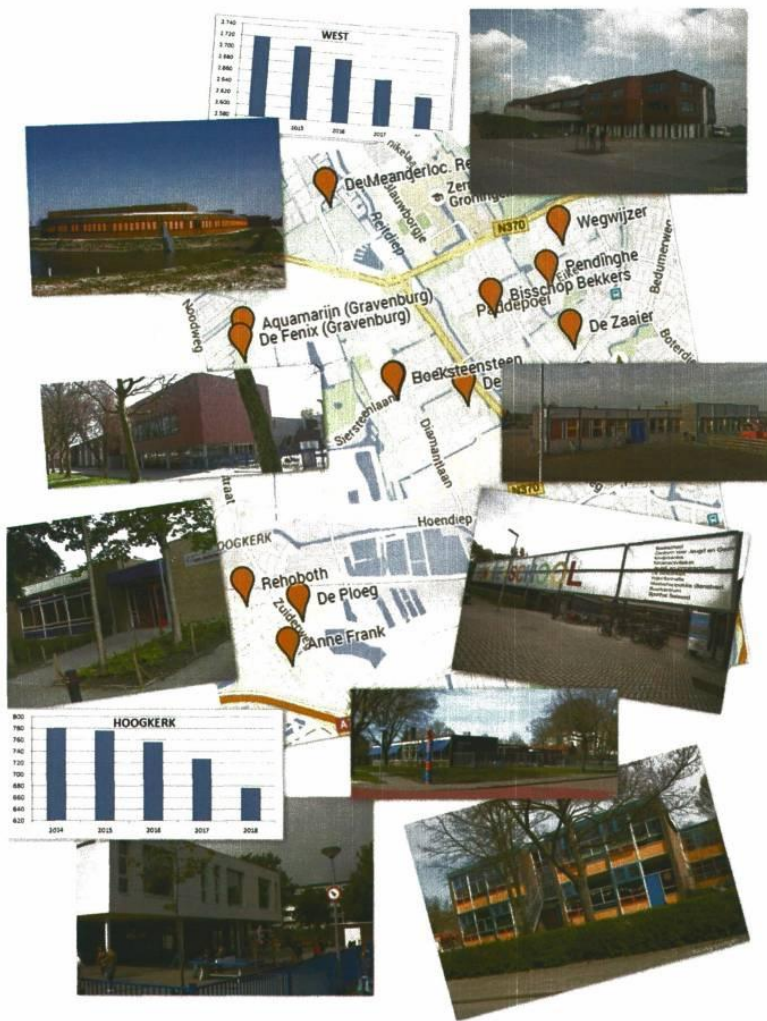
Het schoolbestuurⁱⁱⁱ geeft aan dat de school te maken heeft met een gestaag groeiende belangstelling van nieuwe leerlingen. Gelet op de huidige capaciteit van het schoolgebouw verwachten wij dat de Widar Vrije School voldoende capaciteit heeft om de verwachte groei op te vangen.

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingsplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.2 WEST & HOOGKERK

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.2.1 BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN

- Uitbreiding capaciteit van de Rietwierde
- Oplossingen zoeken voor de te verwachten overcapaciteit in de vensterschool SPT aan de Eikenlaan en de Sterrensteen in de vensterschool Vinkhuizen aan de Siersteenlaan

6.2.2 RUIMTEANALYSE WEST

Ondanks een lichte daling kunnen we het leerlingenaantal van de reguliere basisscholen in dit stadsdeel in de periode 2015-2018 redelijk stabiel noemen.

WEST	# locaties 2014	Leerlingenaantal					Beschikbare capaciteit m ² bvo	Ruimtebehoefte			verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte			
		2014	2015	2016	2017	2018		benodigde capaciteit m ² bvo			absoluut m ²		%	
								2015	2019	2015	2019	2015	2019	
Naam school	2014	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2019	2015	2019	2015	2019	
Aquamarijn	2	605	621	670	682	671	3.032	3.243	3.575	-211	-7%	-543	-18%	
Bisschop Bekkerschool	1	229	217	210	208	215	1.613	1.352	1.281	261	16%	332	21%	
De Sterrensteen	2	351	349	330	320	310	3.461	1.966	1.759	1.495	43%	1.702	49%	
Feniks	1	368	372	335	310	286	2.255	2.051	1.639	204	9%	616	27%	
Hoeksteen	1	317	300	290	280	280	1.988	1.795	1.608	193	10%	380	19%	
Meander	1	272	274	297	307	315	2.314	1.568	1.784	746	32%	530	23%	
Pendinghe	1	220	210	192	183	176	2.500	1.307	1.085	1.193	48%	1.415	57%	
Wegwijzer	1	303	301	302	306	318	1.615	1.724	1.800	-109	-7%	-185	-11%	
Zaaier	1	55	64	65	65	64	650	477	522	173	27%	128	20%	
Totaal	11	2.720	2.708	2.691	2.661	2.635	19.428	15.482	15.054	3.946	20%	4.374	23%	

Tabel 4, Aantal leerlingen en capaciteit BO-West, Groningen

De huidige en toekomstige ruimtebehoefte is vergeleken met de aanwezige capaciteit. Stadsdeel West heeft een capaciteit van circa 19.428 m² bvo voor het reguliere basisonderwijs. Op dit moment (2015) is er een ruime normatieve overcapaciteit van 3.946 m² bvo. Een normatieve overcapaciteit tot circa 15 % is aanvaardbaar om fluctuaties in de leerlingenontwikkeling op te kunnen vangen en om onderdak te bieden en verhuur aan kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en voor- en naschoolse opvang.

In de vensterschool SPT (Selwerd / Paddepoel / Tuinwijk) is door de sterke daling van het aantal leerlingen van DE PENDINGHE een stevige overcapaciteit ontstaan. In deze vensterschool zijn alle vensterschool functies al geïntegreerd gehuisvest. Een deel van de leegstand kan worden ingevuld langs de lijnen van het passend onderwijs. Voor een andere deel zullen wij in overleg met het schoolbestuur en de andere vensterschool deelnemers zoeken naar alternatieve invullingmogelijkheden.

Ook de basisscholen in Vinkhuizen: STERRENSTEEN (op de locaties: Siersteenlaan in de vensterschool en de voormalige Annie M.G. Schmidtschool aan de Radiumstraat) en de HOEKSTEEN (locatie Siersteenlaan in de Vensterschool) kennen door de terugloop van leerlingenaantallen in de wijk een relatief hoog leegstandspercentage. Dat percentage is vooral geconcentreerd bij de locatie van De Sterrensteen aan de Siersteenlaan.

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

De groei zit vooral in de wijk Reitdiep. Daar zijn in het gebouw De Rietwierde twee scholen gehuisvest. Dat zijn de MEANDER en een dislocatie van de AQUAMARIJN. De behoefte aan huisvesting van extra groepen in De Rietwierde zal de komende jaren toenemen als gevolg van de groei van het aantal leerlingen in de wijk. In het schoolgebouw waarin de Feniks en de hoofdvestiging van de Aquamarijn zijn gehuisvest, is de komende jaren voldoende capaciteit beschikbaar. Wij verwachten dat in dit gebouw in de toekomst mogelijk zelfs ruimte kan ontstaan voor de huisvesting van aanvullende voorzieningen zoals kinderopvang. Een deel kan ook worden gebruikt als "overloop capaciteit" in de piekperiode van het Reitdiep. De huisvestingsbehoefte in de oude wijken loopt gestaag terug. Daar zal bij sommige scholen meer leegstand ontstaan.

6.2.3 RUIMTEANALYSE HOOGKERK

HOOGKERK	# locaties 2014	Leerlingenaantal						Beschikbare capaciteit m ² bvo	Ruimtebehoefte			verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte			
		2014	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2019	absoluut m ²	%	absoluut m ²	%
Naam school		2014	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2019	2015	2015	2019	2019	
Anne Frank	2	266	262	248	232	208	1.911	1.538	1.246	373	20%	665	35%		
Ploeg	1	395	395	392	380	357	2.202	2.187	1.996	15	1%	206	9%		
Rehoboth	1	120	119	116	115	112	1.050	804	763	246	23%	287	27%		
Totaal	4	781	776	756	727	677	5.163	4.528	4.005	635	12%	1.158	22%		

Tabel 5, Aantal leerlingen en capaciteit BO-Hoogkerk, Groningen

Hoewel Hoogkerk formeel geen stadsdeel is, wordt het hier afzonderlijk beschreven vanwege het bijzondere karakter van het voedingsgebied van de scholen. De leerlingen voor de scholen in deze wijk komen nagenoeg alleen uit Hoogkerk.

Het leerlingenaantal van de reguliere basisscholen in stadsdeel Hoogkerk daalt in de periode tot 2018 met circa 100 leerlingen. In de prognoses wordt rekening gehouden met een stabiele verdeling van de belangstellingspercentages per school. Hiermee laten de prognoses per school geen grote verschuivingen in leerlingenaantallen zien.

De ruimtebehoefte in 2015 is vergeleken met de huidige capaciteit. Stadsdeel Hoogkerk heeft een capaciteit van 5.163 m² bvo. De huidige ruimtebehoefte ligt een stuk lager waardoor in 2018 sprake is van overcapaciteit van 1.158 m² bvo, 22%. Een deel van deze overcapaciteit wordt ingezet voor aan onderwijs gerelateerde activiteiten.

In Hoogkerk zijn drie basisscholen. In het verleden is uitbreiding voor de Anne Frankschool gerealiseerd in samenwerking met de woningbouwcorporatie in Hoogkerk. Een aantal groepen van deze school is gehuisvest in het schooldeel van het wooncomplex Leihof, aan de C. Jetsesstraat. Ook is in voorgaande jaren de huisvestingscapaciteit van de Ploeg met een uitbreiding van de Vensterschool Hoogkerk op niveau gebracht.

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.2.4 VOORZIENINGEN 2015 – 2019

6.2.4.1 AQUAMARIJN (VCOG)

De Aquamarijn is gehuisvest op twee locaties, namelijk in het gebouw de Rietwierde (Wijk Reitdiep) aan de Slenk 2 en in de Gravenburgschool aan de Maressiusstraat 22.

Aquamarijn locatie Gravenburg[#]:

Op de locatie Gravenburg wordt het schooljaar 2014-2015 de personeelskamer ingericht als leslokaal. De VCOG is in gesprek met O2G2 om van de Feniks twee lokalen te "huren", omdat de Feniks enige leegstand heeft.

Aquamarijn locatie Reitdiep:

Op de locatie Reitdiep start de school het schooljaar 2014-2015 met 8 groepen in 8 lokalen. De personeelskamer wordt als instroomlokaal (kleuters) gebruikt. Ondanks de vier nieuwe lokalen die recent zijn bijgebouwd groeit de school door. Het schoolbestuur verwacht dat de ruimtebehoefte de komende jaren met één lokaal per jaar zal groeien.

De gemeente kiest er deze planperiode voor om, naast de reeds toegekende uitbreiding met semipermanente lokalen in overleg met het schoolbestuur na te gaan of een semipermanente dependance/ dislocatie in Reitdiep (voor een gebruikperiode tussen de 5 en 15 jaar) een mogelijkheid is. De piek (< 5 jaar) in de leerlingenaantallen zullen moeten worden opgevangen in bestaande capaciteit in aangrenzende wijken. Zie hiervoor ook de opmerking gemaakt bij de Meander.

6.2.4.2 BISSCHOP BEKKERSSCHOOL (KOC)

Het schoolbestuur vindt dat, zoals al in het IHP 2012-2015 is opgenomen, de Bisschop Bekkersschool in de komende IHP periode voor renovatie, aanpassing of vervangende nieuwbouw in aanmerking dient te komen. De school is gehuisvest in een gebouw daterend uit de jaren '60 van de vorige eeuw. Het schoolbestuur vindt dat de knelpunten in functionaliteit niet met eenvoudige maatregelen zijn op te lossen.

De gemeente heeft begrip voor de wensen van het schoolbestuur om de functionaliteit en kwaliteit van het gebouw te willen verbeteren maar kan onder de huidige wetgeving helaas geen middelen beschikbaar stellen voor renovatie en aanpassing van de bisschop Bekkersschool. Mogelijk zijn er voor de Bisschop Bekkersschool kansen om hun wensen uit voeren in het kader van de overgangsregeling, zie paragraaf 5.2.

6.2.4.3 DE STERRENSTEEN (O2G2)

De Sterrensteen is een fusieschool ontstaan uit De Vlint en de A.M.G. Schmidtschool en is gevestigd in de Vensterschool Vinkuizen (onderbouw) en in de locatie aan de Radiumstraat 2 (bovenbouw) in de voormalige Annie M.G. Schmidt school.

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

De prognoses voor de Sterrensteen laten op korte termijn (2018) een verdere daling met circa 40 leerlingen zien. Hierdoor ontstaat er een totale overcapaciteit van circa 1.702 m2 BVO in 2018. Als dat een langdurige ontwikkeling blijkt te zijn zal het schoolbestuur moeten nadenken over de toekomst van deze locaties.

6.2.4.4 DE FENIKS (O2G2)

OBS De Feniks is samen met de CBS Aquamarijn in een nieuw gebouw in Gravenburg gehuisvest, we verwachten dat beide scholen de komende jaren voldoende ruimte hebben. De ontwikkeling van de woningbouw in de omgeving is hierbij een bepalende factor. Wat de gemeente betreft kan de leegstand die mogelijk op enige termijn ontstaat in Gravenburg worden ingezet om een tekort aan huisvesting elders in een aangrenzende wijk (Reitdiep) ontstaat mee op te vangen.

6.2.4.5 HOEKSTEEN (VCOG)

De Hoeksteen is gevestigd in de Vensterschool Vinkhuizen. De prognoses laten ook voor de Hoeksteen op korte termijn (2018) een dalend leerlingenaantal zien waardoor er in dat jaar sprake is van een overcapaciteit in deze school van circa 380 m2 bvo.

6.2.4.6 MEANDER (O2G2)

De Meander¹ is een 'nieuwe' school in de wijk Reitdiep. De school gebruikt het gebouw "Rietwierde" gezamenlijk met andere gebruikers (Aquamarijn/ buitenschoolse opvang). De school zal de komende jaren groeien. In die groei zit ook een niet onaanzienlijke component "belangstelling vanuit de omliggende wijken". In die wijken zien we nu al of op enige termijn juist leegstand van onderwijsvoorzieningen ontstaan.

De prognose geeft aan dat het aantal leerlingen in tussen 2016 en 2022 fors toeneemt. De omvang en snelheid van deze toename is deels afhankelijk van de realisatie van woningbouwprogramma's in Reitdiep en in de omliggende wijken. Wanneer deze niet of in een lager tempo wordt gerealiseerd, zal de groei minder explosief zijn of een andere fasering kennen.

De gemeente kiest er deze planperiode voor om naast de reeds toegekende uitbreiding met semipermanente lokalen, in overleg met het schoolbestuur van de Meander en het bestuur van de Aquamarijn, na te gaan of een semipermanente dependance/ dislocatie voor beide scholen in Reitdiep (voor een gebruikperiode tussen de 5 en 15 jaar) een mogelijkheid is. De piek (< 5 jaar) in de leerlingenaantallen zal moeten worden opgevangen in bestaande capaciteit in aangrenzende wijken.

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.2.4.7 PENDINGHE (O2G2)

Is gevestigd in de Vensterschool SPT. Nog steeds laten de leerlingenprognoses een fors dalende trend zien, waardoor een aanzienlijke overcapaciteit is ontstaan. Verminderd onderwijs gebruik kan ervoor zorgen dat een deel van de accommodatie anders ingezet kan worden. (soc. domein, VO of een dislocatie van een andere basisschool). De gemeente gaat hierover in overleg met de diverse stakeholders.

6.2.4.8 VENSTERSCHOOL VINKHUIZEN

In de Vensterschool Vinkhuizen aan de Siersteenlaan zorgt de negatieve trend van de leerlingenontwikkeling van zowel De Sterrensteen (O2G2) als De Hoeksteen (VCOG) dat er normatief gezien veel leegstand ontstaat binnen de Vensterschool. Met beide schoolbesturen en de andere gebruikers zal daarom worden overlegd over een passende invulling hiervoor.

6.2.4.9 WEGWIJZER (VCOG)

De Wegwijzer aan de Prunusstraat ondervindt een gestage groei in leerlingen. Momenteel is er sprake van een tekort aan ruimte. Samen met het schoolbestuur gaan we onderzoeken hoe we dit ruimtegebrek kunnen oplossen.

6.2.4.10 ANNE FRANK (VCOG, HOOGKERK)

Het schoolbestuur verwacht voor de Anne Frankschool geen bijzondere ontwikkelingen. Wel zijn onlangs de noodlokalen bij deze school verwijderd, waarmee een groot deel van de overcapaciteit wordt opgeheven. De prognoses van DUO geven een daling van het leerlingenaantal aan, waardoor er in 2018 naar verwachting een overcapaciteit zal ontstaan.

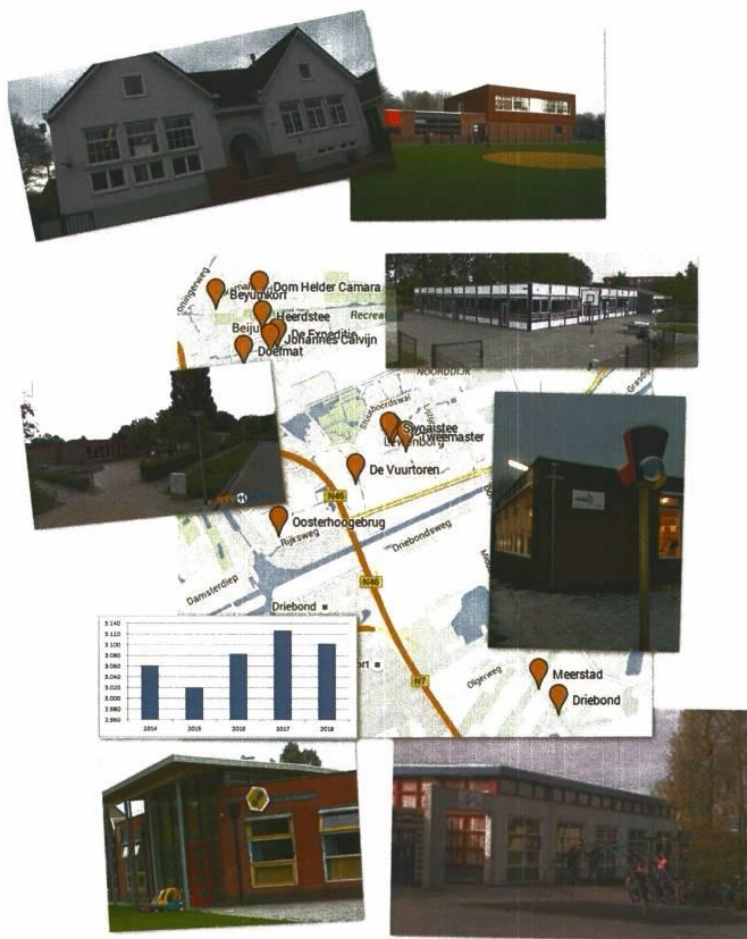
6.2.4.11 REHOBOTH (NOORDER BASIS, HOOGKERK)

De leerlingen van deze school komen voornamelijk uit Hoogkerk. De verwachting van het schoolbestuur is dat de school stabiel zal blijven. De Rehoboth is gehuisvest in een traditioneel jaren '60 gebouw, dat volgens het schoolbestuur de nodige functionele beperkingen met zich mee brengt voor het aanbieden van modern onderwijs en vraagt daarom vervangende nieuwbouw aan. Ondanks dat wij begrip hebben voor deze wensen, ontbreekt volgens ons deze planperiode de bouwtechnische noodzaak om over te gaan tot vervangende nieuwbouw voor de Rehoboth.

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.3 OOST

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.3.1 BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN

- Driebond in Engelbert voorlopig handhaven in afwachting van ontwikkelingen Meerstad;
- Afhankelijk van ontwikkelingen, nieuwbouw voor Oosterhoogebrugschool en gymzaal.

6.3.2 RUIMTEANALYSE

Het leerlingenaantal van de reguliere basisscholen in stadsdeel Oost blijft in de periode 2015-2018 redelijk stabiel. De beschikbare capaciteit in Oost betreft 20.467 m² bvo. De ruimtebehoefte voor 2015 bedraagt circa 17.400 m² bvo en voor 2018 circa 17.600 m² bvo. Op dit moment is sprake van een overcapaciteit van 15 %. Dit percentage ligt op de aanvaardbare grens van 10 tot 15 %. De overcapaciteit zal in 2018 naar verwachting weer iets zijn afgenomen.

OOST	# locaties 2014	Leerlingenaantal					Beschikbare capaciteit m ² bvo	Ruimtebehoefte			verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte			
		2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2019	absoluut m ²	%	absoluut m ²	%
Naam school	2014	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2019	2015	2015	2018	2018	
Beijumkorf	2	520	510	519	520	501	3.507	2.816	2.720	691	20%	787	22%	
De Vuurtoren	1	225	198	184	175	165	1.328	1.332	1.030	-4	0%	298	22%	
Dom Helder Camera	1	374	351	375	391	405	2.889	2.081	2.237	808	28%	652	23%	
Driebond	3	147	153	150	145	135	1.124	939	879	185	16%	245	22%	
Expeditie	1	149	146	150	150	150	1.370	949	955	421	31%	416	30%	
Heerdestede	1	212	201	190	182	172	1.593	1.266	1.065	327	21%	528	33%	
Joh. Calvijn	1	178	178	184	196	195	1.228	1.095	1.181	133	11%	47	4%	
Kompas	1	253	251	281	306	328	1.340	1.473	1.850	-133	-10%	-510	-38%	
Oosterhoogebrugschool	1	400	400	410	411	402	2.392	2.212	2.222	180	8%	170	7%	
Swoalstee	1	604	633	641	651	650	3.696	3.238	3.470	458	12%	227	6%	
Totaal	13	3.062	3.021	3.084	3.127	3.103	20.467	17.402	17.608	3.065	15%	2.859	14%	

Tabel 6, Aantal leerlingen en capaciteit BO-Oost, Groningen

6.3.3 VOORZIENINGEN 2015 – 2019

6.3.3.1 BEIJUMKORF (O2G2)

De Beijumkorf¹ is gehuisvest op twee locaties in de wijk Beijum: de Fultsemaheerd en de Jaltadaheerd. De locatie aan de Fultsemaheerd ligt dicht bij een van de andere O2G2 scholen namelijk de Expeditie aan de Wibenaheerd. Om voor een betere spreiding van de openbare scholen in de wijk te komen en de toestroom van leerlingen uit de buurt richting de Expeditie te bevorderen, wil het schoolbestuur er voor kiezen om de instroom voor de Beijumkorf in de komende jaren te verleggen naar de locatie aan de Jaltadaheerd in 2016. Daarnaast is het doel de toestroom van leerlingen uit de wijk naar de Expeditie te bevorderen. Door een afname van de aanwas van de jongste groepen, kan de locatie aan de Fultsemaheerd volgens het schoolbestuur wellicht al aan het eind van de IHP-periode in 2019 worden gesloten. Voorwaarde daarvoor is wel dat een uitbreiding van het schoolgebouw aan de Jaltadaheerd met 300m² wordt gerealiseerd. Investering ca € 600.000,-

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

Er is geen technische noodzaak om de locatie aan de Fultsemaheerd te sluiten. Afstoten van de dislocatie is wat de gemeente betreft pas aan de orde als het leerlingenaantal daar aanleiding toe geeft. Het gebouw kan daarom in gebruik blijven totdat alle leerlingen kunnen worden gehuisvest in het hoofdgebouw aan de Jaltadaheerd. Er geen noodzaak/aanleiding om te investeren in een uitbreiding zolang de dislocatie nog adequaat voor de opvang van de leerlingen kan worden gebruikt.

6.3.3.2 DE VUURTOREN(O2G2)

De Vuurtoren is een fusieschool, gehuisvest in het oude gebouw van de Catamaran. De school heeft permanente uitbreiding toegekend gekregen, deze wordt in 2015/2016 gerealiseerd. Daarmee is de school passend gehuisvest.

6.3.3.3 EXPEDITIE (O2G2)

Voor De Expeditie¹, een fusie van Montessorischool de Dijk en de Doefmat, wordt door het schoolbestuur een groei van het leerlingenaantal verwacht wanneer zij met locaties in dit stadsdeel gaat schuiven. O2G2 wil daarom een uitbreiding van de school aan de Wibenaheerd in permanente bouw met een investeringsniveau van ca € 900.000 te bekostigen door de gemeente.

De expeditie heeft op dit moment echter een leerlingenaantal dat ruimschoots kan worden gehuisvest in het gebouw. Met het huidige prognosebeeld verwachten wij geen grootschalige toename van leerlingen en is de huidige capaciteit in deze planperiode voldoende. Wellicht is het mogelijk om de bestaande ruimte beter te benutten als het beleid van het schoolbestuur m.b.t. Beijumkorf en Expeditie vorm krijgt.

6.3.3.4 DRIEBOND (O2G2)

Voor de Driebond¹ is een huisvestingsplan in ontwikkeling in verband met de komst van de wijk Meerstad. Hierbij wordt gekeken naar de korte en de langere termijn. Op korte termijn (2016) is de wens van het schoolbestuur om de leerlingen te huisvesten op de locatie aan de Engelberterweg en de locatie aan de Woldweg af te stoten. Hiervoor is tijdelijk huisvesting aan de Engelberterweg voor 100 leerlingen van 600 m² noodzakelijk. Uitgaande van plaatsing, huur en verwijdering van een tijdelijke voorziening bedragen de kosten € 400.000,-.

Wij hebben met het schoolbestuur de afspraak gemaakt om het huidige gebouw voorlopig overeind te houden en op termijn nieuwbouw te plegen in Meerstad. Wij verwachten dat van nieuwbouw de komende periode geen sprake zal zijn.

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.3.3.5 ONTWIKKELINGEN MEERSTAD

In de planning voor Meerstad is de bouw van één brede school meegenomen. Deze voorziening met onder meer een openbare basisschool, ressorterend onder het openbaar schoolbestuur in Slochteren, voor- en naschoolse voorzieningen wordt onder aansturing van de Gemeenschappelijke Regeling gebouwd in de gemeente Slochteren. Afhankelijk van de fasering in de realisatie van Meerstad zullen meerdere scholen worden ontwikkeld. Echter de ontwikkeling van Meerstad stagneert. Wij verwachten op basis van het huidige beeld van de fasering, dat de bouw van een tweede en/of derde school in dit gebied niet aan de orde zal zijn in deze planperiode.

Met eventuele extra uitgaven vanuit Groningen voor de bouw van de nu voorziene brede school is in het financiële beeld behorend bij dit IHP geen rekening gehouden. Eventuele bijdragen vanuit Groningen worden gezien als areaaluitbreiding, waarvoor afzonderlijk aanvullende dekking is gereserveerd.

Een groeiverwachting voor deze school vinden wij reëel; echter niet nu of op korte termijn, maar voor de periode na 2018, als in de nabijheid van de beide huidige locaties nieuwbouw ontwikkeling van voldoende omvang voor Meerstad verder van de grond komt. De omvang van de groei is ook sterk afhankelijk van de belangstelling voor de in Meerstad nieuw te ontwikkelen openbare basisschool in de brede School (waarin de Driebond nu niet participeert). De mate van groei daarna kunnen we nog onvoldoende overzien, omdat die samenhangt met de fasering en situering van woningbouw in Meerstad en de belangstellingsverdeling ten opzichte van de nieuwe brede School.

Wij verwachten die groei in de huidige IHP-periode dus nog niet. De omvang van de vervangende nieuwbouw voor de Driebond kan daarom op dit moment niet goed worden vastgesteld. Een directe noodzaak om het bestaande gebouw om technische redenen te vervangen is evenmin aan de orde. Voor vervangende nieuwbouw is binnen de huidige IHP-periode onvoldoende aanleiding / noodzaak en deze hebben we daarom ook niet meegenomen in de prioriteiten voor deze periode.

6.3.3.6 KOMPAS (VCOG)

De school is, na een aantal jaren woekeren met de beschikbare ruimte verhuisd van het gebouw aan de Kiel naar schoolgebouw aan de Valreep. Na een grondige opknopbeurt voldoet dit gebouw aan de eisen van 'fris en duurzaam'. In dat schoolgebouw zal het Kompas voldoende ruimte hebben en zelfs nog iets kunnen groeien.

6.3.3.7 OOSTERHOOGEBRUG-SCHOOL (O2G2)

De gemeente Groningen is bezig met planontwikkeling voor de wijk Oosterhoogebrug op de plek waar nu de Oosterhoogebrugschool staat. Het is denkbaar dat in dat kader de school

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

moet worden verplaatst naar een andere locatie in de wijk Oosterhoogebrug. Dat betekent nieuwbouw voor de school en een gymzaal. Uitgaande van een schoolgrootte van 400 leerlingen is voor de bouw van het onderwijsdeel een investering nodig van ca. € 4.500.000,-. Daarnaast moet nog rekening worden gehouden met € 1.000.000,- voor een nieuwe gymzaal. De dekking van deze investering zal grotendeels binnen en uit de opbrengsten van deze planontwikkeling worden gevonden. Aanvullend zal daarnaast bekostiging ten laste van het budget voor onderwijshuisvesting nodig zijn.

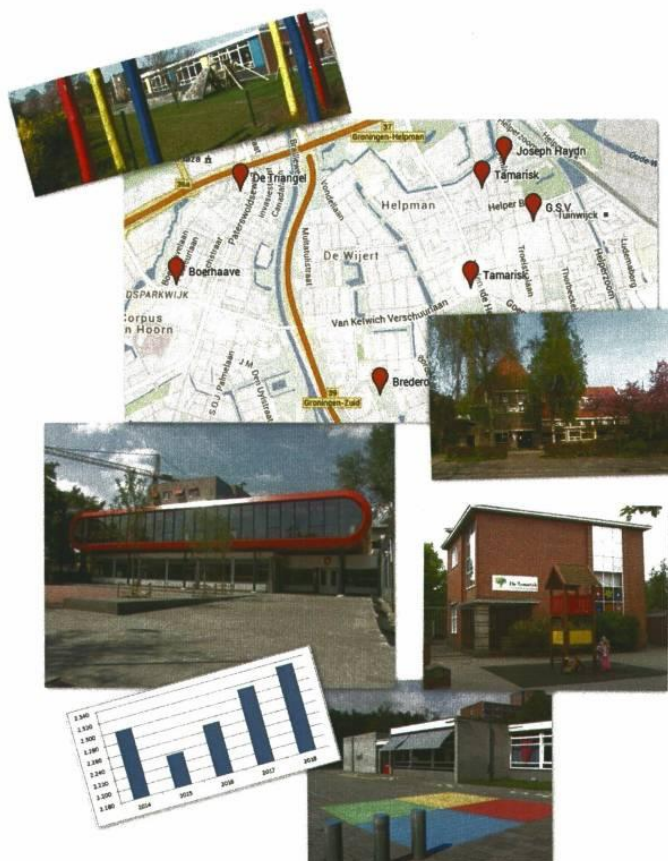
6.3.3.8 SWOAISTEE (O2G2)

Het schoolbestuur stelt dat de Swoaistee heeft te maken met een capaciteitstekort. Dit heeft deels te maken met een toename van het aantal leerlingen in de afgelopen jaren. Daarnaast wordt ook de komende jaren groei verwacht. Bij uitvoering van de oppervlaktemeting volgens NEN2580 in 2014 blijkt dat de berekende bvo lager is dan het vastgestelde BVO bij de verzelfstandiging van O2G2. Hierover is inmiddels overleg gevoerd met het schoolbestuur en is extra capaciteit beschikbaar gesteld in het naastliggende schoolgebouw, waarin eerder Het Kompas was gehuisvest.

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.4 ZUID

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.4.1 BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN

- Nieuwbouw Tamarisk;
- Aanvullende tijdelijke huisvesting GSV in gebouw Hora Siccama singel
- Nieuwe huisvesting internationaal basisonderwijs

6.4.2 RUIMTEANALYSE

ZUID	# locaties 2014	Leerlingenaantal					Beschikbare capaciteit m ² bvo	Ruimtebehoefte			verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte			
								benodigde capaciteit m ² bvo			absoluut m ²		%	
		2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2019	2015	2019	2015	2019
Naam school		2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2019	2015	2019	2015	2019	
Boerhaave	2	386	392	395	394	391	2.861	2.142	2.167	719	25%	694	24%	
Bredero	1	364	359	368	376	378	2.020	2.031	2.101	-11	-1%	-81	-4%	
GSV	1	697	659	666	680	680	3.246	3.706	3.620	-460	-14%	-374	-12%	
Haydn	2	527	519	540	561	582	3.226	2.851	3.127	375	12%	99	3%	
Tamarisk	3	218	204	196	196	194	2.678	1.297	1.176	1.381	52%	1.502	56%	
Triangel	1	108	104	105	106	107	948	743	738	205	22%	210	22%	
Totaal	10	2.300	2.237	2.270	2.313	2.332	14.979	12.769	12.930	2.210	15%	2.049	14%	

Tabel 7, Aantal leerlingen en capaciteit BO-Zuid, Groningen

Het totale leerlingenaantal van de reguliere basisscholen in stadsdeel Zuid groeit in de periode 2015-2018 licht. De ruimtebehoefte in het totaal redelijk stabiel. Wel zal sprake zijn van fluctuaties per school.

De verwachte ruimtebehoefte voor 2015 is vergeleken met de aanwezige capaciteit. Momenteel heeft stadsdeel Zuid capaciteit van 14.479 m² bvo voor het reguliere basisonderwijs. Voor wat de overcapaciteit in m² bvo betreft, geeft de Tamarisk verdeeld over drie locaties de grootste afwijking ten opzichte van het algemene beeld. Vanwege de geplande nieuwbouw voor de Tamarisk zal een deel van die overcapaciteit verdwijnen. Bij Boerhaave en Triangel is ook sprake van overcapaciteit hoger dan 15 procent.

6.4.3 VOORZIENINGEN 2015-2019

6.4.3.1 BREDERO (O2G2)

Het schoolbestuur geeft aan dat De Brederoschool¹ volgens haar eigen prognose de komende jaren te maken krijgt met een groei van het aantal leerlingen. In 2018 wordt een groei verwacht van 40 tot 50 leerlingen, tot een totaal van 410. Hierdoor ontstaat een capaciteitsstekort van 250 m², aldus het schoolbestuur. Het schoolbestuur vraagt de gemeente € 504.000,- beschikbaar te stellen voor uitbreiding.

Ook de DUO-prognoses geven een groei aan voor de Brederoschool, maar niet in die mate dat er een groot capaciteitsstekort ontstaat binnen deze planperiode. Op dit moment houden wij geen rekening met het beschikbaar stellen van middelen ten behoeve van een uitbreiding van de school.

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.4.3.2 GRONINGSE SCHOOLVERENIGING (GSV)

Het schoolbestuur^{iv} van de GSV constateert dat er veel vraag is naar de vormen van onderwijs die zij bieden en heeft besloten om de grote wachtlijst (> 300) die zij hebben gefaseerd op de school toe te laten. De drie afdelingen die de school kent (hoogbegaafden-onderwijs, tweetalig onderwijs en internationaal onderwijs) groeien alle drie, daarom verwacht het schoolbestuur een uitbreiding nodig te hebben van totaal 9 tot 11 lokalen. Het bestuur wil door verschuiving, deze aangevraagde uitbreiding toe wijzen aan de internationale afdeling en biedt daarmee aan de gemeente Groningen een extra profileringskans. Dat betekent nieuwbouw voor het internationaal onderwijs.

De prognoses van de DUO houden geen rekening met het gefaseerd in laten stromen van de kinderen die nu op de wachtlijst van de GSV staan. Het bestuur constateert dan ook duidelijke afwijkingen in de aantallen tussen de prognoses van de DUO en haar eigen prognoses. Om in de planperiode 2016-2019 ruimte te bieden aan de groei van de school en omdat de huidige locatie van de GSV geen enkele gelegenheid meer biedt om te kunnen uitbreiden, stelt de gemeente Groningen het schoolgebouw aan de Hora Siccamasingel beschikbaar om de groei te kunnen opvangen. Vanaf 2016 zullen daar tenminste 5 groepen zijn gehuisvest.

Met het bestuur van de GSV wordt het overleg over een permanente huisvestingsoplossing voor het internationaal onderwijs de komende periode voortgezet.

6.4.3.3 HAYDNSCHOOL (O2G2)

Heeft in de vorige planperiode nieuwbouw gekregen. Het nieuwe gebouw werd in februari 2014 opgeleverd. Op basis van de DUO-prognoses lijkt er tegen het einde van deze planperiode een capaciteitstekort te ontstaan, als dat zich inderdaad voordoet, dan zullen wij samen met schoolbestuur naar een passende oplossing zoeken.

6.4.3.4 TAMARISK (VCOG)

De Tamarisk is op dit moment gehuisvest op drie locaties. Er is in het vorige IHP al besloten tot nieuwbouw als onderdeel van een MFA met sport- en andere voorzieningen op de kop van de Vondellaan de plek van de oude sporthal. De locatie aan de Canadalaan blijft overigens bestaan, de overige twee (Van Ketwich Verschuurlaan en Coendersweg) zullen weer aan de gemeente worden overgedragen. Het gebouw aan de Coendersweg zal ter beschikking worden gesteld als aanvullende huisvesting voor het aan dat terrein grenzende Zernike-College.

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.4.3.5 TRIANGEL (NOORDER BASIS)

De verwachting van het schoolbestuur^v is dat de school stabiel zal blijven en/of licht zal gaan groeien naar circa 150 leerlingen. De school heeft een wijk-overstijgende functie. De leerlingen komen uit verschillende wijken van de stad.

Het gebouw dateert grotendeels uit de jaren zestig en kent daardoor volgens het schoolbestuur vele functionele beperkingen voor het geven van modern, adaptief onderwijs. Daarom vraagt het schoolbestuur voor deze planperiode vervangende nieuwbouw t.b.v. de Triangel aan voor 110 – 120 leerlingen.

Naast deze aanvraag wil het schoolbestuur graag met de gemeente in gesprek om samen te onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor andere huisvesting

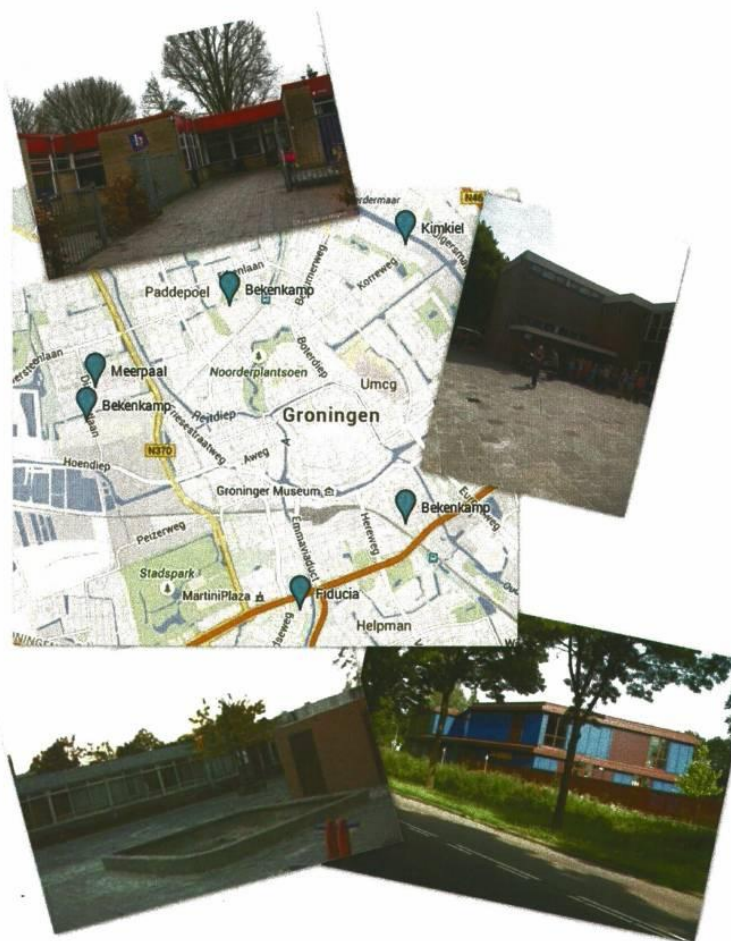
Volgens ons ontbreekt deze planperiode de bouwtechnische noodzaak om over te gaan tot vervangende nieuwbouw voor de Triangel.

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.5 SPECIAAL BASISONDERWIJS - SBO

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.5.1 RUIMTEANALYSE

Het speciaal basisonderwijs is op stedelijk niveau in beeld gebracht

De stad Groningen heeft vier scholen voor speciaal basisonderwijs gehuisvest in zes gebouwen. Het ingezette rijksbeleid is erop gericht zoveel mogelijk leerlingen naar het regulier onderwijs te laten gaan (passend onderwijs). Voor het SBO zijn voor deze planperiode geen leerlingenprognoses opgesteld, dit omdat de ontwikkelingen rond passend onderwijs naar onze mening niet zijn te voorspellen. We worden bevestigd in deze gedachte door het gegeven dat, tegen de verwachting in, het leerlingenaantal momenteel circa 120 hoger ligt dan de vorige prognoses aangaven. Hierdoor is het dus ook niet mogelijk om een goede inschatting te maken van de toekomstige ruimtebehoefte van deze scholen.

SBO	# locaties 2014	leerlingen aantal	beschikbare capaciteit m ² bvo	benodigde capaciteit m ² bvo	verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte	
					absoluut m ²	%
Naam school	2014	2014	2014	2015	2015	2015
Bekenkamp Hoofdvestiging	1	136	1.054	1.250	-196	-19%
Bekenkamp Travertijnstraat	1	31	910	478	432	47%
Bekenkamp Wilgenlaan	1	87	980	889	91	9%
Fiducia	1	177	1.495	177	1318	88%
Kimkiel	1	176	1.444	1.544	-100	-7%
Meerpaal	1	81	1.213	845	368	30%
	6	688	7.096	5.183	1.913	27%

Tabel 8, Aantal leerlingen en capaciteit SBO, Groningen

6.5.2 VOORZIENINGEN 2015-2019

6.5.2.1 BEKENKAMP (O2G2)

De Bekenkampschool telt momenteel drie vestigingen; aan de Blekerslaan, de Wilgenlaan en de Travertijnstraat. De locatie aan de Travertijnstraat wordt in 2015 af gestoten en beschikbaar gesteld aan het Reitdiep College (nu nog Simon van Hasselt). De SBO-leerlingen worden gehuisvest binnen de andere twee locaties van het SBO en de W.A. van Lieflandschool. O2G2 is verder bezig met de ontwikkeling van een masterplan voor het SBO en het VSO in Groningen en Haren.

6.5.2.2 KIMKIEL (SCSOG)

De Kimkiel is de afgelopen planperiode veel harder gegroeid dan de prognoses aangaven (+50 leerlingen). De school had een omvangrijke overcapaciteit. In het programma 2016 worden hiervoor de middelen toegekend voor één noodlokaal. Als de groei aanhoudt zal er

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

met het schoolbestuur moeten worden gekeken naar verdere mogelijkheden voor uitbreiding.

6.5.2.3 MEERPAAL (NOORDERBASIS)

Voor de Meerpaal is het bestaande gebouw aan de Koperstraat in de vorige planperiode opgeknapt en aangepast aan de eisen die nu voor SBO nodig zijn. Op het eerste gezicht lijkt er voor deze school een ruim capaciteitoverschot te zijn. Daarvan is geen sprake, omdat deze school samen met de Steiger (ZMLK) is gehuisvest in één gebouw aan de Koperstraat. De overcapaciteit van De Meerpaal wordt gebruikt voor De Steiger (zie hiervoor ook het volgende hoofdstuk over het speciaal onderwijs).

6.5.2.4 FIDUCIA SCHOOL (SCSOG)

De Fiducia school is de afgelopen tijd ook harder gegroeid dan verwacht. Het capaciteitstekort dat hierdoor is ontstaan wordt opgevangen door een deel van de leerlingen te huisvesten in het schoolgebouw aan de Canadalaan.

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.6.1 BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN

- W.A. van Lieflandschool beëindigt gebruik gebouw Bessemoerstraat
- Gebouw aan de Van Heemskerckstraat langer in gebruik bij RENN4

6.6.2 RUIMTEANALYSE

Het (voortgezet) speciaal onderwijs heeft een stedelijk en vaak zelfs een regionaal georiënteerd karakter en wordt daarom op stedelijk niveau behandeld in dit hoofdstuk.

Er zijn in onze stad 11 schoolgebouwen waar 1.235 leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs kunnen volgen. De beschikbare capaciteit is ruim toereikend om al deze leerlingen te huisvesten.

(V)SO	# locaties 2014	leerlingen aantal	beschikbare capaciteit m ² bvo	benodigde capaciteit m ² bvo	verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte	
					absoluut m ²	%
Naam School	2014	2014	2014	2015	absoluut	%
Dr. J. de Graaf	1	206	1.670	2.793	-1.123	-67%
Erasmus	1	64	1.091	465	626	57%
Prof. Bladergroen	1	193	3.357	2.092	1.265	38%
Steiger	1	44	712	1.185	-473	-66%
Diamant	1	217	3.437	3.050	387	11%
Tine Marcus	1	162	3.356	1.613	1.743	52%
W.A. van Liefland	3	220	4.451	2.123	2.328	52%
Wingerd	1	129	2.470	1.375	1.095	44%
	10	1235	20.544	14.696	5.848	28%

Tabel 9, Aantal leerlingen en capaciteit SBO, Groningen

Zoals eerder aangehaald zijn er voor het (voortgezet) speciaal onderwijs geen leerlingenprognoses voor handen. Dit mede omdat de ontwikkelingen rond passend onderwijs naar onze mening moeilijk zijn te voorspellen. Het is zeer goed mogelijk, dat het aantal leerlingen op de scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs veel sterker terugloopt, of oploopt zoals in het SBO, dan uit de cijfers naar voren komt. Ook kan het betekenen, dat groepen leerlingen wel in de prognoses mee worden gerekend in de omvang van een school voor speciaal onderwijs, maar in het kader van "passend onderwijs" later worden gehuisvest in het regulier basis- of voortgezet onderwijs.

6.6.3 VOORZIENINGEN 2015-2019

In de vorige plan periode zijn de nodige investeringen gedaan t.b.v. nieuwbouw van het Diamant college en De Wingerd. Het schoolbestuur van de O2G2 is bezig met het ontwikkelen een masterplan VSO voor Groningen en Haren.

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.6.3.1 WINGERD (SCSOG)

Voor de Wingerd is in 2013 nieuwbouw opgeleverd en daarmee is voorzien in goede huisvesting.

6.6.3.2 W.A. VAN LIEFLAND (O2G2)

De W.A. van Liefland is gehuisvest aan de Paterswoldseweg en de Bessemoerstraat. Richtinggevend in het Masterplan van het schoolbestuur (O2G2) zal het afstoten van de locatie aan de Bessemoerstraat zijn. Het gebouw aan de Paterswoldseweg blijft in gebruik.

6.6.3.3 STEIGER (NOORDERBASIS)

Op het oog heeft de Steiger (712 m² bvo - ZMLK) veel te weinig ruimte. Daarvan is echter in de praktijk geen sprake, omdat deze school samen met de Meerpaal (1.213 m² bvo - SBO) gebruik maakt van de aan de eisen van de tijd aangepaste schoollocatie aan de Koperstraat (totaal 1.925 m² bvo). De capaciteit van het gebouw aan de Koperstraat is toereikend voor de huisvesting van het SBO en de ZMLK-school.

6.6.3.4 DR. J. DE GRAAFSCHOOL (KENTALIS)

Het schoolbestuur constateert verschillen in de ontwikkeling van het aantal leerlingen tussen deze locatie en de Tine Marcusschool. Hoewel de totale huisvestingscapaciteit in gezamenlijkheid met de Tine Marcusschool voldoende lijkt om eventuele fluctuaties in leerlingenaantallen op te kunnen vangen betreft het hier twee ver uit elkaar liggende scholen waarvan de ene SO is en de ander VSO. Het schoolbestuur wil daarom in gesprek met de gemeente kijken welke mogelijkheden er zijn, om de leerlingen ook in de toekomst goed te kunnen huisvesten.

6.6.3.5 TINE MARCUSSCHOOL (KENTALIS)

Zie § 6.6.3.4

6.6.3.6 DIAMANT COLLEGE (RENN4)

In december 2014 is er voor de RENN4 VSO scholen een nieuw gebouw opgeleverd aan de Diamantlaan (ca. 3.914 m² bvo incl. sport). Ten tijde van het ontwerp was het de bedoeling dat drie locaties van RENN4 (Erasmus, Van Heemskerck en Th. Hart de Ruyter) daarin op zouden gaan. In de zomer 2014 hebben zich echter zoveel nieuwe leerlingen aangemeld, dat met het schoolbestuur is overeengekomen om de voormalige Erasmus school (locatie aan de Van Heemskerckstraat) nog 5 jaar open te houden.

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.6.3.7 PROF. BLADERGROEN (RENN4)

Het schoolbestuur (Renn4)^{vi} geeft aan de locatie 'Donderslaan' als locatie voor de lange termijn te zien. Men is van mening dat dit gebouw aan renovatie toe is en ziet mogelijkheden voor het nemen van meer duurzaamheidsmaatregelen. Op die manier wil het schoolbestuur de levensduur van het gebouw verlengen. Te verwachten kosten € 1,6 miljoen.

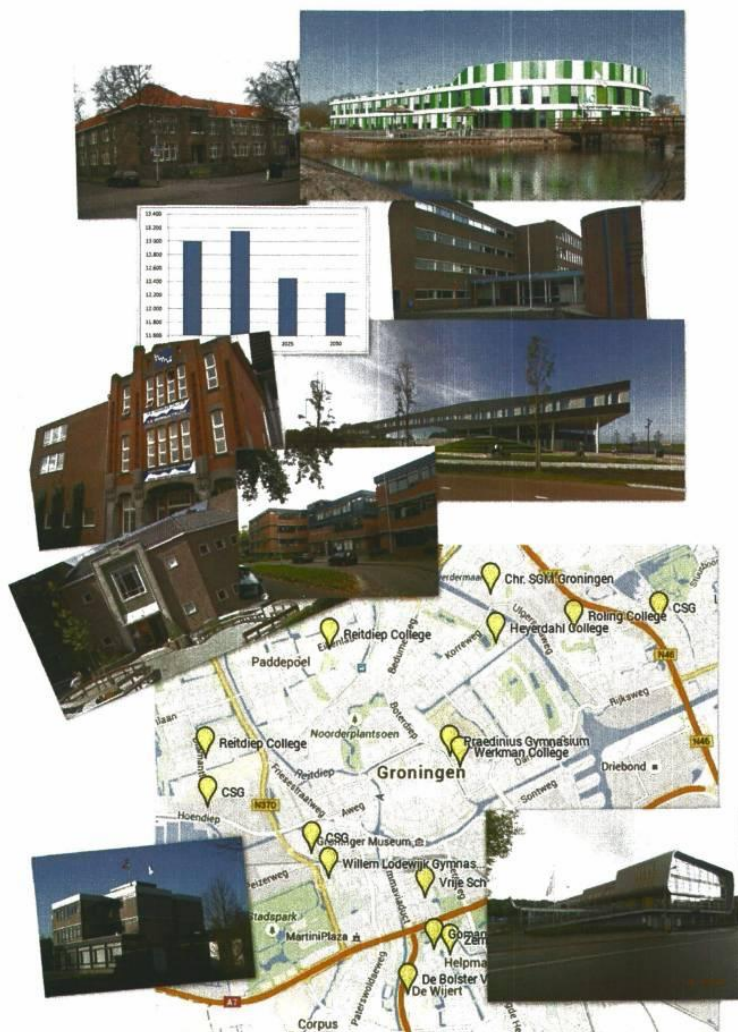
De gemeente heeft begrip voor de wensen van het schoolbestuur om de functionaliteit en kwaliteit van het gebouw te willen verbeteren maar kan onder de huidige wetgeving geen middelen beschikbaar stellen voor renovatie en aanpassing van de Prof. Bladergroenschool. Mogelijk ontstaan er voor de Prof. Bladergroenschool kansen om hun wensen uit voeren in het kader van de 'overgangsregeling'.

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingsplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

7 VOORTGEZET ONDERWIJS

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

7.1 RUIMTEANALYSE

Het voortgezet onderwijs heeft een wijk overstijgende en vaak ook regionale functie en wordt daarom op stedelijk niveau in dit hoofdstuk in beeld gebracht. In de stad zijn tien scholen voor voortgezet onderwijs gehuisvest op 28 door de gemeente bekostigde locaties.

Het voortgezet onderwijs ontvangt in de lump-sum vergoeding rechtstreeks de middelen van het rijk en is zelfstandig verantwoordelijk voor de instandhouding, het onderhoud, het moderniseren en aanpassen van de VO-gebouwen aan de eisen van de tijd, nieuwe onderwijskundige inzichten etc. Schoolbesturen zijn dus met de rijksmiddelen zelf verantwoordelijk zijn voor het op peil houden van de kwaliteit en de functionaliteit van de gebouwen van het voortgezet onderwijs. Gemeente en schoolbesturen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor nieuwbouw en uitbreiding op basis van bijvoorbeeld groeiende leerlingenaantallen (bij aanvullende huisvestingsbehoefte > 10 procent) en ook voor vervangende nieuwbouw voor (technisch) verouderde schoolgebouwen

Voor het voortgezet onderwijs in de gemeente Groningen, is voor de ruimteanalyse gebruik gemaakt van DUO¹⁴ en andere prognosedata.

Voortgezet Onderwijs	# locaties	leerlingenaantal			beschikbare capaciteit m ² bvo	benodigde capaciteit m ² bvo	verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte		verschil beschikbaar t.o.v. behoefte		
		2014	2014	2018			2025	2014	2015	2018	2015
Bolster (praktijkschool)	1	291	263	233	3.407	4.090	4.029	-683	-20%	-622	-18%
Chr. Schoiengemeenschap Gron.	4	2.661	2.708	2.432	26.773	18.017	17.977	8.756	33%	8.796	33%
Gomarus College	2	2.137	2.070	1.864	14.829	16.978	16.978	-2.149	-14%	-2.149	-14%
Heyerdahl College	2	155	176	162	1.562	2.186	2.186	-624	-40%	-624	-40%
Parcival Vrije School	3	658	678	603	5.932	5.010	5.010	922	16%	922	16%
Preadinius-gymnasium	2	969	962	956	6.283	6.759	6.759	-476	-8%	-476	-8%
Reitdiep College	3	1.672	1.639	1.692	11.939	12.324	12.324	-385	-3%	-385	-3%
Werkman College	6	2.348	2.512	2.470	19.648	15.955	15.955	3.693	19%	3.693	19%
Willem Lodewijk Gymnasium	1	716	736	720	5.406	5.258	5.258	148	3%	148	3%
Zernike College	4	1.391	1.387	1.326	10.483	11.474	11.474	-991	-9%	-991	-9%
Totaal	28	12.998	13.131	12.458	106.262	98.051	97.950	9.202	9%	9.303	9%

Tabel 10, Aantal leerlingen en capaciteit VO, Groningen

De prognoses geven tot 2025 een daling in het aantal leerlingen de orde van grootte van 5 procent. De daling wordt vooral veroorzaakt door verminderde instroom van leerlingen van buiten de stad en zal bij gelijk blijvende belangstellingspercentages voor de verschillende scholen en denominaties gelijkmatig verdeeld zijn over de VO-scholen. Wellicht krijgen scholen met een wat sterker regionaal karakter in een wat sterkere mate te maken met de daling van het aantal leerlingen in de regio.

¹⁴ DUO = Dienst Uitvoering Onderwijs

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

7.2 VOORZIENINGEN 2015-2019

7.2.1 REITDIEP COLLEGE (O2G2)

Het Reitdiep College is gevestigd op drie locaties in de stad Groningen.

Op de locatie KAMERLINGH ONNES is de functionaliteit van het gebouw en het binnenklimaat verbeterd.

De LEON VAN GELDER heeft te maken met een toename van het aantal leerlingen op de locatie. De verwachting is dat er op korte termijn 3 leslokalen nodig zijn om deze groei op te vangen. Deze lokalen moeten worden gevonden binnen de capaciteit van de totale school. Er is geen recht op uitbreiding omdat de totale capaciteit van het Reitdiep College voldoende is.

De locatie SIMON VAN HASSELT aan de Heesterpoort verhuist in 2015/2016 naar de Travertijnstraat. Het gebruik van het pand aan de Heesterpoort door het Reitdiep College wordt beëindigd, maar blijft wel als VO-locatie in gebruik als huisvesting voor de ISK¹⁵ van het Werkman College voor het onderwijs aan asielzoekersleerlingen. Het gebouw aan de Travertijnstraat wordt geschikt gemaakt voor het geven van VO-onderwijs. Naast verbouw vindt ook uitbreiding van de capaciteit plaats. Daarvoor zijn in de vorige planperiode de gemeentelijke middelen beschikbaar gesteld.

7.2.2 WERKMAN COLLEGE (O2G2)

Het Werkman College is in 2010 ontstaan uit een fusie van het Rölling College en het H.N. Werkman College en gevestigd op drie locaties in het centrum en het noordoosten van Groningen:

- Nieuwe Sint Jansstraat (Stadslyceum);
- Kluiverboom (VMBO / Heyerdal College);
- Melisseweg (Dalton).

Het schoolbestuur kiest er voor om het onderwijs op een andere manier in te richten voor het versterken van de onderwijskwaliteiten, heldere profilering en het streven naar financieel gezonde positie. In die gedachte bestaat het Werkman college in de toekomst uit VMBO, Havo / VWO, Topsporttalentschool en een ISK. Daarmee is er een huisvestingsvraag ontstaan. De ISK van het Werkman College wordt in de toekomst gehuisvest in het monumentale schoolgebouw aan de Heesterpoort.

¹⁵ Internationale Schakel Klas

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

7.2.2.1 HET STADSLYCEUM –(O2G2) NIEUWE ST JANSSTRAAT

Het STADSLYCEUM is de vestiging voor Havo en VWO. Er wordt sinds 2014 ook gebruik gemaakt van de voormalige Borgmanschool aan de Agricolastraat. De capaciteit van de school is maximaal 1.250 leerlingen. Met de huidige panden zijn de leerlingen passend gehuisvest. Wel is volgens het schoolbestuur¹ sprake van de noodzaak het hoofdgebouw geschikt te maken voor verlengd toekomstig gebruik / renovatie. De kosten hiervoor worden geschat op ca. € 2.400.000,-. De kosten hiervan komen volledig voor rekening van het schoolbestuur.

7.2.2.2 DE KLUIVERBOOM

In het Noordoosten van de stad is in 2011-2012 een nieuw schoolgebouw 'DE KLUIVERBOOM'^{vi} in gebruik genomen dat nu onderdak biedt aan het VMBO van het Wessel Gansfortcollege (CSG) en het Werkman College (O2G2). Ook is er een vleugel gebouwd voor het Heyerdahl College (O2G2).

Zowel de CSG al de O2G2 zijn bezig met een herbezinning op de configuratie van het VO. De huisvesting van zowel het Werkman College als het Wesselgansfort College wordt daarbij onder de loep genomen en het gebruik van de locatie Kluiverboom zal in deze bezinning ook betrokken zijn. Deze verkenningen zijn nu nog onvoldoende in beeld om op basis daarvan de huisvestingsconsequenties te beschrijven. Deze consequenties worden mee genomen in de update van dit IHP in 2017.

7.2.3 ZERNIKE COLLEGE GRONINGEN (O2G2)

Binnen het Zernike college zijn diverse ontwikkelingen op het gebied van de huisvesting gaande¹. Ook zijn eerder de locaties aan de Van Iddekingeweg en de Vondellaan aangekocht voor onder meer de huisvesting van de van het NoorderPoort College overgenomen leerlingen VMBO.

Op de Helperbrink is in 2014 gestart met de voorbereiding van de uitbreiding van de locatie ter vervanging van de huurlocatie aan de Van Houtenlaan. De gemeente heeft in 2014 een budget van € 1.600.000,- beschikbaar gesteld in het IHP 2011-2015. Door de aardbevingsproblematiek is dit project vertraagd.

Daarnaast loopt een onderzoek naar de huisvesting van de leerlingen van Groningen-zuid, hiervoor wordt een masterplan opgesteld, waarin een advies wordt uitgebracht over het samenvoegen en-/ of afstoten van de locaties op korte en langere termijn. Momenteel werkt het schoolbestuur aan dit masterplan. De effecten van dit masterplan en de vertaling ervan voor de huisvesting zijn op dit moment niet helder. Indien mogelijk zullen we in de eerst komende update van dit IHP de huisvesting technische consequenties in beeld brengen.

7.2.4 GOMARUS COLLEGE (GSG)

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

De Gereformeerde Scholengemeenschap Groningen (GSG) beschikt over twee locaties:

- De scholen campus aan het Vondelpad
- De nevenvestiging aan de Magnoliastraat

Vondelpad^{viii}

GSG streeft op de locaties Vondelpad 1 en 3 naar vervangende nieuwbouw. Voor deze vervangende nieuwbouw worden de kosten door het schoolbestuur geraamd op circa € 14 miljoen euro.

Naar onze mening voldoen de gebouwen van het Gomarus College zowel onderwijskundig als bouwtechnisch. Wij zien op dit moment geen noodzaak om voor het Gomarus College (gedeeltelijk) vervangende nieuwbouw te realiseren. De middelen voor aanpassing van gebouwen ontvangt het schoolbestuur rechtstreeks van het Rijk, gewenste aanpassingen zal het schoolbestuur dan ook zelf moeten bekostigen. Zie ook 5.4 voor de voorwaarden voor eventuele vervangende nieuwbouw.

Magnoliastraat^{viii}

Voor de planontwikkeling aan de Magnoliastraat is een rapportage ontwikkeld met een onderbouwing van de plannen. De totale investeringskosten bedragen 2,9 miljoen euro. Sinds 2015 ontvangt het schoolbestuur voor aanpassing en onderhoud rechtstreeks van het Rijk de daarvoor benodigde budgetten. De genoemde kosten komen derhalve voor rekening van het schoolbestuur.

Volgens ons beschikt het Gomarus College op lange termijn over voldoende capaciteit in deze locaties.

7.2.5 WESSEL GANSFORT EN AUGUSTINUS COLLEGE (CSG)

Het Wessel Gansfort College heeft twee locaties: Heerdenpad en Kluiverboom. Het Augustinus College heeft twee locaties: Admiraal de Ruyterlaan en de Diamantlaan.

Evenals het openbaar onderwijs beraadt het bestuur van het CSG zich op de configuratie van het Voortgezet Onderwijs. De effecten van dit onderzoek en de vertaling ervan voor de huisvesting zijn op dit moment niet helder. Indien mogelijk zullen we in de eerst komende update van dit IHP de huisvesting technische consequenties in beeld brengen.

7.2.6 PARCIVAL VRIJE SCHOOL (VRIJE SCHOOL NOORD EN OOST)

De school groeit harder dan de prognoses de afgelopen jaren hebben aangegeven. Daardoor is een capaciteitstekort ontstaan, zowel in lokalencapaciteit als in ruimte voor lichamelijke oefening. Het bestuur vindt dat de huidige gebouwen verouderd en kostbaar in de exploita-

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

tie zijn en zou bij voorkeur willen kiezen voor integrale nieuwbouw, ook renovatie van de bestaande locaties is een optie.

In het programma 2015 is al op de ruimtevraag geanticipeerd en de benodigde extra capaciteit (en middelen om die voor het onderwijs geschikt te maken) beschikbaar gesteld in het schoolgebouw aan de Reggestraat.

Vanuit bouwtechnisch oogpunt is het realiseren van vervangende nieuwbouw naar onze mening niet aan de orde. Zoals eerder opgemerkt ontvangt het schoolbestuur zelf de middelen van het rijk om aanpassingen en groot onderhoud aan het gebouw uit te voeren. Voor die voorzieningen zal in deze planperiode dan ook geen budget worden gereserveerd.

Het capaciteitsprobleem voor het lichamelijk onderwijs achten wij wel degelijk nijpend. Daarom is in 2015 een gymaccommodatie van het Noorderpoort College overgenomen en wordt deze aangepast door het Parcival College. De middelen daarvoor worden op basis van het al vastgestelde programma onderwijshuisvesting 2015 beschikbaar gesteld.

7.2.7 WILLEM LODEWIJK GYMNASIUM (WLG)

In het jaar 2007 heeft het Willem Lodewijk Gymnasium in de vorm van voorfinanciering een uitbreiding van 899 m² gerealiseerd. Destijds had de school nog geen recht op vergoeding volgens de cijfermatige tabellen van de verordening, omdat het gebouw (formeel) in die periode voldoende bruto vloeroppervlak had voor het toenmalige leerlingenaantal.

De laatste jaren is het leerlingenaantal van de school dusdanig gegroeid zodat het recht op bekostiging van de eerder door het schoolbestuur voorgefinancierde uitbreiding is ontstaan. Daarom wordt dat via het programma onderwijshuisvesting 2015 beschikbaar gesteld.^x Het Willem Lodewijk Gymnasium beschikt daarmee nu over voldoende door de gemeente bekostigde capaciteit.

8 GYMNASIEKACCOMMODATIES

Zoals in de visie (§ 5.10) al staat vermeld, gaat de gemeente Groningen voor de omvang en de spreiding van de gymcapaciteit uit van 120% van de wettelijk vastgestelde klokurenbehoefte van basisscholen. Hierbij geldt een beschikbare capaciteit in een week van 26 klokuren voor het primair onderwijs en 40 klokuren voor het voortgezet onderwijs. Daarnaast is het streven dat voor elke basisschool binnen een straal van één kilometer hemelsbreed een gymaccommodatie beschikbaar is. Wettelijk ligt dit op twee kilometer. Op onderstaande Figuur 4 worden de gymnastiekaccommodaties t.b.v. het primair onderwijs met daaromheen een straal van 1 kilometer weergegeven. Hieruit concluderen we dat voor alle basisscholen een gymzaal op acceptabele afstand beschikbaar is.

Figuur 4, Gymzalen t.b.v. primair onderwijs met 1 km straal

Leerlingen in het VO zijn mobieler en daarvoor worden dan ook ruimere afstandscriteria gehanteerd. Hoewel geen harde norm wordt voor deze scholen beleidsmatig uitgegaan van een straal van twee kilometer hemelsbreed.

8.1 BEWEGINGSONDERWIJS P.O.

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

Tabel 11 geeft de behoefte aan klokuren gymnastiek voor het primair onderwijs weer. Deze behoefte is normatief vastgesteld en gebaseerd op de leerlingentelling 2014 (bepalend voor schooljaar '15 – '16). Met de huidige klokurenbehoefte en de al in het beleid opgenomen oplossingen als achtergrond, worden op de langere termijn geen capaciteitsproblemen verwacht voor het primair onderwijs.

Stadsdeel	aantal locaties	beschikbare capaciteit (uur)	huidige norm			120% norm		
			behoefte (uur)	verschil t.o.v. cap. (uur)	%	behoefte (uur)	verschil t.o.v. cap. (uur)	%
Centrum - Oude wijken	7	182	153	29	16%	184	-2	-1%
Noord West	9	234	144	90	38%	173	61	26%
Oost	8	208	132	76	37%	158	50	24%
Zuid	4	104	102	2	2%	122	-18	-18%
Hoogkerk	2	52	32	20	38%	38	14	26%
Totaal	30	780	563	-112,6	26%	675,6	104	12%

Tabel 11, klokuren gymnastiek PO

Op stedelijk niveau is er binnen de geldende normen voldoende capaciteit beschikbaar voor het geven van lichamelijk onderwijs. Binnen het gevoerde beleid is het nodig dat voor 120% van de genormeerde behoefte aan lichamelijk onderwijs capaciteit aanwezig is in de gymzalen voor het primair onderwijs. Dat lijkt grotendeels te passen.

Echter in stadsdeel zuid is er sprake van een knelpunt, dat was in de vorige planperiode voorzien. Daarom hebben we geanticipeerd door in de planning twee gymzalen op te nemen aan de Vondellaan, tegelijk met de nieuwbouw voor de Tamarisk. Middelen hiervoor zijn in het vorige IHP beschikbaar gesteld. Met de realisatie van deze twee gymzalen is het knelpunt in Zuid opgelost en is er ook daar sprake 22% ruimte.

Binnen stadsdeel Centrum en oude wijken kan de krapte goed worden opgelost door ook gebruik te maken van VO sport of andere beschikbare accommodaties.

In Oosterhoogebrug dient De Schakel als accommodatie voor bewegingsonderwijs voor de Oosterhoogebrugschool. Als in verband met de wijkontwikkeling wordt besloten dit gymlokaal af te breken zal in de nabijheid van de school een nieuwe gymzaal moeten worden gebouwd, kosten ca. 1 miljoen. Zie ook § 6.3.3.7.

8.2 BEWEGINGSONDERWIJS (V.)S.O.

Het speciaal onderwijs beschikt veelal over bij de scholen gesitueerde accommodaties. Soms geïntegreerd in schoolgebouwen (voorbeeld: W.A. van Lieflandschool locaties: Paterswoldseweg en Bessemoerstraat), soms ook in de onmiddellijke nabijheid (voorbeeld RENN4 sporthal de Brug aan de Donderslaan). Uit de inventarisatie is voor het speciaal onderwijs voldoende capaciteit beschikbaar gebleken en er zijn geen knelpunten naar voren gekomen.

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

8.3 BEWEGINGSONDERWIJS V.O.

Ten behoeve van de vervangende nieuwbouw van een school sporthal voor het Gomarus College heeft de gemeente Groningen via het programma 2015 middelen beschikbaar gesteld. Daarmee en met een eigen bijdrage kan het schoolbestuur een nieuwe schoolsporthal met drie zaaldelen bouwen. De nieuwe schoolsporthal wordt buiten schooltijd ook beschikbaar gesteld aan andere gebruikers.

Ook voor het Parcival College (zie § 7.2.6) wordt een bestaande accommodatie verbouwd en daarna door de school in gebruik genomen.

9 FINANCIËN

De gemeenten ontvangen van het Rijk middelen voor onderwijshuisvesting als onderdeel van de algemene uitkering in het gemeentefonds. Hierin zijn twee kortingen doorgevoerd:

1. Vanaf 2015 heeft het Rijk op landelijk niveau hierin een korting van 256 mln¹⁶. doorgevoerd. Dat is ca 15 % van het vergoedingsniveau. Deze korting op het gemeentefonds is grotendeels overgeheveld via de lumpsumvergoeding aan de schoolbesturen. Deze lumpsum is een vergoeding die de scholen voor de exploitatie en personeel ontvangen. Dit bedrag mag door de schoolbesturen worden aangewend voor onderhoud en verbetering van schoolgebouwen, maar ook voor overige exploitatie en eventuele personele kosten.

Deze korting vanuit het gemeente fonds heeft geen invloed op de onderwijshuisvesting begroting richting de scholen.

2. Daarnaast heeft een tweede uitname plaatsgevonden in verband met de doordecentralisatie van onderhoud en aanpassing van PO-gebouwen. Deze uitname betekende voor Groningen een korting van 2,1 mln. Deze korting van 2,1 miljoen is 0,4 miljoen meer dan de afgelopen jaren gemiddeld aan vergoedingen voor onderhoud en aanpassing (namelijk 1,7 miljoen) aan de PO-besturen werd vergoed.

Schoolbesturen ontvangen door deze veranderingen in de financiering van de instandhouding van de schoolgebouwen PO/SO/VO en op basis van de recente doordecentralisatie van onderhoud en aanpassing PO/SO nu rechtstreeks van het rijk alle middelen voor onderhoud, renovatie en aanpassing van schoolgebouwen. Hiermee zijn ze inhoudelijk en financieel verantwoordelijk geworden

Door de genoemde korting komt de financiële ruimte - om ten laste van het resterende budget te voldoen aan de gemeentelijke zorgplicht (nieuwbouw, uitbreiding, 1^e inrichting, schade en herstel constructieve gebreken, verzekering, gym onderwijs e.d.) - onder druk.

Om aan onze zorgplicht te kunnen blijven voldoen, om de in dit IHP voorgenomen investeringen te kunnen blijven bekostigen en om de reguliere uitgaven, voor dekking van de lasten van eerdere investeringen te kunnen doen hebben we besloten extra middelen vrij te maken om deze korting (deels) te compenseren. Op basis van de voorjaarsbrief 2015¹⁷ heeft de

¹⁶ Een algemene korting van € 256 miljoen uit het gemeentefond van middelen die daarin zijn toegerekend aan onderwijshuisvesting maar daar niet aan worden uitgegeven. Deze middelen worden overgeheveld naar de scholen in de lumpsum t.b.v. huisvesting. Motie Van Haersma Buma (Kamerstuk 33 000, nr 12)

¹⁷ Kenmerk 4997442, d.d.: 28-5-15, besproken in de raad in het voorjaarsdebat van 1-7-2015

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingsplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

raad besloten: "...om de huidige kwaliteit van de onderwijshuisvesting te kunnen blijven handhaven stellen we structureel 200 duizend euro beschikbaar aan extra beleidsmiddelen. Het resterende tekort dient te worden opgevangen binnen de intensiveringsmiddelen voor het thema 'Leren' die structureel beschikbaar zijn gesteld bij de begroting 2015...". Met de daarmee beschikbare middelen voor 2016 en volgende jaren kan uitvoering worden gegeven aan de lopende verplichtingen en nieuwe voorzieningen, zoals aangegeven in Tabel 13. Fluctuaties in het uitgavenniveau voor de regulier jaarlijks terugkerende uitgaven kunnen worden opgevangen ten laste van de voorziening onderwijshuisvesting

Wel constateren we dat de beschikbare ruimte om te investeren in nieuwe voorzieningen steeds verder onder druk komt te staan. Een toenemend aandeel van het beschikbare budget wordt in beslag genomen door niet of nauwelijks beïnvloedbare structurele lasten, namelijk de kapitaal- en rentelasten van eerdere investeringen. Daarom is ook in dit IHP zichtbaar gemaakt dat stevige financiële sturing op de besteding van de beperkt beschikbare financiële ruimte nodig is. Voor niet direct noodzakelijke voorzieningen moet pas op de plaats worden gemaakt.

9.1 STAND VAN ZAKEN IHP 2012 – 2015

bedragen (€'s) x 1.000	2012 – 2015	Stand van zaken
Wingerd 2e tranche	1.200	Gerealiseerd
RENN4 Nieuwbouw	5.400	Gerealiseerd
Binnenklimaat PO	7.400	in uitvoering, afronding 2016
Gym. voorziening Wijert 2 zaaldelen + nieuwbouw Tamarisk	2.000	In uitvoering
Simon van Hasselt	1.000	In uitvoering
Zernike College	1.600	In uitvoering
Totaal	18.600	

Tabel 12, stand van zaken prioriteiten IHP 2012 – 2015

De kredieten voor deze projecten zijn opgenomen in de jaarlijkse onderwijshuisvestingsprogramma's waarvoor de raad afzonderlijk de afgelopen jaren de nodige kredietbesluiten heeft genomen.

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

9.2 PRIORITEITEN EN FASERING 2016 - 2019

Op basis van de in dit IHP beschreven beleidsuitgangspunten verwachten wij de volgende fasering in de prioriteiten onderwijshuisvesting de komende jaren.

bedragen (€ x 1.000)	2016	2017	2018	2019
Aanpassing / bouwkosten /erschikking PO ¹⁸	1.000	1.000	1.000	1.000
bezemronde Fris en duurzaam	900			
Ebbinge kwartier nieuwe basisschool	2.300	2.300		
Treslinghuis t.b.v. Siebe Jan Bouwmaschool en Borgmanschool	2.300	2.300		
Tamarisk, derde tranche	1.000			
Effecten nieuwe configuratie VO			PM	PM
Ontwikkeling Oosterhoogebrugschool ¹⁹		2.300	2.300	
Gym locatie Oosterhoogebrugschool			1.000	
Totaal	7.500	7.900	4.300	1.000

Tabel 13, prioriteiten en fasering 2016 - 2019

¹⁸ Dit is een bedrag dat jaarlijks nodig is om fluctuaties in huisvestingsbehoefte op te vangen, bijvoorbeeld tijdelijke huur van noodaccommodatie dan wel kleine uitbreidingen van bestaande scholen en of aanpassingen bij herbestemming.

¹⁹ Hier komen ook inkomsten voor terug i.h.k.v. herbestemming van de huidige onderwijslocatie

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

10 BIJLAGEN

10.1 BIJLAGE: OVERZICHT SCHOLEN PER BESTUUR

SRT_ONDERWIJS	BESTUUR	NAAM	ADRES	BRIN	HFD-DIS	WIJK
Basisonderwijs	G.S.V.	Groningse schoolvereniging	Sweelcklaan 4	07WT	hoofd	Zuid
	K.O.C.	Bisschop Bekkers	Sirustraat 1	18LM	hoofd	N-W
		St. Michael	Butjesstraat 8	18FV	hoofd	Centr
	Noorder basis	De Triangel	Rode Kruislaan 78	10WC	hoofd	Zuid
		Johannes Calvijn	Froukemaheerd 1	09JG	hoofd	Oost
		Rehoboth	Prinses Margrietstraat 3	06EB	hoofd	Hoogkirk
	O2G2	Beijumkorf, Hfd loc. De Honingraat (17EC)	Fullsemaheerd 88	17EC	dislokatie	Oost
			Jaladaheerd 53	17EC	hoofd	Oost
		Boerhaave	Semmelweisstraat 82	17MF	dislokatie	Zuid
			Veenweg 1/1 1	17MF	hoofd	Zuid
		Borgman hfdvst. (17JG00)	Jacobijnerstraat 10	17JG	hoofd	Centr
			Nwe Kijk in 't Jatsstraat 33	17JG	dislokatie	Centr
			Vinkenstraat 1	17JG	hoofd	Centr
		Borgman Warmoesstraat (17JG01)	Warmoesstraat 18	17JG-01	neven vst	Zuid
		Bredero	Ina Boudierplantsoen 3	17NI	hoofd	Zuid
			Ina Boudierplantsoen 5	17NI	dislokatie	Zuid
		De Expeditie	Wibemaheerd 358	16NF	hoofd	Oost
		De Meander	Slenk 2	30FZ-00	hoofd	N-W
		De Ploeg	Zuiderweg 70/3	17QQ	hoofd	Hoogkirk
		De Sterrensteen	Radiumstraat 2	17AH	dislokatie	N-W
			Siersteenaan 480	17AH	hoofd	N-W
		De Vuurtoren	Vaargeul 117	17EW	hoofd	Oost
		Driebond	Engelberweg 38	17RS	hoofd	Oost
			Engelberweg A	17RS	hoofd	Oost
			Woldweg 7	17RS	dislokatie	Oost
		Joseph Haydn	Groenensteinlaan 11	17NT	dislokatie	Zuid

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

SRT_ONDERWIJS	BESTUUR	NAAM	ADRES	BRIN	HFD-DIS	WIJK
			Haydriaan 102	17NT	hoofd	Zuid
			Heperbrink 50	17NT	hoofd	Zuid
			Sweelinklaan 2	17NT	dislokatie	Zuid
		Karrepad	Korreweg 270	17BW	hoofd	Centr
			Molukkenstraat 1	17BW	hoofd	Centr
		Oosterhoogebrug	Madelifstraat 2	17DI	hoofd	Oost
		Pendinghe	Eikenlaan 288	16UG	hoofd	N-W
		Petteflet (16ZU01)	J. van Ruysdaelstraat 73	30VA	hoofd	Centr
		Slebe Jan Boumaschool	Oliemuldersweg 47	17CY	hoofd	Centr
		Starter	Parkweg 128	17SR	hoofd	Zuid
			Verzelrijderslaan nabij 4 A	17SR	dislokatie	Zuid
		Swoalstee	Kiel 7	17FG	hoofd	Oost
		De Zaaier	Dierenriemstraat 2	24EC	hoofd	N-W
St.v Chr.Basis ond. op Re- form.grondslag						
V.C.O.G.		Anne Frank	De sansstraat 15 A	09MS	dislokatie	Hoogkrk
			De Sansstraat 13	09MS	hoofd	Hoogkrk
		Aquamarijn	Maresiusstraat 24 A	30RH	hoofd	N-W
			Slenk 2	30RH	dislokatie	N-W
		De Kleine Wereld	Celebesstraat 35	18BM	dislokatie	Centr
			S. S. Rosensteinlaan 21	18BM	hoofd	Centr
		Dom Heider Camara	Onnemaheerd 2	18QF	hoofd	Oost
		Heerdstee	Bentismaheerd 1	18PC	hoofd	Oost
		Hoeksteen CBS	Opaalstraat 30	18HL	dislokatie	N-W
			Siersteenlaan 480	18HL	hoofd	N-W
		Kompas	Valreep 67	18LB	hoofd	Oost
		Nassau	Graaf Adolfstraat 73	18BA	dislokatie	Centr
			Nassaulaan 5	18BA	hoofd	Centr
		Tamarisk	Canadalaan 2	18NS	dislokatie	Zuid
			Coendersweg 13	18NS	dislokatie	Zuid
			Van Ketwich Verschuuraan 90	18NS	hoofd	Zuid

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

SRT_ONDERWIJS	BESTUUR	NAAM	ADRES	BRIN	HFD-DIS	WIJK
		Wegwijzer	Prunusstraat 74	18CF	hoofd	N-W
Speciaal Basis- onderwijs	Vrije School	Vrije School Widar	Menwestestraat 41	10KE	hoofd	Zuid
	O2G2	Bekenkamp SBO Hfdvestiging (19VC)	Bekerslaan 1	19VC	hoofd	Zuid
		Bekenkamp SBO Travertijnstr. (19VC02)	Travertijnstraat 2	19VC-02	neven vst	N-W
		Bekenkamp SBO Wilgenlaan (19VC01)	Wilgenlaan 1	19VC-01	dislokatie	N-W
	S.C.S.O.G.	Fiducia SBO	Canadalaan 8	02WR	dislokatie	Zuid
		Distributiestraat 1	Distributiestraat 1	02WR	hoofd	Zuid
		Kimkiel SBO	Kluiverboom 9 1	14WU	hoofd	Oost
			Kluiverboom A	14WU	hoofd	Oost
	Noorderbasis	Meerpaal SBO	Koperstraat 4	22LH	hoofd	N-W
			Metaallaan 299	22LH	hoofd	N-W
Speciaal onder- wijs	Het Poortje	Het Poortje	Hogeweg 9	02YL	hoofd	N-W
	Kentalls	Dr. J. de Graafschool	Ina Boudierplantsoen 9	14UP	hoofd	Zuid
		Tine Marcussschool	Jallaadheer 163	02OM	hoofd	Oost
	O2G2	W.A. van Liefland	Bessenoerstraat 6	19SO	dislokatie	N-W
	RENN4	Diamant College (dependance: Erasmus)	Paterswoldseweg 131	19SO	hoofd	Zuid
		Diamantcollege	Diamantlaan 12	19WF	dislokatie	Centr
		Prof. W.J. Bladegroen	Donderslaan 157	02YM	hoofd	Zuid
	S.C.S.O.G.	De Wingerd	De Verbetering 5	02YR	hoofd	Zuid
	Noorderbasis	De Steiger	Koperstraat 4	14WT	hoofd	Hoogkrik
Voortgezet On- derwijs	C.S.G. -	CSG Augustinus	Adm. de Ruylerlaan 37	26MK	hoofd	N-W
	S.C.O.G.	CSG Diamantlaan	Diamantlaan 14	14RP-01	neven vst	Centr
		CSG Kluiverboom	Kluiverboom 1	14RP-03	neven vst	N-W
		CSG Wessel Gansfort (14RP/03ZT/00ZZ/02CE	Heerdenpad 8	14RP-02	neven vst	Oost
	G.S.G.	Gomarus College	Magnoliastraat 1	14RP	hoofd	Oost
		Vondeipad 1	Vondeipad 1	02UV	neven vst	N-W
		Vondeipad 2	Vondeipad 2	02UV	hoofd	Zuid
				02UV	hoofd	Zuid

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

SRT_ONDERWIJS	BESTUUR	NAAM	ADRES	BRIN	HFD-DIS	WIJK
			Vondelpad 3	02UV	hoofd	Zuid
	02G2	Praedinius Gymnasium	Kruitlaan 11	20BV	neven vst	Centr
			Turfsingel 82	20BV	hoofd	Centr
		Reitdiep College loc. Kamerlingh Onnes	Diamantlaan 27	13ZU	hoofd	N-W
			Eikenlaan 286	13ZU	hoofd	N-W
			Heesterpoort 1	13ZU	neven vst	Centr
		Reitdiep College loc. Leon van Gelder	Diamantlaan 27	13ZU-01	neven vst	N-W
		Werkman College	Agricolastraat 33	20EM	hoofd	Centr
			Agricolastraat 9	20EM	dislokatie	Centr
			Kluiverboom A	20EM	neven vst	Oost
			Melisseweg 2	20EM	hoofd	Oost
			Nieuwe Sint Jansstraat 11	20EM	hoofd	Centr
			Sint Jansstraat 35	20EM	hoofd	Centr
		Zernike Montessori lyceum Groningen	Helperbrink 30	02PE	hoofd	Zuid
			van Houtenlaan 27	02PE	neven vst	Zuid
			Van Idenkingeweg 140	02PE	neven vst	Zuid
			Vondellaan 83	02PE	neven vst	Zuid
	S.C.S.O.G.	De Bolster VSO Praktijkonderwijs	Helper Westsingel 98	05OP	dislokatie	Zuid
			Multatulistraat 91	05OP	hoofd	Zuid
	Vrije School Noord en Oost (VO)	Parcival College (voortgezet vrijeschool	Merwedestraat 45	16NK	hoofd	Zuid
			Merwedestraat 98	16NK	neven vst	Zuid
		Willem Lodewijk Gymnasium	Reggestraat 1	16NK	neven vst	Zuid
			Verzetstrijderslaan 220	02CR	hoofd	Zuid

tabel 14, Scholen per schoolbestuur

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

10.2 BIJLAGE: CONDITIE SCHOOLGEBOUWEN

Hier een overzicht van de conditie van de scholen de afgelopen 3 metingen. 1997, 2009 en 2014.

De nuance hierbij is dat de meting alleen is gedaan op die onderdelen waarvoor de gemeente verantwoordelijk was en dus geen conditie beeld geeft zoals dat gebruikelijk is bij bijvoorbeeld de NEN 2767.

Met de nodige nuance is te volgende conversie te maken tussen de NEN conditie scores en de onderstaande kwaliteit score:

NEN 2767 conditie	Kwaliteit score
1, zeer goed	0
2, goed	1 tot 8
3, redelijk	9 tot 16
4, matig	16 tot 33
5, slecht	34 tot 65
6, zeer slecht	66 tot 80

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal Huisvestings-Plan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

SOORT	School	Adres	PC	bestuur	1997	2009	2014
BO	Anne Frank	De Santstraat 13	9744 HW	OZG2	x	3,84	4,87
VO	Augustinus College	Admiraal de Ruysterlaan 37	9726 GP	CSG	2,22	3,61	4,38
BO	Bisschop Bekkersschool	Siriusstraat 1	9742 KT	KOC	6,81	5,23	4,52
BO	Boerhaaveschool	Semmelweisstraat 82	9728 NB	OZG2	-	-	-
BO	Boerhaaveschool	Veenweg 1	9728 NH	OZG2	4,47	2,97	3,68
SO	Bolster	Multatulistraat 91	9721 NH	SCSOG	x	4,91	3,10
SO	Bolster	Multatulistraat 91	9721 NH	SCSOG	x	0,20	4,62
SO	Bolster	Multatulistraat 91	9721 NH	SCSOG	x	4,72	4,78
BO	Borgman-school	Jacobijnerstraat 10	9712 HZ	OZG2	4,75	6,47	4,15
BO	Borgman-school	Nieuwe Kijk in 't Jatstraat 33	9712 SB	OZG2	4,61	4,19	4,82
BO	Borgman-school	Warmoesstraat 18	9724 JL	OZG2	4,83	5,14	5,49
BO	Bredero school	i. Boudierplantsoen 3/5	9721 XA	OZG2	3,80	5,37	4,19
BO	Bredero school	i. Boudierplantsoen 3/5	9721 XA	OZG2	3,80	6,65	4,13
BO	Bredero school	i. Boudierplantsoen 3/5	9721 XA	OZG2	x	0,96	1,27
BO	De Beijumkorf	Jaltadaheerd 53	9737 HC	OZG2	5,32	4,84	5,44
BO	De Beijumkorf	Fultsemaheerd 88	9736 CT	OZG2	4,70	4,70	5,97
BO	De Driebond	Engelberterweg 38	9723 EM	OZG2	4,71	4,87	4,95
BO	De Driebond	Woldweg 7	9734 AA	OZG2	4,60	5,46	6,88
BO	De Expeditie	Wibenaheerd 24	9736 PB	OZG2	-	-	4,95
BO	De Heerdtsee	Bentismaheerd 1	9736 EA	VCOG	4,49	4,76	5,16
BO	De Kleine Wereld	S.S. Rosensteinlaan 21	9713 AT	VCOG	4,70	4,91	5,07
BO	De Kleine Wereld	Celebesstraat 35	9715 JB	VCOG	4,80	4,74	3,75
SO	De Meerpaal	Koperstraat 4	9704 AA	VCOG	x	5,17	4,36
BO	De Petteflet (voorheen Annie M. G. Schmidt)	J. van Ruysdaelstraat 73	9718 SC	OZG2	4,85	5,04	4,67
SO	De Steiger	Koperstraat 4	9743 RW	VGSOG	x	4,79	4,09

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

SOORT	School	Adres	PC	bestuur	1997	2009	2014
BO	De Sterrensteen (voorheen Annie M.G. Schmidt School)	Radiumstraat 2a	9743 SP	O2G2	4,94	4,21	4,47
BO	De Tamarisk	Canadalaan 2	9728 EE	VCOG		2,67	4,86
BO	De Tamarisk	Van Ketwich Verschuurlaan 90	9721 SW	VCOG	4,60	3,55	4,99
BO	De Tamarisk	Coendersweg 13	9722 GA	VCOG	3,38	5,32	5,36
BO	De Triangel	Rode Kruislaan 78	9728 CX	VGPO	3,40	4,62	5,09
BO	De Wegwijzer	Prunusstraat 74/76	9741 LE	VCOG	4,72	5,29	5,13
BO	De Zaaiër	Dierenriemstraat 2a	9742 AH	SCOG	4,60	4,60	5,65
BO	Dom Helder Camara	Onnemahoord 2	9736 AM	VCOG	2,32	5,30	4,97
SO	Dr. Bekenkampschool	Bleekerslaan 1	9724 EJ	O2G2	4,60	5,41	5,04
SO	Dr. Bekenkampschool	Wilgenlaan 1	9741 BX	O2G2	5,45	10,09	4,25
SO	Dr. Bekenkampschool	Travertijnstraat 2	9743 SZ	O2G2	4,54	5,20	5,20
SO	Dr. J. de Graatschool	I. Boudierplantsoen 9	9721 XA	Kentallis	4,67	4,57	4,21
SO	Erasmusschool	Van Heemskerckstraat 56	9726 GM	Renn4	4,58	5,29	4,51
SO	Fiduciaschool	Distributiestraat 1	9728 CR	SCSOG	4,22	3,35	4,67
SO	Fiduciaschool (voorheen W.A. van Liefland)	Canadalaan 8	9728 EE	SCSOG	5,02	6,25	4,58
VO	Gomarus College	Vondelpad 3	9721 LX	GSG	x	3,61	3,26
VO	Gomarus College	Vondelpad 1	9741 LE	GSG	2,60	2,80	3,62
VO	Gomarus College	Vondelpad 2	9742 KT	GSG	-	3,72	4,03
VO	Gomarus College	Magnoliastraat 1	9741 CS	GSG	2,93	3,05	3,93
BO	GSV, International school	Sweelincklaan 4	9722 JV	GSV	5,33	4,74	5,11
VO	H.N. Werkman College	Nieuwe St. Jansstraat 11	9711 VG	O2G2	2,72	2,65	3,01
VO	H.N. Werkman/Heyerdahl College	Kluiverboom 1B	9732 KZ	O2G2		-	2,28
BO	Joh. Calvijnschool	Froukemahoord 1	9736 RA	Noorderbasis	4,56	4,81	4,94
BO	Joseph Haydn (hfd)	J. Haydnlaan 102	9722 CI	O2G2	4,70	4,90	4,43
BO	Joseph Haydn (nieuwbouw)	Helperbrink 50	9722 ER	O2G2		-	-

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

SOORT	School	Adres	PC	bestuur	1997	2009	2014
BO	Joseph Haydn (nieuwbouw)	Sweelincklaan 2	9722 JV	O2G2	x	4,83	5,33
BO	Karrepad	Molukkenstraat 1	9715 NR	O2G2		-	4,73
BO	Karrepad	Molukkenstraat 1	9715 NR	O2G2	0,18	4,82	5,78
BO	Karrepad	Korreweg 270	9715 AP	O2G2	x	4,88	-
BO	Karrepad (nieuwbouw)	Molukkenstraat 1	9715 NR	O2G2	x	-	3,39
BO	Kompas	Kiel 5/6	9733 EB	VCOG	4,72	4,89	5,24
BO	Meander	Slenk 2	9746 RS	O2G2		-	-
BO	Nassauschool	Nassaulaan 5	9717 CE	VCOG	4,70	4,95	4,26
BO	Nassauschool	Graaf Adolfstraat 73	9717 ED	VCOG	4,70	4,72	4,95
BO	Nassauschool (bijgebouw)	Graaf Adolfstraat 73	9717 ED	VCOG	x	0,44	4,72
BO	Nassauschool (nieuwbouw)	Graaf Adolfstraat 73	9712 ED	VCOG		-	-
BO	Nassauschool (nieuwbouw)	Graaf Adolfstraat 73	9717 ED	VCOG	x	-	3,38
BO	Oosterhoogebrugschool	Madelifstraat 2	9731 CB	O2G2	3,64	5,17	4,85
VO	Praedinius Gymnasium	Kruitlaan 11	9711 TW	O2G2	x	3,72	3,87
VO	Praedinius Gymnasium	Turfsingel 82	9711 VX	O2G2	2,96	3,65	3,60
VO	Praedinius Gymnasium (nieuw bouw)	Turfsingel 82	9711 VX	O2G2	2,72	2,88	2,88
SO	Prof. W.J. Bladergroenschool	Donderslaan 157	9728 KX	Renn4	x	5,04	4,04
BO	Rehobothschool	Pr. Margrietstraat 3	9744 CL	Noorderbasis	4,38	4,62	4,94
VO	Reitdiep College (vest. Leon v. Gelder)	Eikenlaan 286	9741 EW	O2G2	2,89	3,02	2,85
VO	Reitdiep College (vest. Leon v. Gelder)	Diamantlaan 27	9743 BA	O2G2	x	1,46	3,12
VO	Röling College	Melisseweg 2	9731 BX	O2G2	2,88	3,89	3,58
BO	Siebe Jan Bouwmaschool (Borgmanschool)	Vinkenstraat 1	9713 TA	O2G2	4,87	4,98	5,42
BO	Siebe Jan Bouwmaschool	Oliemuldersweg 47	9713 VA	O2G2	4,68	4,70	5,61
BO	Siebe Jan Bouwmaschool (lokale vensterschool)	Oliemuldersweg 47	9713 VA	O2G2	x	3,58	5,17
BO	St. Michielschool	Butjesstraat 8	9712 EW	KOC	x	0,60	5,31

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

SOORT	School	Adres	PC	bestuur	1997	2009	2014
SO	Star Numanschool	Starnumanstraat 52	9714 JS	O2G2	4,47	5,29	5,81
BO	Swoalstee	Kiel 7	9733 EB	O2G2	4,74	4,68	5,59
SO	Th. Hart de Ruyter	Metaallaan 255	9743 BV	Renn4	5,49	8,38	7,44
SO	Tine Marcusschool	Jaladaheerd 163	9737 HK	Kentalls	4,87	5,08	5,10
BO	Vensterschool de Starter	Parkweg 128	9727 AD	O2G2	x	4,88	5,18
BO	Vensterschool Gravenburg De Feniks	Maresiusstraat 22/24	9746 BJ	O2G2	x	-	5,26
BO	Vensterschool Hoogkerk	Zuiderweg 70/3	9744 AP	O2G2	x	2,04	4,60
BO	Vensterschool Paddepoel	Eikenlaan 288/7	9741 EW	O2G2	x	3,14	5,13
BO	Vensterschool Vinkhuizen (Sterrensteen en Hoeksteen)	Siersteenlaan 480	9743 EZ	O2G2/VCOG	x	0,96	5,10
BO	Vrije school Groningen	Merwedestraat 41	9725 AA	Vrije school	4,54	4,64	5,23
VO	Vrije school VO	Merwedestraat 45	9725 KA	Vrije school	3,79	3,98	4,24
VO	Vrije School VO (loc. Bestuurs akad)	Merwedestraat 98	9700 AL	Vrije school	x	3,11	2,89
BO	Vuurtoren (voor heen Catamaran)	Vaargeul 117	9732 JS	O2G2	4,72	4,79	4,08
VO	W. Lodewijk Gymnasium	Verzetstrijderslaan 220	9727 CK	Willem Lodewijk	3,19	2,90	2,98
SO	W.A. van Liefland	Paterswoldseweg 131	9727 BE	O2G2	4,72	5,13	4,35
SO	W.A. van Liefland	Bessemoerstraat 6	9741 AJ	O2G2	4,73	5,68	6,86
VO	Werkman college	Agricolastraat 33	9711 BN	O2G2		4,92	5,18
VO	Wessel Gansfort College	Heerdenpad 8	9731 BW	CSG	2,81	3,10	3,29
VO	Zernike College	Van Schendelstraat 1	9721 GV	O2G2		-	4,31
VO	Zernike College	van Iddikeweg 140	9721 CL	O2G2	3,31	x	3,31
VO	Zernike College	Heiperbrink 30	9722 EP	O2G2	3,81	3,68	4,45
VO	Zernike College (harm Jan Zondag)	Vondellaan 83	9721 LD	O2G2		-	3,99

Tabel 15, kwaliteit score onderwijs

Raadsvoorstel - Integraal huisvestingplan (IHP-onderwijs) 2016-2019 met ...

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

---

ⁱ Aanvraag schoolbestuur OZG2, brief van dhr v. Linschoten dd 13-6-14

ⁱⁱ Opgave schoolbestuur VCOG; notitie van dhr. J. Gomashie, ongedateerd

ⁱⁱⁱ Opgave schoolbestuur Widar Vrijeschool, brief van H.A. Vreugendhil, dd 29-4-14

^{iv} Opgave schoolbestuur GSV: mail van dhr T. Wiegman dd: 20-3-15

^v Opgave schoolbestuur Noorderbasis: mail van dhr T. Oosterhoff dd: 2-6-14

^{vi} Opgave schoolbestuur, Renn4, brief van dhr M. Blaauwwiek, dd30-4-14

^{vii} Opgave schoolbestuur Werkman College: Mail van dhr Th. Douma aan Wethouder Schroor d.d. 29-3-15

^{viii} Opgave schoolbestuur Gomarus College: mail van M. Zuidema, brief ICS dd: 28-5-14

^{ix} Opgave schoolbestuur Willem Lodewijk Gymnasium: brief van E.A. van der Velden dd 24-6-14

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

1 VOORWOORD

In Groningen hecht het college van B&W sinds jaar en dag aan een goede onderwijshuisvesting. In de komende periode investeert Groningen ook weer in grote projecten als de nieuwbouw van de Tamarisk, de Borgmanschool in het Ebbinge kwartier en de nieuwe school in de Oosterparkwijk. Ook ronden we het programma fris en duurzaam succesvol af. In de traditie van onze ambities op onderwijshuisvesting bieden we dit Huisvestingsplan (IHP) aan.

Sinds 1 januari 2015 ontvangen alle schoolbesturen rechtstreeks van het Rijk het budget voor het onderhoud van schoolgebouwen. Hiermee zijn ze zelf verantwoordelijk geworden voor al het onderhoud aan de schoolgebouwen. Als gevolg van onze gezamenlijke inspanningen de afgelopen jaren is de conditie van de onderwijsgebouwen in Groningen goed.

Door de algemene financiële situatie en een korting vanuit het Rijk leek het in eerste instantie op dat de gemeente structureel 400 duizend euro minder aan de onderwijshuisvesting zou kunnen besteden. Echter om de huidige kwaliteit van de onderwijshuisvesting te kunnen blijven handhaven stellen we structureel 200 duizend euro beschikbaar aan extra beleidsmiddelen. Het resterende tekort dient te worden opgevangen binnen de intensiveringsmiddelen voor het thema 'Leren' die structureel beschikbaar zijn gesteld bij de begroting 2015.

Ondanks het feit dat er in Groningen extra middelen zijn vrijgemaakt beperken bestaande verplichtingen meer en meer de vrije ruimte voor nieuwe initiatieven. Dit is deels al merkbaar voor de besturen die hebben aangegeven graag te willen renoveren of vervangende nieuwbouw te willen plegen. Mede daarom zal de gemeente Groningen meer inzetten op multifunctioneel gebruik en hergebruik van schoolgebouwen.

Nieuw is de aardbevingsproblematiek. We onderzoeken wat de gevolgen zijn voor het bestendig maken van bestaande gebouwen en hoe we om gaan met aardbevingschades. Wij onderzoeken hoe de meerkosten op het Rijk dan wel op de NAM verhaald kunnen worden.

In het voortgezet onderwijs worden grote bewegingen in de configuratie verwacht die nu nog onvoldoende concreet zijn evenals de invloed hiervan op de huisvesting van de VOs. Mogelijk zal de gemeente in een aantal situaties worden gevraagd om een financiële bijdrage voor de huisvestingsaanpassingen. Dit betekent in de toekomst mogelijk een extra beslag op de onderwijshuisvestingsmiddelen. Aangezien die beperkt zijn, is goed overleg met de schoolbesturen op dit onderwerp van belang.

Als de consequenties van de mogelijke aanpassingen in het VO en de uitwerking van het aardbevingsbestendig maken van de gebouwen beter in beeld zijn bieden wij naar verwachting in 2017 een update van dit IHP aan.

Ton Schroor,

Wethouder onderwijs Gemeente Groningen

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

INHOUD

2	INHOUDSOPGAVE	
1	VOORWOORD	2
3	SAMENVATTING	6
4	INLEIDING	8
4.1	Schoolbestuurlijkoverleg	8
4.2	Status en opbouw	9
5	BELEIDSVISIE	10
5.1	Verordening Voorzieningen huisvesting gemeente Groningen	10
5.2	Overdracht verantwoordelijkheid onderhoud naar schoolbesturen	10
5.3	Staat van onderhoud onderwijsgebouwen	12
5.4	Renovatie / vervangende nieuwbouw	12
5.5	Leegstand, medegebruik en hergebruik	14
5.6	Energiezuinigheid en binnenklimaat	15
5.6.1	bij nieuwbouw	15
5.6.2	bij bestaande bouw	16
5.7	Leerlingenprognoses	18
5.8	Passend onderwijs	19
5.9	Vensterscholen en multifunctionele accommodaties (MFA's)	19
5.10	gymnastiekaccommodaties	20
5.11	AardbevingsBeleid	22
5.11.1	Aardbevingsbestendige nieuwbouw en aanpassen bestaande bouw	23
6	PRIMAIR ONDERWIJS	24
6.1	Centrum en Oude Wijken	25
6.1.1	Belangrijkste ontwikkelingen	26
6.1.2	Ruimteanalyse	26
6.1.3	Voorzieningen 2015 – 2019	26

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.2	West & Hoogkerk	30
6.2.1	Belangrijkste ontwikkelingen	31
6.2.2	Ruimteanalyse West	31
6.2.3	Ruimteanalyse Hoogkerk	32
6.2.4	Voorzieningen 2015 – 2019	33
6.3	Oost	36
6.3.1	Belangrijkste ontwikkelingen	37
6.3.2	Ruimteanalyse	37
6.3.3	Voorzieningen 2015 – 2019	37
6.4	Zuid	41
6.4.1	Belangrijkste ontwikkelingen	42
6.4.2	Ruimteanalyse	42
6.4.3	Voorzieningen 2015-2019	42
6.5	Speciaal basisonderwijs - sbo	45
6.5.1	Ruimteanalyse	46
6.5.2	Voorzieningen 2015-2019	46
6.6	(VOORTGEZET) SPECIAAL ONDERWIJS -VSO	48
6.6.1	Belangrijkste ontwikkelingen	49
6.6.2	Ruimteanalyse	49
6.6.3	Voorzieningen 2015-2019	49
7	VOORTGEZET ONDERWIJS	52
7.1	Ruimteanalyse	53
7.2	Voorzieningen 2015-2019	54
7.2.1	Reitdiep College (O2G2)	54
7.2.2	Werkman College (O2G2)	54
7.2.3	Zernike College Groningen (O2G2)	55
7.2.4	Gomarus College (GSG)	55
7.2.5	Wessel Gansfort en Augustinus College (CSG)	56

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

7.2.6	Parcival Vrije School (Vrije school Noord en Oost)	56
7.2.7	Willem Lodewijk Gymnasium (WLG)	57
8	GYMNASTIEKACCOMMODATIES	58
8.1	Bewegingsonderwijs P.O.	58
8.2	Bewegingsonderwijs (V.)S.O.	59
8.3	Bewegingsonderwijs V.O.	60
9	FINANCIËN	61
9.1	Stand van zaken IHP 2012 – 2015	62
9.2	Prioriteiten en fasering 2016 - 2019	63
10	BIJLAGEN	64
10.1	Bijlage: Overzicht scholen per bestuur	64
10.2	Bijlage: Conditie schoolgebouwen	68

Opgesteld april – augustus 2015 door:

Shared Service Center Gemeente Groningen Afdeling Vastgoed Management

L. van der Veen
H.J. Boersma
W. Bosker
J. Wilkens
R. Ajani

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

3 SAMENVATTING

Sinds 1 januari 2015 ontvangen de schoolbesturen van het primair en speciaal onderwijs rechtstreeks van het Rijk het budget voor het buitenonderhoud en aanpassing van schoolgebouwen. Door deze zogenaamde **DOORDECENTRALISATIE** zijn de schoolbesturen zelf verantwoordelijk geworden voor al het onderhoud aan de schoolgebouwen. Gemiddeld is de conditie van de gebouwen goed.

Bij deze doordecentralisatie heeft het Rijk ook een forse **UITNAME** uit het gemeentefonds gedaan, waardoor de gemeenten en dus ook Groningen minder aan de onderwijshuisvesting kunnen besteden. De effecten hiervan zullen de komende jaren merkbaar zijn. Een pas op de plaats lijkt dus voor de hand te liggen. De gemeente Groningen zal daarom inzetten op meer multifunctioneel- en hergebruik van schoolgebouwen.

Het vorige Integraal Huisvestingsplan (2012 – 2015) stond in het teken van ambities op het gebied van **FRIS EN DUURZAAM** (duurzaamheid en gezond binnenmilieu). De meeste projecten hebben we conform plan gerealiseerd. Een klein aantal scholen wordt nog in 2016 als laatste fase aangepakt.

Nieuw in de komende periode is de **AARDBEVINGSPROBLEMATIEK**. Bij nieuwbouw van scholen moet de **NEN** ontwerprichtlijn voor aardbevingsbestendig bouwen gehanteerd worden. Ook moet worden onderzocht wat de gevolgen zijn voor het bestendig maken van bestaande gebouwen en hoe om te gaan met aardbevingschades. De investeringen die dit alles met zich meebrengt komen deels voor rekening van de gemeente en/of de schoolbesturen. Wij zullen onderzoeken hoe die meerkosten op het Rijk dan wel op de NAM verhaald kunnen worden.

De effecten van de invoering '**PASSEND ONDERWIJS**' zijn nog onvoldoende bekend om daar op dit moment consequenties voor de huisvesting aan te verbinden. We zien de laatste twee jaar juist meer leerlingen naar het speciaal onderwijs gaan dan verwacht. In de vorige beleidsperiode is veel geïnvesteerd in gebouwen voor het speciaal onderwijs, dus we verwachten de fluctuaties goed op te kunnen vangen.

Bij het **LICHAMELIJK ONDERWIJS** zijn de ervaringen die we hebben opgedaan met de nieuwe manier van inroosting goed bevallen. Alle basisscholen krijgen 120% van de genormeerde lestijd toegewezen en hebben zelf een grote rol in hoe zij die tijd ingeroosterd willen zien. Volgens het bestuursakkoord¹ krijgen leerlingen in het primair onderwijs vanaf 2017 twee

---

¹ Bestuursakkoord voor de sector primair onderwijs, tussen de staatssecretaris van OCW en de PO raad, definitieve versie 10 juli 2014

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

uur per week bewegingsonderwijs. We gaan met de schoolbesturen in gesprek over hoe we daar invulling aan kunnen geven.

Uit de **CAPACITEITSANALYSES**, opgenomen in de hoofdstukken 6 tot en met 7, komt naar voren, dat het globale beeld is dat het aantal leerlingen in het primair onderwijs redelijk stabiel blijft en het Voortgezet onderwijs een lichte daling laat zien. Derhalve zijn de komende jaren geen (grote) investeringen te verwachten in nieuwbouw / capaciteitsuitbreidingen op grond van leerlingtoename. Wel kan een afwijking van het gemiddelde beeld op wijkniveau leiden tot een aanpassing. De oorzaak daarvan wordt vooral bepaald door de beschikbare capaciteit en kwaliteit aan onderwijsaccommodaties. De beschikbare capaciteit voor het voortgezet onderwijs is toereikend, maar met de verwachte ontwikkelingen in de configuratie kan het nodig zijn om aanpassingen te realiseren.

De **FINANCIËLE CONSEQUENTIES** van de doordecentralisatie van het groot onderhoud naar de schoolbesturen pakken voor de gemeente een stuk ongunstiger uit dan we hadden verwacht. Om de huidige kwaliteit van de onderwijshuisvesting te kunnen blijven handhaven, zijn wel structureel extra middelen beschikbaar gesteld. Doordat een steeds groter deel van het budget moet worden aangewend voor dekking van de vaste lasten a.g.v. investeringen uit het verleden neemt de vrije ruimte nadrukkelijk af. Dat betekent dat we voor de komende planperiode kritischer hebben moeten kijken naar de wensen die de schoolbesturen bij de gemeente hebben neergelegd. We verwachten met dit IHP binnen de financiële kaders recht te doen aan onze zorgplicht voor voldoende en adequate huisvesting van het onderwijs.

Hier onder een overzicht van de **BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN** rondom (ge)bouwen:

- De Borgmanschool en Siebe Jan Boumaschool krijgen vervangende nieuwbouw;
- De capaciteit van de Rietwierde wordt uitgebreid, eerst met noodlokalen en indien noodzakelijk wordt permanente bouw toegepast;
- Afhankelijk van de ontwikkelingen in Oosterhoogebrug is vervangende nieuwbouw van de school en gymzaal nodig;
- De nieuwbouw van de Tamarisk wordt in deze plan periode opgeleverd;
- De GSV neemt extra ruimte in gebruik aan de Hora Siccamasingel en streeft naar uitbreiding van huisvesting voor het internationaal onderwijs;
- We onderzoeken de verschillende huisvestingsscenario's t.b.v. het voortgezet onderwijs met de schoolbesturen.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

4 INLEIDING

Met een Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP) krijgen gemeente en schoolbesturen een totaal beeld van de ontwikkelingen in de onderwijshuisvesting de komende jaren. Het IHP kent geen wettelijke en juridische status maar moet beschouwd worden als een leidend kader waarover consensus bestaat tussen gemeente en schoolbesturen.

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs. In de verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs is voor het bekostigen van de huisvestingsvoorzieningen de programma procedure opgenomen. Schoolbesturen dienen jaarlijks aanvragen in bij de gemeente. Als gevolg hiervan heeft die procedure een reactief karakter, waardoor de gemeente het risico loopt ad-hoc beleid te voeren. Met een IHP kan reactief beleid worden voorkomen en omgezet in proactief beleid. Het IHP biedt gemeente en schoolbesturen de mogelijkheid een gericht huisvestingsbeleid te voeren, strategische keuzes te maken en besluiten integraal af te wegen.

Het doel van dit IHP is het vastleggen van de visie van de gemeente op de onderwijshuisvesting om zodoende een samenhangend beleid voor het totale onderwijs voor de periode van 2016 tot en met 2019 tot stand te brengen. Deze visie is het instrument om in deze periode sturing te geven aan de omvang en kwaliteit van huisvesting en aan vertaling hiervan naar de gemeente begroting.

Door de gewijzigde wetgeving zijn de verantwoordelijkheden van gemeente en schoolbesturen op het gebied van onderwijshuisvesting per 1-1-2015 veranderd. Toch blijft de gemeente Groningen goede schoolgebouwen met voldoende capaciteit als een belangrijke voorwaarde zien voor kwalitatief hoogwaardig onderwijs. Groningen heeft op dat gebied een naam hoog te houden. Samen met de schoolbesturen blijft de gemeente zich dan ook de komende jaren inzetten voor goede onderwijshuisvesting.

De titel van dit IHP: “een stevige basis” refereert aan de conditie van de schoolgebouwen, die gemiddeld “goed” is en de capaciteit die ruimvoldende is. Samen met de aardbevingsproblematiek waarvoor de stevige basis noodzakelijk is.

4.1 SCHOOLBESTUURLIJKOVERLEG

In relatie met dit IHP voert de gemeente Groningen periodiek ‘op overeenstemming gericht overleg’ (OOGO) met de schoolbesturen. Dit vindt plaats in de Werkgroep Huisvesting Onderwijs (WHO) als werkgroep van het Breed Bestuurlijk Overleg (BBO). Deze overleggen gaan onder anderen over:

- huisvestingsaanvragen;
- het op te stellen jaarprogramma (wat gaan we doen) en jaaroverzicht (wat gaan we niet doen);

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

- conceptwijzigingen in de verordening² ;
- materiële gelijkstelling;
- integrale huisvestingsplanning.

Dit OOGO vormt een wettelijke verplichting als voorbereiding op de formele besluitvorming door het college en de gemeenteraad. Sinds de decentralisatie van middelen voor onderwijshuisvesting van Rijk naar gemeente in 1997 is dit overleg in Groningen constructief van aard geweest. Dit blijkt onder meer uit het feit dat een budgettaire toets (het afwijzen van een aanvraag vanwege onvoldoende financiële middelen) tot nu toe niet toegepast hoefde te worden. Verder bleek een fasering van aanvragen voor voorzieningen in goed overleg met de schoolbesturen altijd mogelijk.

Bij de start van de ontwikkeling van dit IHP is aan alle schoolbesturen gevraagd³ om wensen met consequenties voor beleid voor de huisvesting van scholen in de komende planperiode kenbaar te maken. Die wensen zijn besproken en getoetst aan de beleidskaders. Waar mogelijk zijn die wensen in dit plan opgenomen.

4.2 STATUS EN OPBOUW

Dit Integraal Huisvesting Plan (IHP) is het kaderdocument voor de beleidsvisie van de gemeente Groningen om invulling te geven aan de gemeentelijk taken en verantwoordelijkheden voor onderwijshuisvesting en de in dat kader uit te voeren projecten.

Het betreft een dynamisch plan. Op grond van actuele ontwikkelingen wordt dit plan elke twee jaar geactualiseerd en worden de leerling prognoses aangepast.

Daarnaast wordt jaarlijks – mede aan de hand van dit IHP – door het College een programma met de concrete toegekende voorzieningen en een overzicht van alle aangevraagde voorzieningen vastgesteld.

In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de actuele thema's die van belang zijn voor de vorming van onze beleidsvisie. In de hoofdstukken 6 tot en met 8 wordt achtereenvolgens voor het primair, speciaal, voortgezet en het bewegingsonderwijs een beschrijving gegeven van de ontwikkelingen, de eventueel daaruit voortvloeiende knelpunten en gekozen oplossingsrichtingen. Daar waar een school niet vermeld wordt zijn geen actuele thema's te bespreken. In hoofdstuk 9 worden de financiële consequenties van dit IHP in meerjarenbeeld beschreven. In bijlage 10.1 is een totaal overzicht van alle scholen per bestuur opgenomen.

---

²Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Groningen

³Brief dd 14-4-2014 kenmerk 4336215

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

5 BELEIDSVISIE

In dit hoofdstuk schetsen wij het kader-stellende instrument en de thema's die van belang zijn bij de bepaling van onze beleidsvisie.

5.1 VERORDENING VOORZIENINGEN HUISVESTING GEMEENTE GRONINGEN

De grondslag voor de verantwoordelijkheden van de gemeente en schoolbesturen is de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Groningen. Deze verordening is gebaseerd op een – aangepaste - modelverordening van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). De meest actuele verordening is op 26 november 2014 door de Raad vastgesteld⁴.

De schoolbesturen doen op basis van deze verordening uiterlijk 1 februari een aanvraag. Na eventueel overleg over de aanvraag stelt het College het bekostigingsplafond vast voor de vergoeding van de aangevraagde voorzieningen. Het College doet dit in het **PROGRAMMA**. In het bijhorende **OVERZICHT** wordt aangegeven voor welke aanvragen geen vergoeding wordt toegekend.

5.2 OVERDRACHT VERANTWOORDELIJKHEID ONDERHOUD NAAR SCHOOLBESTUREN

Vanaf 1 januari 2015 is de verantwoordelijkheid voor het totale **ONDERHOUD** en **AANPASSINGEN** aan schoolgebouwen overgedragen aan de schoolbesturen. Dit proces wordt **DOORDECENTRALISATIE** genoemd.

De gemeente blijft wel, net als voorheen, verantwoordelijk voor de bekostiging van de volgende voorzieningen:

- Nieuwbouw en vervangende nieuwbouw;
- Uitbreiding;
- medegebruik /verhuur, schoolbestuur moet toestemming vragen;
- constructiefouten (onder anderen asbest);
- herstel in geval van bijzondere omstandigheden (schade a.g.v. calamiteiten als brand, diefstal, storm);
- bekostiging van en buitenonderhoud aan gymnastiek voorzieningen (PO en VSO);
- verzekeringen en OZB.

De overheveling betekent een nieuwe situatie voor het primair onderwijs. Voor het voortgezet onderwijs verandert er niets. De verantwoordelijkheden zijn in het voortgezet onderwijs al in 2005 overgeheveld naar de schoolbesturen.

---

⁴ Raadsbesluitnummer 6f, RVD 23/10/14, 4684766

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

Het **INVESTERINGSVERBOD** verandert niet door de wetwijziging. Het is schoolbesturen dan ook niet toegestaan uitgaven te doen voor nieuwbouw.

De schoolbesturen zijn dus per 1-1-2015 verantwoordelijk voor het totale **BUITENONDERHOUD**, het **BINNENONDERHOUD** en **AANPASSINGEN**. Zij ontvangen daarvoor de bekostiging via de MI-vergoeding⁵ rechtstreeks van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Door de overheveling ontstaan ook nieuwe mogelijkheden voor schoolbesturen ten aanzien van onderhoud en aanpassing van hun gebouwen:

- Het geeft meer ruimte om eigen keuzes te maken bij het uit te voeren onderhoud en aanpassingen.
- Het maakt een integrale afstemming van het onderhoud aan de binnen- en buitenkant mogelijk.
- Het vermindert de administratieve lasten doordat voor het buitenonderhoud en aanpassingen niet langer een gemeentelijke aanvraagprocedure hoeft te worden doorlopen.

De minister van OCW heeft op 26 januari 2015 besloten tot een **OVERGANGSREGELING**⁶. Deze overgangsregeling is in het leven geroepen om schoolbesturen tegemoet te komen nu zij verantwoordelijk zijn voor het totale onderhoud. Om te voorkomen dat besturen worden geconfronteerd met kosten, waarvoor niet eerder kon worden gereserveerd, is met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap afgesproken voor deze besturen eenmalig een extra bijdrage beschikbaar te stellen. Daarmee kunnen besturen in de beginfase eventuele kosten opvangen. De aanvraag voor deze overgangsregeling kon tot 1 april 2015 ingediend worden via de website van de DUO. (Dienst Uitvoering Onderwijs)

In deze regeling zijn 2 categorieën besturen gedefinieerd:

- Schoolbesturen met bekostiging voor materiële instandhouding van maximaal € 750.000, met één of meer schoolgebouwen die ouder zijn dan 15 jaar.
- Schoolbesturen met bekostiging voor materiële instandhouding van meer dan € 750.000, met meer dan 70% schoolgebouwen ouder dan 40 jaar.

Deze besturen krijgen een vast bedrag per leerling voor elk "oud" schoolgebouw. Oud is hierbij gedefinieerd als gebouwd voor 1 januari 2000 (voor de eerste groep), dan wel 1 januari 1975 (voor de tweede groep).

---

⁵ Materiele Instandhouding

⁶ nr. PO/BenS/606922 Deze regeling is op 3 februari 2015 gepubliceerd in de Staatscourant onder nummer 2750

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

Voor het bepalen van het bouwjaar van het hoofdgebouw moet uitgegaan worden van de gegevens zoals die zijn opgenomen in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen.

5.3 STAAT VAN ONDERHOUD ONDERWIJSGEBOUWEN

In 1997, 2009 en in 2014 heeft de gemeente een onafhankelijke onderhoudskwaliteitsmeting laten uitvoeren naar de constructieve staat van de gebouwen en die onderhoudstechnische zaken waarvoor de gemeente, conform het vergoedingsstelsel, verantwoordelijk is. Nadrukkelijk zijn dus niet alle onderhoudstechnische zaken in beeld gebracht, de schoolbesturen dragen immers ook een eigen verantwoordelijkheid voor een deel van het instandhoudingsonderhoud. Met deze methodiek wordt dus indruk van de onderhoudsstaat per gebouw verkregen. Deze dient genuanceerd gelezen te worden.

De onderzoeken tonen aan dat de technische staat van de casco's (nogmaals: alleen voor dat deel van het onderhoud waarvoor de gemeente verantwoordelijk was) van praktisch alle schoolgebouwen zich in de categorie 'goed' bevindt en door de jaren heen redelijk constant is gebleven. Zie bijlage 10.2 voor een gespecificeerd overzicht van de gemeten condities per schoolgebouw.

We willen ook na de doordecentralisatie van de verantwoordelijkheden voor onderhoud in het primair onderwijs, de kwaliteitsmeting periodiek (5-jaarlijks) herhalen om de technische kwaliteit van onderwijshuisvesting ook in de toekomst te blijven monitoren.

De conditie van een schoolgebouw moet bij terug levering aan de gemeente tenminste voldoen aan niveau 3 gemeten conform de NEN2767

5.4 RENOVATIE / VERVANGENDE NIEUWBOUW

Voor het begrip van renovatie is geen eenduidige definitie voor handen, noch in de onderwijswetgeving, noch in de bouwkundige vakliteratuur. Het is in feite een verzamelbegrip voor bouwkundige ingrepen in een bestaand gebouw, met als doel dit meer aan de eisen van de tijd te laten voldoen. Renovatie is volgens de onderwijswetten geen voorziening huisvesting en komt daarom ook niet voor als voorziening in de modelverordening van de VNG en ook niet in de Groningse verordening. Gemeenten hebben 'formeel' dus geen wettelijke plicht om te investeren in renovatie.

Sinds de decentralisatie van onderwijshuisvestingstaken naar de gemeente in 1997 worden geen middelen ontvangen om renovatie van schoolgebouwen te financieren. Gemeenten wisten daar vaak toch een mouw aan te passen, immers renoveren pakte vaak voordeliger uit dan vervangende nieuwbouw en bovendien ontving de gemeente ook de middelen waaruit het groot onderhoud bekostigd kon worden.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

Na de doordecentralisatie per 1-1-2015 is het schoolbestuur verantwoordelijk voor onderhoud en aanpassingen aan de schoolgebouwen en ontvangt daar ook rechtstreeks alle middelen voor vanuit het rijk.

VERVANGENDE NIEUWBOUW

De gemeente vergoedt dus geen kosten meer voor renovatie. Wel kan de gemeente, in geval van vervangende nieuwbouw, de afweging maken eventuele kosten te vergoeden.

Van vervangende nieuwbouw kan sprake zijn bij een slechte conditie (bouwkundige staat) van een gebouw. Hiervan is sprake bij conditie 5 of 6. Voor het vaststellen van de bouwkundige staat van het gebouw dient het schoolbestuur een rapportage op grond van NEN 2767 aan te leveren⁷. Uitgangspunt van deze methode is dat de onderhoudsscenario's op basis van verschillende keuzes en bevindingen worden doorgerekend in een business case en bij het bepalen van de keuzes een afweging plaatsvindt tussen kwaliteit, kosten en risico's. Bij het maken van keuzes met betrekking tot onderhoud is inzicht in de aanwezige en de te bereiken kwaliteit, en de daaraan verbonden kosten, essentieel. Bij het vaststellen van de condities wordt ook rekening gehouden met de noodzaak van het onderhoud binnen een vooraf vastgestelde periode (in principe 3 jaar). Voor het antwoord op de vraag of activiteiten binnen de periode van 3 jaar voor het onderhoud in aanmerking komen wordt de ernst, de omvang en de intensiteit van het gebrek vastgesteld. De ernst van het gebrek wordt uitgedrukt in de zgn. conditiescore. Hiermee wordt de kwaliteit van het totale schoolgebouw vastgesteld. Deze kwaliteit kan worden onderverdeeld in de volgende conditieschalen:

Conditie	Omschrijving	Toelichting
1	zeer goed	nieuwbouw;
2	goed	vergelijkbaar met nieuwbouw, wel veroudering, geen onderhoudsschade of onderhoudsbehoefte;
3	redelijk	geen nieuwbouw, beperkte onderhoudsschade of onderhoudsbehoefte;
4	matig	duidelijke onderhoudsschade en onderhoudsbehoefte;
5	slecht	grote onderhoudsschade en grote onderhoudsbehoefte;
6	zeer slecht	grote onderhoudsschade echter door zeer slechte staat kan geen onderhoud meer gepleegd worden: vervangen is noodzakelijk.

Tabel 1, NEN 2767 conditie scores

Op basis van de vermelde condities wordt inzicht verkregen in de bouwkundige staat en kan worden vastgesteld of vervangende nieuwbouw noodzakelijk is.

⁷ Zoals beschreven in de bijlage I- A.2 van de gemeentelijke verordening voorzieningen huisvesting onderwijs

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

5.5 LEEGSTAND, MEDEGEBRUIK EN HERGEBRUIK

Mede als gevolg van de demografische ontwikkeling en de wijziging van de samenstelling van wijken, hebben bepaalde scholen te maken met normatieve leegstand. In geval van een tijdelijke uitbreidingsbehoefte (maximaal vier jaar), wordt gekeken naar de mogelijkheden om dit via regulering van leerlingenstromen, dan wel verwijzing naar leegstand op andere scholen, op te lossen. Als sprake is van aanvullende huisvestingsbehoefte voor een periode tussen van 5 tot 15 jaar wordt de oplossing in medegebruik van genormeerde leegstand of in aanvullende tijdelijke huisvesting gezocht (semipermanent). Voor de langere termijn met een huisvestingsbehoefte van meer dan 15 jaar is uitbreiding van capaciteit in permanente vorm aan de orde. Uiteraard wordt hierbij rekening gehouden met de algemene regel dat binnen 1 km een basisschool moet zitten.

Hoewel de gemeente Groningen niet verantwoordelijk is voor het faciliteren van buitenschoolse opvang, kinderdagopvang en initiatieven op dit vlak die vooral aan de markt worden overgelaten, denkt de gemeente graag mee bij integratie van dergelijke functies in leegstaande lokalen binnen schoolgebouwen ter ondersteuning van doorlopende leerlijnen. Sterker nog: in het kader van het multifunctioneel en flexibel gebruik van beschikbare leegstand in accommodaties, is ons beleid erop gericht deze te benutten voor onder andere het vormgeven van de transities in het sociaal domein, passend onderwijs en verhuur aan voor- en naschoolse opvang en andere vormen van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk.

Beleidsmatig vinden wij een normatieve overcapaciteit van 10 tot 15 procent aanvaardbaar om fluctuaties in de ontwikkeling van aantallen leerlingen op te kunnen vangen en om voldoende onderdak te bieden aan verhuur aan kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en voor- en naschoolse opvang. Op een aantal scholen is echter sprake van een (veel) grotere normatieve leegstand. Deze leegstand is uiteraard van invloed op het exploitatieresultaat van de school c.q het schoolbestuur. De rijksvergoedingen zijn gekoppeld aan de leerlingenaantallen. Dat geldt voor zowel het primair onderwijs, het speciaal onderwijs als het voortgezet onderwijs. Naar mate de normatieve leegstand toeneemt wordt het moeilijker voor een schoolbestuur om de gebouwexploitatie rond te krijgen. Voor deze scholen en schoolbesturen is het van belang de omvang van een school beter in evenwicht te brengen met het aantal leerlingen. Dat kan bijvoorbeeld betekenen, dat het gebruik van een dislocatie wordt beëindigd of dat een deel van een gebouw met een aanpassing een andere functie krijgt. Dit onderwerp heeft ook de komende jaren onze aandacht en wij zullen altijd het betreffende schoolbestuur ondersteunen in het terugdringen van leegstand of overcapaciteit.

Het is de focus van de gemeente om (school)gebouwen die in het verleden zijn verlaten en die nog geen nieuwe functie hebben gekregen, zoveel mogelijk geschikt te maken voor andere gebruikers, zo mogelijk onderwijs gerelateerd, die een capaciteitstekort hebben. In het recente verleden is dat bijvoorbeeld gebeurd voor de Wingerd, Kompas en de Michaël-

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

school. Op die manier gaan we verstandig om met de beschikbare middelen en voorkomen we leegstand en verpaupering van de omgeving.

5.6 ENERGIEZUINIGHEID EN BINNENKLIMAAT

5.6.1 BIJ NIEUWBOUW

De criteria, voor de kwaliteit van het binnenklimaat en energiezuinigheid van schoolgebouwen, zijn de laatste jaren aanzienlijk aangescherpt. De normvergoeding (gebaseerd op wettelijke eisen) die is opgenomen in de gemeentelijke huisvestingsverordening voor nieuwbouw en uitbreiding, is een bedrag waarmee gebouwd kan worden binnen de wettelijke eisen die worden gesteld vanuit bijvoorbeeld het Bouwbesluit. Deze wettelijke eisen liggen op een aanzienlijk lager niveau dan op basis van de huidige opvattingen over de kwaliteit van het binnenklimaat en energiezuinigheid voor “frisse scholen” wenselijk is.

De huidige normvergoeding voorziet niet in de toevoeging van extra kwaliteit voor het gebruik van energiebesparende materialen en maatregelen voor een beter binnenklimaat.

Bij de scholen waarvoor nu nieuwbouw wordt ontwikkeld of waar grootschalig wordt uitgebreid, streven we naar een gezond binnenmilieu en aanzienlijke energiebesparing. Uitgangspunt daarbij is het ‘Programma van Eisen Frisse Scholen 2015’⁸.

Wat betreft een gezond binnenmilieu streeft de gemeente er naar dat in ieder geval de maximale wettelijke CO₂-concentratie van 900-950 p.p.m. niet wordt overschreden. Wanneer aan voornoemde criteria wordt voldaan, is de gemeente bereid om een aanvulling (op basis van de te ontwikkelen bouwplannen) op het reguliere, genormeerde bouwbudget beschikbaar te stellen. Op die manier stimuleren we de ontwikkeling van duurzame en gezonde schoolgebouwen.

Het zogenaamde ‘investeringsverbod’ voor schoolbesturen en de normvergoedingssystematiek compliceren het behalen van de gezamenlijke ambities op duurzaamheid en binnenklimaat. In de beantwoording van Kamervragen, schrijft staatssecretaris Dekker hier (d.d. 10-12-’13) het volgende over:

“De PO-Raad en de VNG zijn sinds kort in gesprek over welke investeringen in nieuwbouw resulteren in terugverdieneffecten voor schoolbesturen. Als gemeenten investeren in energiezuiniger schoolgebouwen met duurzamere materialen, drukt dit de uitgaven van schoolbesturen aan energie en onderhoud.

Wanneer deze investeringen aantoonbaar de financiële positie van schoolbesturen ten goede komen en gemeenten investeren in kwalitatief hoogstaande nieuwbouw sta ik hier natuurlijk positief tegenover. Als de PO-

⁸ In opdracht van het ministerie. Van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties aangepast aan de eisen in het Bouwbesluit, zoals per 1-1-15 van kracht.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

Raad en de VNG over deze zaken tot afspraken kunnen komen, ben ik bereid de mogelijkheden te onderzoeken om schoolbesturen de ruimte te geven om middelen in te zetten. Hier zal wel een aantal condities aan verbonden moeten worden. Ten eerste moet het helder zijn dat schoolbesturen alleen investeren in zaken die boven de eisen van het Bouwbesluit uitgaan. Ten tweede moeten de investeringen van schoolbesturen beperkt zijn om te voorkomen dat zij financiële risico's lopen. Tot slot moet helder zijn binnen welke termijn schoolbesturen hun investering terugverdienen."

Nieuw Bouwbesluit

Op dit moment is er bovendien een nieuw bouwbesluit in voorbereiding, waarvan het de bedoeling is dat vanaf 2020 nieuwe 'openbare gebouwen' nagenoeg energieneutraal gebouwd moeten worden. Hoewel die extra investering zich op lange termijn zou moeten terugverdienen, betekent dat binnen de onderwijshuisvesting vooral hogere bouwkosten. Die investering kan door de gemeenten niet worden terugverdiend omdat zij financieel niets merken van minder energieverbruik. Op dit moment is onduidelijk of gemeenten hiervoor via het gemeentefonds zullen worden gecompenseerd. Mogelijk zijn oplossingen denkbaar via Gresco⁹.

5.6.2 BIJ BESTAANDE BOUW

In het vorige Integraal Huisvesting Plan 2012-2015 is gefocust op verbetering van het binnenklimaat en de energiehuishouding van de Groninger schoolgebouwen in het primair en primair speciaal onderwijs. In 2012 is het project "Fris en Duurzaam" gestart. Doel was dat het binnenklimaat in de klaslokalen gaat voldoen aan het concept "Frisse Scholen".

De beleidsvoornemens die uit het vorige IHP 2012 - 2015 "Fris en Duurzaam" volgden, hebben we nagenoeg allemaal gerealiseerd. De komende periode worden nog enkele laatste projecten op dat gebied afgerond. Bij een groot deel van de basisscholen zijn maatregelen genomen om het binnenklimaat te verbeteren en zijn verschillende duurzaamheidsmaatregelen getroffen. Hiermee hebben we ervoor gezorgd dat de leerlingen in een gezondere omgeving onderwijs ontvangen en dat de gebouwen energiezuiniger zijn geworden.

Met het beschikbare budget kon, ondanks een noodzakelijke sterke verhoging van de ventilatiehoeveelheden, toch ook nog eens ruim 10% reductie van energieverbruik gerealiseerd worden.

In de periode 2013 – 2015 zijn 33 scholen voor primair onderwijs aangepast.

Tenslotte komt in de zgn. "bezemronde" de laatste serie scholen voor aanpassing in aanmerking, waaronder: Beijumkorf (locatie de Zwerm) de Triangel en de Rehoboth in Hoogkerk.

De beoogde looptijd van het project Fris en Duurzaam was vier jaar (2012-2015). In deze periode hebben we jaarlijks 1,4 miljoen uit de reguliere middelen onderwijshuisvesting be-

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

steed. Ook via het programma onderwijshuisvesting 2015 is dit bedrag beschikbaar gesteld. In 2013 en 2014 is via nieuw beleid twee keer extra budget toegekend.

Omdat de schoolbesturen vanaf 2015 zelf verantwoordelijk zijn voor dergelijke aanpassingen, ronden we dit project zoals voorgenomen af. Toch willen we verkennen of we schoolbesturen in de toekomst via de GRESKO⁹ kunnen faciliteren om hier stappen in te zetten.

Monitoring binnenklimaat

In samenwerking met de stichting Energy Challenges monitoren we twee referentielokalen per school. CO₂-gehalte, temperatuur en luchtvochtigheid houden we gedurende langere tijd in de gaten. Hiermee wordt inzicht verkregen in de effectiviteit van de verschillende genomen maatregelen en kunnen we de resultaten van het project tussentijds evalueren. Tevens zijn enkele randvoorwaarden voor deelname door een school aan het Energy Challenges project gerealiseerd. Dat project is erop gericht om via energiemonitoring duurzame gedragsverandering bij gebruikers van gebouwen te stimuleren.

Samenwerking met Gresco

Verder worden alle scholen die in aanmerking komen voor het project "Fris en Duurzaam" nadrukkelijk gewezen op de financieringsmogelijkheid binnen de vorig jaar opgerichte GRESKO. Met ondersteuning van GRESKO kunnen zij mogelijk, indien gewenst, ook verdergaande energiebesparende maatregelen treffen.

---

⁹ GRoninger Energy Saving COmpany

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

5.7 LEERLINGENPROGNOSES

In de WERKGROEP HUISVESTING ONDERWIJS¹⁰ (WHO) zijn de schoolbesturen en gemeente overeengekomen dat voor dit IHP de door DUO opgestelde leerlingenprognoses zullen worden gebruikt.

Algemeen geldt dat de prognose op teldatum 1 oktober van enig jaar bepalend is voor de capaciteitsbehoefte voor het daarop volgende schooljaar

Voor het **primair onderwijs** heeft de DUO echter nog geen lange termijn prognoses beschikbaar gesteld. Daarom is voor dit IHP enkel gebruik gemaakt van de kortetermijnprognoses van de DUO. In de berekende ruimtebehoefte van de scholen zijn de **GEWICHTENSOMMEN** niet meegenomen. Dit geeft voor enkele scholen marginale verschillen in de werkelijke ruimtebehoefte. Indien dit aan de orde is, zal bij het bepalen van de omvang van nieuwbouw of uitbreiding alsnog naar de gewichtensom van de betreffende school gekeken worden. Zodra de lange termijn prognoses door DUO beschikbaar zijn gesteld, zullen ze worden bestudeerd en bij de update aan dit IHP worden toegevoegd.

Voor het **voortgezet onderwijs** zijn de DUO prognoses wel grotendeels beschikbaar, bruikbaar en verwerkt in dit plan.

Ook voor het **(voortgezet) speciaal onderwijs** zijn er vanuit DUO geen leerlingenprognoses voorhanden. We kiezen er voor om zelf geen prognoses te laten maken. De betreffende scholen zijn in de voorgaande planperiode (nagenoeg) allemaal vernieuwd, waardoor er in dit IHP geen nieuwe voorzieningen voor het speciaal onderwijs gepland staan. Bovendien leert de ervaring dat het speciaal onderwijs zich bijzonder moeilijk laat prognosticeren, zeker nu de consequenties van **PASSEND ONDERWIJS** onvoldoende zijn in te schatten.

---

¹⁰ (vertegenwoordigers van) de schoolbesturen en de gemeente Groningen

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

5.8 PASSEND ONDERWIJS

Met de invoering van PASSEND ONDERWIJS per 1-8-2013 krijgen schoolbesturen de zorgplicht om een passende onderwijsplek voor ieder kind te realiseren. Deze zorgplicht houdt in dat zodra scholen niet tegemoet kunnen komen aan de zorgbehoefte van een kind de school verantwoordelijk is om in overleg met de ouders en schoolbesturen binnen de regio wel een passend onderwijsaanbod te realiseren. De invoering van passend onderwijs vraagt om samenwerking tussen scholen, inzet en kwaliteit van het personeel en het kan ook effect hebben op de huisvesting. Een uitbreiding van huisvesting vindt plaats via de reguliere procedures. Wat betreft aanpassingen in bestaande gebouwen van het speciaal en ook het basisonderwijs dient in eerste plaats te worden gezocht naar praktische oplossingen. Eén en ander in goed overleg tussen gemeente en schoolbesturen.

Deze aanpassingen komen volledig voor rekening van de schoolbesturen sinds de doorcentralisatie per 2005 (VO) en per 2015 (PO en SO).

5.9 VENSTERSCHOLEN EN MULTIFUNCTIONELE ACCOMMODATIES (MFA'S)

Sinds 15 jaar is een aantal grotere Vensterscholen in gebruik voor de huisvesting van het basisonderwijs. Er zijn Vensterscholen in Tuinwijk / Selwerd / Paddepoel, Vinkhuizen en Hoogkerk. Naast de scholen zijn in deze complexen o.a. kinderopvang, peuterspeelzalen, voor- en naschoolse opvang, bibliotheekfilialen, sportvoorzieningen (sporthal, gymzalen, zwembad), instellingen voor maatschappelijke dienstverlening, buurt- en jeugdvoorzieningen, enz. ondergebracht.

Nieuwbouw voor het basisonderwijs heeft de afgelopen jaren nagenoeg zonder uitzondering plaatsgevonden vanuit de MFA gedachte. Overal in Nederland wordt langs deze lijnen, al dan niet onder de noemer van de Brede School of Integraal Kind Centrum (IKC), flexibel en multifunctioneel gebouwd. Dit beleid zetten we in Groningen de komende jaren voort. Ook bij vervangende nieuwbouw voor functioneel verouderde gebouwen zullen we kiezen voor multifunctioneel gebruik en flexibele bouw. Daarbij zal per locatie worden nagegaan of aanvullende voorzieningen aanhakend bij het Vensterschool-concept mogelijk zijn. De gemeente geeft als eigenaar van Vensterscholen en MFA's de schooldelen in gebruik aan het onderwijs en verhuurt of verpacht de andere delen.

In de zomer van 2013 is in samenwerking tussen gemeente en organisaties voor onderwijs en opvang het ambitiedocument "Nieuwe impuls aan Vensterscholen" ontwikkeld. Daarbij is afgesproken dat er binnen iedere Vensterschool sprake kan zijn van maatwerk en dus dat de organisatie van de afzonderlijke Vensterscholen kan verschillen. Wel dient men de gezamenlijke visie te ondersteunen. Deze is als volgt verwoord:

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

In onze visie biedt de Vensterschool opvoeding, educatie en begeleiding aan kinderen, zodat zij hun talenten en mogelijkheden leren kennen, ontwikkelen en gebruiken. Dit alles met respect voor de ander, zichzelf en de omgeving

Het ambitiedocument geeft met name een impuls aan de inhoudelijke kwaliteit van de Vensterscholen. Er is een gezamenlijke inhoudelijke focus afgesproken die zich op drie pijlers richt. Dat zijn:

- Ouderbetrokkenheid;
- Doorgaande leerlijn;
- Ondersteuning/zorg.

Op dit moment verwachten we geen consequenties voor de huisvesting van de Vensterscholen door deze nieuwe impuls aan de Vensterscholen, anders dan dat de gebouwen hopelijk nog intensiever gebruikt gaan worden en daarmee van nog grotere waarde voor de buurt zijn.

5.10 GYMNASIEKACCOMMODATIES

De gemeente is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van de uren en accommodaties voor bewegingsonderwijs aan het basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs.

Volgens de landelijke VNG-richtlijn en de Groningse Verordening Onderwijshuisvesting moeten de gymnastiekaccommodaties binnen een straal van twee kilometer van een basisschool te vinden zijn. Beleidsmatig is de afstand voor het basisonderwijs in Groningen aangescherpt en streven we ernaar dat voor elke basisschool binnen een straal van één kilometer hemelsbreed een gymnastiekaccommodatie beschikbaar is. In tijdelijke situaties mag hier vanaf worden geweken. Tijdelijk betekent hier in principe niet langer dan vier jaar.

Leerlingen in het voortgezet onderwijs zijn mobieler en daarvoor worden dan ook ruimere afstandscriteria gehanteerd. Hoewel geen harde norm is, gaan we voor deze scholen beleidsmatig uit van een straal van twee kilometer hemelsbreed.

Bij de locatiekeuze voor nieuwbouw van sportaccommodaties houden wij rekening met gebruik door derden. Buiten de uren dat onderwijs gebruik maakt van de sportaccommodaties, zijn deze beschikbaar voor recreatief gebruik door sportverenigingen, particulieren, welzijnsorganisaties en anderen.

Voor het primair onderwijs wordt uitgegaan van 26 klokuren bewegingsonderwijs per accommodatie; voor het voortgezet onderwijs is 40 klokuren per gymnastiekzaal het uitgangspunt. Het aantal klokuren waarop de scholen recht hebben wordt vastgesteld op basis van de daarvoor geldende normering. Voor het basisonderwijs is dat bijvoorbeeld 1,5 klokuur, wekelijks per groep 6 tot 12 jarige leerlingen (groepen 3 tot en met 8).

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

Sinds schooljaar 2013-2014 stelt de gemeente Groningen 120% van de norm aan gymnastiek uren aan scholen beschikbaar. De scholen krijgen dan per dagdeel een zaal toegewezen. Deze regeling is het resultaat van het overleg met de schoolbesturen over rooster technische problemen en de behoefte van schoolbesturen om tussen de verschillende uren meer ruimte te creëren en zo een flexibeler gebruik van de capaciteit mogelijk te maken. Met deze regeling hebben schoolbesturen een grotere invloed gekregen op de invulling van de dagdelen.

In hoofdstuk 8 is een analyse van de beschikbare capaciteit opgenomen.

Bestuursakkoord PO-raad en Ministerie van OCW

In juli 2014 sloten de PO-raad en de staatssecretaris van OCW een akkoord waarin o.a. werd afgesproken dat het de bedoeling van partijen is om vanaf 2017 tenminste twee uur en waar mogelijk drie uur in de week lichamelijk onderwijs aan te bieden in het primair onderwijs.

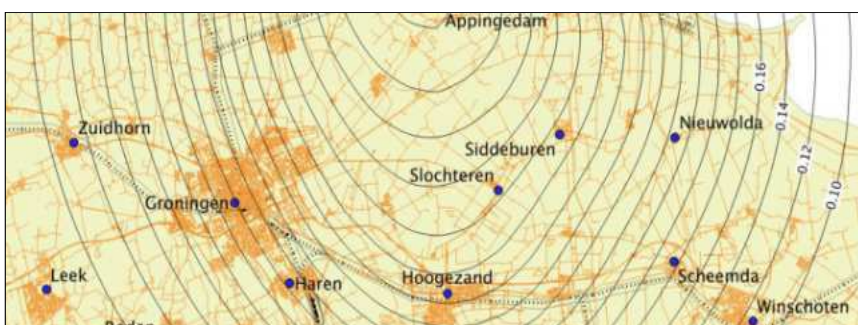
Dit akkoord sluit in grote lijnen aan op het convenant *'bewegen voor kinderen'* dat in 2013 tussen schoolbesturen en de gemeente Groningen werd gesloten. Daarin is afgesproken dat (bij wijze van pilotproject) in de wijken Lewenborg, Selwerd, Paddepoel, Tuinwijk en Hoogkerk twee uur binnenschools en twee uur buitenschools sport wordt aangeboden aan kinderen in de basisschoolleeftijd. Er wordt met schoolbesturen overlegd op welke manier vervolg kan worden gegeven aan het genoemde convenant en bestuursakkoord. In sommige wijken kan dit leiden tot knelpunten in de beschikbaarheid van gym accommodatie.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

5.11 AARDBEVINGSBELEID

De stad Groningen bevindt zich aan de rand van een actief aardbevingsgebied. In de gebieden waar gaswinning plaatsvindt zijn de aardbevingen in de afgelopen jaren zowel in frequentie als in zwaarte toegenomen. Ook de gebouwen binnen de gemeente Groningen zullen hier overlast van ondervinden.

Figuur 1, aardbevingsgebied provincie Groningen

Om de veiligheid zo veel mogelijk te kunnen garanderen moeten we anticiperen op de gevolgen van deze aardbevingen. Zowel **TECHNISCH**, waar bij het gaat over:

- het omgaan met de meldingen¹¹ en het herstellen van aardbevings schade;
- het aanpassen van bestaande bouw zodat deze aardbevingsbestendig wordt;
- het zorgen voor aardbevingsbestendige nieuwbouw.

als **FINANCIEEL**. Het aardbevingsbestendig bouwen en het aanpassen van bestaande bouw zal meer kosten. Bepaald zal moeten worden welke invloed dit heeft op de vaststelling van de bouwkosten ten opzichte van normbedragen. De eventuele meerkosten moeten uit aanvullende middelen vanuit de NAM/ het ministerie, specifiek voor dit gebied, komen. Binnen het onderwijsbudget zijn hiervoor geen middelen beschikbaar.

---

¹¹ Binnen de gemeente wordt een meldpunt ingericht voor het centraal ontvangen, registreren en afhandelen van ontstane aardbevings schade aan scholen en gemeentelijke gebouwen en objecten.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

5.11.1 AARDBEVINGSBESTENDIGE NIEUWBOUW EN AANPASSEN BESTAANDE BOUW

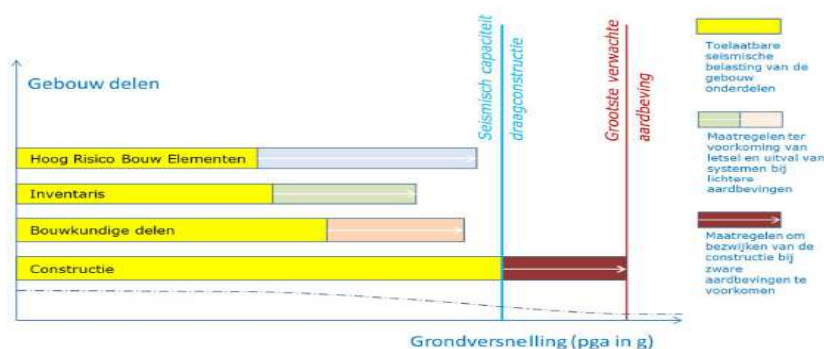
In Nederland geldt wetgeving over hoe er veilig gebouwd moet worden. Aardbevingsbestendigheid is niet opgenomen in de huidige bouwregelgeving. Als gevolg van de aardbevingen verandert dat nu en is er een richtlijn opgesteld. Het opstellen van een definitieve bouwnorm duurt lang, omdat er veel partijen bij betrokken zijn en de impact groot is. Om er echter voor te zorgen dat huizen en gebouwen snel zo stevig en veilig mogelijk zijn, wordt gewerkt met een voorloper van de officiële bouwnorm: de Nederlandse Praktijk Richtlijn (NPR). Deze richtlijn wordt voorlopig gebruikt als basis voor het bouwkundig versterken van woningen en gebouwen.

De NPR wordt gebruikt om ten eerste snel werk te maken van het identificeren van de kwetsbare gebouwen. Vervolgens wordt de norm gebruikt om deze gebouwen meer aardbevingsbestendig te maken waardoor de veiligheid wordt verhoogd.

Begin 2015 heeft de gemeente opdracht gegeven aan adviesbureau ABT om in een quickscan bij alle scholen de aardbevingsrisico's te onderzoeken. Het doel van de eventuele maatregelen hierbij is het risico op letsel tijdens een aardbeving te beperken tot een aanvaardbaar niveau. Hierbij wordt onderzocht wat een extra risico vormt t.a.v.:

- Inventaris: losse delen in een gebouw, bv kasten en stellingen of armaturen etc.;
- bouwkundige risico's: bv slanke schoorstenen, plafonds, zware gevels, kozijnen, glas, metselwerk etc.;
- constructieve risico's; de draagconstructie van een gebouw.

De wijze waarop uitvoering kan worden gegeven aan de resultaten van de quickscan is nog onderwerp van overleg tussen de Gemeente, het Rijk en de NAM.

Figuur 2, schematisch overzicht QuickScan aardbevingsonderzoek

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6 PRIMAIR ONDERWIJS

De stad Groningen telt in totaal 40 reguliere basisscholen verspreid over 55 locaties. De totale capaciteit van het basisonderwijs is in 2014, 83.053 m² bvo¹². Deze basisscholen tellen op 1-10-2014 totaal 12.398 leerlingen. Dit aantal neemt licht toe tot 12.542 aan het einde van deze IHP-periode (2019).

TOTAAL BO GRONINGEN	# locaties 2014	Leerlingenaantal					Beschikbare capaciteit m ² bvo	Ruimtebehoefte		verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte			
		2014	2015	2016	2017	2018		benodigde capaciteit		absoluut m ²	%	absoluut m ²	%
								2014	2015				
wijk		2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2019	2015	2019	2019	
CENTRUM EN OUDE WIJKEN	16	3.535	3.509	3.573	3.661	3.795	21.776	19.781	21.089	1.995	9%	687	3%
WEST	11	2.720	2.708	2.691	2.661	2.635	19.428	15.482	15.054	3.946	20%	4.374	23%
HOOGKERK	4	781	776	756	727	677	5.163	4.528	4.005	635	12%	1.158	22%
OOST	13	3.062	3.021	3.084	3.127	3.103	20.467	17.402	17.608	3.065	15%	2.859	14%
ZUID	10	2.300	2.237	2.270	2.313	2.332	14.979	12.769	12.930	2.210	15%	2.049	14%
Totaal	54	12.398	12.251	12.374	12.489	12.542	81.813	69.962	70.686	11.851	14%	11.127	14%

Tabel 2, Aantal leerlingen en capaciteit BO, Groningen

Op stedelijk niveau is er sprake van 11.851 m² bvo overcapaciteit, bijna 15 %. Een normatieve overcapaciteit van 10 tot 15 procent vinden wij aanvaardbaar om fluctuaties in de ontwikkeling van aantallen leerlingen op te kunnen vangen. Van deze schijnbare overcapaciteit wordt ook een belangrijk deel verhuurd voor aanpalende onderwijsvoorzieningen als buitenschoolse opvang en dus efficiënt ingezet. Per stadsdeel is hierna een specificatie opgenomen van de leerlingenaantallen en de prognoses voor de toekomst van zowel de leerlingenaantallen als van de huisvestingsbehoefte in m². Hierbij wordt de zelfde indeling gehanteerd als in het voorgaande IHP. We sluiten nagenoeg¹³ aan op de begin 2014 vastgestelde indeling van wijken.

Figuur 3, indeling stadswijken voor het onderwijs in Groningen

¹² Bruto Vloer Oppervlak

¹³ Hoewel Hoogkerk formeel geen stadsdeel is wordt dit vanwege het unieke voedingsgebied wel afzonderlijk behandeld.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.1 CENTRUM EN OUDE WIJKEN

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.1.1 BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN

- Vervangende Nieuwbouw Siebe Jan Boumaschool, herontwikkeling Treslinghuislocatie
- Vervangende nieuwbouw Borgmanschool in Ebbingekwartier
- Ingebruikname 'locatie Star Numanstraat' door St. Michaëlschool (locatie st. Franciscus)
- Uitbreiding met twee tijdelijke lokalen Petteflet

6.1.2 RUIMTEANALYSE

De verwachte ruimtebehoefte voor 2015 is vergeleken met de aanwezige capaciteit. De komende jaren stijgt de ruimtebehoefte, als gevolg van een leerlingentoeename, van het basis-onderwijs in Centrum en Oude Wijken licht. De overcapaciteit in 2015 van 1.995 m² neemt hierdoor af tot circa 687 m²

CENTRUM EN OUDE WIJKEN	# locaties 2014	Leerlingenaantal					Beschikbare capaciteit m ² bvo	Ruimtebehoefte			verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte			
		2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2019	absoluut m ²	%	absoluut m ²	%
naam school		2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2019	2015	2015	2019	2019	
Borgmanschool (hfd.)	3	479	492	519	524	544	2.835	2.609	2.936	226	8%	-101	-4%	
Borgmanschool (nev.)	1	262	247	248	250	252	1.828	1.518	1.468	310	17%	360	20%	
Karrepad	2	572	556	558	573	598	3.226	3.077	3.208	149	5%	18	1%	
Kleine Wereld	2	226	225	222	227	233	1.977	1.337	1.372	640	32%	605	31%	
Nassauschool	2	494	494	478	476	503	2.536	2.685	2.730	-149	-6%	-194	-8%	
Petteflet	1	406	399	410	420	431	2.086	2.242	2.368	-156	-7%	-282	-14%	
Siebe Jan Bouma	1	142	138	131	126	122	1.246	914	814	332	27%	432	35%	
St. Michaëlschool	1	234	219	230	247	262	1.234	1.377	1.518	-143	-12%	-284	-23%	
Starter	2	462	479	503	527	549	2.655	2.524	2.961	131	5%	-306	-12%	
Widar Vrije School	1	258	260	274	291	301	2.153	1.498	1.714	655	30%	439	20%	
Totaal	16	3.535	3.509	3.573	3.661	3.795	21.776	19.781	21.089	1.995	9%	687	3%	

Tabel 3, Aantal leerlingen en capaciteit BO-Zuid, Groningen

DE BORGMAN SCHOOL en de SIEBE JAN BOUMA SCHOOL hebben een overcapaciteit. Reeds in het vorige IHP is aanzet gegeven voor vervangende huisvesting voor de verouderde monumentale gebouwen die niet geschikt gemaakt kunnen worden aan de huidige eisen. Inmiddels zijn vanaf 2015 middelen beschikbaar gesteld voor de ontwerp bouwplannen voor scholen voor ca. 800 leerlingen in het Ebbingekwartier en in de Oosterparkwijk. De scholen zullen daarmee passend gehuisvest zijn.

Ook DE KLEINE WERELD en de WIDAR VRIJE SCHOOL kennen een overcapaciteit boven de 15% in overleg met de schoolbesturen zal worden gezien of daar al dan niet medegebruik of verhuur mogelijk is.

6.1.3 VOORZIENINGEN 2015 – 2019

6.1.3.1 BORGMANSCHOOL (O2G2)

De **Borgmanschool**¹ is gehuisvest op vier locaties in de binnenstad: Jacobijnerstraat, Agricolastraat, nieuwe Kijk in 't Jatstraat en de Warmoesstraat. Hiervan worden de Jacobijner-

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

straat, Agricolastraat en Kijk in 't Jatstraat vervangen door nieuwbouw op het Ebbingekwartier in 2018. De Warmoesstraat blijft als nevenvestiging.

Vooruitlopend op de nieuwbouw zijn in 2014 de leerlingen van de Agricolastraat 33 tijdelijk gehuisvest op de locatie aan de Vinkestraat. Het pand aan de Agricolastraat is inmiddels door het Werkman College in gebruik genomen.

De locaties aan de Jacobijnerstraat, Kijk in 't Jatstraat en Vinkestraat worden in 2018 overgedragen aan de gemeente Groningen.

De kosten van het onderwijsaandeel in de nieuwbouw bedragen ca. € 4.500.000,- Als voorbereiding voor dit project is het schoolbestuur in 2015 een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Daarmee is tevens het voornemen om een nieuwe school te bouwen vastgelegd. Wanneer de plek vrij komt op het Ebbingekwartier vanaf 2016 zal in twee tranches het benodigde budget beschikbaar moeten worden gesteld.

6.1.3.2 KARREPAD (O2G2)

Voor het Karrepadⁱ verwacht het schoolbestuur o.b.v. de eigen prognoses een groei van het leerlingenaantal en daarmee rekent het schoolbestuur erop dat zij in 2019 een tekort van 400 m2 zullen hebben, zij vraagt derhalve uitbreiding ter waarde van € 800.000,- aan voor deze planperiode.

De prognoses van DUO geven echter vooralsnog geen aanleiding om een grote leerlingengroei van 't Karrepad te verwachten. Op basis van die prognoses heeft het schoolgebouw voldoende capaciteit om de leerlingen te huisvesten en verwachten wij dat een uitbreiding in deze planperiode nog niet nodig is.

6.1.3.3 NASSAUSCHOOL (VCOG)

Het schoolbestuurⁱⁱ (VCOG) heeft een analyse gemaakt van de instroom en heeft berekend dat de fysieke maximale capaciteit 568 leerlingen is, meer kunnen niet in de gebouwen. Dit aantal zal bij het huidige (beperkende) beleid bereikt worden in 2017, terwijl zowel volgens de gemeentelijke als ook volgens de eigen berekeningen van de school de maximale groei dan nog niet is bereikt. De VCOG is zich ervan bewust dat op de huidige locaties van de Nassauschool geen uitbreiding meer mogelijk is. Een oplossing kan wellicht gevonden worden door voor deze school op zoek te gaan naar een derde locatie. Gezien de te verwachten leegstand die binnen afzienbare tijd zal ontstaan vanwege de geplande verhuizingen van enkele scholen van O2G2, denkt de VCOG dat dit mogelijkheden biedt.

De gemeente erkent dat op de huidige locaties niet verder kan worden uitgebreid. Indien de groei van de Nassauschool verder aanhoudt en dat leidt tot een vraag voor capaciteitsuit-

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

breiding, zullen wij inderdaad met het schoolbestuur in overleg treden om te bezien of deze groei in bestaand gemeentelijk vastgoed kan worden opgevangen.

6.1.3.4 PETTEFLET (O2G2)

Door groei van het aantal leerlingen heeft de Petteflet te maken met een capaciteitstekort. Het huidige gebouw is volledig in gebruik. Voor 2015 is een capaciteitsuitbreiding met twee tijdelijke lokalen aangevraagd. Dit is beschikbaar gesteld in de vorm van huurvergoeding. Het schoolbestuur wil graag een permanente uitbreiding van het gebouw met 2 lokalen. De kosten hiervoor bedragen ca. € 500.000,-

Afhankelijk van de verdere groei, zal samen met het schoolbestuur worden gekeken naar verdere, alternatieve uitbreidingsmogelijkheden.

6.1.3.5 SIEBE JAN BOUWMA (O2G2)

De **Siebe Jan Boumaschool** is gevestigd op twee – tegen elkaar gebouwde locaties: Oliemuldersweg (oude gebouw) en “Vensterschool” Oliemuldersweg. De school heeft in 2015 een normatieve overcapaciteit van bijna 30 %. Volgens het schoolbestuur zijn de huidige locaties verouderd. De monumentstatus van het oude gebouw maakt het bovendien moeilijk noodzakelijke aanpassingen voor onderwijskundige vernieuwingen door te voeren. De geplande vervangende nieuwbouw (2018) centraal in de Oosterparkwijk op de Treslinghuis locatie biedt een oplossing om het openbaar basisonderwijs in de toekomst centraal in de wijk goed te huisvesten. Het bouwproject wordt in overleg met Nijestee ontwikkeld.

De geplande nieuwbouw is bedoeld om zowel de leerlingen van de Siebe Jan Boumaschool als ook een deel van de leerlingen van de Borgmanschool (Vinkenstraat) te huisvesten. Daarom wordt een locatie gerealiseerd met een omvang welke vergelijkbaar is met de nieuwbouw voor de Borgmanschool op het Ebbingekwartier. De kosten van het onderwijsdeel in deze nieuwbouw bedragen € 4.500.000,-. Via het programma onderwijshuisvesting 2015 is ook voor dit project het benodigde bouwvoorbereidingsbudget beschikbaar gesteld. Na oplevering van de nieuwbouw zullen de huidige locaties weer worden overgedragen aan de gemeente Groningen.

6.1.3.6 ST. MICHAËL (LOCATIE ST. FRANSICUS) (KOC)

Via het programma onderwijshuisvesting 2015 is de huisvestingsaanvraag voor ingebruikneming van een deel van het schoolgebouw aan de Star Numanstraat gehonoreerd en aangepast. Deze aanvraag is het gevolg van groei van het aantal leerlingen. Het schoolbestuur verwacht in de periode 2015-2019 dat de school elk jaar met (max) 1 groep zal toenemen. Afhankelijk van de groei van de school is gefaseerd over een aantal jaren een bedrag van ca. € 40.000 per groep nodig om deze voormalige (V)SO locatie om te bouwen tot een volwaar-

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

dige voorziening voor basisonderwijs. Deze dependance van de Michael school (locatie St. Franciscus aan de Star Numan straat) bied hiervoor voldoende ruimte.

6.1.3.7 STARTER (O2G2)

De Starter is gevestigd in een schoolgebouw aan de Parkweg en is op dit moment te krap gehuisvest. Om die reden zijn eerder middelen beschikbaar gesteld voor een uitbreiding aan de Paterswoldseweg. Deze uitbreiding is gereed maar door noodzakelijke aanpassingen i.v.m. aardbevingen is de oplevering en inhuizing met 1-2 jaar vertraagd. Leerlingen worden tijdelijk gehuisvest in het gebouw aan de Leonard Springerlaan 35.

6.1.3.8 WIDAR VRIJE SCHOOL (VRIJE SCHOOL)

Het schoolbestuurⁱⁱⁱ geeft aan dat de school te maken heeft met een gestaag groeiende belangstelling van nieuwe leerlingen. Gelet op de huidige capaciteit van het schoolgebouw verwachten wij dat de Widar Vrije School voldoende capaciteit heeft om de verwachte groei op te vangen.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.2 WEST & HOOGKERK

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.2.1 BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN

- Uitbreiding capaciteit van de Rietwierde
- Oplossingen zoeken voor de te verwachten overcapaciteit in de vensterschool SPT aan de Eikenlaan en de Sterrensteen in de vensterschool Vinkhuizen aan de Siersteenlaan

6.2.2 RUIMTEANALYSE WEST

Ondanks een lichte daling kunnen we het leerlingenaantal van de reguliere basisscholen in dit stadsdeel in de periode 2015-2018 redelijk stabiel noemen.

WEST	# locaties 2014	Leerlingenaantal						Beschikbare capaciteit m ² bvo	Ruimtebehoefte			verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte			
		2014	2014	2015	2016	2017	2018		2014	benodigde capaciteit m ² bvo		absoluut m ²	%	absoluut m ²	%
Naam school	2014	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2019	2015	2015	2019	2019		
Aquamarijn	2	605	621	670	682	671	3.032	3.243	3.575	-211	-7%	-543	-18%		
Bisschop Bekkerschool	1	229	217	210	208	215	1.613	1.352	1.281	261	16%	332	21%		
De Sterrensteen	2	351	349	330	320	310	3.461	1.966	1.759	1.495	43%	1.702	49%		
Feniks	1	368	372	335	310	286	2.255	2.051	1.639	204	9%	616	27%		
Hoeksteen	1	317	300	290	280	280	1.988	1.795	1.608	193	10%	380	19%		
Meander	1	272	274	297	307	315	2.314	1.568	1.784	746	32%	530	23%		
Pendinghe	1	220	210	192	183	176	2.500	1.307	1.085	1.193	48%	1.415	57%		
Wegwijzer	1	303	301	302	306	318	1.615	1.724	1.800	-109	-7%	-185	-11%		
Zaaiër	1	55	64	65	65	64	650	477	522	173	27%	128	20%		
Totaal	11	2.720	2.708	2.691	2.661	2.635	19.428	15.482	15.054	3.946	20%	4.374	23%		

Tabel 4, Aantal leerlingen en capaciteit BO-West, Groningen

De huidige en toekomstige ruimtebehoefte is vergeleken met de aanwezige capaciteit. Stadsdeel West heeft een capaciteit van circa 19.428 m² bvo voor het reguliere basisonderwijs. Op dit moment (2015) is er een ruime normatieve overcapaciteit van 3.946 m² bvo. Een normatieve overcapaciteit tot circa 15 % is aanvaardbaar om fluctuaties in de leerlingenontwikkeling op te kunnen vangen en om onderdak te bieden en verhuur aan kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en voor- en naschoolse opvang.

In de vensterschool SPT (Selwerd / Paddepoel / Tuinwijk) is door de sterke daling van het aantal leerlingen van DE PENDINGHE een stevige overcapaciteit ontstaan. In deze vensterschool zijn alle vensterschool functies al geïntegreerd gehuisvest. Een deel van de leegstand kan worden ingevuld langs de lijnen van het passend onderwijs. Voor een andere deel zullen wij in overleg met het schoolbestuur en de andere vensterschool deelnemers zoeken naar alternatieve invullingmogelijkheden.

Ook de basisscholen in Vinkhuizen: STERRENSTEEN (op de locaties: Siersteenlaan in de vensterschool en de voormalige Annie M.G. Schmidtschool aan de Radiumstraat) en de HOEKSTEEN (locatie Siersteenlaan in de Vensterschool) kennen door de terugloop van leerlingenaantallen in de wijk een relatief hoog leegstandspercentage. Dat percentage is vooral geconcentreerd bij de locatie van De Sterrensteen aan de Siersteenlaan.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

De groei zit vooral in de wijk Reitdiep. Daar zijn in het gebouw De Rietwierde twee scholen gehuisvest. Dat zijn de MEANDER en een dislocatie van de AQUAMARIJN. De behoefte aan huisvesting van extra groepen in De Rietwierde zal de komende jaren toenemen als gevolg van de groei van het aantal leerlingen in de wijk. In het schoolgebouw waarin de Feniks en de hoofdvesting van de Aquamarijn zijn gehuisvest, is de komende jaren voldoende capaciteit beschikbaar. Wij verwachten dat in dit gebouw in de toekomst mogelijk zelfs ruimte kan ontstaan voor de huisvesting van aanvullende voorzieningen zoals kinderopvang. Een deel kan ook worden gebruikt als “overloop capaciteit” in de piekperiode van het Reitdiep. De huisvestingsbehoefte in de oude wijken loopt gestaag terug. Daar zal bij sommige scholen meer leegstand ontstaan.

6.2.3 RUIMTEANALYSE HOOGKERK

HOOGKERK	# locaties 2014	Leerlingenaantal						Beschikbare capaciteit m ² bvo	Ruimtebehoefte			verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte			
		2014	2014	2015	2016	2017	2018		benodigde capaciteit m ² bvo			absoluut m ²		%	
									2014	2015	2019	2015	2019	2015	2019
Naam school		2014	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2019	2015	2019	2015	2019	
Anne Frank	2	266	262	248	232	208	1.911	1.538	1.246	373	20%	665	35%		
Ploeg	1	395	395	392	380	357	2.202	2.187	1.996	15	1%	206	9%		
Rehoboth	1	120	119	116	115	112	1.050	804	763	246	23%	287	27%		
Totaal	4	781	776	756	727	677	5.163	4.528	4.005	635	12%	1.158	22%		

Tabel 5, Aantal leerlingen en capaciteit BO-Hoogkerk, Groningen

Hoewel Hoogkerk formeel geen stadsdeel is, wordt het hier afzonderlijk beschreven vanwege het bijzondere karakter van het voedingsgebied van de scholen. De leerlingen voor de scholen in deze wijk komen nagenoeg alleen uit Hoogkerk.

Het leerlingenaantal van de reguliere basisscholen in stadsdeel Hoogkerk daalt in de periode tot 2018 met circa 100 leerlingen. In de prognoses wordt rekening gehouden met een stabiele verdeling van de belangstellingspercentages per school. Hiermee laten de prognoses per school geen grote verschuivingen in leerlingenaantallen zien.

De ruimtebehoefte in 2015 is vergeleken met de huidige capaciteit. Stadsdeel Hoogkerk heeft een capaciteit van 5.163 m² bvo. De huidige ruimtebehoefte ligt een stuk lager waardoor in 2018 sprake is van overcapaciteit van 1.158 m² bvo, 22%. Een deel van deze overcapaciteit wordt ingezet voor aan onderwijs gerelateerde activiteiten.

In Hoogkerk zijn drie basisscholen. In het verleden is uitbreiding voor de Anne Frankschool gerealiseerd in samenwerking met de woningbouwcorporatie in Hoogkerk. Een aantal groepen van deze school is gehuisvest in het schooldeel van het wooncomplex Leihof, aan de C. Jetsesstraat. Ook is in voorgaande jaren de huisvestingscapaciteit van de Ploeg met een uitbreiding van de Vensterschool Hoogkerk op niveau gebracht.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.2.4 VOORZIENINGEN 2015 – 2019

6.2.4.1 AQUAMARIJN (VCOG)

De Aquamarijn is gehuisvest op twee locaties, namelijk in het gebouw de Rietwierde (Wijk Reitdiep) aan de Slenk 2 en in de Gravenburgschool aan de Maressiusstraat 22.

Aquamarijn locatie Gravenburg^h:

Op de locatie Gravenburg wordt het schooljaar 2014-2015 de personeelskamer ingericht als leslokaal. De VCOG is in gesprek met O2G2 om van de Feniks twee lokalen te “huren”, omdat de Feniks enige leegstand heeft.

Aquamarijn locatie Reitdiep:

Op de locatie Reitdiep start de school het schooljaar 2014-2015 met 8 groepen in 8 lokalen. De personeelskamer wordt als instroomlokaal (kleuters) gebruikt. Ondanks de vier nieuwe lokalen die recent zijn bijgebouwd groeit de school door. Het schoolbestuur verwacht dat de ruimtebehoefte de komende jaren met één lokaal per jaar zal groeien.

De gemeente kiest er deze planperiode voor om, naast de reeds toegekende uitbreiding met semipermanente lokalen in overleg met het schoolbestuur na te gaan of een semipermanente dependance/ dislocatie in Reitdiep (voor een gebruiksperiode tussen de 5 en 15 jaar) een mogelijkheid is. De piek (< 5 jaar) in de leerlingenaantallen zullen moeten worden opgevangen in bestaande capaciteit in aangrenzende wijken. Zie hiervoor ook de opmerking gemaakt bij de Meander.

6.2.4.2 BISSCHOP BEKKERSSCHOOL (KOC)

Het schoolbestuur vindt dat, zoals al in het IHP 2012-2015 is opgenomen, de Bisschop Bekkersschool in de komende IHP periode voor renovatie, aanpassing of vervangende nieuwbouw in aanmerking dient te komen. De school is gehuisvest in een gebouw daterend uit de jaren '60 van de vorige eeuw. Het schoolbestuur vindt dat de knelpunten in functionaliteit niet met eenvoudige maatregelen zijn op te lossen.

De gemeente heeft begrip voor de wensen van het schoolbestuur om de functionaliteit en kwaliteit van het gebouw te willen verbeteren maar kan onder de huidige wetgeving helaas geen middelen beschikbaar stellen voor renovatie en aanpassing van de bisschop Bekkersschool. Mogelijk zijn er voor de Bisschop Bekkersschool kansen om hun wensen uit voeren in het kader van de overgangsregeling, zie paragraaf 5.2.

6.2.4.3 DE STERRENSTEEN (O2G2)

De Sterrensteen is een fusieschool ontstaan uit De Vlinter en de A.M.G. Schmidtschool en is gevestigd in de Vensterschool Vinkuizen (onderbouw) en in de locatie aan de Radiumstraat 2 (bovenbouw) in de voormalige Annie M.G. Schmidt school.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

De prognoses voor de Sterrensteen laten op korte termijn (2018) een verdere daling met circa 40 leerlingen zien. Hierdoor ontstaat er een totale overcapaciteit van circa 1.702 m2 BVO in 2018. Als dat een langdurige ontwikkeling blijkt te zijn zal het schoolbestuur moeten nadenken over de toekomst van deze locaties.

6.2.4.4 DE FENIKS (O2G2)

OBS De Feniks is samen met de CBS Aquamarijn in een nieuw gebouw in Gravenburg gehuisvest, we verwachten dat beide scholen de komende jaren voldoende ruimte hebben. De ontwikkeling van de woningbouw in de omgeving is hierbij een bepalende factor. Wat de gemeente betreft kan de leegstand die mogelijk op enige termijn ontstaat in Gravenburg worden ingezet om een tekort aan huisvesting elders in een aangrenzende wijk (Reitdiep) ontstaat mee op te vangen.

6.2.4.5 HOEKSTEEN (VCOG)

De Hoeksteen is gevestigd in de Vensterschool Vinkhuizen. De prognoses laten ook voor de Hoeksteen op korte termijn (2018) een dalend leerlingenaantal zien waardoor er in dat jaar sprake is van een overcapaciteit in deze school van circa 380 m2 bvo.

6.2.4.6 MEANDER (O2G2)

De Meander¹ is een 'nieuwe' school in de wijk Reitdiep. De school gebruikt het gebouw "Rietwierde" gezamenlijk met andere gebruikers (Aquamarijn/ buitenschoolse opvang). De school zal de komende jaren groeien. In die groei zit ook een niet onaanzienlijke component "belangstelling vanuit de omliggende wijken". In die wijken zien we nu al of op enige termijn juist leegstand van onderwijsvoorzieningen ontstaan.

De prognose geeft aan dat het aantal leerlingen in tussen 2016 en 2022 fors toeneemt. De omvang en snelheid van deze toename is deels afhankelijk van de realisatie van woningbouwprogramma's in Reitdiep en in de omliggende wijken. Wanneer deze niet of in een lager tempo wordt gerealiseerd, zal de groei minder explosief zijn of een andere fasering kennen.

De gemeente kiest er deze planperiode voor om naast de reeds toegekende uitbreiding met semipermanente lokalen, in overleg met het schoolbestuur van de Meander en het bestuur van de Aquamarijn, na te gaan of een semipermanente dependance/ dislocatie voor beide scholen in Reitdiep (voor een gebruikperiode tussen de 5 en 15 jaar) een mogelijkheid is. De piek (< 5 jaar) in de leerlingenaantallen zal moeten worden opgevangen in bestaande capaciteit in aangrenzende wijken.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.2.4.7 PENDINGHE (O2G2)

Is gevestigd in de Vensterschool SPT. Nog steeds laten de leerlingenprognoses een fors dalende trend zien, waardoor een aanzienlijke overcapaciteit is ontstaan. Verminderd onderwijs gebruik kan ervoor zorgen dat een deel van de accommodatie anders ingezet kan worden. (soc. domein, VO of een dislocatie van een andere basisschool). De gemeente gaat hierover in overleg met de diverse stakeholders.

6.2.4.8 VENSTERSCHOOL VINKHUIZEN

In de Vensterschool Vinkhuizen aan de Siersteenlaan zorgt de negatieve trend van de leerlingenontwikkeling van zowel De Sterrensteen (O2G2) als De Hoeksteen (VCOG) dat er normatief gezien veel leegstand ontstaat binnen de Vensterschool. Met beide schoolbesturen en de andere gebruikers zal daarom worden overlegd over een passende invulling hiervoor.

6.2.4.9 WEGWIJZER (VCOG)

De Wegwijzer aan de Prunusstraat ondervindt een gestage groei in leerlingen. Momenteel is er sprake van een te kort aan ruimte. Samen met het schoolbestuur gaan we onderzoeken hoe we dit ruimtegebrek kunnen oplossen.

6.2.4.10 ANNE FRANK (VCOG, HOOGKERK)

Het schoolbestuur verwacht voor de Anne Frankschool geen bijzondere ontwikkelingen. Wel zijn onlangs de noodlokalen bij deze school verwijderd, waarmee een groot deel van de overcapaciteit wordt opgeheven. De prognoses van DUO geven een daling van het leerlingenaantal aan, waardoor er in 2018 naar verwachting een overcapaciteit zal ontstaan.

6.2.4.11 REHOBOTH (NOORDER BASIS, HOOGKERK)

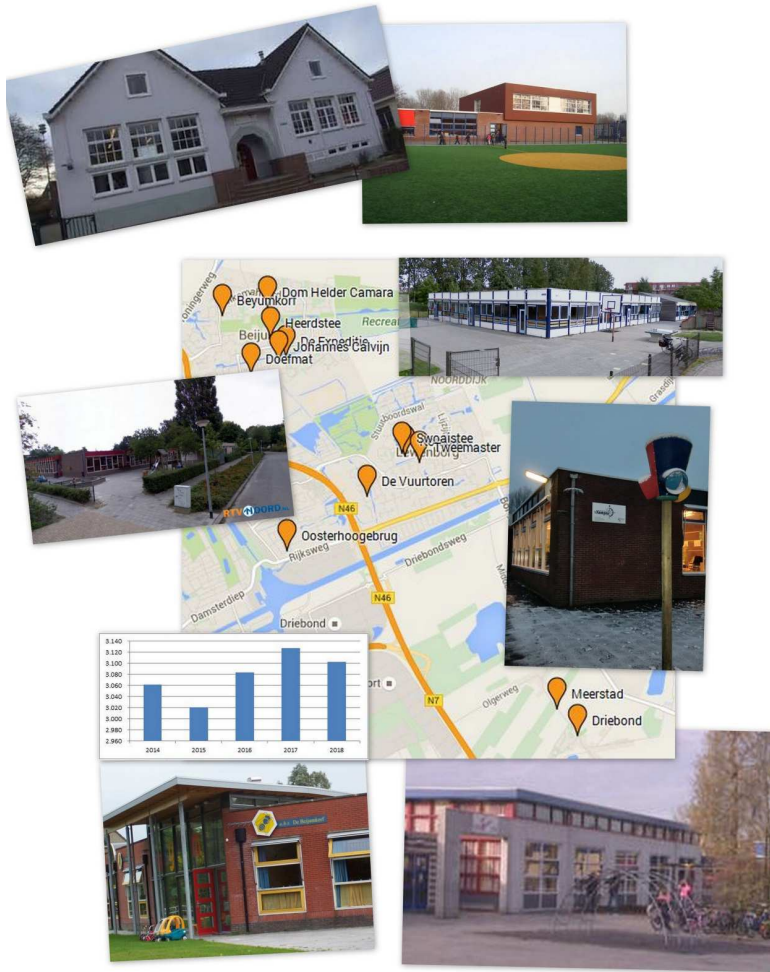
De leerlingen van deze school komen voornamelijk uit Hoogkerk. De verwachting van het schoolbestuur is dat de school stabiel zal blijven. De Rehoboth is gehuisvest in een traditioneel jaren '60 gebouw, dat volgens het schoolbestuur de nodige functionele beperkingen met zich mee brengt voor het aanbieden van modern onderwijs en vraagt daarom vervangende nieuwbouw aan. Ondanks dat wij begrip hebben voor deze wensen, ontbreekt volgens ons deze planperiode de bouwtechnische noodzaak om over te gaan tot vervangende nieuwbouw voor de Rehoboth.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.3 OOST

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.3.1 BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN

- Driebond in Engelbert voorlopig handhaven in afwachting van ontwikkelingen Meerstad;
- Afhankelijk van ontwikkelingen, nieuwbouw voor Oosterhoogebrugschool en gymzaal.

6.3.2 RUIMTEANALYSE

Het leerlingenaantal van de reguliere basisscholen in stadsdeel Oost blijft in de periode 2015-2018 redelijk stabiel. De beschikbare capaciteit in Oost betreft 20.467 m² bvo. De ruimtebehoefte voor 2015 bedraagt circa 17.400 m² bvo en voor 2018 circa 17.600 m² bvo. Op dit moment is sprake van een overcapaciteit van 15 %. Dit percentage ligt op de aanvaardbare grens van 10 tot 15 %. De overcapaciteit zal in 2018 naar verwachting weer iets zijn afgenomen.

OOST	# locaties 2014	Leerlingenaantal					Beschikbare capaciteit m ² bvo	Ruimtebehoefte			verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte			
		2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2019	absoluut m ²	%	absoluut m ²	%
Beijumkorf	2	520	510	519	520	501	3.507	2.816	2.720	691	20%	787	22%	
De Vuurtoren	1	225	198	184	175	165	1.328	1.332	1.030	-4	0%	298	22%	
Dom Helder Camara	1	374	351	375	391	405	2.889	2.081	2.237	808	28%	652	23%	
Driebond	3	147	153	150	145	135	1.124	939	879	185	16%	245	22%	
Expeditie	1	149	146	150	150	150	1.370	949	955	421	31%	416	30%	
Heerdsede	1	212	201	190	182	172	1.593	1.266	1.065	327	21%	528	33%	
Joh. Calvijn	1	178	178	184	196	195	1.228	1.095	1.181	133	11%	47	4%	
Kompas	1	253	251	281	306	328	1.340	1.473	1.850	-133	-10%	-510	-38%	
Oosterhoogebrugschool	1	400	400	410	411	402	2.392	2.212	2.222	180	8%	170	7%	
Swoaistee	1	604	633	641	651	650	3.696	3.238	3.470	458	12%	227	6%	
Totaal	13	3.062	3.021	3.084	3.127	3.103	20.467	17.402	17.608	3.065	15%	2.859	14%	

Tabel 6, Aantal leerlingen en capaciteit BO-Oost, Groningen

6.3.3 VOORZIENINGEN 2015 – 2019

6.3.3.1 BEIJUMKORF (O2G2)

De Beijumkorf^f is gehuisvest op twee locaties in de wijk Beijum: de Fultsemaheerd en de Jaltadaheerd. De locatie aan de Fultsemaheerd ligt dicht bij een van de andere O2G2 scholen namelijk de Expeditie aan de Wibenaheerd. Om voor een betere spreiding van de openbare scholen in de wijk te komen en de toestroom van leerlingen uit de buurt richting de Expeditie te bevorderen, wil het schoolbestuur er voor kiezen om de instroom voor de Beijumkorf in de komende jaren te verleggen naar de locatie aan de Jaltadaheerd in 2016. Daarnaast is het doel de toestroom van leerlingen uit de wijk naar de Expeditie te bevorderen. Door een afname van de aanwas van de jongste groepen, kan de locatie aan de Fultsemaheerd volgens het schoolbestuur wellicht al aan het eind van de IHP-periode in 2019 worden gesloten. Voorwaarde daarvoor is wel dat een uitbreiding van het schoolgebouw aan de Jaltadaheerd met 300m² wordt gerealiseerd. Investering ca € 600.000,-

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

Er is geen technische noodzaak om de locatie aan de Fultsemaheerd te sluiten. Afstoten van de dislocatie is wat de gemeente betreft pas aan de orde als het leerlingenaantal daar aanleiding toe geeft. Het gebouw kan daarom in gebruik blijven totdat alle leerlingen kunnen worden gehuisvest in het hoofdgebouw aan de Jaltadaheerd. Er geen noodzaak/aanleiding om te investeren in een uitbreiding zolang de dislocatie nog adequaat voor de opvang van de leerlingen kan worden gebruikt.

6.3.3.2 DE VUURTOREN(O2G2)

De Vuurtoren is een fusieschool, gehuisvest in het oude gebouw van de Catamaran. De school heeft permanente uitbreiding toegekend gekregen, deze wordt in 2015/2016 gerealiseerd. Daarmee is de school passend gehuisvest.

6.3.3.3 EXPEDITIE (O2G2)

Voor De Expeditie¹, een fusie van Montessorischool de Dijk en de Doefmat, wordt door het schoolbestuur een groei van het leerlingenaantal verwacht wanneer zij met locaties in dit stadsdeel gaat schuiven. O2G2 wil daarom een uitbreiding van de school aan de Wibenaheerd in permanente bouw met een investeringsniveau van ca € 900.000 te bekostigen door de gemeente.

De expeditie heeft op dit moment echter een leerlingenaantal dat ruimschoots kan worden gehuisvest in het gebouw. Met het huidige prognosebeeld verwachten wij geen grootschalige toename van leerlingen en is de huidige capaciteit in deze planperiode voldoende. Wellicht is het mogelijk om de bestaande ruimte beter te benutten als het beleid van het schoolbestuur m.b.t. Beijumkorf en Expeditie vorm krijgt.

6.3.3.4 DRIEBOND (O2G2)

Voor de Driebond¹ is een huisvestingsplan in ontwikkeling in verband met de komst van de wijk Meerstad. Hierbij wordt gekeken naar de korte en de langere termijn. Op korte termijn (2016) is de wens van het schoolbestuur om de leerlingen te huisvesten op de locatie aan de Engelberterweg en de locatie aan de Woldweg af te stoten. Hiervoor is tijdelijk huisvesting aan de Engelberterweg voor 100 leerlingen van 600 m² noodzakelijk. Uitgaande van plaatsing, huur en verwijdering van een tijdelijke voorziening bedragen de kosten € 400.000,-.

Wij hebben met het schoolbestuur de afspraak gemaakt om het huidige gebouw voorlopig overeind te houden en op termijn nieuwbouw te plegen in Meerstad. Wij verwachten dat van nieuwbouw de komende periode geen sprake zal zijn.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.3.3.5 ONTWIKKELINGEN MEERSTAD

In de planning voor Meerstad is de bouw van één brede school meegenomen. Deze voorziening met onder meer een openbare basisschool, ressorterend onder het openbaar schoolbestuur in Slochteren, voor- en naschoolse voorzieningen wordt onder aansturing van de Gemeenschappelijke Regeling gebouwd in de gemeente Slochteren. Afhankelijk van de fasering in de realisatie van Meerstad zullen meerdere scholen worden ontwikkeld. Echter de ontwikkeling van Meerstad stagneert. Wij verwachten op basis van het huidige beeld van de fasering, dat de bouw van een tweede en/of derde school in dit gebied niet aan de orde zal zijn in deze planperiode.

Met eventuele extra uitgaven vanuit Groningen voor de bouw van de nu voorziene brede school is in het financiële beeld behorend bij dit IHP geen rekening gehouden. Eventuele bijdragen vanuit Groningen worden gezien als areaaluitbreiding, waarvoor afzonderlijk aanvullende dekking is gereserveerd.

Een groeiverwachting voor deze school vinden wij reëel; echter niet nu of op korte termijn, maar voor de periode na 2018, als in de nabijheid van de beide huidige locaties nieuwbouw ontwikkeling van voldoende omvang voor Meerstad verder van de grond komt. De omvang van de groei is ook sterk afhankelijk van de belangstelling voor de in Meerstad nieuw te ontwikkelen openbare basisschool in de brede School (waarin de Driebond nu niet participeert). De mate van groei daarna kunnen we nog onvoldoende overzien, omdat die samenhangt met de fasering en situering van woningbouw in Meerstad en de belangstellingsverdeling ten opzichte van de nieuwe brede School.

Wij verwachten die groei in de huidige IHP-periode dus nog niet. De omvang van de vervangende nieuwbouw voor de Driebond kan daarom op dit moment niet goed worden vastgesteld. Een directe noodzaak om het bestaande gebouw om technische redenen te vervangen is evenmin aan de orde. Voor vervangende nieuwbouw is binnen de huidige IHP-periode onvoldoende aanleiding / noodzaak en deze hebben we daarom ook niet meegenomen in de prioriteiten voor deze periode.

6.3.3.6 KOMPAS (VCOG)

De school is, na een aantal jaren woekeren met de beschikbare ruimte verhuisd van het gebouw aan de Kiel naar schoolgebouw aan de Valreep. Na een grondige opknapbeurt voldoet dit gebouw aan de eisen van 'fris en duurzaam'. In dat schoolgebouw zal het Kompas voldoende ruimte hebben en zelfs nog iets kunnen groeien.

6.3.3.7 OOSTERHOOGEBRUG-SCHOOL (O2G2)

De gemeente Groningen is bezig met planontwikkeling voor de wijk Oosterhoogebrug op de plek waar nu de Oosterhoogebrugschool staat. Het is denkbaar dat in dat kader de school

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

moet worden verplaatst naar een andere locatie in de wijk Oosterhoogebrug. Dat betekent nieuwbouw voor de school en een gymzaal. Uitgaande van een schoolgrootte van 400 leerlingen is voor de bouw van het onderwijsdeel een investering nodig van ca. € 4.500.000,-. Daarnaast moet nog rekening worden gehouden met € 1.000.000,- voor een nieuwe gymzaal. De dekking van deze investering zal grotendeels binnen en uit de opbrengsten van deze planontwikkeling worden gevonden. Aanvullend zal daarnaast bekostiging ten laste van het budget voor onderwijshuisvesting nodig zijn.

6.3.3.8 SWOAISTEE (O2G2)

Het schoolbestuur stelt dat de Swoaistee heeft te maken met een capaciteitstekort. Dit heeft deels te maken met een toename van het aantal leerlingen in de afgelopen jaren. Daarnaast wordt ook de komende jaren groei verwacht. Bij uitvoering van de oppervlaktemeting volgens NEN2580 in 2014 blijkt dat de berekende bvo lager is dan het vastgestelde BVO bij de verzelfstandiging van O2G2. Hierover is inmiddels overleg gevoerd met het schoolbestuur en is extra capaciteit beschikbaar gesteld in het naastliggende schoolgebouw, waarin eerder Het Kompas was gehuisvest.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.4 ZUID

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.4.1 BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN

- Nieuwbouw Tamarisk;
- Aanvullende tijdelijke huisvesting GSV in gebouw Hora Siccama singel
- Nieuwe huisvesting internationaal basisonderwijs

6.4.2 RUIMTEANALYSE

ZUID	# locaties 2014	Leerlingenaantal						Beschikbare capaciteit m ² bvo	Ruimtebehoefte			verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte			
		2014	2015	2016	2017	2018	2014		benodigde capaciteit m ² bvo	2015	2019	absoluut m ²	%	absoluut m ²	%
Naam school	2014	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2019	2015	2015	2019	2015	2019	
Boerhaave	2	386	392	395	394	391	2.861	2.142	2.167	719	25%	694	24%		
Bredero	1	364	359	368	376	378	2.020	2.031	2.101	-11	-1%	-81	-4%		
GSV	1	697	659	666	680	680	3.246	3.706	3.620	-460	-14%	-374	-12%		
Haydn	2	527	519	540	561	582	3.226	2.851	3.127	375	12%	99	3%		
Tamarisk	3	218	204	196	196	194	2.678	1.297	1.176	1.381	52%	1.502	56%		
Triangel	1	108	104	105	106	107	948	743	738	205	22%	210	22%		
Totaal	10	2.300	2.237	2.270	2.313	2.332	14.979	12.769	12.930	2.210	15%	2.049	14%		

Tabel 7, Aantal leerlingen en capaciteit BO-Zuid, Groningen

Het totale leerlingenaantal van de reguliere basisscholen in stadsdeel Zuid groeit in de periode 2015-2018 licht. De ruimtebehoefte in het totaal redelijk stabiel. Wel zal sprake zijn van fluctuaties per school.

De verwachte ruimtebehoefte voor 2015 is vergeleken met de aanwezige capaciteit. Momenteel heeft stadsdeel Zuid capaciteit van 14.479 m² bvo voor het reguliere basisonderwijs. Voor wat de overcapaciteit in m² bvo betreft, geeft de Tamarisk verdeeld over drie locaties de grootste afwijking ten opzichte van het algemene beeld. Vanwege de geplande nieuwbouw voor de Tamarisk zal een deel van die overcapaciteit verdwijnen. Bij Boerhaave en Triangel is ook sprake van overcapaciteit hoger dan 15 procent.

6.4.3 VOORZIENINGEN 2015-2019

6.4.3.1 BREDERO (O2G2)

Het schoolbestuur geeft aan dat De Brederoschool¹ volgens haar eigen prognose de komende jaren te maken krijgt met een groei van het aantal leerlingen. In 2018 wordt een groei verwacht van 40 tot 50 leerlingen, tot een totaal van 410. Hierdoor ontstaat een capaciteitstekort van 250 m², aldus het schoolbestuur. Het schoolbestuur vraagt de gemeente € 504.000,- beschikbaar te stellen voor uitbreiding.

Ook de DUO-prognoses geven een groei aan voor de Brederoschool, maar niet in die mate dat er een groot capaciteitstekort ontstaat binnen deze planperiode. Op dit moment houden wij geen rekening met het beschikbaar stellen van middelen ten behoeve van een uitbreiding van de school.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.4.3.2 GRONINGSE SCHOOLVERENIGING (GSV)

Het schoolbestuur^{iv} van de GSV constateert dat er veel vraag is naar de vormen van onderwijs die zij bieden en heeft besloten om de grote wachtlijst (> 300) die zij hebben gefaseerd op de school toe te laten. De drie afdelingen die de school kent (hoogbegaafden-onderwijs, tweetalig onderwijs en internationaal onderwijs) groeien alle drie, daarom verwacht het schoolbestuur een uitbreiding nodig te hebben van totaal 9 tot 11 lokalen. Het bestuur wil door verschuiving, deze aangevraagde uitbreiding toe wijzen aan de internationale afdeling en biedt daarmee aan de gemeente Groningen een extra profileringskans. Dat betekent nieuwbouw voor het internationaal onderwijs.

De prognoses van de DUO houden geen rekening met het gefaseerd in laten stromen van de kinderen die nu op de wachtlijst van de GSV staan. Het bestuur constateert dan ook duidelijke afwijkingen in de aantallen tussen de prognoses van de DUO en haar eigen prognoses. Om in de planperiode 2016-2019 ruimte te bieden aan de groei van de school en omdat de huidige locatie van de GSV geen enkele gelegenheid meer biedt om te kunnen uitbreiden, stelt de gemeente Groningen het schoolgebouw aan de Hora Siccamingel beschikbaar om de groei te kunnen opvangen. Vanaf 2016 zullen daar tenminste 5 groepen zijn gehuisvest.

Met het bestuur van de GSV wordt het overleg over een permanente huisvestingsoplossing voor het internationaal onderwijs de komende periode voortgezet.

6.4.3.3 HAYDNSCHOOL (O2G2)

Heeft in de vorige planperiode nieuwbouw gekregen. Het nieuwe gebouw werd in februari 2014 opgeleverd. Op basis van de DUO-prognoses lijkt er tegen het einde van deze planperiode een capaciteitstekort te ontstaan, als dat zich inderdaad voordoet, dan zullen wij samen met schoolbestuur naar een passende oplossing zoeken.

6.4.3.4 TAMARISK (VCOG)

De Tamarisk is op dit moment gehuisvest op drie locaties. Er is in het vorige IHP al besloten tot nieuwbouw als onderdeel van een MFA met sport- en andere voorzieningen op de kop van de Vondellaan de plek van de oude sporthal. De locatie aan de Canadalaan blijft overigens bestaan, de overige twee (Van Ketwich Verschuurlaan en Coendersweg) zullen weer aan de gemeente worden overgedragen. Het gebouw aan de Coendersweg zal ter beschikking worden gesteld als aanvullende huisvesting voor het aan dat terrein grenzende Zernike-College.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.4.3.5 TRIANGEL (NOORDER BASIS)

De verwachting van het schoolbestuur^v is dat de school stabiel zal blijven en/of licht zal gaan groeien naar circa 150 leerlingen. De school heeft een wijk-overstijgende functie. De leerlingen komen uit verschillende wijken van de stad.

Het gebouw dateert grotendeels uit de jaren zestig en kent daardoor volgens het schoolbestuur vele functionele beperkingen voor het geven van modern, adaptief onderwijs. Daarom vraagt het schoolbestuur voor deze planperiode vervangende nieuwbouw t.b.v. de Triangel aan voor 110 – 120 leerlingen.

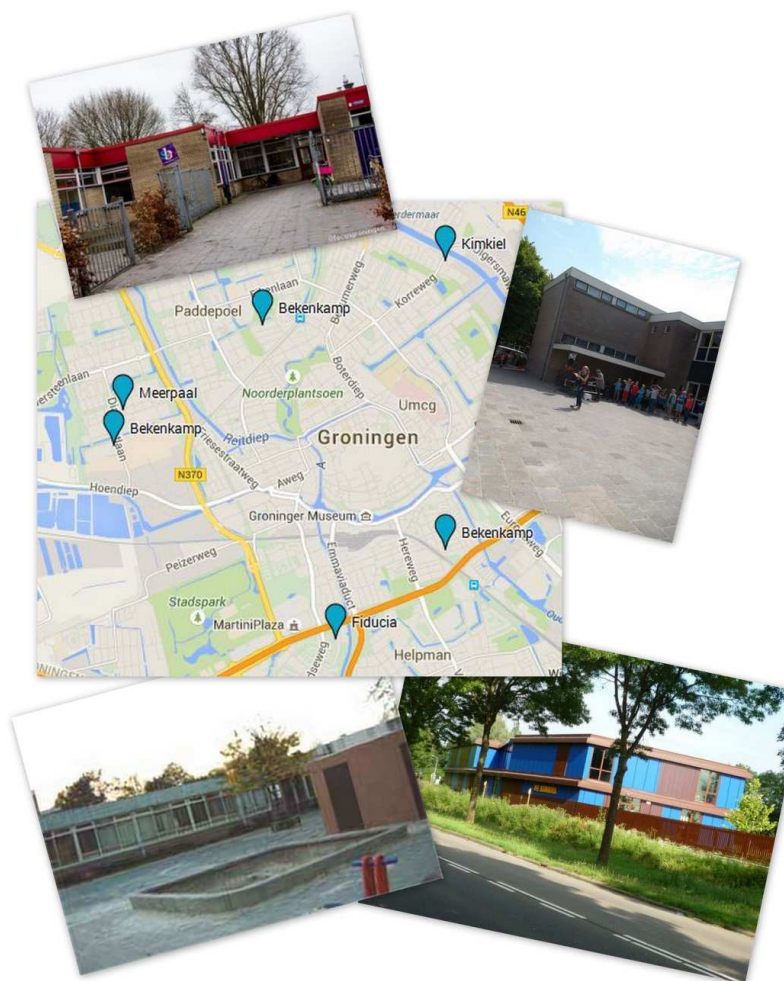
Naast deze aanvraag wil het schoolbestuur graag met de gemeente in gesprek om samen te onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor andere huisvesting

Volgens ons ontbreekt deze planperiode de bouwtechnische noodzaak om over te gaan tot vervangende nieuwbouw voor de Triangel.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.5 SPECIAAL BASISONDERWIJS - SBO

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.5.1 RUIMTEANALYSE

Het speciaal basisonderwijs is op stedelijk niveau in beeld gebracht

De stad Groningen heeft vier scholen voor speciaal basisonderwijs gehuisvest in zes gebouwen. Het ingezette rijksbeleid is erop gericht zoveel mogelijk leerlingen naar het regulier onderwijs te laten gaan (passend onderwijs). Voor het SBO zijn voor deze planperiode geen leerlingenprognoses opgesteld, dit omdat de ontwikkelingen rond passend onderwijs naar onze mening niet zijn te voorspellen. We worden bevestigd in deze gedachte door het gegeven dat, tegen de verwachting in, het leerlingenaantal momenteel circa 120 hoger ligt dan de vorige prognoses aangaven. Hierdoor is het dus ook niet mogelijk om een goede inschatting te maken van de toekomstige ruimtebehoefte van deze scholen.

SBO	# locaties 2014	leerlingen aantal	beschikbare capaciteit m ² bvo	benodigde capaciteit m ² bvo	verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte	
					absoluut m ²	%
Naam school	2014	2014	2014	2015	2015	2015
Bekenkamp Hoofdvestiging	1	136	1.054	1.250	-196	-19%
Bekenkamp Travertijnstraat	1	31	910	478	432	47%
Bekenkamp Wilgenlaan	1	87	980	889	91	9%
Fiducia	1	177	1.495	177	1318	88%
Kimkiel	1	176	1.444	1.544	-100	-7%
Meerpaal	1	81	1.213	845	368	30%
	6	688	7.096	5.183	1.913	27%

Tabel 8, Aantal leerlingen en capaciteit SBO, Groningen

6.5.2 VOORZIENINGEN 2015-2019

6.5.2.1 BEKENKAMP (O2G2)

De Bekenkampschool telt momenteel drie vestigingen; aan de Blekerslaan, de Wilgenlaan en de Travertijnstraat. De locatie aan de Travertijnstraat wordt in 2015 af gestoten en beschikbaar gesteld aan het Reitdiep College (nu nog Simon van Hasselt). De SBO-leerlingen worden gehuisvest binnen de andere twee locaties van het SBO en de W.A. van Lieflandschool. O2G2 is verder bezig met de ontwikkeling van een masterplan voor het SBO en het VSO in Groningen en Haren.

6.5.2.2 KIMKIEL (SCSOG)

De Kimkiel is de afgelopen planperiode veel harder gegroeid dan de prognoses aangaven (+50 leerlingen). De school had een omvangrijke overcapaciteit. In het programma 2016 worden hiervoor de middelen toegekend voor één noodlokaal. Als de groei aanhoudt zal er

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

met het schoolbestuur moeten worden gekeken naar verdere mogelijkheden voor uitbreiding.

6.5.2.3 MEERPAAL (VGSOG)

Voor de Meerpaal is het bestaande gebouw aan de Koperstraat in de vorige planperiode opgeknapt en aangepast aan de eisen die nu voor SBO nodig zijn. Op het eerste gezicht lijkt er voor deze school een ruim capaciteitsoverschot te zijn. Daarvan is geen sprake, omdat deze school samen met de Steiger (ZMLK) is gehuisvest in één gebouw aan de Koperstraat. De overcapaciteit van De Meerpaal wordt gebruikt voor De Steiger (zie hiervoor ook het volgende hoofdstuk over het speciaal onderwijs).

6.5.2.4 FIDUCIA SCHOOL (SCSOG)

De Fiducia school is de afgelopen tijd ook harder gegroeid dan verwacht. Het capaciteitstekort dat hierdoor is ontstaan wordt opgevangen door een deel van de leerlingen te huisvesten in het schoolgebouw aan de Canadalaan.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.6.1 BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN

- W.A. van Lieflandschool beëindigt gebruik gebouw Bessemoerstraat
- Gebouw aan de Van Heemskerckstraat langer in gebruik bij RENN4

6.6.2 RUIMTEANALYSE

Het (voortgezet) speciaal onderwijs heeft een stedelijk en vaak zelfs een regionaal georiënteerd karakter en wordt daarom op stedelijk niveau behandeld in dit hoofdstuk.

Er zijn in onze stad 11 schoolgebouwen waar 1.235 leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs kunnen volgen. De beschikbare capaciteit is ruim toereikend om al deze leerlingen te huisvesten.

SBO	# locaties 2014	leerlingen aantal	beschikbare capaciteit m ² bvo	benodigde capaciteit m ² bvo	verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte	
					absoluut m ²	%
Naam School	2014	2014	2014	2015	absoluut	%
Dr. J. de Graaf	1	206	1.670	2.793	-1.123	-67%
Erasmus	1	64	1.091	465	626	57%
Heemskerck	1	64	862	1.000	-138	-16%
Prof. Bladergroen	1	193	3.357	2.092	1.265	38%
Steiger	1	44	712	1.185	-473	-66%
T.H. Hart de Ruyter	1	153	2.575	2.050	525	20%
Tine Marcus	1	162	3.356	1.613	1.743	52%
W.A. van Liefland	3	220	4.451	2.123	2.328	52%
Wingerd	1	129	2.470	1.375	1.095	44%
	11	1235	20.544	14.696	5.848	28%

Tabel 9, Aantal leerlingen en capaciteit SBO, Groningen

Zoals eerder aangehaald zijn er voor het (voortgezet) speciaal onderwijs geen leerlingenprognoses voor handen. Dit mede omdat de ontwikkelingen rond passend onderwijs naar onze mening moeilijk zijn te voorspellen. Het is zeer goed mogelijk, dat het aantal leerlingen op de scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs veel sterker terugloopt, of oploopt zoals in het SBO, dan uit de cijfers naar voren komt. Ook kan het betekenen, dat groepen leerlingen wel in de prognoses mee worden gerekend in de omvang van een school voor speciaal onderwijs, maar in het kader van “passend onderwijs” later worden gehuisvest in het regulier basis- of voortgezet onderwijs.

6.6.3 VOORZIENINGEN 2015-2019

In de vorige plan periode zijn de nodige investeringen gedaan t.b.v. nieuwbouw van het Diamant college en De Wingerd. Het schoolbestuur van de O2G2 is bezig met het ontwikkelen een masterplan VSO voor Groningen en Haren.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

6.6.3.1 WINGERD (SCSOG)

Voor de Wingerd is in 2013 nieuwbouw opgeleverd en daarmee is voorzien in goede huisvesting.

6.6.3.2 W.A. VAN LIEFLAND (O2G2)

De W.A. van Liefland is gehuisvest aan de Paterswoldseweg en de Bessemoerstraat. Richtinggevend in het Masterplan van het schoolbestuur (O2G2) zal het afstoten van de locatie aan de Bessemoerstraat zijn. Het gebouw aan de Paterswoldseweg blijft in gebruik.

6.6.3.3 STEIGER (VGSOG)

Op het oog heeft de Steiger (712 m² bvo - ZMLK) veel te weinig ruimte. Daarvan is echter in de praktijk geen sprake, omdat deze school samen met de Meerpaal (1.213 m² bvo - SBO) gebruik maakt van de aan de eisen van de tijd aangepaste schoollocatie aan de Koperstraat (totaal 1.925 m² bvo). De capaciteit van het gebouw aan de Koperstraat is toereikend voor de huisvesting van het SBO en de ZMLK-school.

6.6.3.4 DR. J. DE GRAAFSCHOOL (KENTALIS)

Het schoolbestuur constateert verschillen in de ontwikkeling van het aantal leerlingen tussen deze locatie en de Tine Marcusschool. Hoewel de totale huisvestingscapaciteit in gezamenlijkheid met de Tine Marcusschool voldoende lijkt om eventuele fluctuaties in leerlingenaantallen op te kunnen vangen betreft het hier twee ver uit elkaar liggende scholen waarvan de ene SO is en de ander VSO. Het schoolbestuur wil daarom in gesprek met de gemeente kijken welke mogelijkheden er zijn, om de leerlingen ook in de toekomst goed te kunnen huisvesten.

6.6.3.5 TINE MARCUSSCHOOL (KENTALIS)

Zie § 6.6.3.4

6.6.3.6 DIAMANT COLLEGE (RENN4)

In december 2014 is er voor de RENN4 VSO scholen een nieuw gebouw opgeleverd aan de Diamantlaan (ca. 3.914 m² bvo incl. sport). Ten tijde van het ontwerp was het de bedoeling dat drie locaties van RENN4 (Erasmus, Van Heemskerck en Th. Hart de Ruyter) daarin op zouden gaan. In de zomer 2014 hebben zich echter zoveel nieuwe leerlingen aangemeld, dat met het schoolbestuur is overeengekomen om de voormalige Erasmus school (locatie aan de Van Heemskerckstraat) nog 5 jaar open te houden.

6.6.3.7 PROF. BLADERGROEN (RENN4)

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

Het schoolbestuur (Renn4)^{vi} geeft aan de locatie 'Donderslaan' als locatie voor de lange termijn te zien. Men is van mening dat dit gebouw aan renovatie toe is en ziet mogelijkheden voor het nemen van meer duurzaamheidsmaatregelen. Op die manier wil het schoolbestuur de levensduur van het gebouw verlengen. Te verwachten kosten € 1,6 miljoen.

De gemeente heeft begrip voor de wensen van het schoolbestuur om de functionaliteit en kwaliteit van het gebouw te willen verbeteren maar kan onder de huidige wetgeving geen middelen beschikbaar stellen voor renovatie en aanpassing van de Prof. Bladergroenschool. Mogelijk ontstaan er voor de Prof. Bladergroenschool kansen om hun wensen uit voeren in het kader van de 'overgangsregeling'.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

7.1 RUIMTEANALYSE

Het voortgezet onderwijs heeft een wijk overstijgende en vaak ook regionale functie en wordt daarom op stedelijk niveau in dit hoofdstuk in beeld gebracht. In de stad zijn tien scholen voor voortgezet onderwijs gehuisvest op 28 door de gemeente bekostigde locaties.

Het voortgezet onderwijs ontvangt in de lump-sum vergoeding rechtstreeks de middelen van het rijk en is zelfstandig verantwoordelijk voor de instandhouding, het onderhoud, het moderniseren en aanpassen van de VO-gebouwen aan de eisen van de tijd, nieuwe onderwijskundige inzichten etc. Schoolbesturen zijn dus met de rijksmiddelen zelf verantwoordelijk zijn voor het op peil houden van de kwaliteit en de functionaliteit van de gebouwen van het voortgezet onderwijs. Gemeente en schoolbesturen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor nieuwbouw en uitbreiding op basis van bijvoorbeeld groeiende leerlingenaantallen (bij aanvullende huisvestingsbehoefte > 10 procent) en ook voor vervangende nieuwbouw voor (technisch) verouderde schoolgebouwen

Voor het voortgezet onderwijs in de gemeente Groningen, is voor de ruimteanalyse gebruik gemaakt van DUO¹⁴ en andere prognosedata.

Voortgezet Onderwijs	# locaties	leerlingenaantal				beschikbare capaciteit m ² bvo	benodigde capaciteit m ² bvo	verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte		verschil beschikbaar t.o.v. ruimtebehoefte	
		2014	2014	2018	2025			2014	2015	2018	2015
Naam school		2014	2014	2018	2025	2014	2015	2018	2015	2018	2018
Bolster (praktijkschool)	1	291	263	233	3.407	490	4.029	2.917	86%	-622	-18%
Chr. Scholengemeenschap Gron.	4	2.661	2.708	2.432	26.773	18.017	17.977	8.756	33%	8.796	33%
Gomarus College	2	2.137	2.070	1.864	14.829	16.978	16.978	-2.149	-14%	-2.149	-14%
Heyerdahl College	2	155	176	162	1.562	2.186	2.186	-624	-40%	-624	-40%
Parcival Vrije School	3	658	678	603	5.932	5.010	5.010	922	16%	922	16%
Preadinius-gymnasium	2	969	962	956	6.283	6.759	6.759	-476	-8%	-476	-8%
Reitdiep College	3	1.672	1.639	1.692	11.939	12.324	12.324	-385	-3%	-385	-3%
Werkman College	6	2.348	2.512	2.470	19.648	15.955	15.955	3.693	19%	3.693	19%
Willem Lodewijk Gymnasium	1	716	736	720	5.406	5.258	5.258	148	3%	148	3%
Zernike College	4	1.391	1.387	1.326	10.483	11.474	11.474	-991	-9%	-991	-9%
	28	12.998	13.131	12.458	106.262	94.451	97.950	12.802	12%	9.303	9%

Tabel 10, Aantal leerlingen en capaciteit VO, Groningen

De prognoses geven tot 2025 een daling in het aantal leerlingen de orde van grootte van 5 procent. De daling wordt vooral veroorzaakt door verminderde instroom van leerlingen van buiten de stad en zal bij gelijk blijvende belangstellingspercentages voor de verschillende scholen en denominaties gelijkmatig verdeeld zijn over de VO-scholen. Wellicht krijgen scholen met een wat sterker regionaal karakter in een wat sterkere mate te maken met de daling van het aantal leerlingen in de regio.

¹⁴ DUO = Dienst Uitvoering Onderwijs

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

7.2 VOORZIENINGEN 2015-2019

7.2.1 REITDIEP COLLEGE (O2G2)

Het Reitdiep College is gevestigd op drie locaties in de stad Groningen.

Op de locatie **KAMERLINGH ONNES** is de functionaliteit van het gebouw en het binnenklimaat verbeterd.

De **LEON VAN GELDER** heeft te maken met een toename van het aantal leerlingen op de locatie. De verwachting is dat er op korte termijn 3 leslokalen nodig zijn om deze groei op te vangen. Deze lokalen moeten worden gevonden binnen de capaciteit van de totale school. Er is geen recht op uitbreiding omdat de totale capaciteit van het Reitdiep College voldoende is.

De locatie **SIMON VAN HASSELT** aan de Heesterpoort verhuist in 2015/2016 naar de Travertijnstraat. Het gebruik van het pand aan de Heesterpoort door het Reitdiep College wordt beëindigd, maar blijft wel als VO-locatie in gebruik als huisvesting voor de ISK¹⁵ van het Werkman College voor het onderwijs aan asielzoekersleerlingen. Het gebouw aan de Travertijnstraat wordt geschikt gemaakt voor het geven van VO-onderwijs. Naast verbouw vindt ook uitbreiding van de capaciteit plaats. Daarvoor zijn in de vorige planperiode de gemeentelijke middelen beschikbaar gesteld.

7.2.2 WERKMAN COLLEGE (O2G2)

Het Werkman College is in 2010 ontstaan uit een fusie van het Rölling College en het H.N. Werkman College en gevestigd op drie locaties in het centrum en het noordoosten van Groningen:

- Nieuwe Sint Jansstraat (Stadslyceum);
- Kluiverboom (VMBO / Heyerdal College);
- Melisseweg (Dalton).

Het schoolbestuur kiest er voor om het onderwijs op een andere manier in te richten voor het versterken van de onderwijskwaliteiten, heldere profilering en het streven naar financieel gezonde positie. In die gedachte bestaat het Werkman college in de toekomst uit VMBO, Havo / VWO, Topsporttalentschool en een ISK. Daarmee is er een huisvestingsvraag ontstaan. De ISK van het Werkman College wordt in de toekomst gehuisvest in het monumentale schoolgebouw aan de Heesterpoort.

---

¹⁵ Internationale Schakel Klas

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

7.2.2.1 HET STADSLYCEUM –(O2G2) NIEUWE ST JANSSTRAAT

Het STADSLYCEUM is de vestiging voor Havo en VWO. Er wordt sinds 2014 ook gebruik gemaakt van de voormalige Borgmanschool aan de Agricolastraat. De capaciteit van de school is maximaal 1.250 leerlingen. Met de huidige panden zijn de leerlingen passend gehuisvest. Wel is volgens het schoolbestuurⁱ sprake van de noodzaak het hoofdgebouw geschikt te maken voor verlengd toekomstig gebruik / renovatie. De kosten hiervoor worden geschat op ca. € 2.400.000,-. De kosten hiervan komen volledig voor rekening van het schoolbestuur.

7.2.2.2 DE KLUIVERBOOM

In het Noordoosten van de stad is in 2011-2012 een nieuw schoolgebouw ‘DE KLUIVERBOOM’^{vii} in gebruik genomen dat nu onderdak biedt aan het VMBO van het Wessel Gansfortcollege (CSG) en het Werkman College (O2G2). Ook is er een vleugel gebouwd voor het Heyerdahl College (O2G2).

Zowel de CSG al de O2G2 zijn bezig met een herbezinning op de configuratie van het VO. De huisvesting van zowel het Werkman College als het Wesselgansfort College wordt daarbij onder de loep genomen en het gebruik van de locatie Kluiverboom zal in deze bezinning ook betrokken zijn. Deze verkenningen zijn nu nog onvoldoende in beeld om op basis daarvan de huisvestingsconsequenties te beschrijven. Deze consequenties worden mee genomen in de update van dit IHP in 2017.

7.2.3 ZERNIKE COLLEGE GRONINGEN (O2G2)

Binnen het Zernike college zijn diverse ontwikkelingen op het gebied van de huisvesting gaandeⁱ. Ook zijn eerder de locaties aan de Van Iddekingeweg en de Vondellaan aangekocht voor onder meer de huisvesting van de van het NoorderPoort College overgenomen leerlingen VMBO.

Op de Helperbrink is in 2014 gestart met de voorbereiding van de uitbreiding van de locatie ter vervanging van de huurlocatie aan de Van Houtenlaan. De gemeente heeft in 2014 een budget van € 1.600.000,- beschikbaar gesteld in het IHP 2011-2015. Door de aardbevingsproblematiek is dit project vertraagd.

Daarnaast loopt een onderzoek naar de huisvesting van de leerlingen van Groningen-zuid, hiervoor wordt een masterplan opgesteld, waarin een advies wordt uitgebracht over het samenvoegen en-/ of afstoten van de locaties op korte en langere termijn. Momenteel werkt het schoolbestuur aan dit masterplan. De effecten van dit masterplan en de vertaling ervan voor de huisvesting zijn op dit moment niet helder. Indien mogelijk zullen we in de eerst komende update van dit IHP de huisvesting technische consequenties in beeld brengen.

7.2.4 GOMARUS COLLEGE (GSG)

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

De Gereformeerde Scholengemeenschap Groningen (GSG) beschikt over twee locaties:

- De scholen campus aan het Vondelpad
- De nevenvestiging aan de Magnoliastraat

Vondelpad^{viii}

GSG streeft op de locaties Vondelpad 1 en 3 naar vervangende nieuwbouw. Voor deze vervangende nieuwbouw worden de kosten door het schoolbestuur geraamd op circa € 14 miljoen euro.

Naar onze mening voldoen de gebouwen van het Gomarus College zowel onderwijskundig als bouwtechnisch. Wij zien op dit moment geen noodzaak om voor het Gomarus College (gedeeltelijk) vervangende nieuwbouw te realiseren. De middelen voor aanpassing van gebouwen ontvangt het schoolbestuur rechtstreeks van het Rijk, gewenste aanpassingen zal het schoolbestuur dan ook zelf moeten bekostigen. Zie ook 5.4 voor de voorwaarden voor eventuele vervangende nieuwbouw.

Magnoliastraat^{viii}

Voor de planontwikkeling aan de Magnoliastraat is een rapportage ontwikkeld met een onderbouwing van de plannen. De totale investeringskosten bedragen 2,9 miljoen euro. Sinds 2015 ontvangt het schoolbestuur voor aanpassing en onderhoud rechtstreeks van het Rijk de daarvoor benodigde budgetten. De genoemde kosten komen derhalve voor rekening van het schoolbestuur.

Volgens ons beschikt het Gomarus College op lange termijn over voldoende capaciteit in deze locaties.

7.2.5 WESSEL GANSFORT EN AUGUSTINUS COLLEGE (CSG)

Het Wessel Gansfort College heeft twee locaties: Heerdenpad en Kluiverboom. Het Augustinus College heeft twee locaties: Admiraal de Ruyterlaan en de Diamantlaan.

Evenals het openbaar onderwijs beraadt het bestuur van het CSG zich op de configuratie van het Voortgezet Onderwijs. De effecten van dit onderzoek en de vertaling ervan voor de huisvesting zijn op dit moment niet helder. Indien mogelijk zullen we in de eerst komende update van dit IHP de huisvesting technische consequenties in beeld brengen.

7.2.6 PARCIVAL VRIJE SCHOOL (VRIJE SCHOOL NOORD EN OOST)

De school groeit harder dan de prognoses de afgelopen jaren hebben aangegeven. Daardoor is een capaciteitstekort ontstaan, zowel in lokalencapaciteit als in ruimte voor lichamelijke oefening. Het bestuur vindt dat de huidige gebouwen verouderd en kostbaar in de exploitatie.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

tie zijn en zou bij voorkeur willen kiezen voor integrale nieuwbouw, ook renovatie van de bestaande locaties is een optie.

In het programma 2015 is al op de ruimtevraag geanticipeerd en de benodigde extra capaciteit (en middelen om die voor het onderwijs geschikt te maken) beschikbaar gesteld in het schoolgebouw aan de Reggestraat.

Vanuit bouwtechnisch oogpunt is het realiseren van vervangende nieuwbouw naar onze mening niet aan de orde. Zoals eerder opgemerkt ontvangt het schoolbestuur zelf de middelen van het rijk om aanpassingen en groot onderhoud aan het gebouw uit te voeren. Voor die voorzieningen zal in deze planperiode dan ook geen budget worden gereserveerd.

Het capaciteitsprobleem voor het lichamelijk onderwijs achten wij wel degelijk nijpend. Daarom is in 2015 een gymaccommodatie van het Noorderpoort College overgenomen en wordt deze aangepast door het Parcival College. De middelen daarvoor worden op basis van het al vastgestelde programma onderwijshuisvesting 2015 beschikbaar gesteld.

7.2.7 WILLEM LODEWIJK GYMNASIUM (WLG)

In het jaar 2007 heeft het Willem Lodewijk Gymnasium in de vorm van voorfinanciering een uitbreiding van 899 m² gerealiseerd. Destijds had de school nog geen recht op vergoeding volgens de cijfermatige tabellen van de verordening, omdat het gebouw (formeel) in die periode voldoende bruto vloeroppervlak had voor het toenmalige leerlingenaantal.

De laatste jaren is het leerlingenaantal van de school dusdanig gegroeid zodat het recht op bekostiging van de eerder door het schoolbestuur voorgefinancierde uitbreiding is ontstaan. Daarom wordt dat via het programma onderwijshuisvesting 2015 beschikbaar gesteld.^{ix} Het Willem Lodewijk Gymnasium beschikt daarmee nu over voldoende door de gemeente bekostigde capaciteit.

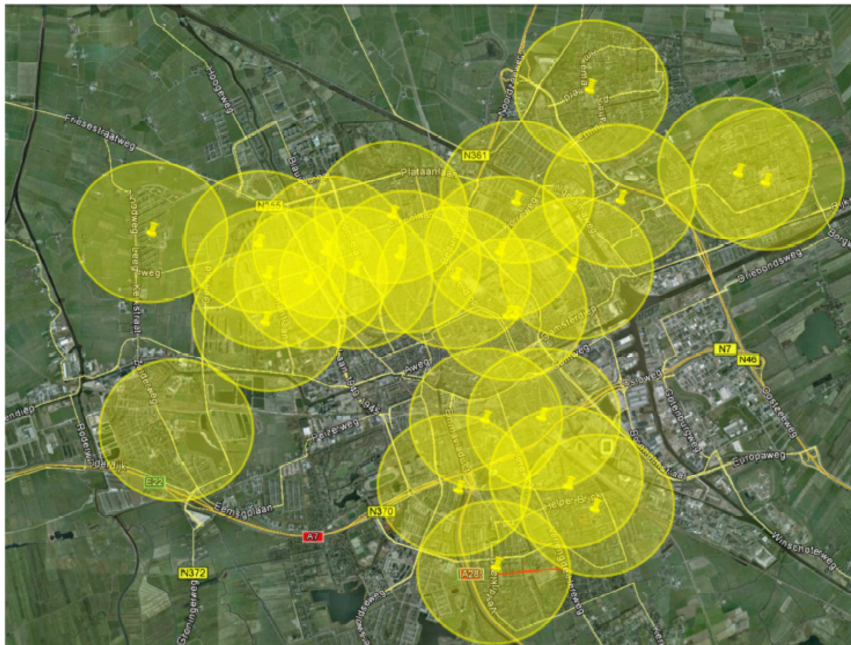

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

8 GYMNASIEKACCOMMODATIES

Zoals in de visie (§ 5.10) al staat vermeld, gaat de gemeente Groningen voor de omvang en de spreiding van de gymcapaciteit uit van 120% van de wettelijk vastgestelde klokurenbehoefte van basisscholen. Hierbij geldt een beschikbare capaciteit in een week van 26 klokuren voor het primair onderwijs en 40 klokuren voor het voortgezet onderwijs. Daarnaast is het streven dat voor elke basisschool binnen een straal van één kilometer hemelsbreed een gymaccommodatie beschikbaar is. Wettelijk ligt dit op twee kilometer. Op onderstaande Figuur 4 worden de gymnastiekaccommodaties t.b.v. het primair onderwijs met daaromheen een straal van 1 kilometer weergegeven. Hieruit concluderen we dat voor alle basisscholen een gymzaal op acceptabele afstand beschikbaar is.

Figuur 4, Gymzalen t.b.v. primair onderwijs met 1 km straal

Leerlingen in het VO zijn mobieler en daarvoor worden dan ook ruimere afstandscriteria gehanteerd. Hoewel geen harde norm wordt voor deze scholen beleidsmatig uitgegaan van een straal van twee kilometer hemelsbreed.

8.1 BEWEGINGSONDERWIJS P.O.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

Tabel 11 geeft de behoefte aan klokuren gymnastiek voor het primair onderwijs weer. Deze behoefte is normatief vastgesteld en gebaseerd op de leerlingentelling 2014 (bepalend voor schooljaar '15 – '16) . Met de huidige klokurenbehoefte en de al in het beleid opgenomen oplossingen als achtergrond, worden op de langere termijn geen capaciteitsproblemen verwacht voor het primair onderwijs.

Stadsdeel	aantal locaties	beschikbare capaciteit (uur)	huidige norm			120% norm		
			behoefte (uur)	verschil t.o.v. cap. (uur)	%	behoefte (uur)	verschil t.o.v. cap. (uur)	%
Centrum - Oude wijken	7	182	153	29	16%	184	-2	-1%
Noord West	9	234	144	90	38%	173	61	26%
Oost	8	208	132	76	37%	158	50	24%
Zuid	4	104	102	2	2%	122	-18	-18%
Hoogkerk	2	52	32	20	38%	38	14	26%
Totaal	30	780	563	-112,6	26%	675,6	104	12%

Tabel 11, klokuren gymnastiek PO

Op stedelijk niveau is er binnen de geldende normen voldoende capaciteit beschikbaar voor het geven van lichamelijk onderwijs. Binnen het gevoerde beleid is het nodig dat voor 120% van de genormeerde behoefte aan lichamelijk onderwijs capaciteit aanwezig is in de gymzalen voor het primair onderwijs. Dat lijkt grotendeels te passen.

Echter in stadsdeel zuid is er sprake van een knelpunt, dat was in de vorige planperiode voorzien. Daarom hebben we geanticipeerd door in de planning twee gymzalen op te nemen aan de Vondellaan, tegelijk met de nieuwbouw voor de Tamarisk. Middelen hiervoor zijn in het vorige IHP beschikbaar gesteld. Met de realisatie van deze twee gymzalen is het knelpunt in Zuid opgelost en is er ook daar sprake 22% ruimte.

Binnen stadsdeel Centrum en oude wijken kan de krapte goed worden opgelost door ook gebruik te maken van VO sport of andere beschikbare accommodaties.

In Oosterhoogebrug dient De Schakel als accommodatie voor bewegingsonderwijs voor de Oosterhoogebrugschool. Als in verband met de wijkontwikkeling wordt besloten dit gymlokaal af te breken zal in de nabijheid van de school een nieuwe gymzaal moeten worden gebouwd, kosten ca. 1 miljoen. Zie ook § 6.3.3.7.

8.2 BEWEGINGSONDERWIJS (V.)S.O.

Het speciaal onderwijs beschikt veelal over bij de scholen gesitueerde accommodaties. Soms geïntegreerd in schoolgebouwen (voorbeeld: W.A. van Lieflandschool locaties: Paterswoldseweg en Bessemoerstraat), soms ook in de onmiddellijke nabijheid (voorbeeld RENN4 sporthal de Brug aan de Donderslaan). Uit de inventarisatie is voor het speciaal onderwijs voldoende capaciteit beschikbaar gebleken en er zijn geen knelpunten naar voren gekomen.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

8.3 BEWEGINGSONDERWIJS V.O.

Ten behoeve van de vervangende nieuwbouw van een school sporthal voor het Gomarus College heeft de gemeente Groningen via het programma 2015 middelen beschikbaar gesteld. Daarmee en met een eigen bijdrage kan het schoolbestuur een nieuwe schoolsporthal met drie zaaldelen bouwen. De nieuwe schoolsporthal wordt buiten schooltijd ook beschikbaar gesteld aan andere gebruikers.

Ook voor het Parcival College (zie § 7.2.6) wordt een bestaande accommodatie verbouwd en daarna door de school in gebruik genomen.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

9 FINANCIËN

De gemeenten ontvangen van het Rijk middelen voor onderwijshuisvesting als onderdeel van de algemene uitkering in het gemeentefonds. Hierin zijn twee kortingen doorgevoerd:

1. Vanaf 2015 heeft het Rijk op landelijk niveau hierin een korting van 256 mln¹⁶. doorgevoerd. Dat is ca 15 % van het vergoedingsniveau. Deze korting op het gemeentefonds is grotendeels overgeheveld via de lumpsumvergoeding aan de schoolbesturen. Deze lumpsum is een vergoeding die de scholen voor de exploitatie en personeel ontvangen. Dit bedrag mag door de schoolbesturen worden aangewend voor onderhoud en verbetering van schoolgebouwen, maar ook voor overige exploitatie en eventuele personele kosten.

Deze korting vanuit het gemeente fonds heeft geen invloed op de onderwijshuisvesting begroting richting de scholen.

2. Daarnaast heeft een tweede uitname plaatsgevonden in verband met de doordecentralisatie van onderhoud en aanpassing van PO-gebouwen. Deze uitname betekende voor Groningen een korting van 2,1 mln. Deze korting van 2,1 miljoen is 0,4 miljoen meer dan de afgelopen jaren gemiddeld aan vergoedingen voor onderhoud en aanpassing (namelijk 1,7 miljoen) aan de PO-besturen werd vergoed.

Schoolbesturen ontvangen door deze veranderingen in de financiering van de instandhouding van de schoolgebouwen PO/SO/VO en op basis van de recente doordecentralisatie van onderhoud en aanpassing PO/SO nu rechtstreeks van het rijk alle middelen voor onderhoud, renovatie en aanpassing van schoolgebouwen. Hiermee zijn ze inhoudelijk en financieel verantwoordelijk geworden

Door de genoemde korting komt de financiële ruimte - om ten laste van het resterende budget te voldoen aan de gemeentelijke zorgplicht (nieuwbouw, uitbreiding, 1^e inrichting, schade en herstel constructieve gebreken, verzekering, gym onderwijs e.d.) - onder druk.

Om aan onze zorgplicht te kunnen blijven voldoen, om de in dit IHP voorgenomen investeringen te kunnen blijven bekostigen en om de reguliere uitgaven, voor dekking van de lasten van eerdere investeringen te kunnen doen hebben we besloten extra middelen vrij te maken om deze korting (deels) te compenseren. Op basis van de voorjaarsbrief 2015¹⁷ heeft de

---

¹⁶ Een algemene korting van € 256 miljoen uit het gemeentefond van middelen die daarin zijn toegekend aan onderwijshuisvesting maar daar niet aan worden uitgegeven. Deze middelen worden overgeheveld naar de scholen in de lumpsum t.b.v. huisvesting. Motie Van Haersma Buma (Kamerstuk 33 000, nr 12)

¹⁷ Kenmerk 4997442, d.d.: 28-5-15, besproken in de raad in het voorjaarsdebat van 1-7-2015

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

raad besloten: "...om de huidige kwaliteit van de onderwijshuisvesting te kunnen blijven handhaven stellen we structureel 200 duizend euro beschikbaar aan extra beleidsmiddelen. Het resterende tekort dient te worden opgevangen binnen de intensiveringsmiddelen voor het thema 'Leren' die structureel beschikbaar zijn gesteld bij de begroting 2015...". Met de daarmee beschikbare middelen voor 2016 en volgende jaren kan uitvoering worden gegeven aan de lopende verplichtingen en nieuwe voorzieningen, zoals aangegeven in Tabel 13. Fluctuaties in het uitgavenniveau voor de regulier jaarlijks terugkerende uitgaven kunnen worden opgevangen ten laste van de voorziening onderwijshuisvesting

Wel constateren we dat de beschikbare ruimte om te investeren in nieuwe voorzieningen steeds verder onder druk komt te staan. Een toenemend aandeel van het beschikbare budget wordt in beslag genomen door niet of nauwelijks beïnvloedbare structurele lasten, namelijk de kapitaal- en rentelasten van eerdere investeringen. Daarom is ook in dit IHP zichtbaar gemaakt dat stevige financiële sturing op de besteding van de beperkt beschikbare financiële ruimte nodig is. Voor niet direct noodzakelijke voorzieningen moet pas op de plaats worden gemaakt.

9.1 STAND VAN ZAKEN IHP 2012 – 2015

bedragen (€'s) x 1.000	2012 – 2015	Stand van zaken
Wingerd 2e tranche	1.200	Gerealiseerd
RENN4 Nieuwbouw	5.400	Gerealiseerd
Binnenklimaat PO	7.400	in uitvoering, afronding 2016
Gym. voorziening Wijert 2 zaaldelen + nieuwbouw Tamarisk	2.000	In uitvoering
Simon van Hasselt	1.000	In uitvoering
Zernike College	1.600	In uitvoering
Totaal	18.600	

Tabel 12, stand van zaken prioriteiten IHP 2012 – 2015

De kredieten voor deze projecten zijn opgenomen in de jaarlijkse onderwijshuisvestingsprogramma's waarvoor de raad afzonderlijk de afgelopen jaren de nodige kredietbesluiten heeft genomen.

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

9.2 PRIORITEITEN EN FASERING 2016 - 2019

Op basis van de in dit IHP beschreven beleidsuitgangspunten verwachten wij de volgende fasering in de prioriteiten onderwijshuisvesting de komende jaren.

bedragen (€ x 1.000)	2016	2017	2018	2019
Aanpassing / bouwkosten / herschikking PO ¹⁸	1.000	1.000	1.000	1.000
bezemronde Fris en duurzaam	900			
Ebbinge kwartier nieuwe basisschool	2.300	2.300		
Treslinghuis t.b.v. Siebe Jan Bouwmaschool en Borgmanschool	2.300	2.300		
Tamarisk, derde tranche	1.000			
Effecten nieuwe configuratie VO			PM	PM
Ontwikkeling Oosterhoogebrugschool ¹⁹		2.300	2.300	
Gym locatie Oosterhoogebrugschool			1.000	
Totaal	7.500	7.900	4.300	1.000

Tabel 13, prioriteiten en fasering 2016 - 2019

¹⁸ Dit is een bedrag dat jaarlijks nodig is om fluctuaties in huisvestingsbehoefte op te vangen, bijvoorbeeld tijdelijke huur van noodaccommodatie dan wel kleine uitbreidingen van bestaande scholen en of aanpassingen bij herbestemming.

¹⁹ Hier komen ook inkomsten voor terug i.h.k.v. herbestemming van de huidige onderwijslocatie

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

10 BIJLAGEN

10.1 BIJLAGE: OVERZICHT SCHOLEN PER BESTUUR

SRT_ONDERWIJS	BESTUUR	NAAM	ADRES	BRIN	HFD-DIS	WIJK
Basisonderwijs	G.S.V.	Groningse schoolvereniging	Sweelinklaan 4	07WT	hoofd	Zuid
	K.O.C.	Bisschop Bekkers	Siriustraat 1	18LM	hoofd	N-W
	Noorder basis	St. Michael	Butjesstraat 8	18FV	hoofd	Centr
		De Triangel	Rode Kruislaan 78	10WC	hoofd	Zuid
		Johannes Calvijn	Froukemaheerd 1	09JG	hoofd	Oost
		Rehoboth	Prinses Margrietstraat 3	06EB	hoofd	Hoogkrk
	O2G2	Beijumkorf, Hfd loc. De Homingraat (17EC)	Fullsemahoord 88	17EC	dislokatie	Oost
			Jaladaheerd 53	17EC	hoofd	Oost
		Boerhaave	Semmelweisstraat 82	17MF	dislokatie	Zuid
			Veenweg 1/1 1	17MF	hoofd	Zuid
		Borgman hfdvst. (17JG00)	Jacobijnerstraat 10	17JG	hoofd	Centr
			Nwe Kijk in 't Jatstraat 33	17JG	dislokatie	Centr
			Vinkenstraat 1	17JG	hoofd	Centr
		Borgman Warmoesstraat (17JG01)	Warmoesstraat 18	17JG-01	neven vst	Zuid
		Bredero	Ina Boudierplantsoen 3	17NI	hoofd	Zuid
			Ina Boudierplantsoen 5	17NI	dislokatie	Zuid
		De Expeditie	Wibenaheerd 358	16NF	hoofd	Oost
		De Meander	Slenk 2	30FZ-00	hoofd	N-W
		De Ploeg	Zuiderweg 70/3	17QQ	hoofd	Hoogkrk
		De Sterrensteen	Radiumstraat 2	17AH	dislokatie	N-W
			Siersteenlaan 480	17AH	hoofd	N-W
		De Vuurtoren	Vaargeul 117	17EW	hoofd	Oost
		Driebond	Engelberterweg 38	17RS	hoofd	Oost
			Engelberterweg A	17RS	hoofd	Oost
			Woldweg 7	17RS	dislokatie	Oost
		Joseph Haydn	Groenensteinlaan 11	17NT	dislokatie	Zuid

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

SRT_ONDERWIJS	BESTUUR	NAAM	ADRES	BRIN	HFD-DIS	WIJK
			Haydlaan 102	17NT	hoofd	Zuid
			Helperbrink 50	17NT	hoofd	Zuid
			Sweelincblaas 2	17NT	dislokatie	Zuid
		Karrepad	Korreweg 270	17BW	hoofd	Centr
			Molukkenstraat 1	17BW	hoofd	Centr
		Oosterhoogebrug	Madelleifstraat 2	17DI	hoofd	Oost
		Pendinghe	Eikenlaan 288	16UG	hoofd	N-W
		Petteflet (16ZU01)	J. van Ruysdaelstraat 73	30VA	hoofd	Centr
		Siebe Jan Bourmaschool	Ollmuidersweg 47	17CY	hoofd	Centr
		Starter	Parkweg 128	17SR	hoofd	Zuid
			Verzetstrijderslaan nabij 4 A	17SR	dislokatie	Zuid
		Swoaistee	Kiel 7	17FG	hoofd	Oost
		De Zaaier	Dierenriemstraat 2	24EC	hoofd	N-W
St.v.Chr.Basis ond.op Re- form.grondslag V.C.O.G.		Anne Frank	De sansstraat 15 A	09MS	dislokatie	Hoogkrik
			De Sansstraat 13	09MS	hoofd	Hoogkrik
		Aquamarijn	Maresiusstraat 24 A	30RH	hoofd	N-W
			Slenk 2	30RH	dislokatie	N-W
		De Kleine Wereld	Celebesstraat 35	18BM	dislokatie	Centr
			S. S. Rosensteinlaan 21	18BM	hoofd	Centr
		Dom Helder Camara	Onnemaheerd 2	18QF	hoofd	Oost
		Heerdste	Bentismaheerd 1	18PC	hoofd	Oost
		Hoeksteen CBS	Opaalstraat 30	18HL	dislokatie	N-W
			Siersteenlaan 480	18HL	hoofd	N-W
		Kompas	Kiel 5	18LB	hoofd	Oost
			Kiel 5/	18LB	hoofd	Oost
			Valreep 67	18LB	dislokatie	Oost
		Nassau	Graat Adolffstraat 73	18BA	dislokatie	Centr
			Nassaulaan 5	18BA	hoofd	Centr
		Tamarisk	Canadalaan 2	18NS	dislokatie	Zuid

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

SRT_ONDERWIJS	BESTUUR	NAAM	ADRES	BRIN	HFD-DIS	WIJK
			Coendersweg 13	18NS	dislokatie	Zuid
			Van Ketwich Verschuurlaan 90	18NS	hoofd	Zuid
		Wegwijzer	Prunusstraat 74	18CF	hoofd	N-W
Speciaal Basis- onderwijs	Vrije School	Vrije School, Widar	Merwedestraat 41	10KE	hoofd	Zuid
	O2G2	Bekenkamp SBO Hfadvestiging (19VC)	Blekerslaan 1	19VC	hoofd	Zuid
		Bekenkamp SBO Travertijnstr. (19VC02)	Travertijnstraat 2	19VC-02	neven vst	N-W
		Bekenkamp SBO Wilgenlaan (19VC01)	Wilgenlaan 1	19VC-01	dislokatie	N-W
	S.C.S.O.G.	Fiducia SBO	Canadalaan 8	02WR	dislokatie	Zuid
			Distributiestraat 1	02WR	hoofd	Zuid
		Kimkiel SBO	Kluiverboom 9 1	14WU	hoofd	Oost
			Kluiverboom A	14WU	hoofd	Oost
	V.G.S.O.G.	Meerpaal SBO	Koperstraat 4	22LH	hoofd	N-W
			Metaalaan 299	22LH	hoofd	N-W
Speciaal onder- wijs	Het Poortje	Het Poortje	Hogeweg 9	02YL	hoofd	N-W
	Kentails	Dr. J. de Graatschool	Ina Boudierplantsoen 9	14UP	hoofd	Zuid
		Tine Marcusschool	Jaltdaheerd 163	02OM	hoofd	Oost
	O2G2	W.A. van Liefland	Bessemoeistraat 6	19SO	dislokatie	N-W
			Paterswoldseweg 131	19SO	hoofd	Zuid
	RENN4	Diamant College (dependance: Erasmus)	Van Heemskerckstraat 56	19WF	dislokatie	Centr
		Diamantcollege Van Heemskerck	Haydnlaan 6	02YM	hoofd	Zuid
		Diamantcollege; T.H. Hart de Ruyter	Metaalaan 255	14OR	hoofd	N-W
	S.C.S.O.G.	Prof. W.J. Bladergroen	Donderslaan 157	02YR	hoofd	Zuid
		De Wingerd	De Verbetering 5	14WT	hoofd	Hoogkrk
	V.G.S.O.G.	De Steiger	Koperstraat 4	26MK	hoofd	N-W
Voortgezet On- derwijs	C.S.G. - S.C.O.G.	CSG Augustinus	Adm. de Ruyterlaan 37	14RP-01	neven vst	Centr
		CSG Diamantlaan	Diamantlaan 14	14RP-03	neven vst	N-W
		CSG Kluiverboom	Kluiverboom 1	14RP-02	neven vst	Oost
		CSG Wessel Gansfort (14RP/03ZT/00ZZ/02CE	Heerdenpad 8	14RP	hoofd	Oost

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

SRT_ONDERWIJS	BESTUUR	NAAM	ADRES	BRIN	HFD-DIS	WIJK
	G.S.G.	Gomarus College	Magnoliastraat 1	02UV	neven vst	N-W
			Vondelpad 1	02UV	hoofd	Zuid
			Vondelpad 2	02UV	hoofd	Zuid
			Vondelpad 3	02UV	hoofd	Zuid
O2G2		Praedinius Gymnasium	Kruitlaan 11	20BV	neven vst	Centr
			Turfsingel 82	20BV	hoofd	Centr
		Reitdiep College loc. Kamerlingh Onnes	Diamantlaan 27	13ZU	hoofd	N-W
			Eikenlaan 286	13ZU	hoofd	N-W
			Heesterpoort 1	13ZU	neven vst	Centr
		Reitdiep College loc. Leon van Gelder	Diamantlaan 27	13ZU-01	neven vst	N-W
		Werkman College	Agricolastraat 33	20EM	hoofd	Centr
			Agricolastraat 9	20EM	dislokatie	Centr
			Kluiverboom A	20EM	neven vst	Oost
			Melisseweg 2	20EM	hoofd	Oost
			Nieuwe Sint Jansstraat 11	20EM	hoofd	Centr
			Sint Jansstraat 35	20EM	hoofd	Centr
		Zernike Montessori lyceum Groningen	Helperbrink 30	02PE	hoofd	Zuid
			van Houtenlaan 27	02PE	neven vst	Zuid
			Van Idekingeweg 140	02PE	neven vst	Zuid
			Vondellaan 83	02PE	neven vst	Zuid
		Zernike Montessorie Vak Liceum (VBO)	Van Schendelstraat 1	20ER-01	dislokatie	Zuid
	S.C.S.O.G.	De Bolster VSO Praktijkonderwijs	Helper Westsingel 98	05OP	dislokatie	Zuid
			Multatulistraat 91	05OP	hoofd	Zuid
	Vrije School Noord en Oost (VO)	Parcival College (voortgezet vrijeschool	Merwedestraat 45	16NK	hoofd	Zuid
			Merwedestraat 98	16NK	neven vst	Zuid
			Reggestraat 1	16NK	neven vst	Zuid
	Willem Lodewijk Gym.	Willem Lodewijk Gymnasium	Verzetrijderslaan 220	02CR	hoofd	Zuid

tabel 14, Scholen per schoolbestuur

Versie datum: 1-9-2015

Pagina 67 van 73

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

10.2 BIJLAGE: CONDITIE SCHOOLGEBOUWEN

Hier een overzicht van de conditie van de scholen de afgelopen 3 metingen. 1997, 2009 en 2014.

De nuance hierbij is dat de meting alleen is gedaan op die onderdelen waarvoor de gemeente verantwoordelijk was en dus geen conditie beeld geeft zoals dat gebruikelijk is bij bijvoorbeeld de NEN 2767.

Met de nodige nuance is te volgende conversie te maken tussen de NEN conditie scores en de onderstaande kwaliteit score:

NEN 2767 conditie	Kwaliteit score
1, zeer goed	0
2, goed	1 tot 8
3, redelijk	9 tot 16
4, matig	16 tot 33
5, slecht	34 tot 65
6, zeer slecht	66 tot 80

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

SOORT	School	Adres	PC	bestuur	1997	2009	2014
BO	Anne Frank	De Santstraat 13	9744 HW	O2G2	x	3,84	4,87
VO	Augustinus College	Admiraal de Ruyterlaan 37	9726 GP	CSG	2,22	3,61	4,38
BO	Bisschop Bekkersschool	Siriusstraat 1	9742 KT	KOC	6,81	5,23	4,52
BO	Boerhaaveschool	Semmelweisstraat 82	9728 NB	O2G2	-	-	-
BO	Boerhaaveschool	Veenweg 1	9728 NH	O2G2	4,47	4,91	3,10
SO	Bolster	Multatulistraat 91	9721 NH	SCSOG	x	0,20	4,62
SO	Bolster	Multatulistraat 91	9721 NH	SCSOG	x	4,72	4,78
BO	Borgman-school	Jacobijnerstraat 10	9712 HZ	O2G2	4,75	6,47	4,15
BO	Borgman-school	Nieuwe Kijk in 't Jatstraat 33	9712 SB	O2G2	4,61	4,19	4,82
BO	Borgman-school	Warmoesstraat 18	9724 JL	O2G2	4,83	5,14	5,49
BO	Bredero school	I. Boudierplantsoen 3/5	9721 XA	O2G2	3,80	5,37	4,19
BO	Bredero school	I. Boudierplantsoen 3/5	9721 XA	O2G2	3,80	6,65	4,13
BO	Bredero school	I. Boudierplantsoen 3/5	9721 XA	O2G2	x	0,96	1,27
BO	De Beijumkorf	Jaltadaheerd 53	9737 HC	O2G2	5,32	4,84	5,44
BO	De Beijumkorf	Fultsemahoord 88	9736 CT	O2G2	4,70	4,70	5,97
BO	De Driebond	Engelberterweg 38	9723 EM	O2G2	4,71	4,87	4,95
BO	De Driebond	Woldweg 7	9734 AA	O2G2	4,60	5,46	6,88
BO	De Expeditie	Wibenaheerd 24	9736 PB	O2G2	-	-	4,95
BO	De Heerdstee	Bentismaheerd 1	9736 EA	VCOG	4,49	4,76	5,16
BO	De Kleine Wereld	S.S. Rosensteinlaan 21	9713 AT	VCOG	4,70	4,91	5,07
BO	De Kleine Wereld	Celebesstraat 35	9715 JB	VCOG	4,80	4,74	3,75
SO	De Meerpaal	Koperstraat 4	9704 AA	VCOG	x	5,17	4,36
BO	De Petteflet (voorheen Annie M. G. Schmidt)	J. van Ruysdaelstraat 73	9718 SC	O2G2	4,85	5,04	4,67
SO	De Steiger	Koperstraat 4	9743 RW	VGSOG	x	4,79	4,09

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

SOORT	School	Adres	PC	bestuur	1997	2009	2014	2019
BO	De Sterrensteen (voor heen Annie M.G. Schmidt School)	Radiumstraat 2a	9743 SP	O2G2	4,94	4,21	4,47	4,47
BO	De Tamarisk	Canadalaan 2	9728 EE	VCOG	4,60	3,55	4,86	4,86
BO	De Tamarisk	Van Ketwich Verschuurlaan 90	9721 SW	VCOG	4,60	3,55	4,99	4,99
BO	De Tamarisk	Coendersweg 13	9722 GA	VCOG	3,38	5,32	5,36	5,36
BO	De Triangel	Rode Kruislaan 78	9728 CX	VGPO	3,40	4,62	5,09	5,09
BO	De Wegwijzer	Prunusstraat 74/76	9741 LE	VCOG	4,72	5,29	5,13	5,13
BO	De Zaaier	Dierenriemstraat 2a	9742 AH	SCOG	4,60	4,60	5,65	5,65
BO	Dom Helder Camara	Onnemaheerd 2	9736 AM	VCOG	2,32	5,30	4,97	4,97
SO	Dr. Bekenkampschool	Bleekerslaan 1	9724 EJ	O2G2	4,60	5,41	5,04	5,04
SO	Dr. Bekenkampschool	Wilgenlaan 1	9741 BX	O2G2	5,45	10,09	4,25	4,25
SO	Dr. Bekenkampschool	Travertijnstraat 2	9743 SZ	O2G2	4,54	5,20	5,20	5,20
SO	Dr. J. de Graafschool	I. Boudierplantsoen 9	9721 XA	Kentalis	4,67	4,57	4,21	4,21
SO	Erasmusschool	Van Heemsterkerstraat 56	9726 GM	Renn4	4,58	5,29	4,51	4,51
SO	Fiduciaschool	Distributiestraat 1	9728 CR	SCSOG	4,22	3,35	4,67	4,67
SO	Fiduciaschool (voorheen W.A. van Liefland)	Canadalaan 8	9728 EE	SCSOG	5,02	6,25	4,58	4,58
VO	Gomarus College	Vondelpad 3	9721 LX	GSG	x	3,61	3,26	3,26
VO	Gomarus College	Vondelpad 1	9741 LE	GSG	2,60	2,80	3,62	3,62
VO	Gomarus College	Vondelpad 2	9742 KT	GSG	-	3,72	4,03	4,03
VO	Gomarus College	Magnoliastraat 1	9741 CS	GSG	2,93	3,05	3,93	3,93
BO	GSV, International school	Sweelincklaan 4	9722 JV	GSV	5,33	4,74	5,11	5,11
VO	H.N. Werkman College	Nieuwe St. Jansstraat 11	9711 VG	O2G2	2,72	2,65	3,01	3,01
VO	H.N. Werkman/ Heyerdahl College	Kluiverboom 1B	9732 KZ	O2G2	-	-	2,28	2,28
BO	Joh. Calvijnschool	Froukemaheerd 1	9736 RA	Noorderbasis	4,56	4,81	4,94	4,94
BO	Joseph Haydn (hfd)	J. Haydnlaan 102	9722 CL	O2G2	4,70	4,90	4,43	4,43
BO	Joseph Haydn (nieuwbouw)	Helperbrink 50	9722 ER	O2G2	-	-	-	-

Versie datum: 1-9-2015

Pagina 70 van 73

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

SOORT	School	Adres	PC	bestuur	1997	2009	2014
BO	Joseph Haydn (nieuwbouw)	Sweelinklaan 2	9722 JV	O2G2	x	4,83	5,33
BO	Karrepad	Molukkenstraat 1	9715 NR	O2G2		-	4,73
BO	Karrepad	Molukkenstraat 1	9715 NR	O2G2	0,18	4,82	6,78
BO	Karrepad	Korreweg 270	9715 AP	O2G2	x	4,88	-
BO	Karrepad (nieuwbouw)	Molukkenstraat 1	9715 NR	O2G2	x	-	3,39
BO	Kompas	Kiel 5/6	9733 EB	VCOG	4,72	4,89	5,24
BO	Meander	Slenk 2	9746 RS	O2G2		-	-
BO	Nassauschool	Nassaulaan 5	9717 CE	VCOG	4,70	4,95	4,26
BO	Nassauschool	Graaf Adolfstraat 73	9717 ED	VCOG	4,70	4,72	4,95
BO	Nassauschool (bijgebouw)	Graaf Adolfstraat 73	9717 ED	VCOG	x	0,44	4,72
BO	Nassauschool (nieuwbouw)	Graaf Adolfstraat 73	9712 ED	VCOG		-	-
BO	Nassauschool (nieuwbouw)	Graaf Adolfstraat 73	9717 ED	VCOG	x	-	3,38
BO	Oosterhoogbrugschool	Madelifstraat 2	9731 CB	O2G2	3,64	5,17	4,85
VO	Praedinius Gymnasium	Kruitlaan 11	9711 TW	O2G2	x	3,72	3,87
VO	Praedinius Gymnasium	Turfsingel 82	9711 VX	O2G2	2,96	3,65	3,60
VO	Praedinius Gymnasium (nieuw bouw)	Turfsingel 82	9711 VX	O2G2	2,72	2,88	2,88
SO	Prof. W.J. Bladergroenschool	Donderslaan 157	9728 KX	Renn4	x	5,04	4,04
BO	Rehobothschool	Pr. Margrietstraat 3	9744 CL	Noorderbasis	4,38	4,62	4,94
VO	Reitdiep College (vest. Leon v. Gelder)	Eikenlaan 286	9741 EW	O2G2	2,89	3,02	2,85
VO	Reitdiep College (vest. Leon v. Gelder)	Diamantlaan 27	9743 BA	O2G2	x	1,46	3,12
VO	Röling College	Melisseweg 2	9731 BX	O2G2	2,88	3,89	3,58
BO	Siebe Jan Bouwmansschool (Borgmanschool)	Vinkenstraat 1	9713 TA	O2G2	4,87	4,98	5,42
BO	Siebe Jan Bouwmaschool	Oliemuldersweg 47	9713 VA	O2G2	4,68	4,70	5,61
BO	Siebe Jan Bouwmaschool (lokale vensterschool)	Oliemuldersweg 47	9713 VA	O2G2	x	3,58	5,17
BO	St. Michaëlschool	Butjesstraat 8	9712 EW	KOC	x	0,60	5,31

Versie datum: 1-9-2015

Pagina 71 van 73

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

SOORT	School	Adres	PC	bestuur	1997	2009	2014
SO	Star Numanschool	Starnumanstraat 52	9714 JS	O2G2	4,47	5,29	5,81
BO	Swoalstee	Kiel 7	9733 EB	O2G2	4,74	4,68	5,59
SO	Th. Hart de Ruyter	Metaallaan 255	9743 BV	Renn4	5,49	8,38	7,44
SO	Tine Marrousschool	Jaltdaheerd 163	9737 HK	Kentalis	4,87	5,08	5,10
BO	Vensterschool de Starter	Parkweg 128	9727 AD	O2G2	x	4,88	5,18
BO	Vensterschool Gravenburg De Femiks	Mareusstraat 22/24	9746 BJ	O2G2	x	-	5,26
BO	Vensterschool Hoogkerk	Zuiderweg 70/3	9744 AP	O2G2	x	2,04	4,60
BO	Vensterschool Paddepoel	Eikenlaan 288/7	9741 EW	O2G2	x	3,14	5,13
BO	Vensterschool Vinkhuizen (Sterrensteen en Hoeksteen)	Siersteenlaan 480	9743 EZ	O2G2/ VCOG	x	0,96	5,10
BO	Vrije school Groningen	Merwedestraat 41	9725 AA	Vrije school	4,54	4,64	5,23
VO	Vrije school VO	Merwedestraat 45	9725 KA	Vrije school	3,79	3,98	4,24
VO	Vrije School VO (loc. Bestuurs akad)	Merwedestraat 98	9700 AL	Vrije school	x	3,11	2,89
BO	Vuurtoren (voor heen Catamaran)	Vaargeul 117	9732 JS	O2G2	4,72	4,79	4,08
VO	W. Lodewijk Gymnasium	Verzetrijderslaan 220	9727 CK	Willem Lodewijk	3,19	2,90	2,98
SO	W.A. van Liefland	Paterswoldseweg 131	9727 BE	O2G2	4,72	5,13	4,35
SO	W.A. van Liefland	Bessemoerstraat 6	9741 AJ	O2G2	4,73	5,68	6,86
VO	Werkman college	Agricolastraat 33	9711 BN	O2G2		4,92	5,18
VO	Wessel Gansfort College	Heerdenpad 8	9731 BW	CSG	2,81	3,10	3,29
VO	Zernike College	Van Schendelstraat 1	9721 GV	O2G2		-	4,31
VO	Zernike College	van Iddikingeweg 140	9721 CL	O2G2	3,31	x	3,31
VO	Zernike College	Helpbrink 30	9722 EP	O2G2	3,81	3,68	4,45
VO	Zernike College (harm Jan Zondag)	Vondellaan 83	9721 LD	O2G2		-	3,99

Tabel 15, kwaliteit score onderwijs

Versie datum: 1-9-2015

Pagina 72 van 73

Bijlage - Integraal HuisvestingsPlan onderwijs 2016 -2019

Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs 2016 – 2019 gemeente Groningen

-
- ⁱ Aanvraag schoolbestuur O2G2, brief van dhr v. Linschoten dd 13-6-14
  - ⁱⁱ Opgave schoolbestuur VCOG; notitie van dhr. J. Gomashie, ongedateerd
  - ⁱⁱⁱ Opgave schoolbestuur Widar Vrijeschool, brief van H.A. Vreugendhil, dd 29-4-14
  - ^{iv} Opgave schoolbestuur GSV: mail van dhr T. Wiegman dd: 20-3-15
  - ^v Opgave schoolbestuur Noorderbasis: mail van dhr T. Oosterhoff dd: 2-6-14
  - ^{vi} Opgave schoolbestuur, Renn4, brief van dhr M. Blaauwwiekkel, dd30-4-14
  - ^{vii} Opgave schoolbestuur Werkman College: Mail van dhr Th. Douma aan Wethouder Schroor d.d. 29-3-15
  - ^{viii} Opgave schoolbestuur Gomarus College: mail van M. Zuidema, brief ICS dd: 28-5-14
  - ^{ix} Opgave schoolbestuur Willem Lodewijk Gymnasium: brief van E.A. van der Velden dd 24-6-14

Raadsvoorstel - Programma en overzicht 2016

Raadsvoorstel

Onderwerp **Programma en overzicht 2016**

Registratienr. 5234306 Steller/telnr. Wendy.Bosker/ 62 94 Bijlagen 1

Classificatie

Vertrouwelijk

Portefeuillehouder

Schroor

Raadscommissie

7 oktober 2015

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de totale kosten van het programma en overzichten onderwijshuisvesting 2016 vast te stellen op een bedrag van 8.7 miljoen euro;
- II. voor de investering 2016 nieuwbouw en uitbreiding voor basis, speciaal en voortgezet onderwijs de benodigde kredieten van 7.0 miljoen euro beschikbaar te stellen;
- III. voor maatregelen binnenklimaat PO/SO een bedrag van 0.9 miljoen euro beschikbaar te stellen;
- IV. de kapitaallasten van de investeringen van 7.9 miljoen euro te dekken uit de begroting onderwijshuisvesting;
- V. de overige kosten van 0,8 miljoen euro voor 0,4 miljoen te dekken uit de reserve VMBO, 0,2 miljoen euro te dekken uit reserve onderwijshuisvesting en 0,2 miljoen te dekken uit de begroting onderwijshuisvesting;
- VI. de gemeentebegroting 2016 dienovereenkomstig te wijzigen.

Samenvatting

In de huisvesting van scholen voor basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs speelt de gemeente een centrale rol. De gemeente is samen met de schoolbesturen verantwoordelijk voor schoolgebouwen waar het prettig is om in te leren en te werken. Het programma en overzicht onderwijshuisvesting bevat de jaarlijks, door de schoolbesturen ingediende aanvragen, voor huur, capaciteitsuitbreiding of nieuwbouw van scholen. Zo worden in 2016 middelen beschikbaar gesteld aan de schoolbesturen onder meer voor nieuwbouw en uitbreiding van scholen.

Het programma 2016 bevat de nodige uitgaven voor de volgende categorieën voorzieningen:

I.	Nieuwbouw en uitbreiding	€ 6.274.000,-
II.	Herbestemming met aanpassing	€ 187.000,-
III.	OLP/Meubilair	€ 128.000,-
IV.	Huur	€ 243.000,-
	a. huur nood/tijdelijke lokalen	€ 25.000,-
	b. huur sportvelden	€ 25.000,-
V.	Fris en duurzaam	€ 918.000,-
VI.	Overige voorzieningen	€ 194.000,-
VII.	Binnenklimaat Leon van Gelder	€ 695.000,-

Het college stelt het programma vast. De raad wordt voorgesteld de nodige investeringskredieten beschikbaar te stellen. De voorzieningen worden uitgevoerd door de schoolbesturen en/of gemeente.

B&W-besluit d.d.: 22 september 2015

Raadsvoorstel - Programma en overzicht 2016

Aanleiding en doel

In de huisvesting van scholen voor basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs speelt de gemeente een centrale rol. De gemeente is samen met de schoolbesturen verantwoordelijk voor schoolgebouwen waar het prettig is om in te leren en te werken. Het programma en overzicht onderwijshuisvesting bevat de jaarlijks, door de schoolbesturen ingediende aanvragen, voor huur, capaciteitsuitbreiding of nieuwbouw van scholen. Zo worden in 2016 middelen beschikbaar gesteld aan de schoolbesturen onder meer voor nieuwbouw en uitbreiding van scholen.

Het programma 2016 bevat de nodige uitgaven voor de volgende categorieën voorzieningen:

I.	Nieuwbouw en uitbreiding	€ 6.274.000,-
II.	Herbestemming met aanpassing	€ 187.000,-
III.	OLP/Meubilair	€ 128.000,-
IV.	Huur	€ 243.000,-
	a. huur nood/tijdelijke lokalen	€ 25.000,-
	b. Huur sportvelden	€ 25.000,-
V.	Fris en duurzaam	€ 918.000,-
VI.	Overige voorzieningen	€ 194.000,-
VII.	Binnenklimaat Leon van Gelder	€ 695.000,-

Het college stelt het programma vast. De raad wordt voorgesteld de nodige investeringskredieten beschikbaar te stellen. De voorzieningen worden uitgevoerd door de schoolbesturen en/of de gemeente.

I. Nieuwbouw en uitbreiding

- Nieuwbouw; de bouwbudgetten Borgmanschool en S.J. Boumaschool voor een bedrag van € 4.655.000,- (1e tranche, 2e tranche volgt in 2017). Deze bouwbudgetten worden gespreid over 2016 en 2017 opgenomen in het programma. Het nu opgenomen bedrag is de 1e tranche voor 2016. In 2017 volgt de 2e tranche van vergelijkbare omvang.
- Nieuwbouw; voorbereidingskrediet Oosterhogegrugschool voor een bedrag van € 51.000,-.
- Uitbreiding/nieuwbouw; tijdelijke nieuwbouw van 4 lokalen voor de scholen De Meander en de Aquamarijn in de wijk Reitdiep voor een bedrag van € 557.000,-.
- Vervangende Nieuwbouw; laatste tranche Tamarisk voor een bedrag van € 1.012.000,-.

II. Herbestemming met aanpassing

- Herbestemming gebouw Star Numanstraat; gelet op functiewijziging van speciaal onderwijs naar basis onderwijs en verlengde levensduur zijn aanpassingen nodig voor een extra lokaal (St. Michaelschool) voor een bedrag van circa € 51.000,-.
- Uitbreiding; tijdelijk lokaal voor de school de Kimkiel voor een bedrag van € 136.000,-.

Voor de categorieën III. en IV. Wordt verwezen naar de bijlage van het Programma en overzicht onderwijshuisvesting 2016.

V. Fris en duurzaam

- Fris en duurzaam; voor 2016 staan op de prioriteringslijst nog een vijftal scholen (zie bijlage Programma en overzicht onderwijshuisvesting 2016) voor een totaalbedrag van € 918.000,-

VI. Overige voorzieningen

- Asbestsaneringen/ constructie herstel; voor de scholen, de Driebond, Simon van Hasselt, het Werkman College en de SBO Bekenkamp is asbestsanering aangevraagd voor een bedrag van € 101.000,-
- Overige; sloop van een noodlokaal van de Bladergroenschool en herstel van een sportvloer incl. vervangen sportvoorziening voor de gymzaal Canadalaan voor een bedrag van € 93.000,-

VII. Binnenklimaat Leon van Gelder

- Naar aanleiding van het programma onderwijshuisvesting 2012 is een bezwaar- en beroepsprocedure door O2G2 ingesteld tegen de beschikking betreffende de verbetering van het binnenklimaat van de Leon van Gelder, locatie van het Reitdiep College.

Raadsvoorstel - Programma en overzicht 2016

De rechter heeft op 2 mei 2015 het schoolbestuur O2G2 deels in het gelijk is gesteld. Voor de klimaatinstallatie, zoals aangebracht bij de bouw van de school, zijn door de rechter een aantal onderdelen als constructiegebrek (voldoet niet aan de daarvoor geldende normen) aangemerkt. Dit houdt in dat de gemeente de opdracht krijgt het bezwaarschrift van O2G2 opnieuw te beoordelen. De gemeente voert nu overleg met het schoolbestuur over de financiële consequenties. Hoewel we de financiële consequenties op dit moment nog niet volledig kunnen overzien, wordt indicatief al wel een bedrag van € 695.000,- (het door het schoolbestuur destijds aangevraagde bedrag) opgenomen in het programma Onderwijshuisvesting 2016.

Kader

De beoordeling van de aanvragen vindt plaats op basis van de wet- en gemeentelijke regeling en de verordening huisvestingsvoorzieningen onderwijs. Het Integraal Huisvestings Plan (IHP) 2016 – 2019 wordt tegelijk met het Programma en overzicht onderwijshuisvesting 2016 aan uw college voorgelegd. In dit IHP zijn de beleidskaders voor de onderwijshuisvesting vastgelegd.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Gemeente en schoolbesturen voeren op overeenstemming gericht overleg over het jaarlijks op te stellen programma en overzicht onderwijshuisvesting. Veelvuldig vindt bilateraal overleg plaats tussen schoolbesturen en gemeente over de ingediende aanvragen en de voorgenomen beslissingen daarop. Het is niet altijd mogelijk om op alle onderdelen van het programma overeenstemming te bereiken. Op het overzicht zijn de afwijzingen aangegeven. Bijgaand programma en overzicht onderwijshuisvesting 2016 is van een positief advies voorzien door de werkgroep onderwijshuisvesting (WHO). Op 21 september wordt het voorgelegd voor een eindadvies aan het Breed Besturen Overleg (BBO). De verwachting is dat het BBO het programma en overzicht 2016 van een positief advies voorziet.

Financiële consequenties

Algemeen

Een financiële aanspraak van het betrokken schoolbestuur op de gemeente ontstaat wanneer uw raad de aangevraagde voorzieningen heeft vastgesteld. Het betrokken schoolbestuur fungeert als opdrachtgever voor de tot stand te brengen voorzieningen en draagt de financiële gevolgen voor onderhoud en exploitatie. Na de wettelijk voorgeschreven toetsing aan nieuwe feiten en omstandigheden van de voorzieningen die op het Programma zijn opgenomen, wordt de bijbehorende financiering definitief toegekend. De schoolbesturen zijn vervolgens gehouden voor 1 oktober van het programmajaar de opdrachten te verstrekken dan wel te hebben afgerond. De definitieve vergoeding van die kosten door de gemeente vindt plaats aan de hand van de door de schoolbesturen in te zenden facturen met betalingsbewijzen, waaruit blijkt dat de prestatie geleverd is. Hierbij moet worden aangetekend dat bij de uitvoering van de projecten er sprake kan zijn van niet vooraf te voorziene vertraging als gevolg van bezwaarprocedures, tegenvallende aanbestedingsresultaten, wijzigende omstandigheden etc.

Toelichting op de ontwikkeling van het financiële kader.

De totale lasten voor onderwijshuisvesting worden bekostigd uit het budget onderwijshuisvesting. De voorzieningen die onder onderwijshuisvesting vallen worden hieronder kort besproken en de uitgangspunten die zijn gebruikt voor de berekeningen zijn hierbij uiteen gezet. Een eventueel verschil tussen noodzakelijke middelen en beschikbare middelen wordt jaarlijks gemuteerd met de reserve onderwijshuisvesting.

Investerings

De kapitaallasten behorende bij deze kredieten zijn voor een deel gedekt in de primitieve begroting 2016 voor zover de investeringen in 2016 worden afgerond. Voor de overige worden de kapitaallasten na afloop van die projecten in de exploitatiebegroting betrokken. In de primitieve begroting 2016 hebben wij ook rekening gehouden met de bouwrente over de laatste categorie investeringen.

Raadsvoorstel - Programma en overzicht 2016

Exploitatie

De aanvragen van schoolbesturen voor dit deel betreft onder andere de herbestemming van bestaande gebouwen voor extra capaciteit, huren tijdelijke leslokalen, bewegingsonderwijs, sanering van asbest, sloop en plaatsing van noodlokalen en eerste inrichting. Een deel van deze kosten dient incidenteel te worden gedekt uit de reserves van onderwijshuisvesting.

Indexering

De aan u aangeboden voorzieningen zijn op basis van normbedragen over 2015 omdat de normen voor 2016 nog niet bekend gemaakt zijn. Op basis van door het Centraal Plan bureau verwachte prijsstijging voor 2016 hebben wij de voorzieningen geïndexeerd. Volgens het Macro Economische Verkenning (MEV) zou de nationale consumentenprijsindex (CPI) over 2016 uitkomen op 1,2%.

Aangevraagde voorzieningen

De benodigde voorziening zoals is opgenomen in dit programma bedraagt 8,7 miljoen euro. Daarvan hebben de schoolbesturen in voorzieningen aangevraagd voor in totaal 7,8 miljoen euro. Daarnaast willen wij het project "Fris en Duurzaam" in 2016 afronden. Daarvoor wordt een bedrag van 0,9 miljoen euro opgenomen. De onderstaande tabel geeft de specificatie van de voorzieningen weer naar investering en exploitatie.

Voorzieningen	Investerings	Exploitatie	Totaal
Nieuwbouw/Uitbreiding	6.970.000	-	6.970.000
Binnenklimaat	918.000	-	918.000
Huur extra lokalen en aanpassingen	-	522.000	522.000
le Inrichting	-	128.000	128.000
Huur sportvelden	-	25.000	25.000
Sanering asbest	-	101.000	101.000
			-
Totaal	7.888.000	776.000	8.664.000

De bedragen in het Integraal Huisvestings Plan (IHP) en het Programma en overzicht Onderwijshuisvesting 2016, komen niet helemaal overeen, dit komt omdat het IHP alleen de grote te verwachten investeringsbedragen in beeld brengt. Het Programma en overzicht is een herleiding hiervan en bevat naast deze grote investeringen ook een aantal kleinere investeringen en uitgaven gebaseerd op de jaarlijkse aanvragen.

Begrotingswijziging

De volgende begrotingswijziging over dit programma leggen wij uw raad hierbij voor aangezien het programma een ander traject en tijdspad heeft dan de gemeentebegroting. Daarom stellen wij hierbij uw raad voor de begroting 2016 te wijzigen zoals in het overzicht hieronder is aangegeven.

Raadsvoorstel - Programma en overzicht 2016

Begrotingswijziging tbv. Programma onderwijshuisvesting en Binnenklimaat 2016							
Betrokken directie(s)	SSC1						
Naam voorstel	Programma onderwijshuisvesting en binnenklimaat 2016						
Besluitvorming (orgaan + datum + nummer)							
Incidenteel / Structureel	Incidenteel						
Soort wijziging	Exploitatie en investeringen						
Tijdsplanning kredieten	2016						
Deelprogramma	I/S	Lasten	Baten	Saldo	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
Financiële begrotingswijziging (exploitatie)							
03.1 Onderwijskansen		621		-621			-621
03.1 Onderwijskansen				0		621	621
Totaal wijziging exploitatie		621	0	-621	0	621	0
Financiële begrotingswijziging (investeringen)	I/S	Lasten	Baten	Saldo	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
Diverse deekredieten programma 2016		6.970		-6.970			-6.970
Investering in binnenklimaat		918		-918			-918
Totaal investeringskredieten		7.888	0	-7.888	0	0	-7.888

Overige consequenties

De uitvoering van het programma is de verantwoordelijkheid van de verschillende schoolbesturen. Bij de afrekening van de verschillende voorzieningen controleert de gemeente of de toegekende voorzieningen ook zijn uitgevoerd. Een deel van de voorzieningen wordt door de gemeente, als bouwheer, uitgevoerd.

Vervolg

Na vaststelling door de raad, zal de gemeente in januari 2016 de beschikkingsbrieven naar de desbetreffende schoolbesturen sturen. De voorzieningen worden uitgevoerd door de schoolbesturen en/of de gemeente. Als de voorziening is uitgevoerd sturen de schoolbesturen een afrekening met de betreffende facturen. De gemeente zal daarna overgaan tot betaling.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

BIJLAGE

**PROGRAMMA
&
OVERZICHT
2016**

*Voorzieningen in de huisvesting
voor openbaar en bijzonder
primair - , speciaal - en voortgezet
onderwijs in de gemeente Groningen*

Raadsvoorstel - Programma en overzicht 2016

De gemeentelijke huisvestingstaak.

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van het primair-, speciaal- en voortgezet onderwijs. De gemeente Groningen oefent haar taak uit in goed overleg met de betrokken schoolbesturen. Schoolbesturen weten waaraan gebouwen moeten voldoen om er goed onderwijs in te kunnen geven en te krijgen. Om de huisvesting van scholen in goede banen te kunnen leiden, werkt de gemeente op basis van de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs en het Integraal huisvestingsplan (IHP) met jaarlijkse "programma's en overzichten".

In het nieuwe IHP 2016 - 2019 is beschreven welke ontwikkelingen de komende vier kunnen verwachten. Er is waar mogelijk een doorkijk naar de daarop volgende jaren gegeven. Daarover is conform het OOGO, overleg gevoerd met schoolbesturen. In het nieuwe IHP wordt o.a. aandacht besteed aan:

- CAPACITEITSANALYSES
- FINANCIËLE CONSEQUENTIES
- AARDBEVINGSPROBLEMATIEK

In het jaarlijks vast te stellen Programma en Overzicht worden de vergoedingen toegekend aan de hand van de op de onderwijswetgeving gebaseerde gemeentelijke verordening. In het programma zijn de goedgekeurde aanvragen van de schoolbesturen opgenomen. Het overzicht bevat de aanvragen welke niet voor vergoeding in aanmerking komen voor het betreffende programma. De vergoedingen hebben in hoofdlijn betrekking op:

- NIEUWBOUW,
- UITBREIDING,
- HET INGEBRUIKNEMEN EN GESCHIKT MAKEN VAN BESTAANDE SCHOOLGEBOUWEN,
- (VER)PLAATSEN VAN NOODLOKALEN,
- MEDEGEBRUIK OF HUUR VAN ONDERWIJSRUIMTEN,
- CONSTRUCTIE HERSTEL/ASBESTSANERING,
- EERSTE AANSCHAF VAN ONDERWIJSLEERPAKKETTEN, LEER- EN HULPMIDDELEN EN MEUBILAIR.

Tevens is de gemeente verantwoordelijk voor verzekering, kosten gymaccommodaties, schades, e.d..

Verandering wet- en regelgeving

Sinds 1 januari 2015 ontvangen de schoolbesturen van het primair en speciaal onderwijs rechtstreeks van het Rijk het budget voor het buitenonderhoud en aanpassing van schoolgebouwen. Door deze zogenaamde doorcentralisatie zijn de schoolbesturen zelf verantwoordelijk geworden voor al het onderhoud aan de schoolgebouwen. Gemiddeld is de conditie van de gebouwen goed.

Raadsvoorstel - Programma en overzicht 2016

Programma en Overzicht 2016

Het programma 2016 bevat de nodige uitgaven voor de volgende categorieën voorzieningen:

I.	Nieuwbouw en uitbreiding	€ 6.274.000,=
II.	Herbestemming met aanpassing	€ 187.000,=
III.	OLP/Meubilair	€ 128.000,=
IV.	Huur	
	a. Huur nood/ tijdelijke ruimte	€ 243.000,=
	b. Huur sportvelden	€ 25.000,=
V.	Fris en duurzaam	€ 918.000,=
VI.	Overige voorzieningen	€ 194.000,=
VII.	Binnenklimaat Leon van Gelder	€ 695.000,=

I. Nieuwbouw en uitbreiding

- *Nieuwbouw*; de bouwbudgetten Borgmanschool en S.J. Boumaschool voor een bedrag van € 4.655.000,- (1^e tranche, 2^e tranche volgt in 2017). Deze bouwbudgetten worden gespreid over 2016 en 2017 opgenomen in het programma. Het nu opgenomen bedrag is de 1^e tranche voor 2016. In 2017 volgt de 2^e tranche van vergelijkbare omvang.
- *Nieuwbouw*; voorbereidingskrediet Oosterhogebrugschool voor een bedrag van € 51.000,-.
- *Uitbreiding/nieuwbouw*; tijdelijke nieuwbouw van 4 lokalen voor de scholen De Meander en de Aquamarijn in de wijk Reitdiep voor een bedrag van € 557.000,-.
- *Vervangende Nieuwbouw*; laatste tranche Tamarisk voor een bedrag van € 1.012.000,-.

II. Herbestemming met aanpassing

- *Herbestemming gebouw Star Numanstraat*; gelet op functiewijziging van speciaal onderwijs naar basis onderwijs en verlengde levensduur zijn aanpassingen nodig voor een extra lokaal (St. Michaelschool) voor een bedrag van circa € 51.000,-.
- *Uitbreiding*; een tijdelijk lokaal voor de school de Kimkiel voor een bedrag van € 136.000,-.

Voor de categorieën III. en IV. Wordt verwezen naar de bijlage van het Programma en overzicht onderwijshuisvesting 2016.

V. Fris en duurzaam

- *Fris en duurzaam*; voor 2016 staan op de prioriteringslijst nog een vijftal scholen (zie bijlage Programma en overzicht onderwijshuisvesting 2016) voor een totaalbedrag van € 918.000,-

Raadsvoorstel - Programma en overzicht 2016

VI. Overige voorzieningen

- *Asbestsaneringen/constructie herstel*; Voor de scholen de Driebond, Simon van Hasselt, het Werkman College en de SBO Bekenkamp is asbestsanering aangevraagd voor een bedrag van € 101.000,=
- *Overige*; sloop van een noodlokaal van de Bladergroenschool en herstel van een sportvloer incl. vervangen sportvoorziening voor de gymzaal Canadalaan voor een bedrag van € 93.000,-

VII Binnenklimaat Leon van Gelder

- Naar aanleiding van het programma onderwijshuisvesting 2012 is een bezwaar- en beroepsprocedure door O2G2 ingesteld tegen de beschikking betreffende de verbetering van het binnenklimaat van de Leon van Gelder, locatie van het Reitdiep College. De rechter heeft op 2 mei 2015 het schoolbestuur O2G2 deels in het gelijk is gesteld. Voor de klimaatinstallatie, zoals aangebracht bij de bouw van de school, zijn door de rechter een aantal onderdelen als constructiegebrek (voldoet niet aan de daarvoor geldende normen) aangemerkt. Dit houdt in dat de gemeente de opdracht krijgt het bezwaarschrift van O2G2 opnieuw te beoordelen. De gemeente voert nu overleg met het schoolbestuur over de financiële consequenties. Hoewel we de financiële consequenties op dit moment nog niet volledig kunnen overzien, wordt indicatief al wel een bedrag van € 695.000,= (het door het schoolbestuur destijds aangevraagde bedrag) opgenomen in het programma Onderwijshuisvesting 2016.

Deze projecten zullen in het jaar 2016 worden uitgevoerd en/of opgestart door de schoolbesturen. De vergoedingen zullen dan ook aan deze schoolbesturen worden toegekend en uitbetaald.

Fris en duurzaam

Ook voor de uitvoering van het project Fris en duurzaam is voor het jaar 2016 ongeveer 918.000 euro beschikbaar. Dit bedrag wordt in overleg met de betreffende schoolbesturen op basis van de prioritering zoals deze in 2012 is opgesteld ingezet. De exacte bedragen per school zijn op dit moment niet bekend, maar uitvoering zal plaatsvinden binnen het taakstellende budget.

Voor het jaar 2016 worden dan ook nog eens 5 scholen aangepast:

- BEIJUMKORF, LOCATIE DE ZWERM
- DE TRIANGEL
- DE WEGWIJZER
- DE DRIEBOND, LOCATIE ENGELBERT
- DE MEERPAAL

Raadsvoorstel - Programma en overzicht 2016

Vaststellen Programma en overzicht

Het college stelt het Programma en overzicht vast. De raad stelt de noodzakelijke budgetten voor de investeringen beschikbaar.

Over de vaststelling van het Programma en overzicht heeft ambtelijk en bestuurlijk intensief overleg met de schoolbesturen plaatsgevonden. Deze overleggen hebben geleid tot volledige instemming van het Breed Besturen Overleg (BBO) met dit programma en overzicht 2016.

In het Programma is op hoofdlijn aangegeven welke voorzieningen zijn goedgekeurd, daarbij zijn de vergoedingsbedragen met een korte omschrijving in beeld gebracht. Op elke aanvraag opgenomen in het programma volgt een beschikking met een korte toelichting op de voorziening.

Voor de op het overzicht geplaatste aanvragen geldt dat kort is aangegeven waarom deze zijn afgewezen door de verwijzing naar het betreffende artikel uit de Verordening / wetgeving.

Ook voor de op het overzicht geplaatste aanvragen komt een afzonderlijke brief met daarin de reden van de plaatsing op het overzicht. Besturen kunnen langs reguliere kanalen gebruik maken van de mogelijkheid tot het instellen van bezwaar en beroep.

Raadsvoorstel - Programma en overzicht 2016

PROGRAMMA 2016

Openbaar Onderwijs Groep Groningen

Aanvraag	Voorziening	Instelling	Bedrag	Omschrijving
2.015.024	Herstel van constructie	Driebond	€ 6.780	asbestsanering
2.015.046	Herstel van constructie	Reitdiep College	€ 87.032	asbestsanering
2.015.048	Herstel van constructie	Bekenkamp SBO Hfd	€ 1.519	asbestsanering
2.015.055	Herstel van constructie	Werkman College	€ 5.359	asbestsanering
2.015.039	Vervangende nieuwbouw	Oosterhoogebrug	€ 50.600	voorbereidingskrediet nieuwbouw.
2.015.019	Nieuwbouw	Borgman Hfd	€ 2.327.600	voorbereidingskrediet en bouwbudget
2.015.044	Nieuwbouw	Oosterpark/ S. J. Bouma	€ 2.327.600	voorbereidingskrediet en bouwbudget
2.015.038/2 .015.014	Uitbreiding/ nieuwbouw	Meander/ Aquamarijn (Rietwierde)	€ 556.600	4 noodlokalen

2.015.036	OLP/Meubilair	De Meander	€ 14.529	1e inrichting OLP voor de 11e en 12e groep
2.015.037	OLP/Meubilair	De Meander	€ 13.737	1e inrichting meubilair voor de 11e en 12e groep
2.015.041	OLP/Meubilair	Petteflet	€ 14.529	1e inrichting OLP voor de 16e en 17e groep
2.015.042	OLP/Meubilair	Petteflet	€ 13.737	1e inrichting meubilair voor de 16e en 17e groep

Katholieke Onderwijs Centrale

Aanvraag	Voorziening	Instelling	Bedrag	Omschrijving
2.015.008	Geschikt maken lokaal	Sint Michael	€ 50.600	ingebruikname extra lokaal

Vereniging Christelijk Onderwijs Groningen

Aanvraag	Voorziening	Instelling	Bedrag	Omschrijving
2.015.014/2 .015.038	Uitbreiding/ nieuwbouw	Meander/ Aquamarijn (Rietwierde)		zie aanvraag uitbreiding Meander
2.015.015	OLP/Meubilair	Aquamarijn	€ 13.737	1e inrichting meubilair voor de 25e en 26e groep
2.015.016	OLP/Meubilair	Aquamarijn	€ 14.529	1e inrichting OLP voor de 25e en 26e groep

Raadsvoorstel - Programma en overzicht 2016

Groningse schoolvereniging

Aanvraag	Voorziening	Instelling	Bedrag	Omschrijving
2.015.006	OLP/Meubilair	GSV	€ 14.529	1e inrichting olp voor de 29e en 30e groep
2.015.007	OLP/Meubilair	GSV	€ 13.737	1e inrichting meubilair voor de 29e en 30e groep

Stichting Christelijk Speciaal Onderwijs Groningen

Aanvraag	Voorziening	Instelling	Bedrag	Omschrijving
2.015.012	Uitbreiding	Kimkiel SBO	€ 136.620	uitbreiding met 1 tijdelijke lokaal (100m2)
2015.063/ 2.015.064	OLP/Meubilair	Fiducia SBO	€ 14.752	1e inrichting OLP/meubilair voor de 13e groep

HUUR

Openbaar Onderwijs Groep Groningen

Aanvraag	Voorziening	Instelling	Bedrag	Omschrijving
2.015.025	Huur	Driebond	€ 5.667	huur gym MFC
2.015.052	Huur	De Vuurtoren	€ 12.650	huur van 1 tijdelijk lokaal
2.015.060	Huur	Zernike College	€ 67.602	huur Van Houtenlaan
2.015.068	Huur	Starter	€ 49.588	huur lokalen
2.015.043	Uitbreiding	Petteflet	€ 96.402	huur noodlokalen
2.015.030	Huur sportvelden	Heyerdahl college	€ 658	huur sportvelden
2.015.045	Huur sportvelden	Praedinius	€ 1.548	huur sportterrein
2.015.047	Huur sportvelden	Reitdiep College	€ 3.120	huur sportvelden
2.015.056	Huur sportvelden	Werkman college	€ 4.605	huur sportvelden
2.015.061	Huur sportvelden	Zernike College	€ 2.971	huur sportvelden

Stichting Christelijk Speciaal Onderwijs Groningen

Aanvraag	Voorziening	Instelling	Bedrag	Omschrijving
2.015.013	Huur sportvelden	De Bolster	€ 785	huur sportvelden

Christelijk Scholengemeenschap Groningen

Aanvraag	Voorziening	Instelling	Bedrag	Omschrijving
2.015.066	Huur sportvelden	CSG alle locaties Groningen	€ 5.263	huur sportvelden

Gereformeerde Scholengroep

Aanvraag	Voorziening	Instelling	Bedrag	Omschrijving
2.015.005	Huur sportvelden	Gomarus college	€ 3.714	huur sportvelden

Vereniging Willem Lodewijk Gymnasium

Aanvraag	Voorziening	Instelling	Bedrag	Omschrijving
2.015.018	Huur sportvelden	Willem Lode -wijk Gymnasium	€ 1.188	huur sportvelden

Raadsvoorstel - Programma en overzicht 2016

Stichting Vrijescholen Noord en Oost Nederland

Aanvraag	Voorziening	Instelling	Bedrag	Omschrijving
2.015.067	Huur sportvelden	Parcival College	€ 1.231	huur sportvelden
2.015.068	Huur	Parcival College	€ 10.120	huur gymzaal

RENN4

Aanvraag	Voorziening	Instelling	Bedrag	Omschrijving
2.015.009	Sloop	Prof.Bladergroen	€ 55.815	units

Overige

Lokale Overheid

Aanvraag	Voorziening	Instelling	Bedrag	Omschrijving
2.015.065	Onderhoud	Lokale overheid	€ 36.729	sportvloer incl. sportvoorzieningen vervangen
2.015.069	Fris en duurzaam	Lokale overheid	€ 918.017	aanpassingen in het kader van Fris en duurzaam
2.015.070	Nieuwbouw	Lokale overheid	€ 1.012.000	nieuwbouw Tamarisk
2.015.071	Herstel constructie	Lokale overheid	€ 695.011	constructief probleem klimaat Leon van Gelder

Raadsvoorstel - Programma en overzicht 2016

OVERZICHT

Openbaar Onderwijs Groep Groningen

Aanvraag	Voorziening	Instelling	Weigeringsgrond
2.015.049	Uitbreiding	De Vuurtoren	artikel 100, lid 1 sub b, c en d WPO

Vereniging Christelijk Onderwijs Groningen

Aanvraag	Voorziening	Instelling	Weigeringsgrond
2.015.017	Uitbreiding	Nassauschool	artikel 100, lid 1 sub b, c en d WPO

Stichting Christelijk Speciaal Onderwijs Groningen

Aanvraag	Voorziening	Instelling	Weigeringsgrond
2.015.010	OLP/Meubilair	Kimkiel SBO	artikel 98, lid 1 sub b en c WEC
2.015.011	OLP/Meubilair	Kimkiel SBO	artikel 98, lid 1 sub b en c WEC

Christelijk Scholengemeenschap Groningen

Aanvraag	Voorziening	Instelling	Weigeringsgrond
2.015.001	Herstel constructie	CSG Kluiverboom	artikel 76k, lid 1 sub a en f WVO
2.015.003	Herstel constructie	CSG Augustinus	artikel 76k, lid 1 sub a en f WVO

Weigeringsaronden

Een voorziening in de huisvesting wordt geweigerd, als sprake is van een omstandigheid zoals aangegeven in artikel 100 lid 1 WPO / artikel 98 WEC / artikel 76k WVO

- a) De gevraagde voorziening is geen voorziening op grond van artikel 92 WPO/ artikel 90 WEC /artikel 76c WVO.
- b) De gevraagde voorziening is niet noodzakelijk; omdat bv de school beschikt over voldoende m2.
- c) De gevraagde voorziening is niet noodzakelijk qua ontwikkeling in de verwachteleerlingaantallen (prognoses)
- d) de gevraagde voorziening op andere wijze in de behoefte aan huisvesting kan worden voorzien
- f) De gevraagde voorziening is niet noodzakelijk.

Collegedebrief - Doorkijk Vernieuwing Sociaal Domein 2016 - 2017

Onderwerp Doorkijk Vernieuwing Sociaal Domein 2016 - 2017

Steller M. Oosterhuis

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 52 15 Bijlage(n)

Ons kenmerk 5291371

Datum 28-10-2015 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

In 2014 is het beleidsplan Vernieuwing Sociaal Domein gemeente Groningen 2014-2015 door uw raad vastgesteld. Daarnaast heeft het college in oktober 2014 het uitvoeringsprogramma VSD 2014-2015 vastgesteld.

In overleg met de begeleidingscommissie Vernieuwing Sociaal Domein van uw raad en ter aanvulling op de informatie die u van ons ontvangt tijdens de informele sessies voorafgaand aan uw commissievergadering (O&W), willen we u in deze brief informeren over onze plannen in het Sociaal Domein voor 2016 en 2017. Als eerste lichten we toe waarom we nu met deze brief komen. Daarna gaan we vervolgens in op de volgende onderwerpen.

- Terugblik 2015
- WIJ Groningen: het hart van de transformatie
- Inzet 2016/2017
- Innovatie als aanjager

Waarom deze doorkijk?

Met het kader, zoals dit vorig jaar door uw raad is vastgesteld, hebben we een beweging ingezet die in onze ogen gericht is op de toekomst. We hebben gekozen voor een andere koers met een fundamentele andere aanpak, waarbij de eigen kracht van onze Stadgers en het dichtbij in de eigen leefomgeving bieden van passende hulp en ondersteuning centraal staan. We realiseren ons dat deze andere aanpak en de te volgen weg om daar te komen, niet vanzelf gaat. Daarbij hebben we iedereen (burgers, partners, gemeente) hard nodig om er in gezamenlijkheid een succes van te maken.

Het werk is nog lang niet gedaan. Dit jaar stond voor een belangrijk deel in het teken van de transitie en het borgen van continuïteit. Tegelijkertijd hebben we vernieuwende stappen gezet die bijdragen aan onze transformatieopgave, zoals het realiseren van WIJ teams en de inkoop voor de jaren 2016 en 2017. Als we kijken naar de toekomst, willen we vanaf 2018 de handen vrij hebben, zodat we dan nieuwe stappen kunnen zetten wat betreft de inrichting en keuzes in het sociale domein.

Collegedebat - Doorkijk Vernieuwing Sociaal Domein 2016 - 2017

Bladzijde 2 van 9

In de Wmo 2015 en in de Jeugdwet 2015 staat dat gemeenten periodiek moeten komen met een beleidsplan waarin zij onder andere de gemeentelijke visie en doelstellingen in relatie tot dit beleid moeten aangeven. Periodiek is hierbij een ruim begrip. Als we kijken naar de praktijk en de signalen die op ons af komen, zien wij geen aanleiding om het door u in 2014 vastgestelde huidige beleidskader aan te passen. Daarnaast zijn wij op dit moment nog volop bezig met de implementatie van dit beleidskader en het inregelen van de nieuwe taken, waar we vanaf 2015 verantwoordelijk voor zijn geworden. Dit beleidskader hebben we toegepast bij de Wmo inkoop 2016 en 2017 en sluit ook aan bij de inkoop jeugdhulp 2016 en 2017. Verder zetten we de lijn van dit beleidskader voort door de invoering van de WIJ aanpak en de daarbij behorende werkwijze om dit samen met de wijk te doen. Met dit laatste bedoelen we dat we de sociale infrastructuur in de wijk versterken en, wanneer nodig, samen met de hulpvrager kijken naar de verschillende mogelijkheden die er zijn voor passende hulp en ondersteuning.

We willen verder op de weg die we met elkaar zijn ingeslagen, daarom komen we op dit moment dan ook niet met een nieuw beleidskader. Daarnaast speelt mee, dat we het in deze fase van de transformatie belangrijk vinden om eerst meer ervaring op te doen met de nieuwe taken waar we verantwoordelijk voor zijn geworden. Om wijzigingen aan te brengen in de huidige kaders, is het bovendien noodzakelijk dat we meer zicht hebben op hoe de eerste beleidseffecten zich gaan aftekenen. Onze focus is ook daarop gericht.

Dit sluit overigens niet uit dat we op onderdelen met beleidsaanpassingen kunnen komen. Signalen uit de samenleving of (landelijke) ontwikkelingen kunnen daartoe aanleiding geven. Voorbeelden hiervan zijn de door u vastgestelde toelage voor de Huishoudelijke Hulp (die overigens wel past binnen ons beleidskader) of de uitkomsten van de discussie over het al dan niet blijvend opschorten van de ouderbijdrage in de jeugdhulp.

In 2017 willen we komen met een nieuw beleidsplan Sociaal Domein voor de jaren 2018 e.v. Dit doen we dan periodiek, eens per 4 jaar. Vanaf 2017 hebben we ook beter zicht op de koers die we dan vanaf 2018 in het Sociale Domein willen inslaan.

Concluderend betekent dit dat we het huidige overkoepelende kader Vernieuwing Sociaal Domein voortzetten en de koers die we daarbij hebben ingezet. Immers het werk is nog niet gedaan. Wel willen we in het kader van onze transformatieopgave voor de jaren 2016 en 2017 een aantal thema's benadrukken, uiteraard passend binnen het huidige kader. Naast een korte terugblik over 2015, informeren wij u hierover in deze brief.

Terugblik 2015

Meer nog dan we hadden verwacht stond 2015 in het teken van het operationaliseren en borgen (van ons deel) van de transitie. De nadruk lag hierbij op de toegang, de backoffice en het bieden van zorgcontinuïteit.

Vooraf in het 1^e halfjaar van 2015 stond op alle onderdelen in het proces een hoge druk. Van de toegang, het doen van onderzoek naar de uiteindelijke toekenning van zorg. Het afgelopen jaar liep immers, naast nieuwe taken, de feitelijke ondersteuning aan onze burgers ook gewoon door. Concreet betekende dit voor onze burgers dat zij regelmatig langer moesten wachten om duidelijkheid te verkrijgen rondom de toekenning van hulp en ondersteuning. Veel achterstanden zijn inmiddels weggewerkt.

Collegedebrief - Doorkijk Vernieuwing Sociaal Domein 2016 - 2017

Bladzijde 3 van 9

Hieronder lichten we enkele specifieke onderwerpen eruit. Het gaat dan om onderwerpen waar in 2015, naast WIJ Groningen, veel aandacht naar toe is gegaan.

Inkoop van ondersteuning en algemene voorzieningen

In 2015 ging veel aandacht uit naar de inkoop van hulp en ondersteuning voor de jaren 2016 en 2017. Dit gold ook voor het subsidietraject voor kortdurende begeleiding in de WIJ-teams als algemene voorziening. Als college hechten wij er waarde aan om de keuzes die we hebben gemaakt en de veranderingen die daarbij horen, terug te zien in de inkoop. Als we kijken naar het inkooptraject, dan bestaat dit uit een flink aantal stappen die wij zo zorgvuldig en transparant mogelijk in 2015 hebben uitgevoerd. Inbreng van cliënten, belangenorganisaties en aanbieders waren hierbij onontbeerlijk. Deze contractperiode hebben we vooral ingezet op innovatie en flexibilisering. Dit laatste hebben we vormgegeven door raamovereenkomsten af te spreken en om nieuwe (kleine) aanbieders de kans te geven. De verwachting is ook dat dit gaat lukken. Als we inzoomen op het maken van afspraken rondom het volume, bieden we voor 2016 en 2017 ook geen garanties. We zoeken immers continu samen met cliënten en aanbieders naar andere oplossingen voor hun ondersteuningsvragen en daarvoor zijn flexibele contracten noodzakelijk.

Vormen van jeugdhulp en – ondersteuning hebben we samen met de 23 gemeenten ingekocht via het Regionale Inkooporganisatie Groninger Gemeenten (RIGG). Ook hier was het een belangrijke wens om vernieuwing van het jeugdhulpaanbod door te voeren. Daarnaast wilden gemeenten graag een verbinding leggen met de lokale specifieke situatie.

In het najaar van 2015 gaan we met de aanbieders zorg en welzijn (zoveel mogelijk) contracten afsluiten voor 2016 en 2017, zodat bij hen, de cliënten en bij onszelf voor de komende twee jaar duidelijkheid bestaat over de gewenste en de in te zetten ondersteuning. De zorgaanbieders kunnen dan tijdig hun organisatie en bedrijfsvoering, waaronder hun personeelsbestand, op onze vraag in 2016 en 2017 afstemmen. Na de gunning, zullen we u eind 2015 hierover per brief verder informeren. De stand van zaken wat betreft de subsidieaanvragen zullen we hierin ook meenemen.

Persoonsgebonden budget (PGB)

Verder lag er afgelopen periode veel druk op de PGB's. Dit komt omdat staatssecretaris van Rijn besloten heeft de Sociale Verzekeringsbank (SVB) vanaf 1 oktober 2015 voor een half jaar 'op slot' te doen met als doel de achterstanden bij het trekkingsrecht op te lossen per 1 mei 2016. Gedurende deze periode kunnen dan ook geen toekenningsberichten worden verwerkt voor bestaande cliënten, met uitzondering van verhuis- en overlijdensberichten. Voor gemeenten betekende dit dat alle cliënten met een PGB van wie de beschikking in deze periode afloopt, vóór 1 oktober 2015 een nieuwe beschikking moesten ontvangen.

Dit besluit van de staatssecretaris geldt zowel voor een PGB op grond van de Wmo als voor jeugdhulp. In Groningen ging het in totaal om circa 2.000 budgethouders. We wilden voorkomen dat mensen zonder hulp komen te zitten, daarom hebben wij ervoor gekozen om alle bestaande indicaties, die aflopen in deze periode en die nog niet waren her beoordeeld voor 1 oktober 2015, te verlengen tot 1 mei 2016 en voor Beschermd Wonen tot 1 juli 2016. Op basis hiervan kunnen cliënten met hun aanbieder een nieuw verlengde zorgovereenkomst afsluiten. Extra inspanningen waren nodig om de PGB-indicaties administratief te verlengen.

Huishoudelijke Hulp

Ook stond in 2015 de Huishoudelijke Hulp centraal. Per 2016 is de huidige maatwerkvoorziening lichte huishoudelijke hulp (HH1) een algemene voorziening. Mensen regelen en betalen de huishoudelijke hulp dan in principe zelf. Wel kunnen Stadters met een beperking en een smalle beurs in aanmerking komen voor een financiële tegemoetkoming van de gemeente. We willen immers niet dat Stadters in de financiële problemen komen. Als dit ondanks de tegemoetkoming wel het geval is, kunnen inwoners een beroep doen op de bijzondere bijstand. De Huishoudelijke Hulp Toelage van het Rijk zetten we daarnaast in om zoveel mogelijk werkgelegenheid in de sector te behouden. Al deze elementen zijn opgenomen in de Regeling Financiële Tegemoetkoming Huishoudelijke Hulp 2016. De regeling voorziet in een inkomensafhankelijke tegemoetkoming.

Het hart van de transformatie: WIJ Groningen

Groningen heeft bewust gekozen voor de WIJ aanpak, integraal, dichtbij, samen met burgers en laagdrempelig oplossen van hulp- en ondersteuningsvragen voor mensen van 0-100 jaar. Niet problematiseren, maar stimuleren van eigen kracht en eigen regie. We ontwikkelen voor 11 wijken een WIJ-team. Daarin werken de gemeente, welzijn- en zorgaanbieders samen op basis van een convenant. In 2015 werken we samen aan de realisatie van vijf WIJ-teams. Momenteel zijn in Beijum en in de Oosterparkwijk WIJ-teams operationeel. In Hoogkerk is een WIJ-team in voorbereiding. De verwachting is dat dit team per 1 januari 2016 van start kan gaan. Daarnaast vinden in de gebieden Korrewegwijk en Lewenborg in het licht van de integratie al zoveel initiatieven plaats dat ook voor deze gebieden per 1 januari 2016 de start van het WIJ-team is voorzien. De resterende zes WIJ-teams starten in de loop van 2016.

Uitrol en (door)ontwikkeling WIJ teams

Onze planning is dat eind 2016 de 11 teams volledig over de Stad zijn uitgerold. Hiervoor bestaat geen blauwdruk. Binnen WIJ Groningen willen we werken met een vaste kern van medewerkers in de 11 basisteams. Afhankelijk van de behoefte in de wijk, kunnen we deze teams al dan niet uitbreiden (flexibele schil). Zoals we er nu tegenaan kijken, vordert de inrichting en ontwikkeling van WIJ Groningen gestaag, maar we weten ook dat we er nog niet zijn. Voor 2016 staan we nog voor een forse opgave. Een aantal steden in Nederland heeft ervoor gekozen om de Jeugdhulp apart te positioneren. Groningen echter brengt de Jeugdhulp onder bij de WIJ teams. In onze optiek kunnen we alleen dan 'één gezin, één plan, één regisseur' inhoud geven. Dat betekent dat we eind 2016 niet alleen 11 WIJ teams in de stad aan de slag willen hebben, maar we gaan ook voor de volledige integratie, zowel functioneel als organisatorisch, van de Centra voor Jeugd en Gezin binnen de WIJ aanpak. We zijn al met dit proces gestart. Met het oog op de extra verantwoordelijkheid voor jeugd binnen de WIJ aanpak is het voor 2016 in het bijzonder onze opgave om de verschillende werkprocessen binnen deze aanpak nog beter en nadrukkelijker op elkaar af te stemmen. Bovendien zullen we de expertise op dit terrein goed moeten borgen, ook in verband met de veiligheid van onze kinderen. Daarom staat voor 2016 deskundigheidsbevordering van onze WIJ medewerkers hoog op de agenda.

Voor 2016 willen we verder vanuit WIJ Groningen de verbinding met informele (nulte lijn) netwerken en buurtinitiatieven versterken. Deze is nu nog beperkt en vraagt om extra inzet. Verbinding met burgers én de samenleving is immers een essentiële voorwaarde voor de transformatie.

Collegedebrief - Doorkijk Vernieuwing Sociaal Domein 2016 - 2017

Bladzijde 5 van 9

We streven er dan ook naar om door inzet van onze professionals in de teams de netwerken uit de samenleving nog beter te benutten. Niet alleen gaan we de verbinding met de samenleving versterken, ook zoeken we nog meer dan nu de verbinding met andere beleidsterreinen. Hierbij valt te denken aan het armoedebeleid, gezondheidsbeleid, sport en de jongerenaanpak. Wat betreft werk, inkomen (inclusief schuldhulpverlening) en maatschappelijke participatie zijn we aan het onderzoeken welke onderdelen we al dan niet gaan positioneren in de wijk. Begin 2016 moet dit duidelijk zijn. Op het gebied van inkomen en schuldhulpverlening willen we nu al de kennis in alle WIJ teams vergroten. We streven er dan ook naar om op 1 januari 2016 die benodigde expertise binnen de teams te hebben geborgd.

Tot slot – en een niet onbelangrijk thema – is het de vraag hoe wij als gemeente in de toekomst invulling willen gaan geven aan onze sturende en regisserende rol in relatie tot de WIJ aanpak. Om de uitrol en ontwikkeling van de gebiedsgebonden aanpak te bevorderen, zijn we nu zelf nog de organisator en coördinator van de uitvoering van de WIJ aanpak. In het kader van de effectiviteit is het uiteraard de vraag of dit in de toekomst ook zo moet blijven. Dit sturingsvraagstuk zullen we de komende periode verder gaan verkennen en onderzoeken. We willen hierover ook graag met u in gesprek. Begin 2016 leggen we u dan ook een discussienota voor over dit thema.

Verbinding WIJ-Team en Gebiedsteam

Over de gehele breedte zullen we binnen het programma en de inzet van het WIJ-team – over en weer – de verbinding zoeken met het betreffende Gebiedsteam en het Gebiedsprogramma. We zoeken naar de mogelijkheden voor versterking en verbreding van de inzet. Gezamenlijk doel is: een inzet zoveel mogelijk op basis van integraliteit, samenhang en effectiviteit. Daar heeft de individuele burger en de wijk of buurt het meeste aan.

Om deze reden hebben we gezorgd voor breed samengestelde gebiedsteams waarin de managers van de WIJ-Teams en vertegenwoordigers van het sociaal-maatschappelijk domein, naast de adviseurs uit de andere relevante onderdelen binnen de gemeente, zitting hebben. Over de invulling van de programma's - de projecten, activiteiten en inspanningen – vindt nauwe afstemming plaats, met de wijk en onderling binnen het Gebiedsteam. Dit geldt uiteraard ook voor het uit te werken gezamenlijke ondersteuningsaanbod. Denk daarbij aan de diverse mogelijkheden voor participatie, bijvoorbeeld ontmoeting en dagbesteding, waarvoor een aantal programmaonderdelen en initiatieven in het gebiedsprogramma op van toepassing kunnen zijn. Of nog beter, voor dit doel kunnen worden verbreed. Daartoe werken we momenteel een aantal gezamenlijke pilots uit.

De komende jaren zullen we de verbinding tussen de WIJ-Teams en de Gebiedsteams verder uitwerken. Ook de wijze van aansturing c.q. gemeentelijke begeleiding van de zelfstandig(er) wordende WIJ-Teams, mede in relatie tot het Gebiedsteam, vormt daarbij een cruciaal aandachtspunt. Als we kijken naar de gebiedsontwikkeling willen wij tot slot van deze alinea de huisvesting van de WIJ teams noemen. Een belangrijk thema waar we nu al aan werken, ook in relatie tot onze plannen voor de toekomst. In de bijlage treft u een overzicht aan met betrekking tot de huisvesting van de WIJ teams. Hiermee wordt voldaan aan de gedane toezegging van het college aan de raad over dit thema.

Inzet 2016/2017

We staan voor de forse opgave om met minder geld hulp en ondersteuning te bieden aan onze inwoners. Het veranderproces waarlangs we dit vormgeven noemen we de transformatie. Dit laatste heeft vooral betrekking op de inhoudelijke vernieuwing en cultuur. Met cultuur bedoelen we uiteraard ook de gedragsverandering bij mensen om al dan niet in samenspel met de directe omgeving meer op eigen kracht te organiseren.

Zoals we er nu voorstaan, willen we voortgaan op de ingeslagen weg. Naast onze WIJ aanpak, weten we nu al, dat een aantal andere thema's in 2016/2017 veel aandacht van ons gaat vragen. Het gaat dan om het volgende.

Het versterken van de eigen kracht van de burger

De transformatie van de zorg betekent het stimuleren van de zelf- en samenredzaamheid van mensen, als dat kan samen met anderen: familie, burens, vrienden en vrijwilligers. Wij blijven dan ook inzetten op het versterken van de eigen kracht van onze inwoners. Niet alleen vanuit financieel oogpunt, maar ook omdat wij ervan overtuigd zijn dat burgers goed in staat zijn kansen te creëren, initiatieven te ontplooien en om bovendien (samen met het netwerk en omgeving) oplossingen te bedenken voor eventuele problemen. Mocht er ondersteuning nodig zijn, dan zijn de medewerkers van de WIJ teams voor onze inwoners het belangrijkste aanspreekpunt. Zij gaan het gesprek aan om samen met de hulpvrager te kijken wat voor hulp en ondersteuning het beste past, daarbij betrekken zij de leefwereld en omgeving van mensen. Verder vinden we het belangrijk dat onze inwoners zoveel mogelijk zelf de eigenaar kunnen zijn van hun eigen (ondersteunings)plan. In onze ogen draagt dit bij aan de eigen regie en verantwoordelijkheid van mensen. Thema's waar we als college veel waarde aan hechten. WIJ medewerkers kunnen hierbij een faciliterende rol vervullen.

Verschuiving van maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen

Als college hechten we er ook veel waarde aan dat onze inwoners, wanneer nodig, de juiste hulp en ondersteuning ontvangen. Dit brengen we dan ook tot uitdrukking in ons ondersteunings- en zorgaanbod. Welke zorg dat is, wordt uiteraard bepaald door de individuele omstandigheden. Dat kan in de vorm van een maatwerkvoorziening, maar als we passende zorg effectiever kunnen organiseren via een algemene voorziening dan doen we dat. Kenmerkend voor een algemene voorziening is dat het in beginsel vrij toegankelijke is, dat wil zeggen zonder dat eerst een diepgaand onderzoek wordt verricht. De diensten, activiteiten of zaken kunnen toegankelijk zijn voor specifieke groepen of soms ook voor alle inwoners van de gemeente. Algemene voorzieningen zijn bijvoorbeeld een klussendienst, een was- en strijkservice, een maaltijdvoorziening, sociaal-culturele voorzieningen. Ook kunnen gemeenten, indien zij dit wensen, de diensten van bijvoorbeeld een sociaal wijkteam in de vorm van een algemene voorziening organiseren.

Het verbeteren van processen in de hele keten

In 2015 hebben we veel tijd moeten besteden aan het op orde krijgen van processen. In onze ogen zijn we op de goede weg, maar we vinden dat het nog beter kan. Onze inzet is om nog meer te werken vanuit de nieuwe gekantelde werkwijze met de hulpvrager en de professional aan het stuur. Tegelijkertijd betekent dit ook dat we een aantal waarborgen moeten inbouwen. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan rechtszekerheid, privacy en het feit dat er ook daadwerkelijk passende ondersteuning wordt geboden, wanneer dit nodig is.

Inzet op informatievoorziening, monitoring en sturing

De decentralisaties in het sociale domein zijn per 1 januari 2015 een feit. De transitie is voor een belangrijk deel gerealiseerd en gemeenten zijn nu verantwoordelijk voor een veelvoud aan taken op het gebied van jeugdhulp, ondersteuning en participatie. Naast de transformatieopgave zullen verschillende transitievraagstukken ook dit jaar ongetwijfeld nog aandacht van ons vragen. Er is in onze ogen echter ook sprake van een nieuwe fase. De fase waarin verantwoording in relatie tot het gevoerde beleid in het sociale domein een plek moet krijgen. We zijn hier al mee bezig en komende periode zal de focus komen te liggen op de uitwerking, verfijning en (door)ontwikkeling. Primair willen we met monitoring zorgdragen voor een juiste, volledige en een betrouwbare informatievoorziening. Uiteraard willen we via monitoring ook grip krijgen of we de door ons gestelde (maatschappelijke) doelen wel behalen. Met betrekking tot dit thema leggen we u in december 2015 een rapportagemodel voor waaruit blijkt hoe we de komende jaren de raad willen informeren over het bereiken van onze (maatschappelijke) doelen.

We verantwoorden ons nu op verschillende manieren. Dit jaar hebben we dit onder andere gedaan aan de hand van een kwartaalbrief over de uitvoering van de Wmo en Jeugdwet. Ten tweede zijn we bezig met de ontwikkeling van een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) voor de WIJ aanpak. Doel hiervan is meer inzicht te krijgen in de kosten en baten van de nieuwe integrale werkwijze rondom de WIJ aanpak. In december 2015 verwachten we de eerste resultaten van deze analyse, die we dan graag in januari 2016 met u delen.

Als laatste willen we het volgende nog onder uw aandacht brengen. Gemeenten hebben de wens uitgesproken om te leren van elkaars keuze en de daaraan gerelateerde resultaten. Een instrument dat hierbij kan ondersteunen is de Gemeentelijke monitor sociaal domein. De Gemeentelijke monitor sociaal domein is samen met gemeenten ontwikkeld en gaat de gemeenten een integraal inzicht bieden in de effecten die behaald worden in het sociaal domein. Overige doelstellingen zijn onder andere de mogelijkheid om je eigen gemeente te vergelijken met de prestaties van andere gemeenten en te leren van elkaars keuzes. Bovendien verschafft de monitor integrale beleidsinformatie voor de horizontale verantwoording over het Sociale Domein aan raden.

De monitor is in september 2015 voor het eerst gepubliceerd op www.waarsstaatjegemeente.nl en zal nog verder zijn beslag moeten krijgen. Veel gemeenten (waaronder Groningen) hebben vooralsnog besloten de uitkomsten niet te publiceren. De reden hiervan is dat wij, als het gaat om het aanleveren van gegevens, de nodige zorgvuldigheid willen betrachten. Correctheid met betrekking tot onze informatievoorziening hoort daarbij. Gegevens in het rapport over de gemeente die wel worden gepresenteerd, zijn beschikbaar gesteld door het CBS. Het is onze intentie om vanaf 2016 wel de gegevens te publiceren.

In de toekomst biedt de monitor inzicht in het gemeenteprofiel en het gebruik van voorzieningen op het gebied van de Wmo en de Jeugdwet.

Innovatie als aanjager

We willen blijven inzetten op innovatie. Niet als doel op zich, maar om een breder pallet van hulp en ondersteuning te krijgen dat kwalitatief beter is of bij gelijkblijvende kwaliteit goedkoper. In onze ogen draagt dit, naast de ontwikkeling van WIJ Groningen, op een stevige manier bij aan de transformatie opgave en de doelen die we in het sociaal domein voor ogen hebben.

Dit tegen de achtergrond van de nieuwe taken, met de bijbehorende veranderingen, en flink teruglopende financiële middelen. Naast het expliciet beschikbaar stellen van budget voor innovatie, is het ons ook gelukt om nieuwe (ook kleine) aanbieders zorg en welzijn te contracteren. Om innovatie een impuls te geven, organiseren wij op uw verzoek (motie innovatieatelier Sociaal Domein) eind 2015 een innovatieatelier. Dit nadat de uitkomsten van de inkoop bekend zijn gemaakt. Wat betreft het proces zullen wij hierover afspraken maken met de begeleidingscommissie Vernieuwing Sociaal Domein van uw raad. Tot slot willen we benadrukken dat we het belangrijk vinden dat ook de innovatiebudgetten worden ingezet voor hulp en ondersteuning.

Hieronder gaan we in op een aantal initiatieven waar we mee bezig zijn of mee willen starten.

WIJ Groningen: innoverende pilot begeleidingsteams

De (door)ontwikkeling van de WIJ aanpak is de kern - en dus een belangrijk instrument - in de vernieuwing. We onderzoeken welke werkzaamheden, nu nog vaak geleverd vanuit verschillende instellingen in de vorm van een maatwerkvoorziening (vanuit de voormalige AWBZ), naar de wijk en daarmee naar de WIJ-teams kunnen worden gebracht als algemene voorziening. Dit doen we vanuit preventief oogpunt omdat we in de WIJ teams eerder kunnen signaleren en handelen. Dit experiment begeleidingsteams hebben we gekoppeld aan WIJ-Lewenborg en WIJ-Vinkhuizen. Voor wijkbewoners die hiermee kunnen worden ondersteund, is een maatwerkvoorziening dan wellicht niet meer nodig. Deze beweging om maatwerkvoorzieningen meer vanuit de wijk te organiseren en aan te bieden als algemene voorziening noemen we ook wel substitutie. Indien overigens blijkt dat de ondersteuning vanuit het WIJ-team niet passend is, kan altijd een (aanvullende) maatwerkvoorziening worden ingezet.

Als we kijken naar de mensen die deel kunnen nemen aan deze pilot, dan nemen we zoveel mogelijk de mensen mee die nu al van de huidige convenantpartners begeleiding ontvangen. Ook de nieuwe instroom wordt opgepakt door deze teams. Het is onze ambitie om in 2017 de begeleiding volledig over te laten gaan naar deze teams. Het gaat hierbij veelal om MBO professionals die deze begeleiding bieden. Dit laatste zal komende tijd nog verder uitgewerkt moeten worden.

Als tweede noemen we het principe van Right-to-Challenge. Dit is het recht van bewoners om aan te geven dat ze (bestaande) publieke taken willen overnemen van de overheid. Op deze manier kunnen er vanuit de samenleving alternatieven worden aangedragen voor het huidige aanbod dat wij inkopen. Eind 2015 willen we hierover opiniërend met uw raad in gesprek.

Ten derde zijn we van plan om in 2016 en 2017 een pilot draaien in Hoogkerk 'Proeftuin Hoogkerk'. De nadruk binnen deze pilot ligt op de ontwikkeling om maatwerkvoorzieningen om te buigen naar een gezamenlijk ondersteuningsaanbod voor de wijk (vanuit de principes van een algemene voorziening).

Collegedebrief - Doorkijk Vernieuwing Sociaal Domein 2016 - 2017

Bladzijde 9 van 9

Verder onderzoeken we in deze proeftuin of we mensen met een beperking - uiteraard vanuit een tweezijdig commitment - extra ontwikkelingsstappen kunnen laten maken door de inzet van activerende maatwerkvoorzieningen.

Als vierde en dit ligt meer op het terrein van dagbesteding, starten we in twee wijken met een participatieteam. Stadgers - al dan niet met een beperking - die hulp nodig hebben om een (onbetaalde) activiteit te vinden, kunnen dan vanuit dit team ondersteuning ontvangen. Als laatste willen wij hierbij ook nog noemen, dat we specifiek geld beschikbaar hebben gesteld voor innovatieve projecten op het terrein van jeugd die het voorliggend veld jeugd versterken (wijken voor jeugd). Om een zo integrale sociale aanpak in de wijk te bewerkstelligen, zoeken we daarbij komend jaar nog meer de aansluiting met de verschillende wijkplannen.

Tot slot

In deze brief hebben we teruggeblikt op 2015 en u op hoofdlijnen geïnformeerd over onze plannen voor 2016 en 2017.

De decentralisaties zijn vanaf 1 januari jl. een feit, maar dat betekent nog niet dat het werk is gedaan. Sterker nog; het is pas begonnen en het is aan alle betrokkenen (gemeente, partners in het veld, burgers) om hier gezamenlijk een succes van te maken. Ons streven is dat we vanaf 2018, wanneer de WIJ teams hun definitieve vorm hebben, de handen vrij hebben om de volgende stap te kunnen zetten wat betreft de keuzes en inrichting van het sociale domein.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Collegedebat - Doorkijk Vernieuwing Sociaal Domein 2016 - 2017

Bladzijde 10 van 13

Bijlage – Huisvesting WIJ teams

In deze bijlage informeren wij u over de huisvesting van de WIJ teams. Achtereenvolgens gaan we in op:

- de opdracht
- de stuurgroep
- de uitgangspunten voor de huisvesting
- het proces
- en de stand van zaken per WIJ team

Opdracht

Het project 'Huisvesting WIJ teams' heeft de volgende opdracht gekregen: Realiseer adequate huisvesting voor de te vormen WIJ teams in de 11 wijken van de stad Groningen. Passend binnen het financiële kader en afgestemd op de planning van de start van de WIJ teams.

Stuurgroep

Voor het realiseren van geschikte huisvesting ten behoeve van de WIJ teams in Groningen is een stuurgroep ingericht. De stuurgroep opereert vanuit de gemeente brede visie en wordt gevormd door:

- Management WIJ-teams;
- Vastgoedmanagement;
- Directie Maatschappelijke Ontwikkeling;
- Directie Stadsontwikkeling;
- Control;
- Informatiemanagement.

Uitgangspunten

Voor de huisvesting van de WIJ teams zijn de volgende uitgangspunten opgesteld:

- De locatie keuze voor een WIJ team wordt altijd gemaakt in relatie tot de wijkontwikkeling en is bij voorkeur centraal gesitueerd in de wijk;
- Een WIJ locatie kent een oppervlakte van ca. 900 m². Hiervan is ca. 400 m² ruimte te bestempelen als "eigen" niet deelbare ruimte zoals consultatiebureau, werkplekken WIJ medewerkers en spreekruimte. De overige 500 m² bestaat uit deelbare ruimte zoals vergaderruimten, ontmoetingsruimten en activiteitenruimten;
- De huisvesting van een WIJ team vindt bij voorkeur plaats in vastgoed van de Gemeente;
- Indien deze niet beschikbaar is dan kiezen we voor het huren van een locatie waarbij een marktconform huurtarief wordt gehanteerd. Een huurovereenkomst van maximaal 5 jaar met een optie tot verlenging van 5 jaar;
- Investeringskosten die nodig zijn voor aanpassingen aan panden worden zoveel mogelijk door de eigenaar /verhuurder gefinancierd en verdisconteerd in de huurprijs;
- Daar waar de gemeente eigenaar is van het vastgoed en er naast de reguliere huur een extra investering wordt gevraagd, zal het college dit aan de gemeenteraad voorleggen.

Het proces

De procesgang met betrekking tot de locatiekeuzes voor de WIJ huisvesting is als volgt:

1. Wijkoriëntatie: op basis van deskresearch wordt de samenstelling en opbouw van een wijk goed in beeld gebracht en bepaald welk (maatschappelijk) vastgoed er in de betreffende wijk aanwezig is.
2. Opstellen en beoordelen short list: alle mogelijk geschikte vastgoed in de wijk wordt beoordeeld op eigendom, beschikbaarheid en beschikbare oppervlakte. Wanneer een locatie op dit moment niet beschikbaar is, maar wel binnen enkele jaren beschikbaar komt, kan deze ook op de short list worden vermeld mits aan de overige criteria wordt voldaan. De panden op de shortlist worden naast de huisvestingsbehoefte primair voor de WIJ locatie mede beoordeeld vanuit vastgoedperspectief, ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkeling.
3. Concreet onderzoek accommodatie: er wordt aan de hand van het Ruimtelijk en Functioneel Programma van Eisen een concept vlekkenplan opgesteld om een beeld te krijgen van de benodigde verbouwingen en aanpassingen. Een bijbehorende begroting wordt opgesteld en getoetst aan het beschikbare budget.
4. Besluitvorming: een concreet uitgewerkt voorstel voor een WIJ locatie wordt voorgelegd in het afstemmingsoverleg van de wethouders Schroor, Van der Schaaf en Gijsbertsen. Indien de financiële middelen binnen het huisvestingsbudget WIJ-Groningen niet toereikend zijn, wordt het voorstel voor financiering via het College van B&W voorgelegd aan de gemeenteraad.

Stand van zaken per WIJ team

1. WIJ team Beijum – startdatum WIJ team: januari 2015

Huidige locaties: Gezondheidscentrum (CJG) en de Wegwijzer

Ontwikkeling: Er is door de gemeenteraad budget beschikbaar gesteld voor het revitaliseren van de Doefmat ten behoeve van de tijdelijke huisvesting van het WIJ team Beijum. De (bouwkundige) oplevering is gepland in de eerste week van februari. De locatie kan in de laatste week van februari in gebruik worden genomen. Op termijn (binnen drie jaar) zal het WIJ team Beijum gehuisvest worden in het nieuw te bouwen derden gebouw in Beijum Oost.

2. WIJ team Oosterpark – startdatum WIJ team: juni 2015

Huidige locatie: Treslinghuis

Ontwikkelingen: Voor de definitieve locatie keuze voor WIJ Oosterpark is nog geen concreet voorstel beschikbaar. De huidige locatie kan tot en met juli 2016 worden gebruikt. Met de directe betrokkenheid van wethouder van der Schaaf (wijkwethouder voor dit gebied) is een projectgroep bezig met het vinden van een breed gedragen locatievoorstel voor accommodaties in de wijk. Voor eventuele aanpassingen in een nieuwe locatie zijn middelen gereserveerd in het gebiedsbudget.

3. WIJ team Korrewegwijk – startdatum WIJ team: januari 2016

Huidige locaties: Aletta Jacobsgebouw, Biltonstraat en Cortinghuis

Collegebrief - Doorkijk Vernieuwing Sociaal Domein 2016 - 2017

Bladzijde 12 van 13

Ontwikkelingen: Het WIJ team Korrewegwijk wordt gehuisvest in het nieuw te bouwen Floreshuis. De ontwikkeling hiervan wordt gedaan door Lefier in opdracht van Stichting het Floreshuis. Het WIJ team wordt huurder. De kosten voor de huisvesting van het WIJ team in het Floreshuis maken onderdeel uit van de huurovereenkomst en kunnen gedekt worden binnen het huisvestingsbudget WIJ Groningen.

4. WIJ team Hoogkerk – startdatum WIJ team: januari 2016

Huidige locaties: Vensterschool (MJD) en Ruskenborg (CJG)

Ontwikkelingen: De locatiestudie heeft een tweetal mogelijke locaties opgeleverd. Het gaat hierbij om de Vensterschool en het kantoor van woningcorporatie Steelande. De komende tijd worden t.b.v. een keuze beide mogelijkheden nader onderzocht.

5. WIJ team Lewenburg – startdatum WIJ team: januari 2016

Huidige locaties: Het DOK en het Vensterhuis (CJG)

Ontwikkelingen: Voor het WIJ team Lewenburg is een inrichtingsvoorstel gemaakt t.b.v. de huisvesting van het WIJ team in het DOK. De verwachting is dat de kosten voor de bouwkundige aanpassing binnen het huisvestingsbudget WIJ-Groningen gedekt kunnen worden. Een deel van de kosten worden door Stichting het DOK gedragen. De planning is dat de verbouwing medio 2016 gereed kan zijn.

6. WIJ team Vinkhuizen – startdatum WIJ team: april 2016

Huidige locaties: Vensterschool en Prismagebouw (CJG)

Ontwikkelingen: In Vinkhuizen is nog geen concreet voorstel voor een locatiekeuze. Er is geen centraal gelegen locatie te vinden waar voldoende m² beschikbaar zijn. De vensterschool aan de Siersteenlaan is een eventuele mogelijkheid. Indien voor deze locatie wordt gekozen is een verbouwing noodzakelijk. Dit kan niet uit het beschikbare huisvestingsbudget worden gedekt. Onderzoek naar locatie keuze gaat nog door. Maar de verwachting is dat er voor de huisvesting van dit WIJ team extra middelen nodig zullen zijn in 2016. De hoogte van het benodigde bedrag is nog niet te ramen.

7. WIJ team Selwerd – startdatum WIJ team: april 2016

Huidige locatie: Vensterschool

Ontwikkelingen: Alle diensten die onderdeel uitmaken van de dienstverlening van een WIJ team zijn al gesitueerd in de Vensterschool aan de Eikenlaan. Dit pand is derhalve de logische locatie voor de huisvesting van het WIJ team. Er zullen mogelijk kleine bouwkundige aanpassingen nodig zijn om een logischer indeling te kunnen realiseren. De kosten hiervan kunnen binnen het beschikbare WIJ huisvestingsbudget worden gedekt.

8. WIJ team de Wijert – startdatum WIJ team: juni 2016

Huidige locatie: MFC de Wijert P.C. Hoofdlaan 1 en P.C. Hoofdlaan 2 (CJG)

Ontwikkelingen: De beoogde locatie voor de huisvesting van het WIJ team is MFC de Wijert. Een deel van de dienstverlening die onder het WIJ team valt is hier al gelegen. Er ontstaat in 2016 ruimte in de MFC door het vertrek van SKSG en COP om de overige diensten in de MFC onder te brengen. Eventuele bouwkundige aanpassingen kunnen binnen het WIJ huisvestingsbudget worden opgelost.

Collegebrief - Doorkijk Vernieuwing Sociaal Domein 2016 - 2017

Bladzijde 13 van 13

9. WIJ team Rivierenbuurt – startdatum WIJ team: oktober 2016

Huidige locatie: Talmahuis. In de rivierenbuurt is nog geen CJG aanwezig.

Ontwikkelingen: Er heeft nog geen locatiestudie plaatsgevonden voor de huisvesting van WIJ team Rivierenbuurt. Het Sociale team heeft in goed overleg met de stadsdeel coördinator haar intrek genomen in het leegstaande Talmahuis. Dit lijkt ook de meest geschikte locatie voor de huisvesting van het WIJ team. Indien hiervoor wordt gekozen, kunnen de eventuele extra kosten binnen het huisvestingsbudget WIJ Groningen worden opgevangen.

10. WIJ team Schilderswijk /Centrum – startdatum WIJ team: oktober 2016

Huidige locatie: Gezondheidscentrum Hoendiep. In de schilderswijk/centrum is nog geen CJG aanwezig.

Ontwikkelingen: Voor de huisvesting van het WIJ team Schilderswijk / Centrum is nog geen concrete locatievoorstel gemaakt. Een van de mogelijkheden betreft het huidige hoofdkantoor van de MJD aan de Herman Colleniusstraat. Daarnaast worden nog een aantal alternatieven onderzocht. Eventuele extra kosten zijn nog onbekend.

11. WIJ team Corpus den Hoorn – startdatum WIJ team: oktober 2016

Huidige locatie: Semmelweis. In Corpus den Hoorn is nog geen CJG aanwezig.

Ontwikkelingen: Het Semmelweis is te klein voor de huisvesting van het WIJ team. Het Menno Lutterhuis is op dit moment de enige geschikte locatie voor de huisvesting van het WIJ team Corpus den Hoorn. Voor de huur van het Menno Lutterhuis wordt een huurcontract van 5 jaar voorgesteld. Bouwkundige aanpassingen worden uitgevoerd door de verhuurder en verdisconteerd in de huursom. Het Corpushuis is wellicht op termijn beschikbaar. Indien dit actueel wordt kan na afloop van de huurovereenkomst in het Menno Lutterhuis overwogen worden naar het Corpushuis te verhuizen.

Collegiebrief - Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen

Onderwerp Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen

Steller G.P. de Jong

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 62 96 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 5270790

Datum 14-11-2015 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

In onze brief van 15 juli 2015 (kenmerk 5114642) hebben wij u geïnformeerd over de beleidsontwikkeling rond de Wet Educatie en Beroepsopleidingen (WEB). Daarbij hebben wij aangegeven met de gemeenten in de arbeidsmarktregio te werken aan een gezamenlijk visiedocument voor de uitvoering van de WEB. Dit visiedocument is inmiddels gereed. Met deze brief bieden wij u het visiedocument aan en informeren wij u over de hoofdpunten van onze gedeelde visie op de WEB.

Met ingang van 1 januari 2015 is de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) gewijzigd. De WEB regelt het aanbod aan cursussen Nederlandse taal en rekenen voor laaggeletterden, analfabeten en vrijwillige inburgeraars. Educatie draagt bij aan de sociale en professionele (zelf)redzaamheid van mensen. Door de betere beheersing van de Nederlandse taal en beter te leren rekenen, kunnen mensen zelfstandiger meedoen in de samenleving. Ook draagt educatie bij aan de doorstroming naar (vervolg)onderwijs of werk.

Gemeenten hebben sinds 1 januari 2015 meer bestedingsvrijheid bij het samenstellen van een educatieaanbod dat aansluit bij de samenstelling van de doelgroep in de betreffende gemeente. Zo kunnen gemeenten zowel formele als non-formele educatietrajecten aanbieden. De verplichte inkoop bij de ROC's wordt stapsgewijs afgebouwd. Voor 2016 geldt dat nog 50 procent bij de ROC's moet worden ingekocht. Het is de bedoeling dat het educatiebudget vanaf 2018 opgaat in het gemeentefonds. Het educatiebeleid gaat dan integraal onderdeel uitmaken van het gemeentelijk beleid in het sociaal domein.

De gemeente Groningen is contactgemeente voor de arbeidsmarktregio. Met de gemeenten in de arbeidsmarktregio hebben wij afgesproken het jaar 2015 als overgangsjaar te beschouwen en in 2015 te werken aan een gezamenlijk visiedocument voor wat betreft de uitvoering van de WEB in 2016 en 2017.

Collegiebrief - Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen

Bladzijde 2 van 3

Dit visiedocument leggen wij nu ter informatie aan u voor. Het vaststellen van het visiedocument. Niettemin willen wij uw raad uitdrukkelijk in de gelegenheid stellen wensen en bedenkingen te uiten.

De Notitie educatie voor de arbeidsmarktregio Groningen schetst het kader voor de uitvoering van de WEB in de jaren 2016 en 2017. Welbewust is ervoor gekozen dit kader heel ruim te schetsen. Wij menen dat er voor de betrokken gemeenten voldoende beleidsruimte moet zijn om een eigen inkleuring te geven aan de inzet van educatie. Doel daarvan is dat gemeenten, met alle verschillen die er zijn, in de gelegenheid zijn de doelgroepen voor educatie zo goed mogelijk te bereiken en te bedienen.

Daarbij hanteren we wel een aantal gedeelde uitgangspunten. Zo formuleren wij drie kerndoelen voor wat betreft de inzet van educatie. Dit zijn:

- Participatie (educatie gericht op sociale zelfredzaamheid);
- Opleiding (educatie gericht op doorstroming naar vervolgonderwijs);
- Werk (educatie gericht op doorstroming naar arbeidsmarktoriëntatie en werk).

Als participatie het doel is, past daar vooral non-formeel aanbod bij, aanbod dat niet primair gericht is op het verkrijgen van een diploma. Bij dit non-formele aanbod passen de wat lichtere vormen van taalondersteuning zoals de Taalcoaches van Humanitas en het aanbod in de Taalcafé's. Bij dit aanbod is een belangrijke rol weggelegd voor inzet van vrijwilligers.

Bij educatie gericht op opleiding of werk past eerder formeel aanbod, aanbod dat gericht is op het behalen van een erkend diploma.

Deelname aan educatie trajecten moet ergens toe leiden. Afhankelijk van de mogelijkheden van de deelnemer is dat versterking van de sociale zelfredzaamheid, doorstroming naar andere vormen van onderwijs of doorstroming naar arbeidsmarktgerichte trajecten.

We geven prioriteit aan de inzet van educatie gericht op opleiding en werk. Met de prioritering op werk komen wij tevens tegemoet aan de eerder door uw raad aangenomen motie meer kansen te bieden aan langdurig werkzoekenden.

De verplichte inkoop bij ROC's wordt stapsgewijs afgebouwd. Het gezamenlijk visiedocument biedt de betrokken gemeenten ruimte een eigen afweging te maken voor wat betreft de besteding van de educatiemiddelen die buiten de verplichte inkoop bij de ROC's vallen. Daarbij stellen we ook vast dat er goede redenen zijn om het educatieaanbod ook in 2016 en 2017 voor een belangrijk deel bij de ROC's te betrekken. Een belangrijke overweging hierbij is dat met het aanbod van de ROC's in veel gevallen ook de aanvullende activiteiten en diensten van de netwerkpartners van de ROC's meekomen. Het gaat daarbij onder meer om de toeleiding en uitvoering op locatie in samenwerking met bibliotheken, Humanitas, Jasmijn en de MJD.

Voor de gemeente Groningen is dit reden ervoor te kiezen ook het vrije deel van het educatiebudget overwegend via de ROC's te besteden.

In de gemeente Groningen blijven wij ons richten op versterking van de ketenaanpak. Dit doen we onder meer door aan te sluiten op het landelijke actieprogramma 'Tel mee met Taal'. Als uitwerking hiervan werken we met de ketenpartners in de provincie Groningen aan een bondgenootschap 'Groningse partners voor laaggeletterdheid'. Hierbij zijn onder meer Stichting Lezen en Schrijven, de ROC's, de bibliotheek en Humanitas betrokken.

Collegebrief - Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen

Bladzijde 3 van 3

Via de ketenaanpak zorgen we dat het proces van signaleren, toeleiden en de uitvoering van educatietrajecten in een samenhangend geheel worden uitgevoerd. Met het bondgenootschap zorgen we er tevens voor dat we ons goed voorbereiden op een herkenbare inbedding van educatie in het gemeentelijk sociaal domein, zoals vanaf 2018 in de bedoeling ligt.

Voor het signaleren van laaggeletterdheid zijn methodieken en instrumenten ontwikkeld. In gezamenlijkheid met samenwerkingspartners wordt het educatieaanbod in kaart gebracht en afgestemd. Daarbij is het van belang het taal- en rekenaanbod laagdrempelig en dicht bij huis te organiseren, en het aan te bieden in de context van de cursist. De taalhuizen en taalpunten in de stad zijn bij uitstek de plek om dit op een toegankelijke manier te organiseren.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

BIJLAGE

Notitie Educatie

Arbeidsmarktregio Groningen 2016-2017

September 2015

1

Collegebrief - Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding
2. Doelgroepen en doelstelling
3. Aanbod en ROC's
4. Financiën en inkoop
5. Gemeentelijke samenwerking
6. Samenvatting

Bijlage verdeling WEB middelen 2016

Collegiebrief - Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen

1. INLEIDING

Met ingang van 1 januari 2015 is de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) gewijzigd. De WEB regelt het aanbod aan cursussen Nederlandse taal en rekenen voor laaggeletterden, analfabeten en vrijwillige inburgeraars die hun beheersing van het Nederlands als tweede taal willen vergroten. Educatie draagt bij aan de sociale en professionele (zelf)redzaamheid van mensen. Door de betere beheersing van de Nederlandse taal en beter te leren rekenen, kunnen mensen zelfstandiger meedoen in de samenleving.

De invoering van de gewijzigde WEB heeft gevolgen voor de gemeenten die de wet moeten uitvoeren. Alle gemeenten moeten zorgen voor een educatieaanbod afgestemd op de behoefte van de doelgroepen in de eigen gemeente. Gemeenten hebben sinds 1 januari 2015 meer bestedingsvrijheid bij het samenstellen van een educatieaanbod dat aansluit bij de samenstelling van de doelgroep in de betreffende gemeente. De belangrijkste wijzigingen zijn de volgende:

- De verplichte inkoop bij de ROC's wordt stapsgewijs afgebouwd;
- Gemeenten kunnen zowel formele als non-formele educatietrajecten aanbieden;
- De wet voorziet in gemeentelijke samenwerking op het niveau van de arbeidsmarktregio;
- Contactgemeenten krijgen een coördinerende rol in het regionale educatiebeleid.

Het is de bedoeling dat het educatiebudget vanaf 2018 opgaat in het gemeentefonds. Het educatiebeleid gaat dan integraal onderdeel uitmaken van het gemeentelijk beleid in het sociaal domein.

Voor uitvoering van de WEB moeten gemeenten samenwerken binnen de arbeidsmarktregio. De arbeidsmarktregio Groningen/Noord-Drenthe is opgedeeld in vier sub regio's te weten Regio Centraal, Oost, Noord en Noord-Drenthe.¹

De gemeente Groningen is aangewezen als contactgemeente. De contactgemeente heeft een regierol in de taak om samen met de andere gemeenten in de arbeidsmarktregio het regionaal programma educatie op te stellen. En op basis daarvan afspraken te maken met aanbieders van educatie. De contactgemeente krijgt het educatiebudget overgemaakt voor de hele regio en moet de besteding ervan verantwoorden. Ook voert de contactgemeente waar nodig overige coördinerende taken uit.

Naar verwachting treedt per 1 januari 2016 de Wet taaleis Participatiewet in werking. Met deze wet krijgen gemeenten de verplichting om van bijstandsgerechtigden te verlangen dat zij actief werken aan hun taalvaardigheid. Het niet nakomen van afspraken over het volgen van taallessen kan gevolgen hebben voor de uitkering. Het ligt voor de hand een verbinding te maken tussen het aanbod educatie en de Wet taaleis. Hoe die verbinding er uit komt te zien is nu nog niet te zeggen omdat er nog onvoldoende duidelijkheid is over de precieze uitvoering van de taaleis.

Laaggeletterdheid in perspectief

Van de Nederlandse bevolking tussen de 16 en 65 jaar heeft 11,9 % grote moeite met lezen en schrijven. Dat staat gelijk aan één op de negen Nederlanders in deze leeftijdscategorie. Het betreft in totaal 1,3 miljoen mensen. Deze mensen noemen we laaggeletterd. Zij zijn niet goed in staat

---

¹ Centraal: Grootegast, Haren, Hoogezand-Sappemeer, Leek, Marum, Noordenveld, Slochteren, Ten Boer, Zuidhorn, Menterwolde, Groningen;
Oost: Bellingwedde, Oldambt, Pekela, Veendam, Vlagtwedde Stadskanaal;
Noord: Appingedam, Bedum, Delfzijl, De Marne, Eemsum, Loppersum, Winsum;
Noord-Drenthe: Assen, Aa en Hunze, Tynaarlo.

Collegiebrief - Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen

gedrukte of geschreven informatie te gebruiken en kunnen hierdoor minder goed functioneren in de samenleving, thuis en op het werk. Van de laaggeletterden heeft twee derde een Nederlandse achtergrond en een derde een niet-Nederlandse achtergrond. De doelgroepen educatie komen verder aan bod in hoofdstuk 2.

Internationaal vergelijkend onderzoek laat zien dat Nederland in internationaal perspectief goed presteert. Het gemiddeld aantal laaggeletterden ligt onder het gemiddelde van de onderzochte landen en het aantal laaggeletterde jongeren is relatief laag in vergelijking tot jongeren in het Verenigd Koninkrijk en Duitsland. Zweden heeft binnen Europa het hoogste niveau van geletterdheid. Nederland komt daar, met Finland en Noorwegen, net achteraan.

Gevolgen van laaggeletterdheid

Laaggeletterdheid is niet alleen een belemmering voor individuele mensen, maar ook voor hun omgeving. Groeiende verschillen in taalbeheersing vergroten sociale ongelijkheid, verkleinen de maatschappelijke en financiële zelfredzaamheid van mensen en bevestigen de traditionele rolverdeling tussen man en vrouw.

Laaggeletterdheid zorgt voor problemen in het gezin en op het werk en voor een slechtere (kennis over) gezondheid. Ouders met een lage taalvaardigheid kunnen hun kinderen minder goed ondersteunen op school. Kinderen die opgroeien in een taalarm gezin lopen daarmee zelf weer risico om een taalachterstand op te lopen.

Laaggeletterdheid bemoeilijkt ook de arbeidsparticipatie, brengt lagere belastinginkomsten en hogere zorgkosten met zich mee. De arbeidsmarkt kenmerkt zich door een groeiende vraag naar breed inzetbare arbeidskrachten. Zelfs eenvoudig werk wordt ingewikkelder en doet een groter beroep op taalvaardigheid van werknemers. Laaggeletterden hebben meer moeite om een baan te vinden of te behouden, blijven langer in de uitkering en kunnen zich niet eenvoudig laten omscholen.

Tot slot belemmert laaggeletterdheid het aangaan van sociale contacten en draagt zo bij aan sociale isolatie.

Onderdeel uitmaken van de maatschappij

Het beheersen van taal- en rekenvaardigheid in bovengenoemde context is van belang als het gaat om meedoen in de samenleving en om beroepsmatig functioneren.

Laaggeletterdheid gaat vaak samen met gebrekkige cijfervaardigheid en een slecht ontwikkeld probleemoplossend vermogen. Deze vaardigheden worden aangeduid als kernvaardigheden omdat ze essentieel zijn voor het begrijpen, analyseren en toepassen van informatie die in het dagelijks leven en op het werk op ons af komt.

Laaggeletterdheid, en gebrekkig ontwikkelde basisvaardigheden, zijn direct van invloed op het niveau van welzijn (sociale en maatschappelijke zelfredzaamheid), kansen op de arbeidsmarkt, gezondheid, onderwijsdeelname, ontwikkeling en ontplooiing. Bovendien zijn enige taal- en rekenvaardigheden nodig voor om- en bijscholing; zonder basisvaardigheden kom je niet ver in opleidingen en cursussen. Laaggeletterdheid kan daarom bij uitstek worden aangepakt waar de grootste problemen rondom taalachterstanden en laaggeletterdheid spelen. Dit zijn het gezin, de arbeidsmarkt en de gezondheidszorg.

Het educatiebudget is bedoeld om de opzet en uitvoering van trajecten te stimuleren die gericht zijn op ontwikkeling en verbeteren van de Nederlandse taal en rekenvaardigheden. Dit geldt voor volwassenen die aangeduid worden als: analfabeet, laaggeletterden en voor vrijwillige inburgeraars.

Collegedebat - Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen

Voor alle trajecten binnen het educatiebudget geldt dat het aanleren van vaardigheden op het gebied van taal en/of rekenen nooit een doel op zich is. Voor de deelnemers geldt dat zij beter willen functioneren, of het nu is als opvoeder, als werknemer, als burger of als deelnemer van een vervolgopleiding.

Uitgangspunten

Educatie draagt bij aan de zelfredzaamheid van mensen. Door vaardiger te worden in de Nederlandse taal en beter te leren rekenen, zijn mensen beter in staat zelfstandig mee te doen in de samenleving. Daarom is het van belang het educatiebeleid te integreren binnen het brede sociaal domein waarin het bevorderen van participatie, het verhogen van zelfredzaamheid en het versterken van de eigen kracht centraal staat.

Deelname aan educatie trajecten moet ergens toe leiden. Afhankelijk van de mogelijkheden van de deelnemer is dat versterking van de sociale zelfredzaamheid, doorstroming naar andere vormen van onderwijs of doorstroming naar arbeidsmarktgerichte trajecten.

Uitgangspunt bij het aanbieden van (integrale) trajecten is het bereiken van het hoogst mogelijke taal- en rekenniveau dat aansluit bij de individuele burger en waarbij rekening wordt gehouden met de cognitieve mogelijkheden van de burger. Dit, gekoppeld aan de algemene doelen, bepaalt inhoud, niveau, intensiteit en vorm van het educatie aanbod. Bij het aanbod van educatie houden we dus uitdrukkelijk rekening met de persoonlijke achtergrond en mogelijkheden van de inwoners die gebruik maken van het aanbod.

2. DOELGROEPEN EN DOELSTELLING

Om te kunnen bepalen waar de educatiemiddelen op ingezet moeten worden, is inzicht in de doelgroep en de te realiseren doelen van belang.

Algemene informatie doelgroep

In algemene zin zijn de volgende feiten over de doelgroep bekend:

Zeker zo'n 11,9 % van de beroepsbevolking (1,3 milj. mensen) geldt als laaggeletterd. Van deze doelgroep zijn verder de volgende feiten bekend:

- 57% is vrouw;
- 73% is autochtoon;
- 61% is 46 jaar of ouder.

Laaggeletterden vormen geen uniforme categorie. Binnen de groep laaggeletterden bestaat een relatief klein deel uit mensen die over zeer basale taalvaardigheden beschikken. Deze groep maakt 2,6 % uit van de bevolking van 16 tot en met 65 jaar. Dat komt neer op zo'n 300.000 personen. Zij beantwoorden in veel opzichten aan het klassieke beeld van laaggeletterden: mensen op de grens van analfabetisme. Daarnaast is 9,3 % eveneens laaggeletterd, maar beschikt over een wat minder laag niveau van taalvaardigheden.

Laaggeletterdheid komt voor onder alle geledingen van de bevolking, of het nu gaat om mannen of vrouwen, ouderen of jongeren, autochtonen of allochtonen, werkenden of niet-werkenden. De volgende tabel geeft een overzicht van het percentage laaggeletterden naar geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, etniciteit en arbeidsmarktstatus.

Collegiebrief - Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen

Tabel 1 Percentage laaggeletterden naar achtergrond onder de bevolking van 16-65 jaar

		Percentage laaggeletterden
Geslacht	Man	11,2%
	Vrouw	12,7%
Leeftijd	16-24	5%
	25-34	8,1%
	35-44	8,9%
	45-54	14,1%
	55-65	21,5%
Opleidingsniveau	Lager onderwijs	42,3%
	VMBO-bl/Mbo-1	24,4%
	VMBO-tl	14%
	Mbo-2 of hoger	9,2%
	Havo/vwo	2,9%
	HBO/WO	2,4%
Etniciteit	Autochtoon	8,2%
	Eerste generatie allochtoon	37%
	Tweede generatie allochtoon	9%
Arbeidsmarktstatus	Werkend	9%
	Niet-werkend	16,2%

Grootste groep

De in omvang grootste groep laaggeletterden bestaat uit oudere autochtonen met een middelbaar opleidingsniveau: zij maken 45 % van de groep laaggeletterden uit. In Nederland gaat het daarbij om circa 540.000 personen. Binnen deze groep vormen werkenden de grootste groep. Daarnaast worden twee relatief grote laaggeletterde groepen gevormd door 120.000 autochtone en 108.000 allochtone niet-werkende lager opgeleiden.

Het percentage laaggeletterden is onder jongeren van 16 tot en met 24 jaar relatief laag. Niettemin betreft dit een groep van circa 90.000 personen.

We gaan ervan uit dat het globale beeld van de verdeling van laaggeletterdheid voor de arbeidsmarktregio Groningen niet wezenlijk afwijkt van het landelijke beeld. Het percentage laaggeletterden in de arbeidsmarktregio is met 12,5 % net iets hoger dan het landelijk gemiddelde. De hoogste percentages laaggeletterden in Nederland vinden we in met name in de grote steden Rotterdam, Den Haag en Amsterdam, met percentages van rond de 17 %.

Met een bevolking van 489.000 personen in de leeftijd van 16 tot en met 65 jaar telt de arbeidsmarktregio naar schatting 61.000 laaggeletterden, waarvan 7.300 in de leeftijd van 16 tot en met 24 jaar. Naar schatting gaat het daarbij om 12.700 zeer laaggeletterden en 48.300 laaggeletterden met een iets hoger niveau van taalvaardigheden.

Onderverdeling doelgroep

De doelgroep waar we mee te maken krijgen zijn de niet-inburgeringsplichtige volwassenen. Deze zijn nog onder te verdelen in:

1. Jongvolwassenen (incl. voortijdig schoolverlaters) met ondersteuningsbehoefte naar of tijdens een opleiding.
2. Volwassenen met een Nederlandse achtergrond met ondersteuningsbehoefte op het vlak van sociale-, professionele en/of educatieve zelfredzaamheid.

Collegedebrief - Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen

3. Volwassenen anderstaligen die geen inburgeringsplicht hebben maar wel ondersteuningsbehoefte op het vlak van sociale-, professionele en/of educatieve zelfredzaamheid.

Hieronder benoemen we per onderscheiden doelgroep het streefniveau voor wat betreft het educatieaanbod.

1. Jongeren van 18-27 jaar met doelstelling primair gericht op school/werk:
  - o Jongere laaggeletterde autochtoon ontwikkelen naar niveau 2F² op gebied van taal en rekenen;
  - o Jongere laaggeletterde allochtoon en anderstaligen van 18 tot 27 jaar ontwikkelen naar niveau A2 (inburgeringsniveau) en B1/B2.
2. Autochtone volwassenen met leeftijd 27+ als basis voor doelstelling participatie en werk:
  - o Autochtone laaggeletterde ontwikkelen van niveau 0 naar 1F op gebied van taal en rekenen (basisvereiste voor algemene participatie);
  - o Autochtone laaggeletterde ontwikkelen van niveau 1F naar 2F op gebied van taal en rekenen (basisvereiste voor werkzoekenden en aanvullend ten opzichte van algemene participatie).
3. Allochtone volwassenen met leeftijd 27+ als basis voor doelstelling participatie en werk:
  - o Allochtone laaggeletterde ontwikkelen van niveau 0 naar A1/A2(basisvereiste voor algemene participatie);
  - o Allochtone laaggeletterde ontwikkelen van niveau A2 naar B1/B2(basisvereiste voor werkzoekenden en aanvullend ten opzichte van algemene participatie).

We streven ernaar per doelgroep een geïntegreerd aanbod te doen. Daarmee bedoelen we dat educatie gecombineerd wordt aangeboden met bijvoorbeeld (vrijwilligers)werk, een structurele participatieplek of een vervolgopleiding. Educatie staat dan niet op zichzelf, maar is nadrukkelijk verbonden met maatschappelijke sectoren: educatie en activering in de eigen leefomgeving, educatie en (oriëntatie op) werk, educatie en welzijn.

Doelstelling

Beheersing van taal- en rekenvaardigheid is van essentieel belang voor de sociale en maatschappelijke zelfredzaamheid van burgers. De algemene doelstelling van educatie is dan ook het probleemoplossend vermogen van individuele burgers te vergroten door het beheersen en kunnen toepassen van taal- en rekenvaardigheden binnen de dagelijkse context van de individuele burger.

We onderscheiden een drietal algemene doelen waarbij het educatieaanbod, als onderdeel van een (integraal) maatwerktraject binnen het brede sociale domein, is gericht op:

1. **Participatie:** met als doel sociale zelfredzaamheid waarbij het (integraal)traject gericht is op taal en activering richting participatie/vrijwilligerswerk.
2. **Werk:** met als doel professionele zelfredzaamheid waarbij het (integraal)traject gericht is op taal en activering richting werk en arbeidsmarktorientatie.
3. **Opleiding:** met als doel educatieve zelfredzaamheid waarbij het (integraal)traject gericht is op taal en activering richting (vervolg)onderwijs.

---

² Uitleg van de genoemde niveaus staat omschreven in hoofdstuk 3.

Collegedebrief - Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen

Bevorderen van sociale zelfredzaamheid, activering richting werk en activering richting onderwijs zijn daarmee de drie belangrijkste doelstellingen van de inzet van educatie. Uitgangspunt van de (integrale) trajecten is het bereiken van het hoogst mogelijke niveau dat aansluit bij de individuele burger. Dit bepaalt inhoud, intensiteit en vorm van het educatie-aanbod. Daarbij merken we op dat het te behalen niveau afhankelijk is van de (cognitieve) mogelijkheden van het individu.

3. FORMELE EN NON-FORMELE EDUCATIE

De WEB biedt een inhoudelijke verruiming van de mogelijkheden. De gewijzigde wet biedt de mogelijkheid om naast formele ook zogenaamde non-formele trajecten in te kopen. Bij deze trajecten hoeven de cursisten niet tot een diploma opgeleid te worden. Daardoor kunnen deze trajecten deels met de inzet van vrijwilligers uitgevoerd worden en brengen daardoor lagere kosten met zich mee.

In feite stelt de wet dat er geen sprake is van formeel en informeel onderwijs, maar slechts van aanbieders van formeel aanbod (met diploma-erkenning) en aanbieders van non-formeel aanbod (zonder diploma-erkenning). Overigens kan een aanbieder die diploma-erkenning heeft gekregen zowel diplomatrajecten aanbieden als trajecten die niet worden afgesloten door een diploma.

Formele educatie:

Educatie gericht op in de WEB opgenomen eindtermen en leidt op tot een diploma; voor de uitvoering van formele educatie hebben aanbieders een diploma-erkenning nodig.

Non-formele educatie:

Niet diplomagerichte taal- en rekeneducatie, maar wel gericht op deelaspecten van de eindtermen WEB; aanbieders hebben geen diploma-erkenning nodig.

4. AANBOD

Om een goed educatie-aanbod te bieden, is het ook van belang om onderscheid te maken in Nederlands als moedertaal (NT1) en Nederlands als tweede taal (NT2). Binnen NT1 gaat het met name om lezen en schrijven en voor tweede taal-leerders zijn ook spreken, gesprekken voeren en luisteren noodzakelijk om te kunnen functioneren in het dagelijks leven en op de arbeidsmarkt.

DOELEN	PARTICIPATIE	WERK	OPLEIDING
INHOUD/NIVEAU	Alfabetisering tot A2/2F	B1/2F	B1/B2/2F
INTENSITEIT	LAAG-GEMIDDELD	GEMIDDELD-HOOG	GEMIDDELD-HOOG
DUUR TRAJEKT	>1 JAAR	<1 JAAR	<1 JAAR
VORM	NON-FORMEEL	FORMEEL/ NON-FORMEEL	FORMEEL
SAMENWERKINGSPARTNER	BREED MAATSCHAP- PELIJK VELD	(Onder meer) SOCIALE DIENSTEN	(Onder meer) ONDERWIJSVELD
Uitleg niveau's			
NT2	NT1	Basiskwaliteit	
A2	1F	Eind primair onderwijs	
B1	2F	Eind vmbo theorie	
B2	3F	Eind mbo-4 en havo	
C1 C2	4F	Eind vwo	

Collegiebrief - Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen

Ketensamenwerking

We streven ernaar educatie geïntegreerd aan te bieden. Om dit mogelijk te maken is het noodzakelijk het educatieaanbod in ketensamenwerking uit te voeren. In de regio stad-Groningen en in de provincie zijn al diverse vormen van ketensamenwerking tot stand gebracht. In ketensamenwerking komen meerdere sectoren samen, waardoor combinaties van educatie en sociale redzaamheid, welzijn, werk of participatie mogelijk worden gemaakt. In ketensamenwerking worden zaken als werving van deelnemers, voorlichting en informatievoorziening, het signaleren en doorverwijzen van laaggeletterden tot en met de uitvoering van educatie structureel georganiseerd. Ook bij de werving van vrijwilligers voor de uitvoering van non-formeel educatieaanbod spelen ketenpartners een cruciale rol. De ROC's zorgen daarbij voor training en deskundigheidsbevordering van de vrijwilligers.

In de arbeidsmarktregio werken de ROC's met ketenpartners als bibliotheken, welzijnsorganisaties en de sociale werkvoorziening. In de stad Groningen zijn het Alfa-college en het Noorderpoort vrouwen centrum Jasmijn en de welzijnsorganisatie MJD betrokken bij de uitvoering van de ketenaanpak taal-participatie-arbeidsmarkt. Ook bij de organisatie en opzet van taalpunten en taalhuizen is samenwerking van de ROC's met bibliotheken, Humanitas en welzijnswerk onontbeerlijk.

5. FINANCIËN EN INKOOP

Rijksmiddelen

Afgelopen jaren zijn zowel de middelen voor inburgering als de middelen voor de WEB drastisch afgenomen. Vanaf 2013 ontvangen gemeenten geen middelen meer voor inburgeringstrajecten. Vanuit het rijk blijft het WEB-budget als enige geldstroom overeind om taalachterstanden te bestrijden.

Vanaf 2015 is het WEB-budget € 55,9 mln. en wordt als een specifieke uitkering verdeeld over de arbeidsmarktregio's. Zoals in het vorige hoofdstuk is beschreven wordt de komende drie jaar de verplichte wijktoelating bij de ROC's gefaseerd afgebouwd. Naar verwachting komt daardoor olopend 25%, 50% en 75% van het budget vrij.

Vanaf 2016 treedt eveneens gefaseerd een verdeling in werking die deels gebaseerd is op objectieve verdeelmaatstaven. Deze zijn gebaseerd op:

- aantal laagopgeleiden;
- aantal allochtonen;
- aantal bijstandsontvangers.

In 2016 is het bedrag (2/3 participatiebudgetuitkering 2014 en 1/3 simulatieuitkeringeducatie 2018) In 2017 is het bedrag (1/3 participatiebudgetuitkering 2014 en 2/3 simulatieuitkeringeducatie 2018). Dit leidt tot een beschikbaar budget van 2,3 miljoen euro in 2017 en 2,2 miljoen in 2018. De financiële verdeling per gemeente van het beschikbare budget in 2015 is als bijlage bijgevoegd.

Vanaf 2018 wordt het budget volledig op grond van de objectieve verdeelmaatstaven, in plaats van tot nu toe gehanteerde groepscontacturen, verdeeld. Vanwege het onbekende effect van de nieuwe verdeelmaatstaven is de hoogte van het budget op dit moment nog niet met zekerheid vast te stellen. Verder zal hoogstwaarschijnlijk een meeneemregeling van 25% gelden. Dit houdt in dat regionaal 25% van het eventueel niet besteedde budget per kalenderjaar gereserveerd kan worden voor het volgende kalenderjaar.

Collegiebrief - Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen

Inkoop

Zoals in het vorige hoofdstuk beschreven, zal het WEB-budget in het kader van het regionale educatieplan ingezet worden. Het verplichte deel wordt regionaal ingekocht bij de ROC's. Het vrij te besteden deel wordt zoveel mogelijk lokaal ingezet. Met de regio zijn voor 2015 hierover al afspraken gemaakt waarbij 2015 als een pilotjaar wordt beschouwd. Voor 2016 en 2017 wordt de inkoop in 2015 uitgewerkt.

1. De formele educatie wordt in 2015, 2016 en 2017 hoofdzakelijk bij de ROC's ingekocht.

Voor de formele educatie geldt de eis van diploma-erkenning. Door de gefaseerde afbouw bij de ROC's zullen andere aanbieders ook diplomagerichte onderwijs kunnen aanbieden. Hiervoor moeten zij bij Dienst Uitvoering Onderwijs diploma-erkenning aanvragen. De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de kwaliteit van de opleidingen.

2. Het vrijkomende deel van het WEB-budget is in 2015 voor non-formele taalactiviteiten ingezet.

Non-formele educatie is ook onderdeel van het regionale educatieplan. Gezien het kleinschalige, lokale karakter van deze activiteiten, is het streven om dit deel van het budget lokaal in te zetten. Voor het non-formele deel gelden geen diploma-eisen. Wel moeten deze activiteiten gericht zijn op deelaspecten van de eindtermen van educatie. De activiteiten kunnen naast professionele docenten ook door vrijwilligers worden uitgevoerd. Informele activiteiten die niet specifiek gericht zijn op de eindtermen, mogen niet bekostigd worden vanuit de WEB.

We zien goede redenen om ook non-formele educatie bij de ROC's te betrekken omdat met het aanbod van de ROC's in veel gevallen ook de aanvullende activiteiten en diensten van de netwerkpartners van de ROC's meekomen. Denk aan toeleiding en uitvoering op locatie in samenwerking met bibliotheken, Humanitas, Jasmijn en andere welzijnsorganisaties zoals –in de stad Groningen- de MJD.

Om tegemoet te komen aan de gedachte dat het aanbod moet aansluiten bij de behoefte van de doelgroep in de betreffende gemeente, houden gemeenten beleidsvrijheid de trajecten in te kopen bij ROC's of andere aanbieders.

Met het vrijkomende deel van het WEB-budget kan ook in de afbouwperiode 2015, 2016 en 2017 voor zowel non-formele en formele taalactiviteiten ingezet worden bij de ROC's als we de lijn van Europa Decentraal volgen en er sprake is van een wettelijke taak voor het geheel. Europese aanbestedingsregels (en ook de nieuwe grens van €750.000,-) zijn dan niet van toepassing in de afbouwperiode. Normaliter is het mogelijk bij een wettelijke verplichting gebruik te maken van de wettelijke uitzondering van het alleenrecht om zonder aanbesteding te gunnen.

Dit kan doordat met het aanbod van de ROC's ook de aanvullende activiteiten en diensten van de netwerkpartners van de ROC's meekomen.

6. GEMEENTELIJKE SAMENWERKING

Alle gemeenten moeten zorgen voor een educatieaanbod afgestemd op de behoefte van de doelgroepen in de eigen gemeente. Daarvoor werken zij samen in de arbeidsmarktregio. De gemeente Groningen is aangewezen als contactgemeente. De contactgemeente heeft een regierol om samen met de andere gemeenten in de arbeidsmarktregio een regionaal programma educatie op te stellen en op basis daarvan afspraken te maken met aanbieders van educatie. De contactgemeente krijgt het educatiebudget overgemaakt voor de hele regio en moet de besteding ervan verantwoorden. Het budget dat in 2015 voor de arbeidsmarktregio beschikbaar is, bedraagt 2.494.717 euro.

Tussen gemeenten binnen de sub regio's bestaan al verschillende samenwerkingsverbanden. Bij het opstellen van het regionaal programma wordt zo veel mogelijk aangesloten bij deze bestaande samenwerkingsverbanden. Het gewenste pakket van dienstverlening, de vraag om een aanbod aan

Collegiebrief - Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen

educatie, wordt op het niveau van de subregio vastgesteld. De inkoop wordt uiteindelijk afgestemd met de contactgemeente.

Voor wat betreft de formele samenwerkingsvorm voor de uitvoering van de WEB, is gekozen voor een publiekrechtelijke vorm van samenwerking. Daarbij is een aantal waarborgen geregeld die niet gelden bij een privaatrechtelijke samenwerking. Zoals bepalingen die onderdeel uitmaken van de Wgr (Wet gemeenschappelijke regelingen), de Gemeentewet en de Algemene wet bestuursrecht. De betrokken gemeenten hebben een voorkeur voor een samenwerkingsvorm die zo simpel mogelijk is. Een 'regeling zonder meer' sluit daar als vorm goed bij aan. Bij een regeling zonder meer is geen sprake van een openbaar lichaam of gemeenschappelijk orgaan. De deelnemende gemeenten gaan wel samenwerking aan, maar die is heel licht van karakter, zonder herverdeling van taken of bevoegdheden. Bij een dergelijke regeling hoort een samenwerkingsovereenkomst waarin is vastgelegd welk gezamenlijk doel wordt nagestreefd en hoe de afstemming tussen gemeenten tot stand komt. De samenwerkingsovereenkomst is inmiddels door het merendeel van de betrokken gemeenten getekend.

We constateren accentverschillen tussen gemeenten binnen de arbeidsmarktregio. Bijgevolg zullen er verschillen bestaan in het educatieaanbod van de verschillende gemeenten. De gemeenten binnen de arbeidsmarktregio willen nadrukkelijk de mogelijkheid open laten om bij onderbenutting in de ene gemeente, en wachtlijsten in de andere, een deel van het educatieaanbod over te hevelen naar de gemeente met een grote vraag naar educatie. Vooral nog lijkt de meest praktische uitwerking hiervan om dit binnen de sub regio's te organiseren.

7. Samenvatting

Voor uitvoering van de WEB (Wet educatie beroepsopleidingen) moeten gemeenten samenwerken binnen de arbeidsmarktregio. De arbeidsmarktregio Groningen/Noord-Drenthe is opgedeeld in vier sub regio's te weten Regio Centraal, Oost, Noord en Noord-Drenthe. Groningen is door het rijk aangewezen als de contactgemeente. Zij ontvangt het totale bedrag voor alle arbeidsregiogemeenten en heeft de regierol om deze te verdelen en achteraf aan het rijk te verantwoorden. Er wordt zo veel mogelijk aangehaakt bij de al bestaande samenwerkingsverbanden.

De WEB is geormerkt geld en kan alleen ingezet worden conform de richtlijnen van het rijk: Nederlandse taal en rekenen voor laaggeletterden, analfabeten en vrijwillige inburgeraars.

Vanaf 2015 is er een afbouw in besteding van de WEB gelden:

- In 2015 moet 75% verplicht ingekocht worden bij een ROC, 25% is vrij in te kopen. Het jaar 2015 is gebruikt als overgangsjaar, er is besloten om in 2015 nog 100% in te kopen bij de ROC's.
- In 2016 moet 50% verplicht ingekocht worden bij een ROC, 50% is vrij in te kopen. In dit jaar wordt gestart met de inkoop van mogelijke andere aanbieders. En waar mogelijk wordt gestart met een mix van formele (= als resultaat een diploma) en non-formele trajecten (= zonder diploma. De les kan ook door een vrijwilliger worden gegeven).
- In 2017 moet 25% verplicht ingekocht worden bij een ROC, 75% is vrij in te kopen.
- Vanaf 2018 is 100% vrij in te kopen. Het is de bedoeling dat het educatiebudget vanaf 2018 opgaat in het gemeentefonds. Het educatiebeleid gaat dan integraal onderdeel uitmaken van het gemeentelijk beleid in het sociaal domein.

Voor de hierboven genoemde vrije besteding van de gelden, hoeft geen (Europese) aanbestedingsprocedure te worden gevolgd.

Met betrekking tot de uitvoering van de WEB formuleren we drie kerndoelen voor wat betreft de

Collegiebrief - Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen

inzet van educatie: participatie (educatie gericht op sociale zelfredzaamheid), opleiding (educatie gericht op doorstroming naar vervolgonderwijs) en werk (educatie gericht op doorstroming naar arbeid marktorientatie en werk. Als participatie het doel is, past dat vooral non-formeel aanbod bij. Bij opleiding en werk past eerder formeel aanbod: educatietrajecten die tot een diploma leiden. Educatie moet ergens toe leiden. Het is geen vrijblijvende aangelegenheid. Daarom geven we prioriteit aan educatie gericht op opleiding en werk.

We streven ernaar educatie geïntegreerd aan te bieden. Daarmee bedoelen we dat educatie gecombineerd wordt met bijvoorbeeld (vrijwilligers)werk, een structurele participatieplek of een vervolgopleiding. Educatie staat dan niet op zichzelf, maar is nadrukkelijk verbonden met maatschappelijke sectoren: educatie en activering in de eigen leefomgeving, educatie en (oriëntatie op) werk, educatie en welzijn.

Om dit mogelijk te maken is het noodzakelijk het educatieaanbod in ketensamenwerking uit te voeren. De verplichte inkoop bij ROC's wordt stapsgewijs afgebouwd. Niettemin zien wij duidelijke voordelen van inkoop bij de ROC's omdat met het aanbod van het ROC in veel gevallen ook de betrokkenheid van ketenpartners –bibliotheek, Humanitas, welzijnsorganisaties– is gewaarborgd. Inkoop bij derden is uiteraard mogelijk, maar de contactgemeente dient dit tijdig te weten.

Collegiebrief - Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen

BIJLAGE 1

Verdeling WEB middelen 2016

		50% verplicht bij ROC
Aa en Hunze	69.550,64	34775,32
Appingedam	39.318,02	19659,01
Assen	169.424,52	84712,26
Bedum	14.699,81	7349,905
Bellingwedde	33.967,18	16983,59
De Marne	25.575,78	12787,89
Delfzijl	114.295,03	57147,515
Eemsmond	53.704,74	26852,37
Grootegast	34.318,71	17159,355
Groningen	814.596,83	407298,415
Haren	24.678,47	12339,235
Hoogezand-Sappemeer	153.673,28	76836,64
Leek	61.223,61	30611,805
Loppersum	18.795,78	9397,89
Marum	25.103,82	12551,91
Menterwolde	41.639,57	20819,785
Noordenveld	75.766,70	37883,35
Oldambt	151.216,22	75608,11
Pekela	56.825,57	28412,785
Slochteren	32.921,46	16460,73
Stadskanaal	123.562,52	61781,26
Ten Boer	10.208,66	5104,33
Tynaarlo	61.367,35	30683,675
Veendam	120.339,20	60169,6
Vlagtwedde	43.729,51	21864,755
Winsum	30.559,04	15279,52
Zuidhorn	36.397,94	18198,97
Totaal	2.437.459,97	1218729,985

Collegiebrief - Visiedocument Wet Educatie en Beroepsopleidingen

Verdeling per sub-regio

Noord

Appingedam	39.318,02	19659,01
Bedum	14.699,81	7349,905
Delfzijl	114.295,03	57147,515
Loppersum	18.795,78	9397,89
Winsum	30.559,04	15279,52
Eemsmond	53.704,74	26852,37
De Marne	25.575,78	12787,89
	296.948,20	148474,1

Oost

Bellingwedde	33.967,18	16983,59
Stadskanaal	123.562,52	61781,26
Veendam	120.339,20	60169,6
Vlagtwedde	43.729,51	21864,755
Pekela	56.825,57	28412,785
Oldambt	151.216,22	75608,11
	529.640,20	264820,1

Zuid

Assen	169.424,52	84712,26
Aa en Hunze	69.550,64	34775,32
Tynaarlo	61.367,35	30683,675
	300.342,51	150171,255

Centraal

Ten Boer	10.208,66	5104,33
Groningen	814.596,83	407298,415
Grootegast	34.318,71	17159,355
Haren	24.678,47	12339,235
Slochteren	32.921,46	16460,73
Menterwolde	41.639,57	20819,785
Hoogezand-Sappemeer	153.673,28	76836,64
Leek	61.223,61	30611,805
Marum	25.103,82	12551,91
Zuidhorn	36.397,94	18198,97
Noordenveld	75.766,70	37883,35
	1.310.529,05	655264,525